

Allmennkringkastingsrapporten
Kringkastingsåret 2008

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Til Kultur- og kirkedepartementet

Medietilsynet har siden 2004 hatt i oppdrag å føre tilsyn med allmennkringkastingsområdet, og herunder utarbeide en egen allmennkringkastingsrapport.

Medietilsynet har vurdert programvirksomheten for NRK, TV 2, P4 og Radio Norge for kringkastingsåret 2008, og legger med dette fram sin rapport.

Fredrikstad, 4. juni 2009

Tom Thoresen
direktør
(sign.)

Live Nermoen
rådgiver

Marie Therese Lilleborge
Line Langnes

Innhold

DELRAPPORT I - INNLEDNING.....	3
1 Allmennkringkastingsrapporten 2008	3
1.1 Nærmere om rapportens oppbygning	3
1.2 Konsesjonærendring i 2008	3
1.3 Vurderingsgrunnlag	4
1.4 Nærmere om NRK-plakaten	5
1.4.1 Innledning	5
1.4.2 Tilsyn med NRK-plakaten – betydning for foreliggende rapport.....	6
1.5 Sanksjoner – vurderinger for 2008.....	7
1.5.1 Sanksjonsmidler ved konsesjonsbrudd.....	7
1.5.2 Kort om tilsynets sanksjoner i årets rapport	8
1.6 NRKs særstilling	9
DELRAPPORT II – RADIO NORGE	11
2 Vurdering av Radio Norges programvirksomhet i 2008.....	11
2.1 Sammendrag	11
2.2 Vurderingsgrunnlag	12
2.3 Konsesjonsvilkår.....	13
2.3.1 Innledende bemerkninger	13
2.3.2 Radio Norges kvantitative programløfter.....	15
2.4 Programkravene i Radio Norges konsesjon	16
2.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	17
2.4.1.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen.....	17
2.4.1.2 Kulturdekningen	21
2.4.1.3 Barneprogrammene.....	23
2.4.1.4 Ungdomsprogrammene.....	28
2.4.1.5 Den flerkulturelle dekningen	31
2.4.1.6 Livssynsprogrammer	35
2.4.1.7 Krav til samiske sendinger.....	37
2.4.1.8 Musikkprofil	39
2.4.1.9 Verbalinnslag.....	46
2.4.2 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	49
2.4.2.1 Tematisk og sjangermessig bredde	49
2.4.2.2 Brede og smale lyttergrupper.....	54
2.4.2.3 Styrke norsk språk, identitet og kultur.....	55
DELRAPPORT III – P4.....	57
3 Vurdering av P4 Radio hele Norges programvirksomhet i 2008.....	57
3.1 Sammendrag	57
3.2 Vurderingsgrunnlag	58
3.3 Konsesjonsvilkår.....	59
3.3.1 Innledende bemerkninger	59
3.3.2 P4s kvantitative programløfter	60
3.4 Programkravene i P4s konsesjon	62
3.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	63
3.4.1.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen.....	63
3.4.1.2 Kritiske, analytiske og fordypende perspektiv i nyhetsdekningen.....	64
3.4.1.3 Internasjonale nyheter.....	67
3.4.1.4 Samiske nyhetssendinger.....	68
3.4.1.5 Kultursendingene.....	69
3.4.1.5.1 Kritiske, analytiske og fordypende perspektiv i kulturdekningen	72
3.4.1.5.2 Internasjonal kultur	74
3.4.1.5.3 Musikk	75
3.4.1.6 Målformer og dialekter	80
3.4.1.7 Programmer om religion og livsfilosofi.....	83
3.4.1.8 Programmer for og om det flerkulturelle Norge	85
3.4.1.9 Programmer for barn.....	93
3.4.1.10 Programmer for unge.....	95

3.4.2	Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	98
3.4.2.1	Tematisk og sjangermessig bredde	99
3.4.2.2	Brede og smale lyttergrupper.....	102
3.4.2.3	Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv	103
3.4.2.4	Styrke norsk språk, identitet og kultur	105
DELRAPPORT IV – TV 2		109
4	Vurdering av TV 2s programvirksomhet i 2008.....	109
4.1	Sammendrag	109
4.2	Vurderingsgrunnlag	109
4.3	Konsesjonsvilkår.....	110
4.4	Programkravene i TV 2s konsesjon	111
4.4.1	Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	112
4.4.1.1	Egenproduserte nyhetssendinger	112
4.4.1.2	Aktualitetsdekningen	114
4.4.1.3	Barnetilbudet	115
4.4.1.4	Ungdomstilbudet	117
4.4.1.5	Norskspråklig drama.....	118
4.4.1.6	Kulturdekningen	119
4.4.1.7	Samisk tilbud	123
4.4.1.8	Tilbud til etniske minoriteter	126
4.4.1.9	Livssynsprogrammer	129
4.4.2	Bruk av målformer – Medietilsynets vurdering	131
4.4.3	Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering.....	132
4.4.4	Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	134
4.4.4.1	Tematisk og sjangermessig bredde	134
4.4.4.2	Brede og smale seergrupper.....	136
4.4.4.3	Styrke norsk språk, identitet og kultur	137
DELRAPPORT V - NRK		139
5	Vurdering av NRKs programvirksomhet i 2008.....	139
5.1	Sammendrag	139
5.2	Vurderingsgrunnlag	140
5.3	NRKs vedtekter.....	142
5.4	Programkravene i NRKs vedtekter	146
5.4.1	Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	147
5.4.1.1	Egenproduserte nyhetssendinger	147
5.4.1.2	Norskspråklig tilbud til barn under 12 år	149
5.4.1.3	Samisk tilbud	152
5.4.1.4	Aktualitets- og dokumentarprogrammer	155
5.4.1.5	Norskspråklig tilbud til unge	157
5.4.1.6	Samisk-språklig tilbud til barn og unge	159
5.4.1.7	Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter	160
5.4.1.8	Kulturprogrammer	166
5.4.1.9	Livssynsprogrammer og religiøse programmer	167
5.4.1.10	Norsk drama	169
5.4.1.11	Norsk musikk.....	170
5.4.1.12	Underholdningsprogram	172
5.4.1.13	Sportssendinger.....	173
5.4.1.14	Scenekunst og musikk	175
5.4.1.15	Regional programvirksomhet	176
5.4.2	Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	177
5.4.2.1	Tematisk og sjangermessig bredde	177
5.4.2.2	Informasjonsprogram.....	188
5.4.2.3	Brede og smale publikumsgrupper	190
5.4.2.4	Norskspråklige sendinger og bruk av målformer.....	192
5.4.2.5	Bredde i den samfunnmessige dekningen	194
5.4.2.6	Kringkastingsorkesteret	195
5.4.2.7	NRKs rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur	195
5.4.2.8	Teksting for hørselshemmede	196

Vedlegg: Nye nordmenn på lufta

DELRAPPORT I - INNLEDNING

1 Allmennkringkastingsrapporten 2008

1.1 Nærmere om rapportens oppbygning

Allmennkringkastingsrapporten 2008 er Medietilsynets femte evaluering av allmennkringkasternes programforpliktelser.

Årets rapport er i stor grad utformet som Medietilsynets tidligere rapporter, med fem ulike delrapporter; én rapport med innledende bemerkninger og generell orientering, og fire delrapporter som omhandler evalueringen av hver enkelt allmennkringkaster.

Når det gjelder oppbyggingen av Delrapport II–V, har Medietilsynet videreført de strukturelle endringene som ble innført ved fjorårets rapport (Allmennkringkastingsrapporten 2007). De spesifikke kravene blir således også i foreliggende rapport behandlet først, mens de overordnede kravene blir vurdert til slutt. Videre er de ulike delrapportene summarisk innrettet, med utstrakt bruk av kulepunkter og kortfattede vurderinger fra tilsynets side på forhold som oppleves som uproblematisk. Det understrekes imidlertid at det i helhetsvurderingen av programtilbudet til den enkelte allmennkringkaster selvsagt er lagt betydelig vekt på alle positive funn som fremkommer.

Det er i år ett vedlegg til rapporten; en eksternt utført kvantitativ innholdsanalyse av hvordan allmennkringkasterne innfrir sine flerkulturelle programforpliktelser.

1.2 Konesjonærendring i 2008

Konesjonen for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det fjerde riksnettet ble gitt til Kanal 24 Norge AS for perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013. I mars 2008 overtok SBS

Radio AS eierskapet til kanalen. Den 21. april 2008 endret stasjonen navn, profil og sendeskjema, og den nye kanalen fikk navnet Radio Norge. Radio Norge har overtatt Kanal 24s konsesjon i sin helhet, og konsesjonsvilkårene knyttet til kanalens programinnhold er således uendret. Medietilsynet har derfor foretatt sine evalueringer av Radio Norges innfrielse av konsesjonsvilkårene i 2008 på grunnlag av det samlede programtilbudet gjennom hele året, uavhengig av om kanalens navn har vært Kanal 24 eller Radio Norge.

1.3 Vurderingsgrunnlag

P4, Radio Norge (tidligere Kanal 24) og TV 2 har konsesjon til å drive riksdekkende, reklamefinansiert kringkasting. Den enkelte konsesjonær har nedfelt overordnede og spesifikke programkrav i sine konsesjoner, som danner utgangspunkt for tilsynets vurderinger. NRKs programforpliktelser er nedfelt i selskapets vedtekter.

P4 og Radio Norges konsesjonssøknader er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, noe som innebærer at konsesjonærene er forpliktet til å oppfylle alle de redaksjonelle planer og forpliktelser som fremgår av søknaden. Søknadene er tilgjengelige på Medietilsynets nettsider¹. TV 2s konsesjonssøknad er imidlertid ikke gjort til en del av konsesjonsvilkårene, og Medietilsynet har således ikke anledning til å vektlegge TV 2s konsesjonssøknad i forbindelse med evalueringen av allmennkringkastingsforpliktelsene.

Programkravene som fremkommer av TV 2s, Radio Norges og P4s konsesjoner og NRKs vedtekter, vil være gjenstand for tolkning. Tolkningen av de ulike vilkårene gjøres under Medietilsynets vurdering av de enkelte programkravene.

Det gjøres oppmerksom på at de fire allmennkringkasterne har ulike sett av programforpliktelser og derfor ikke er direkte sammenlignbare.

---

¹ <http://www.medietilsynet.no/no/Tema/Allmennkringkasting/Allmennkringkastingskanalene/>

Innfrielsen av de enkelte programkravene vurderes først og fremst med utgangspunkt i aktørenes allmennkringkasterregnskap. Medietilsynet har også innhentet informasjon fra aktørenes nettsider. I tillegg har tilsynet gjort stikkprøver innenfor ulike programkategorier.

Ved vurderingen av hvordan allmennkringkasterne innfrir sine flerkulturelle programforpliktelser, har Medietilsynet også hatt til rådighet en kvantitativ innholdsanalyse. Undersøkelsen er utført ved Høgskulen i Volda på oppdrag fra Medietilsynet. Hovedansvarlig og prosjektleder har vært doktorgradstipendiat Gunn Bjørnsen ved avdeling for mediefag. Undersøkelsen er i sin helhet vedlagt allmennkringkastingsrapporten.

1.4 Nærmere om NRK-plakaten

1.4.1 Innledning

På bakgrunn av utviklingen på kringkastingsfeltet har Kultur- og kirkedepartementet foretatt en grundig gjennomgang av NRKs allmennkringkastingsforpliktelser. Mens de nåværende vedtektene først og fremst er konsentrert om NRKs ”tradisjonelle” programvirksomhet, var det ønskelig at fremtidige vedtekter skulle reflektere den teknologiske og markedsmessige utviklingen samt endringer i publikums mediebruk. Det har videre vært et mål at den politiske styringen av NRK og NRKs samfunnsoppdrag som allmennkringkaster skjer ut fra en overordnet og prinsipiell tilnærming. Kultur- og kirkedepartementet har i St.meld. nr. 30 (2006-2007) *Kringkasting i en digital fremtid* kommet til at dette best kan skje ved at de overordnede kravene til NRKs allmennkringkastingstilbud nedfelles i et eget dokument (se s. 122). Dette dokumentet bør ifølge departementet være overordnet og prinsipielt, og reflektere de krav og forventninger staten stiller til NRK samt ta hensyn til den digitale virkelighet NRK opererer i. Dokumentet har departementet valgt å kalle en allmennkringkastingsplakat, eller; NRK-plakaten.

Som en følge av denne prinsipielle beslutningen har departementet gjennom St.meld. nr. 6 (2007-2008) *NRK-plakaten. Noe for alle. Alltid* og St.meld. nr. 6 (2008-2009) *NRK-plakaten – NRKs samfunnsoppdrag* lagt frem utkast til en ferdig NRK-plakat. Utkastet er i ettertid også supplert med et tillegg om NRKs ansvar for dekningen av politiske valg, jf. St.meld. nr. 18

(2008-2009) *NRK-plakaten – dekning av valg*. NRK-plakaten er ment å være et samlet uttrykk for NRKs samfunnsoppdrag og vil i sin helhet bli inntatt i NRKs vedtekter gjennom en beslutning av generalforsamlingen i juni 2009. Dette innebærer at NRK-plakaten vil danne rammen for Medietilsynets tilsynsoppdrag fra og med inneværende år.

Plakaten er delt opp i seks såkalte pilarer. Pilarene omhandler ulike sider ved NRKs samfunnsoppdrag, og er igjen inndelt i underpunkter. De seks pilarene er som følger: 1) *NRK skal understøtte og styrke demokratiet*, 2) *NRK skal være allment tilgjengelig*, 3) *NRK skal styrke norsk språk, identitet og kultur*, 4) *NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping*, 5) *NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt* og 6) *NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.*

De mer konkrete kravene til NRKs kjernevirksomhet, som i dag fremgår av §§ 3-4 og 3-5 i vedtektene, fremgår av pilar 3 og 4 i NRK-plakaten.

1.4.2 Tilsyn med NRK-plakaten – betydning for foreliggende rapport

De vesentligste innholdskravene i dagens NRK-vedtekter er som nevnt ovenfor inntatt i NRK-plakaten. I plakaten er programkravene dels videreført, presisert og på enkelte områder også utvidet i forhold til gjeldende vedtekter.

Selv om NRK-plakaten vil tre i kraft først etter endelig vedtagelse i generalforsamlingen i juni 2009, finner Medietilsynet det nødvendig å knytte noen kommentarer til enkelte forhold ved plakaten alt i årets rapport. Årsaken er at tilsynet også i evalueringen for 2008 har sett hen til NRK-plakaten ved vurderingen av NRKs programtilbud der det har vært naturlig. Dette har eksempelvis blitt gjort på punkter hvor plakaten inneholder presiseringer i forhold til dagens vedtekter. Det fremgår direkte av de konkrete vurderingene i Delrapport V om NRK i hvilke tilfeller tilsynet har sett hen til plakaten. Det nevnes for ordens skyld at på steder hvor NRK-plakaten innebærer en skjerpelse av NRKs forpliktelser eller hvor tilsynet er i en prosess med hensyn til avklaring av plakatens virkeområde, har tilsynet forholdt seg isolert til gjeldende vedtekter.

Dette gjelder blant annet med hensyn til hvilke plattformer NRK må innfri sitt allmennkringkasteroppdrag gjennom; om dette skal skje gjennom det samlede radio- og fjernsynstilbudet, på den enkelte plattform, eller om innfrielsen også kan skje gjennom nisjekanaler eller andre plattformer som Internett og mobil-tv. Medietilsynet har som nevnt ovenfor lagt gjeldende vedtekter til grunn i foreliggende rapport, slik at programforpliktelsene i 2008 må være innfridd via hovedkanalene både på radio- og fjernsynsplattformen.

Medietilsynet vil i Allmennkringkastingsrapporten 2009 komme nærmere tilbake til denne saken, og der redegjøre for hvordan tilsynet skal føre tilsyn med innholdet i NRK-plakaten.

1.5 Sanksjoner – vurderinger for 2008

1.5.1 Sanksjonsmidler ved konsesjonsbrudd

Ved en lovendring 17. juni 2005 ble det vedtatt en rekke endringer i kringkastingsloven², herunder innføring av nye sanksjonsbestemmelser³. Blant annet ble virkeområdet for gebyr utvidet til også å omfatte brudd på konsesjonsvilkår. Ikrafttreddelsen av denne lovendringen ble imidlertid utsatt i påvente av fastsettelse av nærmere regler om utregning av gebyr i kringkastingsforskriften⁴. Lovendringen og forskriftsendringene om gebyrberegning trådte i kraft 1. juli 2008. Dette innebærer at Medietilsynet nå har tre sanksjonsmidler til rådighet ved brudd på konsesjonsvilkårene; *advarsel* (kringkastingsloven § 10-2), *overtredelsesgebyr* (kringkastingsloven § 10-3) og *tvangsmulkt* (kringkastingsloven § 10-4).

Tvangsmulkt er etter sin art et sanksjonsmiddel som ikke skal brukes som en etterfølgende reaksjon, med derimot ha virkning frem i tid. Dette sanksjonsmidlet vil således ikke benyttes i forbindelse med brudd som konstateres i den årlige evalueringen, men vil bli brukt i forbindelse med det løpende tilsynet.

---

² Lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting kapittel 10

³ Jf. lovforslaget om reviderte sanksjonsregler i Ot.prp. nr. 76 (2004-2005) *Om lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting. Endra sanksjonsreglar m.v.* og komiteens behandling i Innst. O. nr. 116 (2004-2005).

⁴ Forskrift om kringkasting 28. februar 1997 nr. 153.

Som det fremgår av redegjørelsen over har Medietilsynet hatt hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr siden 1. juli 2008. Konesjonsbrudd fra perioden før dette tidspunkt kan ikke gebyrlegges ettersom en slik lovendring ikke gis tilbakevirkende kraft. Tilsynet vil følgelig ikke benytte gebyr som sanksjonsmiddel for brudd som konstateres i Allmennkringkastingsrapporten 2008, da det her er tale om en evaluering av hele året sett under ett. Det presiseres imidlertid at Medietilsynet ved vurderingen av programtilbudet for kringkastingsåret 2009 vil kunne ilegge gebyr for konstaterte brudd på konsesjonsforpliktelser.

I forbindelse med Allmennkringkastingsrapporten 2008 er det følgelig sanksjonsmidlet *advarsel* som vil bli benyttet.

1.5.2 Kort om tilsynets sanksjoner i årets rapport

Medietilsynet har valgt å varsle sanksjoner for tre forskjellige typer brudd i 2008, nemlig *leveransekrav*, *innholdskrav* og *overordnede krav*:

Leveransekrav er ofte objektivt konstaterbare brudd. Dette er underleveranser som Medietilsynet mener at allmennkringkasterne ofte selv har kunnet konstatere, på bakgrunn av statistikker i sine egne regnskap. Medietilsynet har for øvrig tatt hensyn til i hvilken grad kringkasterne synes å ha innrettet seg etter tidligere merknader fra tilsynet, slik at det ikke nødvendigvis ilegges sanksjoner ved underleveranser hvor det har vært en merkbar forbedring i leveransene fra tidligere år.

Medietilsynet vil i 2008 også varsle sanksjoner for brudd på *innholdskrav*. Med dette menes det at innholdet i programmene som sendes, etter tilsynets vurdering ikke er i tråd med beskrivelser i konsesjonssøknaden og/eller formålet med konsesjonsvilkåret.

Vurderingen av hvorvidt de *overordnede kravene* er innfridd, vil hovedsakelig være basert på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene. Evalueringen av de spesifikke kravene vil vise at innfrielsen av disse kravene varierer. Medietilsynet har valgt å reise tilsynssak for manglende innfrielse av overordnede krav for en av kringkasterne i 2008.

1.6 NRKs særstilling

Ettersom NRKs programforpliktelser ikke er hjemlet i lov, men nedfelt i selskapets egne vedtekter⁵, omfattes ikke NRK av kringkastingslovens sanksjonsregler. Medietilsynet kan således ikke ilegge NRK sanksjoner, slik tilsynet har myndighet til å gjøre overfor de kommersielle allmennkringkasterne. Oppfølgingen av Medietilsynets vurderinger av NRKs programvirksomhet, ivaretas av NRKs generalforsamling.

Det presiseres at Medietilsynet i evalueringen av NRK har et uavhengig forhold til Kultur- og kirke departementet. Den uavhengigheten som nå i praksis blir gjennomført, er foreslått lovfestet gjennom en ny bestemmelse i kringkastingsloven, se *Ot.prp. nr. 81 (2008-2009) om lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting*. Den nye bestemmelsen er ment å presisere at departementet i forbindelse med utarbeidelsen av allmennkringkastingsrapporten ikke kan instruere Medietilsynet. Hensikten er å gjøre det klart at det er en avstand mellom tilsynsobjektet NRK og tilsynsmyndigheten, jf. pkt. 9 i nevnte Ot.prp.

---

⁵ Se <http://www.regjeringen.no/Upload/KKD/Medier/NRK.vedtekter.pdf> for NRKs vedtekter, sist endret i ekstraordinær generalforsamling 21.12.2007.

DELRAPPORT II – RADIO NORGE

2 Vurdering av Radio Norges programvirksomhet i 2008

2.1 Sammendrag

Medietilsynet mener Radio Norge innfrir konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Antall nyheter og aktualiteter
- Et fast daglig aktualitetsprogram
- Antall daglige kulturprogrammer
- Antall programmer for barn
- Antall programmer for ungdom fra 13 år og oppover
- Antall programmer for det flerkulturelle Norge
- Andelen verbalinnslag i forhold til reklame og musikk
- Bruk av dialekter
- Å sende minst 35 prosent norsk musikk, med vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk

Når det gjelder kravet om 35 prosent norsk musikk presiseres det imidlertid at Medietilsynet basert på en formålsbetraktning er kritisk til hovedvekten av den norske musikken legges til natten. Dersom Radio Norge ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

Medietilsynet mener Radio Norge bryter konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Varigheten på de utvidede nyhetssendingene
- Antall livssynsprogrammer
- Programtilbudet for den samiske befolkningen
- Antall programmer med musikk for smale grupper
- Sjangerfordeling musikk
- Bruk av begge de offisielle målformene
- Sjangermessig bredde, spesielt bruken av debattsjangeren

Medietilsynet varsler sanksjoner for brudd på konsesjonsvilkårene når det gjelder brudd på kravet om livssynsprogrammer, brudd på kravet om programmer med musikk for smale grupper og brudd på kravet til sjangermessig bredde. Disse forholdene tas opp i egne tilsynssaker. Varsel om sanksjon sendes Radio Norge i brev form.

2.2 Vurderingsgrunnlag

Ved utlysningen av det fjerde riksdekkende radionettet gjorde Kultur- og kirke departementet det klart at programprofilen i den nye konsesjonen skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting, og at ”*realistiske og forpliktende planer for oppfyllelse av allmennkringkastingsoppdraget*” ville tillegges størst vekt ved tildelingen av konsesjon⁶. Det ble videre angitt hvilke *minimumsvilkår* som ville bli stilt for konsesjonen, herunder både overordnede og spesifikke krav til sendingene. Dessuten ble det stilt krav om at en betydelig del av sendingene skulle bestå av verbalinnslag, ikke medregnet reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon

Konsesjonen for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det fjerde riksnettet ble gitt til Kanal 24 Norge AS for perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013. I mars 2008 overtok SBS Radio AS eierskapet til kanalen. Den 21. april 2008 endret stasjonen navn, profil og sendeskjema, og den nye kanalen fikk navnet Radio Norge. Radio Norge har overtatt

---

⁶ Søknadsdokument for radiokonsesjon av 31. mai 2002. Tilgjengelig på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990003/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om radiokonsesjonen, som Kanal 24s konsesjon, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingskonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990015/dok-bn.html>.

Kanal 24s konsesjon i sin helhet, og konsesjonsvilkårene knyttet til kanalens programinnhold er således uendret.

Konsesjonsvilkårene omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkasterregnskapene, er det primært oppfyllelsen av *programforpliktelsene* som skal vurderes. Konsesjonærens søknad, herunder programplaner og konkrete leveransmål, er gjort til en del av vilkårene for konsesjonen. Innfrielsen av de enkelte programkravene vurderes først og fremst med utgangspunkt i Radio Norges allmennkringkasterregnskap for 2008. Medietilsynet har også hentet programinformasjon på Radio Norges nettsider. I vurderingen av innfrielsen av kravene til programmer om det flerkulturelle Norge, har Medietilsynet også gjort nytte av en kvantitativ innholdsanalyse foretatt av forskere ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda, på oppdrag av Medietilsynet.

Kravene til sendevirksomheten består i stor grad av kvalitative begreper. Medietilsynet vil i sin vurdering ta utgangspunkt både i Radio Norges egne vurderinger av hvordan programkravene kommer til uttrykk i programvirksomheten, og i statistikken slik den fremkommer i allmennkringkasterregnskapet.

2.3 Konsesjonsvilkår

2.3.1 Innledende bemerkninger

I Radio Norges konsesjon er det både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av hvorvidt de overordnede kravene er innfridd, vil derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene. De spesifikke kravene blir behandlet først, i punkt 2.4.1, mens de overordnede kravene blir vurdert til slutt, i punkt 2.4.2.

Ifølge konsesjonens § 1-9 skal Radio Norge basere den *kvantitative delen* av allmennkringkasterregnskapet på de planene om programleveranser som fremgår av tabellen på s. 10 i søknaden. Regnskapet skal også inneholde en redegjørelse for Radio Norges

vurdering av kvaliteten på det materialet som er sendt. Medietilsynet gjør i denne sammenheng for øvrig oppmerksom på at Radio Norge er forpliktet til å oppfylle alle de redaksjonelle planer og forpliktelser som følger av konsesjonssøknaden. Bakgrunnen er at søknadens redaksjonelle planer og forpliktelser ifølge konsesjonsvilkårene § 3-3 er en del av konsesjonsvilkårene. Dette innebærer eksempelvis at angivelse av leveransemål innen ulike programkategorier m.v. som fremgår av søknaden, i realiteten er å betrakte som et konsesjonsvilkår. En unnlattelse av å innfri et leveransemål, innebærer således at det foreligger et brudd på konsesjonsvilkårene som Medietilsynet eventuelt kan sanksjonere.

Under punkt 2.3.2 viser vi tabellene fra henholdsvis konsesjonssøknadens side 8 med *styringsmål for tema og sjanger, antall innslag eller programmer per år* (tabell 1) og søknadens side 10 om *forpliktende programleveranser* (tabell 2). Styringsmålstabellen er supplert med tallene fra Radio Norges rapportering om programtilbudet for 2008, mens tabellen over de forpliktende programleveransene er supplert med tallene fra Radio Norges rapportering om programtilbudet i perioden 2004 til 2008. Medietilsynet vil presisere at tabellen ikke representerer en oversikt over den totale programvirksomheten til Radio Norge, men angir omfanget av sendetimer avgrenset til de spesifikke programområder som Radio Norge gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg på.

Tabell 1 er en oversikt over hvordan verbalinnslagene fordeler seg på tema og sjangrer innenfor de forpliktende programleveransene i tabell 2. Oversikten sier noe om antall innslag, og ikke om varigheten av de enkelte innslagene. Tallene i søknadskolonnen kan betegnes som *søknadsprofilen*, og tallene i 2008-kolonnen som *programprofilen*.

Tabell 2 fastsetter et nivå for bestemte programleveranser som Radio Norge minst skal levere, og etterlater et sendetidsrom hvor kanalen kan levere mer av det spesifiserte innholdet og/eller et annet programinnhold. Radio Norge har i sin konsesjonssøknad spesifisert programleveranser på 3 008 timer per år. I allmennkringkasterregnskapet for 2008 har kanalen rapportert 3 172 timer sendetid innenfor de samme programområdene. Medietilsynet vil i denne sammenhengen presisere at det totale sendetidsomfanget for en 24-timers radio i 2008 var på 8 784 timer, hvilket betyr at 5 612 timer av virksomheten i fjor ikke kommer til syne i rapporteringen. Etersom Radio Norge ikke rapporterer om den totale programvirksomheten, gis det ikke et fullstendig bilde av kanalens faktiske programprofil. I tråd med

konsesjonsvilkårene § 1-9 baserer Radio Norge den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på denne tabellen.

2.3.2 Radio Norges kvantitative programløfter

I allmennkringkasterregnskapet rapporterer Radio Norge de forpliktende programleveransene i forhold til tematisk og sjangermessig bredde, i følgende to tabeller:

Tabell 1 – Styringsmål for tema og sjanger, antall verbalinnslag per år:⁷

Styringsmål	Debatt		Kommentar/analyse		Radiomontasje	
	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008
Kultur	100	0	400	624	200	520
Flerkulturelle	75	0	50	36	50	80
Livssyn	70	0	60	50	75	0
Etniske minoriteter	6	0	10	112	30	0
Kunnskapsformidling	30	0	300	1 750*	50	0
Forbrukerstoff	50	0	0	600	150	100
Natur & vitenskap	50	0	0	100	100	50
Barn	50	25	0	200	500	800
Unge	275	120	100	150	300	150
Eldre voksne	75	0	25	0	300	50
Politikk	300	0	150	325	50	412
Utenriks	50	0	150	323	60	0
Sport og idrett	50	0	300	200	100	120
Totalt	1 181	145	1 545	2 720	1 965	2 282

Tabell 2 – Forpliktende programleveranser:

Forpliktende programleveranser	Søknaden	2004	2005	2006	2007	2008
Nyheter og aktualitet	800	728	722	762	969	815
Kultur	620	772	836	735	674	639
Barn og unge	525	704	880	875	682	669
Samisk	30	9	28	23	11	22
Livssyn	95	29	59	64	87	86
Flerkulturelt	77	15	58	80	57	96
De nye eldre	88	184	40	65	56	92
Vitenskap og teknologi	87	20	30	102	80	87
Forbrukerstoff	50	178	67	141	110	55
Sport og idrett	336	216	247	340	361	299
Musikk for smale grupper	300	346	356	421	310	312
Totalt	3008	3201	3323	3608	3397	3172

Den første hovedtabellen (tabell 1), heretter omtalt som styringsmålstabellen, krysser de to dimensjonene tema og sjanger. Tabellen viser Radio Norges leveranse i ulike sjangrer på innslagsnivå i forhold til lovnadene som er beskrevet i konsesjonssøknaden. En rapportering

⁷ På s. 21 i Radio Norges regnskap går det i tillegg frem at Radio Norge i nyhetssendingene har sendt 237 debatter.

etter styringsmålstabellen synliggjør den sjangermessige bredden i radiotilbudet, noe som er særlig viktig i forhold til vurderingen av hvorvidt de kritiske, fordypende og analytiske perspektivene blir ivaretatt.

Som offentlig tilsynsorgan, tillegger Medietilsynet *likebehandling* av aktører i direkte konkurranse, stor vekt. Av de norske allmennkringkasterne er det naturlig å se på P4 og Radio Norge som aktører med et særskilt konkurranseforhold. De representerer de riksdekkende radioaktørene som, både med tanke på lyttere og finansiering, konkurrerer i det samme markedet. Det er en forutsetning for likebehandlingen av P4 og Radio Norge at begge kanaler leverer en fullstendig styringsmålstabell, og at begge kanaler også vurderes etter innfrielsen av målene i denne tabellen.

Med basis i det tallmessige grunnlaget og de beskrivelser av virksomheten som Radio Norge har levert for 2008, vil Medietilsynet i det følgende vurdere om konsesjonæren innfrir de krav som fremgår av konsesjonsvilkårene, herunder om konsesjonssøknadens redaksjonelle planer og forpliktelser oppfylles.

2.4 Programkravene i Radio Norges konsesjon

Formålsbestemmelsen i § 1-1 i Radio Norges konsesjon lyder som følger:

Konsesjonens formål er å fastsette plikter og rettigheter som bidrar til at konsesjonæren utøver sin rett til å sende riksdekkende reklamefinansiert radio på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske radiolyttere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere Radio Norges innfrielse av programkravene i kapittel 3. Formålet speiler prinsipper som står sentralt i definisjonen av allmennkringkasting, slik som tilgjengelighet, variasjon i programtilbud og publikumshenvendelse, samt innsikt i og kunnskap om samfunnet vi lever i. Disse allmennkringkastingsprinsippene gjelder for programtilbudet i sin helhet og er nedfelt i konsesjonens § 3-2, som stiller følgende overordnede krav til sendingene:

Konsesjonærens sendinger skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Dette innebærer at:

- a) Sendingene skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori.*
- b) Det skal være verbalsendinger og musikk tilpasset både brede og smale grupper.*
- c) Sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur.*

Presiseringene som fremgår av bestemmelsens bokstav a) til c) angir hovedkriterier for vurderingen av Radio Norges programtilbud. De *spesifikke kravene* til sendingene fremgår av § 3-3. Bestemmelsen regner opp de mest sentrale forpliktelsene og presiserer de krav som stilles til de ulike programområdene, samt til musikkprofil og verbalandel. I tillegg fremgår det av tabell 1 (styringsmålstabellen) krav til sjangerfordeling. Tabell 2 (tabell for forpliktende programleveranse) angir spesifikke krav til antall programmer og sendetimer innenfor konkrete temaområder.

2.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

2.4.1.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen

Konsesjonen § 3-3:

a. Nyhetsdekning

Konsesjonæren skal ha faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen. Det skal være minst fire daglige utvidede nyhetssendinger på 15 minutter. I tillegg skal det på hverdager være et aktualitetsmagasin av 30 minutters varighet med debatt, kommentarer, analyse og bakgrunnsstoff. En gang i uken skal aktualitetsmagasinet utvides til 60 minutter.

Nyhets- og aktualitetssendingene skal presentere både nasjonale og internasjonale nyheter og kommentere både det norske og det internasjonale nyhetsbildet.

I henhold til tabell for forpliktende programleveranser skal Radio Norge sende 800 timer i kategorien nyhets- og aktualitetsprogram per år.

,

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for nyhets- og aktualitetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 19-23), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- Radio Norge leverte til sammen 815 timer med nyheter i 2008.
- *Norgesnyhetene* er den største redaksjonen i Radio Norge og består av stemmer fra hele landet. Lytterne får nyheter lest av reportere fra Hordaland, Nordland, Finnmark, Møre og Romsdal, Østfold, Buskerud, Telemark, Vest Agder, Rogaland, Akershus og Oslo.
- Radio Norge har avtale med journalister over hele verden. I 2008 kunne lytterne jevnlig høre saker om kultur, politikk og samfunnsliv fra Brussel, Paris, Berlin, New York, Rio de Janeiro og St. Petersburg.
- *Norgesnyhetene* har sendinger ukedager fra kl. 0600-2400. Fra kl. 0600 til og med kl. 1900 er det også nyheter hver halve time. I helger og på røde dager sender *Norgesnyhetene* fra kl. 0800 til og med kl. 2000.
- De utvidede nyhetssendingene er på 15 minutter, og går på kveldstid. Radio Norge viser til at dette er et tidspunkt som i konsesjonssøknaden er omtalt som en god tid for innhold som krever spesielt god konsentrasjon.
- De utvidede nyhetssendingene inneholder også nyheter om været. Radio Norge ser på væroppdateringer som nyheter.
- Ved viktige hendelser bryter *Norgesnyhetene* inn i de ordinære sendingene og gir lytterne siste nytt.
- Valget i USA var en viktig nyhetssatsing for Radio Norge i 2008. Radio Norge mener kanalens lyttere fikk en grundig og balansert dekning av den amerikanske valgkampen.
- I 2008 utvidet Radio Norge nyhetssamarbeidet til også å gjelde TV Norges nyhetsredaksjon. Fra før hadde kanalen en avtale med TV 2. Dette gjør etter Radio Norges oppfatning at stofftilfanget til *Norgesnyhetene* er blant det beste i landet. Radio Norge mener de gjennom samarbeidet med TV 2 og TV Norge har reportere som er med på å sikre et bredt og unikt nyhetsbilde fra hele landet.
- Kanalen fikk først normal drift av nyhetsredaksjonen 21. april 2008 da Radio Norge formelt overtok med navnebytte, ny ledelse og organisasjon.

- Hovedvekten av analysen og debattene på Radio Norge finnes i aktualitetsmagasinet *Norgesmagasinet*. Programmet er på luften mellom kl. 1800 og 1900 mandag til fredag. Radioreportasjen har stor plass i programmet. Hver dag er Radio Norges reportere ute og prater med et bredt utvalg av kilder. Analysen har ifølge Radio Norge også stor plass i programmet. Kanalen leter opp fagpersoner som forklarer og forenkler komplekse saker i samfunnsdebatten. De fleste av sendingene ble i 2008 sendt fra hovedkontoret i Fredrikstad.
- Radio Norges sendte 237 debatter, 412 radiomontasjer og 600 analyse/kommentarer i nyhetssendingene i 2008.

Medietilsynets vurdering

Radio Norge innfrir kravet om antall timer med nyhets- og aktualitetsprogram og kravet til et eget aktualitetsmagasin på hverdager. Radio Norge redegjør også for avtaler med journalister flere steder i verden, og viser til viktige utenrikssaker som ble behandlet på kanalen i 2008. Dette er etter Medietilsynets oppfatning positive tendenser i kanalens nyhets- og aktualitetsdekning. Tilsynet har imidlertid ikke grunnlag for å bedømme om Radio Norge har en solid forankret utenriksdekning eller en tilfredsstillende andel internasjonale nyhetssaker i 2008, men konstaterer på bakgrunn av redegjørelsen i allmennkringkasterregnskapet at kanalen i det minste har hatt nyhetssaker fra både inn- og utland.

På bakgrunn av stikkprøver av Radio Norges utvidede nyhetssendinger juni 2008 mente Medietilsynet at andelen egenproduksjon var for lav. Radio Norge ble derfor i vedtak av 16. desember 2008⁸ pålagt å innrette nyhetssendingene sine med hensyn til kravet om egenproduksjon. Dersom ikke Radio Norge økte andelen egenproduksjon i sendingene innen 1. mars 2009 ville kanalen måtte betale en tvangsmulkt på kr 500 000. Radio Norge påklaget saken, og den er i skrivende stund til behandling i Kultur- og kirkedepartementet. Medietilsynet foretok i mars 2009 en ny stikkprøvekontroll av Radio Norges utvidede nyhetssendinger for å gjøre en vurdering av hvorvidt kanalen hadde innrettet seg i tråd med pålegget. Konklusjonen var at Radio Norge hadde økt andelen egenproduksjon betydelig, og kanalen måtte dermed ikke betale mulkten. Det synes likevel fremdeles å være slik at Radio Norge og Medietilsynet er uenige i forståelsen av konsesjonsvilkåret, jf. mer nedenfor.

---

⁸ Radio Norge ble i samme sak også ilagt sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet til samiske nyhetssendinger, jf konsesjonsvilkårene § 3-3 g og for brudd på opplysningsplikten, jf. kringkastingsloven § 2-11.

Det er derfor viktig at Kultur- og kirkedepartementet tar stilling til den prinsipielle forståelsen av konsesjonsvilkårene i klagebehandlingen.

Radio Norge uttrykker i allmennkringkasterregnskapet (s. 19) at samarbeidet med TV 2 og TV Norge gjør at stofftilfanget i *Norgesnyhetene* er blant det beste i landet, og at TV 2, TV Norge og Radio Norge har reportere som er med på å sikre et bredt og unikt nyhetsbilde fra hele landet. Som Medietilsynet slo fast i vedtaket av 16. desember 2008, er det rom for samarbeid med eksterne nyhetsleverandører. Dette må imidlertid ikke gå på bekostning av mediemangfoldet og konsesjonærens selvstendige og uavhengige stemme. I konsesjonsøknaden s. 5 heter det at konsesjonæren med et bredt tilfang av nyhets- og aktualitetssaker fra hele landet skal være med på å virke som motvekt mot ensretting i nyhetsdekningen. Etter Medietilsynets oppfatning er det kun gjennom *egenproduserte* nyheter Radio Norge kan vise til et unikt nyhetsbilde. Medietilsynet mener at et utstrakt samarbeid med andre nyhetsleverandører ikke sikrer mangfold, men derimot bidrar til økt ensretting.

Radio Norges utvidede nyhetssendinger sendes hverdager kl. 2100, 2200, 2300 og 2400. Medietilsynet mener at når det er krav om *fire utvidede* nyhetssendinger daglig, må formålet være at sendingene skal sendes på forskjellige tider av døgnet for å gjøre fordypende nyheter tilgjengelig for befolkningen gjennom hele dagen. Medietilsynet mener således Radio Norges valg av sendetidspunkt er i strid med formålet med konsesjonsvilkårene. Dette forholdet har Medietilsynet også tatt opp i vedtak av 16. desember 2008.

Når det gjelder kravet om minst fire daglige utvidede nyhetssendinger på minimum 15 minutter har Medietilsynet flere ganger slått fast at kravet til de utvidede nyhetssendingene er absolutt, og at meldinger om trafikk og vær ikke kan inngå som en del av innfrielsen av dette kravet. Medietilsynet er derfor kritisk til at Radio Norges utvidede nyhetssendinger er på 15 minutter inklusive værvarsel, og at sendetiden som vies faktiske nyheter derfor kan være under 15 minutter. Medietilsynet understreker at det er gjennom de utvidede nyhetssendingene kanalen kan oppfylle den redaksjonelle ambisjonen om å tilby nyhetssendinger med brede reportasjer og et mangfold av saker. De utvidede nyhetssendingene kan gi rom for flere analytiske og fordypende perspektiver, og gi lytterne bedre bakgrunn og forståelse for det som skjer, jf. konsesjonærens beskrivelser i konsesjonssøknaden.

Ifølge styringsmålstabellen skal det innenfor stoffområdene *politikk* og *utenriks* (eksklusive nyhetsinnslag) sendes til sammen 350 debatter i året. I regnskapet redegjør Radio Norge for at det i nyhetssendingene ble sendt 237 debatter i 2008. Radio Norge har med andre ord levert færre debatter enn lovet i nyhetssendingene.

Radio Norges konsesjonssøknad gir klare føringer på konsesjonærens nyhetsdekning. Blant annet heter det at kanalens *hovedredaksjoner blir Nyhet & Aktualitet, Kultur og samfunn. Det vil bli etablert en Analyse- og kommentarredaksjon med tyngre redaksjonelle profiler, som vil ha særlig ansvar for bakgrunnsanalyser, kommentarer og debatter*” (s. 9) og *”for å gi lytterne bedre bakgrunn for å forstå nyhetsbildet vil kanalen satse på analyser og kommentarer fra egen redaksjon*” (s. 13) og videre at *”(a)nalyser og kommentarer vil være viktig i kanalens utenriksdekning*” (s. 13). Medietilsynet har ikke grunnlag for gjøre en vurdering av hvorvidt Radio Norges nyhetstilbud og nyhetssatsing er i tråd med disse beskrivelsene. Tilsynet understreker imidlertid at dette er viktige dimensjoner av en allmennkringkasters nyhetsdekning.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir kravet om faste nyhetsbulletiner gjennom hele dagen og et fast daglig aktualitetsmagasin i 2008. Videre innfrir Radio Norge kravet til antall timer med nyheter og aktualiteter. Medietilsynet er imidlertid kritisk til valg av sendetidspunkt for de utvidede nyhetssendingene, samt at Radio Norges utvidede nyhetssendinger ikke er på 15 minutter *eksklusiv* værvarsel. Ettersom Radio Norges klage på Medietilsynets vedtak av 16. desember 2008 er til behandling i Kultur- og kirke-departementet, finner Medietilsynet det ikke hensiktsmessig å reise en ny tilsynssak på dette punkt.

2.4.1.2 Kulturdekningen

Konsesjonen § 3-3:

b. Kulturprogrammer

Konsesjonæren skal ha daglige kulturprogrammer både for brede og smale lyttergrupper. Kulturprogrammene skal gjenspeile mangfoldet og bredden i norsk og internasjonalt kulturliv.

Radio Norge skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 620 timer i programkategorien kultur per år.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for kultursendingene i allmennkringkasterregnskapet (s. 25-29), samt i supplerende opplysninger. Her fremgår blant annet følgende:

- Radio Norge sendte 639 timer med kulturprogrammer i 2008.
- Fra og med 21. april har Radio Norges kulturprogrammer bestått av *Lunsj* som ble sendt hverdager kl. 1200 og 1400, samt to timer på lørdager.
- Radio Norge mener innholdet i kultursendingene favner bredt. Minst tre ganger i uken har Radio Norge besøk av kulturpersonligheter som bidrar til økt forståelse og kunnskap om plateutgivelser, teateroppsetninger, filmer, tv-serier med mer.
- Ifølge Radio Norge dekkes internasjonal kultur bredt, ikke bare i kanalens daglige kultursending, men også i de fleste andre sendeflater. Fokuset ligger på musikk og film, men det er også regelmessige innslag om blant annet spill, tv, litteratur, kjendiseri og mote. Ukentlig har kanalen rapporter fra en USA-korrespondent bosatt i New York.
- Radio Norge sendte 250 stk. radiomontasjer og 624 stk. analyse/kommentarer i 2008, men ingen debatter.

Medietilsynets vurdering

Radio Norge skal sende 620 timer årlig innen kategorien *kultur*, og med 639 timer i 2008 innfrir kanalen dette kravet.

De forpliktende programleveransene på kulturområdet beskriver ikke bare omfang, men også formål og innretning på tilbudet. Radio Norge skal ha kulturprogram for både brede og smale lyttergrupper, og som gjenspeiler mangfoldet og bredden i norsk og internasjonalt kulturliv. Radio Norge viser til egne kulturprogrammer og redegjør i allmennkringkasterregnskapet for redaksjonell behandling av ulike kultursjangrer i disse programmene. Radio Norge kommer med eksempler på temaer og gjester i programmene. På bakgrunn av Radio Norges

redegjørelse konstaterer Medietilsynet at Radio Norge hadde et tilbud i 2008 som omhandlet både norsk og internasjonal kultur.

Radio Norge er gjennom konsesjonssøknaden forpliktet til å sende 100 innslag med debatter i løpet av et år (tilsvarende 50 timer). Medietilsynet er derfor kritisk til at kanalen ikke rapporterer om noe bruk av debatter i kulturprogrammene. Debattsjangeren er viktig, fordi den er en av de sjangrer som gir større rom for analytiske, kritiske og fordypende perspektiver.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir kravet om daglige kulturprogrammer, men er kritisk til mangelen på debatter i kulturdekningen. Medietilsynet har videre begrenset grunnlag for å vurdere om programmene omhandler både smal og bred kultur, og om programmene gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv.

2.4.1.3 Barneprogrammene

Konsesjonen § 3-3:

c. Barneprogrammer

Fem ganger ukentlig skal det være programmer for barn mellom fire og åtte år. For barn i aldersgruppen åtte til tolv år skal det fem ganger ukentlig tilbys et eget aktualitetsprogram av og med barn. En gang ukentlig skal konsesjonæren tilby et magasinprogram om sport og idrett rettet mot barn.

I henhold til konsesjonssøknaden s. 15 skal Radio Norge sende 125 timer med programmer for barn i aldersgruppen fire til åtte år og 125 timer med programmer for barn mellom ni til tolv år.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sitt tilbud til barn i allmennkringkasterregnskapet (s. 31-34):

- Radio Norge viser til at det er gjort en rekke endringer i tilbudet til barn i løpet av den tiden SBS Norge har hatt konsesjonen, og at tilbudet er bedret som svar på tidligere kritikk fra Medietilsynet som blant annet dreide seg om at tilbudet til barn mellom åtte og tolv år ikke var tilstrekkelig.
- Radio Norge har opprettet en egen redaksjon for barn og unge, og har ansatt Arne Martin Vistnes fra Bark Media. Fem dager i uken sendes halvtimesprogrammer for de to minste aldersgruppene.
- Ifølge tabellen over forpliktende programleveranser (s. 15 i regnskapet) har Radio Norge sendt 669 timer med programmer for barn og unge i 2008.
- I løpet av 2008 ble det sendt sju timer *Plankehytta*, som var dedikert til de aller minste (4-8 år). Etter at Radio Norge tok over er dette programmet erstattet av *Gøy på landet*, som er en-times-sending hver lørdag og søndag morgen.
- Lørdag morgen kl. 0700 til 0800 er viet mellomgruppen (fra 9-12 år), mens søndag er rettet mot de minste (4-8 år).
- Programmet *Minipuls/Småprat* utgjorde 33 timer i 2008, og var dedikert til barn mellom 9-12 år.
- Radio Norges programmer *Popcorn 4-8 år* og *Popcorn 9-12 år* utgjorde henholdsvis 108 og 102 timer.
- Til sammen sendte konsesjonæren 137,5 timer med programmer rettet mot hver av de minste aldersgruppene, fire til åtte år og åtte til tolv år.
- *Popcorn* sendes mandag til torsdag. Den første halvtimen er viet barna fra fire til åtte år, og den andre halvtimen er viet barna fra ni til tolv år.
- Faste elementer i *Popcorn 4-8* er ifølge Radio Norge opplesning av klassiske eventyr og lydbokpresentasjoner. Etter at Ronak Sliva Jønholdt ble ansatt ble det lagt ned ressurser på å dramatisere og lydlegge eventyrene. Læring er også et viktig element. Barna er viktige deltakere og bidragsytere i disse sendingene, og Radio Norge trekker frem et utvalg av emner barna har snakket om i 2008, der blant andre å kjede seg, å slå seg, å ha bursdag, fiolin og søsken inngår. Videre har barneavdelingen knyttet til seg et bredt nettverk av barn fra ulike kulturer, og i samtaler med dem er temaet spesielle hendelser i deres egne kulturer. Et viktig mål med dette nettverket er også å vise likheten mellom barn uavhengig av kultur.
- *Popcorn 9-12 år* er delt i to. I den første delen snakker programleder Arne Martin Vistnes med Radio Norges nyhetsavdeling, og tar for seg en nyhetssak og

vinkler den spesielt mot barn. Radio Norge viser her både til at finanskrisen og valget i USA har vært tema, men også saker med spesiell relevans for barn – som mobbing, idrett samt ”snodigheter”. Denne delen erstatter det tidligere *Minipuls*. Også i dette programmet er barna sentrale deltakere, og Radio Norge viser til at alt fra det eksistensielle til det kulturelle og litt obskure er temaer. Det nevnes også temaserier, der *Jenter vs gutter: Hvem er best?*, *Teaterroller: hvordan late som man er en annen* og *Harry Potter: Serie på 7 om Harry Potter-bøkene* er noen av eksemplene. Også i dette programmet står læring sentralt, og Radio Norge har knyttet til seg voksne bidragsyttere på ulike fagområder, som blant andre lege Jens Espeland, paleontolog Jørn Hurum og botaniker Kristina Bjureke.

- Radio Norge besøkte Norway Cup i 2008.
- I *Popcorn*- programmene sendes det ren barnemusikk med kjente norske artister i deler av sendingene, men også en del popmusikk, fortrinnsvis artister og sanger som appellerer til de yngste. Dette kombineres ifølge Radio Norge med klassikere som både barn og foreldre har et forhold til; alt fra Hannah Montana til Queen eller Michael Jackson.
- Radio Norge dedikerer en time i uken til barn og sport. Sendetidspunktet har variert i 2008: Fra 21. april til november ble programmet sendt i sammenheng med det øvrige sportstilbudet til Radio Norge. Fra midten av november ble sendingen flyttet til lørdag morgen, til et sendetidspunkt som allerede er etablert for barn. I disse programmene er det lagt vekt på å presentere idretter som appellerer til barn, presentert av barn. Noen av eksemplene som trekkes frem i regnskapet er: fekting, fotball, friidrett, curling, amerikansk fotball, ballett og jazzdans.
- Barneprogrammene produseres også løpende til nettradio, slik at barn selv kan lytte til sendingene når de ønsker det.

Medietilsynets vurdering

Ved vurderingen av Radio Norges barneprogrammer har Medietilsynet tatt utgangspunkt i konsesjonærens egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet, i tillegg til egne kontroller av barne- og ungdomsprogrammene i uke 24 2008.

Totalt leverte Radio Norge et antall sendinger for barn og unge som ligger godt innenfor kravet om 525 timer per år. Radio Norge innfrir kravet til målgruppeinnretning, ved å ha et

tilstrekkelig antall sendetimer for de ulike aldersgruppene. Beskrivelsen i allmennkringkasterregnskapet samsvarer også godt med det innholdet som Radio Norge har forpliktet seg til å tilby barna gjennom konsesjonssøknaden.

I forbindelse med Medietilsynets allmennkringkastingsrapport for 2007 ble det innhentet en undersøkelse av allmennkringkasternes barne- og ungdomsprogrammer, utført ved Institutt for medier og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo (IMK). Med bakgrunn i at Radio Norge har endret tilbudet til barn etter overtakelsen av konsesjonen, har Medietilsynet gjennomført kontroller av Radio Norges sendinger i 2008 for å se nærmere på hvordan tilbudet til barn er innrettet etter omleggingene, og om tilbudet er vesentlig annerledes enn programmene som ble analysert av IMK.

Medietilsynet har lyttet til programmet *Popcorn* 9., 10., 11., 12. og *Gøy på landet* 14. og 15. juni 2008. Første halvdel av *Popcorn* var disse dagene, slik de også er beskrevet i Radio Norges allmennkringkasterregnskap, rettet mot de minst barna (fire til åtte år). Eksempler på elementer i denne delen av programmet var musikk, opplesning av eventyr, innslag med "Petter filosof" og klipp fra en lydbok. Andre halvdel av sendingen var rettet mot barn fra åtte til tolv år. Eksempler på elementer i denne delen av programmet var barn som ble intervjuet om sport, barn som presenterer et dilemma, test av vannpistoler, innslag om dinosaurer og hvordan lage en egen t-skjorte.

En dominerende andel av innholdet i alle programmene Medietilsynet lyttet til, besto av musikk. Musikken i disse programmene besto i hovedsak av popmusikk. Av de 61 titlene som ble spilt i de kontrollerte sendingene var 16 titler barnemusikk. De fleste av barnesangene var lagt til den halvdelen av sendeflaten som er rettet mot de minste barna fra fire til åtte år og til søndagssendingen. Det er grunn til å bemerke at mye av det redaksjonelle stoffet i programmene ble sendt i reprise gjennom uken. Dette gjaldt blant annet opplesningen av eventyrene. I den aktuelle uken ble eventyrene "Gutten som gikk til nordavinden" og "Tommelise" presentert for lytterne. "Tommelise" ble presentert i syv deler. Del 1 ble sendt på onsdag, mens del 2 ble sendt på torsdag. Del 1 og 2 samt de øvrige fem delene av eventyret ble til slutt lest opp i søndagssendingen. Hver del varte i ca. to og et halvt til tre minutter, avbrutt av musikkinnslag.

Radio Norge har krav om å sende et aktualitetsmagasin for barn i alderen ni til tolv år fem ganger i uken. I Radio Norges allmennkringkasterregnskap redegjøres det for at programlederen i første del av *Popcorn 9-12* tar for seg en nyhetssak og vinkler den spesielt for barn. Radio Norge gir eksempler på saker som finanskrisen og valget i USA, men også mobbing, idrett og ”snodigheter”. Radio Norges beskrivelse av innretningen på programmene, er gjenkjennelig i de utvalgte programmene Medietilsynet har lyttet til. Sakene som ble tatt opp disse spesifikke dagene kunne imidlertid ikke sies å være av typen som står sentralt i det løpende nyhetsbildet. Medietilsynet konstaterer for øvrig at barn var delaktige både som kilder og programmedarbeidere, og det var ingen tvil om at programmene inneholdt redaksjonelt stoff rettet mot barn i den aktuelle målgruppen.

Medietilsynet har også lyttet til Radio Norges sportsmagasin for barn søndag 15. juni 2008. Av den timelange sendingen var ca. syv og et halvt minutt viet verbalinnslag hvor barn og sport var tema. Programmet for øvrig besto av musikk, jingles, programledersnakk, vær, trafikk og reklame. Programmet ble ikke introdusert som verken barneprogram eller sportsmagasin, og syntes mest å fremstå som et ordinært program med kun et par innslag om barn og sport.

På bakgrunn av Radio Norges redegjørelse og med støtte i egne kontroller, konstaterer Medietilsynet at Radio Norge har sendt programmer fem ganger ukentlig for barn mellom *fire og åtte år*, et eget program av og med barn fem ganger ukentlig for barn i aldersgruppen *åtte til tolv år* og et ukentlig program om sport og idrett rettet mot barn. Medietilsynet er positiv til at barn er involvert i sendingene og at det spilles barnemusikk i programmene. Medietilsynet er imidlertid kritisk til den høye musikkandelen i programmene, som går utover rommet som vies redaksjonelt innholdet rettet mot barn.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir de kvantitative kravene om programmer for barn mellom fire og åtte år samt programmer for barn i aldersgruppen åtte til tolv år.

2.4.1.4 Ungdomsprogrammene

Konsesjonen § 3-3:

d. Ungdomsprogrammer

Fem ganger ukentlig skal det være program som spesielt er rettet mot ungdom fra tretten år og oppover.

I henhold til konsesjonssøknaden s. 15 skal Radio Norge sende 250 timer med programmer for unge fra 13 år og oppover.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sitt tilbud til ungdom fra 13 år i allmennkringkasterregnskapet (s. 31 og 36).

- Radio Norge sendte 394 timer i kategorien programmer for unge. Løftet i konsesjonssøknaden er på 250 timer.
- Radio Norge har etter overtakelsen endret dette tilbudet. Det tidligere tilbudet til de eldste barna (13-16 år) *Jång*, ble erstattet av en musikkkonsentrert direktesending med vekt på interaktivitet, ledet av Robin Hood. I en periode ble de eldre tenåringene som tidligere tilbudt en sending med Radioråd, der ungdommer debatterte ulike dilemmaer.
- Fra 21. april ledes tilbudet til barn over 13 år av Rune Hekkelstrand, som tilbyr sju timer hver uke til denne målgruppen. I disse sendingene legger Radio Norge vekt på å være underholdende, inkluderende og holdningsskapende i kombinasjon med et musikktilbud tilpasset målgruppen. En av samarbeidspartnerne har vært Noroff Mediegymnas i Fredrikstad, som bidrar til at ungdommer får si sin mening om dagsaktuelle saker. Det vises også til daglige kuriosa-lister og interaktive temaer.
- Et utvalg saker er trukket frem i regnskapet; der blant andre selvskading blant ungdom, intervju med Grease-vinner Sofie Bjerketvedt, nasjonale prøver og intervju med medieforsker Anders Fagerjord om Facebook-entusiasmen inngår i de nevnte sakene.

Medietilsynets vurdering

Ved vurderingen av Radio Norges programmer for unge tar Medietilsynet utgangspunkt i Radio Norges egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet, samt tilsynets egne kontroller av programmet.

Radio Norge har sendt 394 timer med programmer for unge, noe som er langt over kravet om 250 timer.

Ifølge konsesjonsvilkåret skal konsesjonæren sende programmer som er spesielt rettet mot ungdom fra tretten år og oppover. Radio Norge er også forpliktet til å ivareta den innholdsinnretningen som løftene knyttet til tilbudet til ungdom konsesjonssøknaden beskriver. Disse beskrivelsene samsvarer med det Medietilsynet oppfatter som formålet med dette konsesjonsvilkåret, som er å tilby en arena dedikert til tema ungdom er opptatt av.

I tilknytning til allmennkringkastingsrapporten for 2007 innhentet Medietilsynet en kvantitativ innholdsanalyse av ungdomsprogrammene til allmennkringkasterne, som ble utført ved IMK. Analysen viste blant annet at en dominerende andel av tilbudet i programmet *Hei Rune!* gikk med til musikk (67,8 prosent). Undersøkelsen viste også at temaene som konsesjonæren selv hadde beskrevet i konsesjonssøknaden i begrenset grad var til stede. Medietilsynet var videre kritisk til at en større andel av tilbudet var rettet mot et noe eldre publikum enn 13 år og oppover, og at ungdomsprogrammer ikke ble tilbudt fem ganger ukentlig. Ut fra en samlet vurdering konkluderte Medietilsynet med at daværende Kanal 24 ikke innfridde kravet om program som spesielt er rettet mot ungdom fra tretten år og oppover fem ganger ukentlig. Tilsynet valgte å ikke forfølge forholdet videre på bakgrunn av tilbudet i 2007, men la til grunn at tilbudet til ungdom ble innrettet i tråd med konsesjonsvilkåret i 2008.

Medietilsynet har på dette grunnlaget ønsket å følge opp med nye stikkprøvekontroller av Radio Norges ungdomstilbud, for å se nærmere på innretningen i det nye tilbudet.

Medietilsynet innhentet opptak av Radio Norges sendinger for ungdom 9., 11., og 12. juni 2008. Oversendelsen fra Radio Norge inneholdt opptak av i underkant av to timer av programmet *God kveld Rune* fra 9. juni og i underkant av en time av programmene fra 11. og 12. juni. I oversendelsesbrevet redegjorde Radio Norge for at det er den første timen av

sendingene som har tematisk fokus på unge fra 13 år og oppover. Medietilsynet har således lyttet til i underkant av fire timer av programserien fra juni 2008.

Programmene det ble lyttet til besto av en dominerende andel musikk. *God kveld med Rune* spilte de aktuelle dagene blant annet musikk av Bruce Springsteen, Ephemera, David Bowie, Natasha Bedingfield, Genesis, Aha, Madrugada, Eagles, Santana, Dire Straits, Marit Larsen, Queen, Katie Melua, Kim Carnes, Eric Clapton, Lilyjets, Beatles, CC Cowboys og Susanne Vega.

Med i programmene var en programleder og en medprogramleder/reporter. Eksempler på innslag i de aktuelle programmene er en reporter som snakker med folk på gata om hvordan de oppfører seg etter å ha spilt spill, innslag i studio med spillsjefen i Barnevakten, innslag om skogbranner, innslag om sjekke-replikker og innslag med en reporter som spør folk på gata om erfaringer med veddemål. Enkelte av innslagene i programmene kan sies å ha tematikk med spesiell interesse for unge, som for eksempel innslagene om spillavhengighet. Utover dette ble temaer av spesiell relevans for ungdom, herunder den tematikk Radio Norge gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg til, i begrenset grad presentert. Etter Medietilsynets oppfatning skal en aktør med forpliktelser til et særskilt angitt innhold, ha en slik innretning på programmene at det i alle program er gjenfinnbare elementer som klart viser at det beskrevne formålet med programmet er ivaretatt. Til Radio Norges innholdskrav til ungdomsgruppen ligger også et krav til en sjangermessig variasjon, der blant andre debatter står sentralt. I de kontrollerte programmene ble det ikke sendt noe debattforum, og debattsjangeren ble ikke brukt.

Mangelen på debatter gjenspeiles også i styringsmålstabellen hvor det går frem at Radio Norge sendte 120 innslag med debatter for unge i 2008, mens kravet er 275 debatter i løpet av et år (25 på dagtid og 250 på kvelden).,

På bakgrunn av Radio Norges beskrivelser i allmennkringkasterregnskapet, samt Medietilsynets kontroller, konstaterer Medietilsynet at Radio Norge har sendt programmer for unge fem ganger ukentlig. Ifølge Radio Norges egen rapportering ble det sendt under halvparten av det lovede antall debatter for unge, og denne sjangeren var fraværende i tilsynets kontroller av tilbudet i 2008. Ut fra at det i særlig grad var gjennom et eget

debattforum konsesjonærene hadde ambisjoner om å belyse temaer som angår ungdom på en fordypende måte, er Medietilsynet svært kritisk til det lave antallet debatter i programmene.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir det kvantitative kravet til antall programmer for unge fra tretten år og oppover, men er samtidig kritisk til det lave antallet debatter i programmene. Tilsynet forventer at ungdomsprogrammene i større grad byr på debatter med temaer som angår unge i kringkastingsåret 2009, og vil følge opp dette aspektet i det løpende tilsynet.

2.4.1.5 Den flerkulturelle dekningen

Konsesjonen § 3-3:

*e. Programmer for det flerkulturelle Norge
Konsesjonæren skal ha et fast ukentlig magasin som tar opp aktuelle flerkulturelle temaer.
Konsesjonæren skal rekruttere medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn.
Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere flerkulturelle perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt.*

Radio Norge skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 77 timer med programmer for det flerkulturelle Norge.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sine programmer for det flerkulturelle Norge i allmennkringkasterregnskapet (s. 43) og i supplerende opplysninger. Av redegjørelsen fremgår blant annet følgende:

- Radio Norge viser til at innhold knyttet til det flerkulturelle Norge er et viktig satsningsområde, og at kanalen siden april har hatt tre ulike magasinsendinger.
- I *God Kveld, Rune & Babel* ble det sendt 96 timer i 2008. Etter 21. april sendes det 3x45 minutter flerkulturelt stoff ukentlig.

- Tematisk viser Radio Norge til et ønske om å sette politiske og praktiske utfordringer knyttet til integrasjon av det ”fremmedkulturelle i det norske samfunnet” på dagsorden samt hvordan de ulike kulturene påvirker den tradisjonelle norske måten å leve på. Det gis en rekke eksempler på gjester i programmet i løpet av 2008, der blant andre Morten Tjessem, generalsekretær i NOAS, Akhenaton Oddvar de Leon, leder for Rådet for Innvandreroorganisasjoner, Nasara Abdullah, første damelandslagsspiller med minoritetsbakgrunn og Thoma Prestø, grunnlegger av Tabanka Crew, er noen av de nevnte.
- Radio Norge trekker også frem kultur, portretter av ressurspersoner i det flerkulturelle miljøet samt en serie om kjente og mindre kjente religioner og trosretninger, som er viet stort rom i disse programmene.
- Når det gjelder rekruttering av ansatte med flerkulturell bakgrunn har Radio Norge ansatt Ronak Sliva Jønholdt fra India, som jobber i barneprogram-avdelingen.

Kvantitativ innholdsanalyse av Radio Norges programmer for det flerkulturelle Norge

En undersøkelse gjort ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda på oppdrag fra Medietilsynet, tar for seg allmennkringkasternes programmer for og om det flerkulturelle Norge. Når det gjelder Radio Norge, tar undersøkelsen utgangspunkt i seks utgaver av programmet *Babel*. I tillegg ble en oversikt over alle tema i alle sendinger av *Babel* i uke 42-49, lagt til grunn. Utvalget av programmer ble gjennomført med en viss grad av selvseleksjon. Det er tatt utgangspunkt i de programmene Radio Norge selv trekker frem som programmer som skal ivareta dette kravet. Det ble deretter foretatt et tilfeldig utvalg av programmer innenfor ukene 42-49, gjennomført etter tombolaprinippet. Denne perioden ble valgt av praktiske årsaker, da kringkasterne er pliktig å oppbevare program de siste to måneder. Det er kontrollert for at spesielle begivenheter ikke skulle påvirke innholdet i disse ukene i nevneverdig grad. Analysen viser blant annet:

- Det redaksjonelle innholdet i *Babel* er relativt kort i omfang per sending, og utgjør kun fra 11 til 14 minutt, 13 minutt i gjennomsnitt, av ca. 40 minutt totalt. Det redaksjonelle innholdet er vanligvis fordelt på to ulike saker med forskjellig tema.
- Tilnærmet alle tema i *Babel* har direkte flerkulturell relevans. Den typiske Babelsending har to tema, ett telefonintervju foretatt av programleder og et kort reportasjeinnslag med egen reporter. Temaene belyses først og fremst nært og

gjennom individuelle case. Programleder og reporter lar enkeltpersoner komme til orde med sine egne refleksjoner og opplevelser, og temaene settes i liten grad inn i en større samfunnsmessig og politisk ramme og sammenheng. Programlederen i Babel heter Rune Hekkelstrand og fast reporter er Isac Treekrem. De har begge etnisk norsk bakgrunn.

- ”Variert musikk fra de siste fire tiår” står også sentralt i Babels sendetid, som i resten av sendeflaten til Radio Norge. Musikken er for det meste engelskspråklig populærmusikk, og det finnes ikke noen innslag av ”ikke-vestlig” musikk i noen av de undersøkte Babel-programmene (med unntak av ”orientalsk” musikkinnslag som innledende bakgrunn til to av intervjuene).
- Babel har et stort innslag av kilder med flerkulturell bakgrunn. 11 av i alt 19 kilder signaliserer å ha flerkulturell bakgrunn, mens sju av kildene har etnisk norsk bakgrunn. Én kilde har annen vestlig bakgrunn. Det blir ikke alltid opplyst *hvilket* opprinnelsesland kildene har, men det er en klar overvekt av norskpakistanere.
- Innslagene bærer generelt preg av enkildejournalistikk og lite research. Det var bare flere enn én kilde i en av sakene i utvalget. Spørsmålene som blir belyst settes i liten grad inn i en større sammenheng og problematiseres i begrenset grad. Det stilles få, i mange intervju ingen, kritiske spørsmål. Babel kan karakteriseres som et program med i hovedsak positiv vinkling og har i stor grad en normaliserende funksjon. Samtidig tas det også til en viss grad opp tema med konfliktpotensiale.
- Analysen viser at Babel har en tydelig flerkulturell profil i så vel temavalg som valg av kilder. Mange av temaene er også aktuelle i nyhetsbildet. Programkravet om fast ukentlig magasin synes med andre ord å være oppfylt i stor grad, også sett på bakgrunn av at Babel sendes tre ganger per uke og trass i at det redaksjonelle innholdet i hver sending kanskje kan sies å være relativt lite i forhold til den plassen musikken tar i sendeflaten. Det synes ellers klart at den varierte musikken er variert i nokså snever forstand; musikk og artister fra andre deler av kloden enn den nordlige hemisfære er ikke representert.

Medietilsynets vurdering

Det grunnleggende utgangspunktet for Medietilsynets vurderinger i allmennkringkastingsrapporten er Radio Norges beskrivelser og dokumentasjon på at innholdet i de ulike programmer er i tråd med konsesjonsvilkårene og lovnadene konsesjonssøknaden. I

vurderingen av Radio Norges innfrielse av programmer for det flerkulturelle Norge tar Medietilsynet utgangspunkt i Radio Norges egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet samtidig som den kvantitative innholdsanalysen av Radio Norges programmer foretatt ved Høgskulen i Volda utgjør en del av vurderingsgrunnlaget.

Ifølge regnskapet sendte Radio Norge 96 timer med *programmer for det flerkulturelle Norge* i 2008, og innfrir således timeantallet som fremgår av konsesjonssøknaden. Beskrivelsen på side 17 i konsesjonssøknaden samsvarer i stor grad med Radio Norges egne beskrivelser av tilbudet i regnskapet for 2008. Ifølge konsesjonssøknaden har Radio Norge forpliktet seg til fem analyse/kommentarer i uken (250 stk. per år tilsvarende 10 timer), fem debatter per uke (250 stk. per år tilsvarende 10 timer), 0,5 montasjer i uken (30 stk. per år tilsvarende 7,5 timer). Denne sjangervariasjonen er ikke innfridd, og debatter er representert med 0 i regnskapet.

Den kvantitative innholdsanalysen av *Babel* viser at tilnærmet samtlige temaer i de undersøkte programmene har direkte flerkulturell relevans, samt at et stort antall av kildene har flerkulturell bakgrunn. Analysen viser også at musikken i liten grad representerer ”ikke-vestlig” musikk, men synes i all hovedsak å bestå av engelskspråklig populærmusikk. Medietilsynet vil fremheve positivt undersøkelsens funn om at tematikk og kilder har høy grad av flerkulturell relevans, men er samtidig kritisk til mangelen på innslag av ”ikke-vestlig” musikk i dette spesielle tilbudet. Medietilsynet vil også bemerke at selv om antallet timer tilbudet totalt skal omfatte er innfridd, er ikke den sjangermessige variasjonen som Radio Norge har forpliktet seg til tilfredsstillende. I likhet med funn Medietilsynet har gjort på andre programområder i Radio Norges virksomhet, har musikken en dominerende plass i tilbudet.

Medietilsynet har ikke tilstrekkelig grunnlag for å gjøre en vurdering av hvorvidt flerkulturelle perspektiver er inkludert i programvirksomheten generelt, eller i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt. Tilsynet imøteser informasjon om dette aspektet ved Radio Norges sendinger i neste års allmennkringkasterregnskap. Radio Norge redegjør imidlertid for at de har en medarbeider med annen bakgrunn en etnisk norsk.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir kravet om *programmer for det flerkulturelle Norge* gjennom sitt faste magasin *Babel*. Medietilsynet er positiv til flere av funnene som fremkom av undersøkelsen, men har likevel noen kritiske bemerkninger til innholdet i de kontrollerte programmene.

2.4.1.6 Livssynsprogrammer

Konsesjonen § 3-3:

f. Livssynsprogrammer

Konsesjonæren skal ha ukentlige livssynsprogrammer samt debatter og analyser/kommentarer som tar opp temaet livssyn. Både det kristne og andre livssyn skal vies plass.

Radio Norge skal ifølge de forpliktende leveransemålene sende 95 timer med livssynsprogram.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sine livssynsprogrammer i allmennkringkasterregnskapet (s. 41). Av redegjørelsen fremgår blant annet følgende:

- Radio Norge har videreført Kanal 24s *Ærlig talt* i det nye programmet *Panorama*. Programmet sendes søndager, og varer i to timer. Radio Norge beskriver programmet som følger: ”*Mennesker i media deler sine erfaringer, og at alle gjestene har til felles at de har levd et liv og opplevd kriser som de ønske å dele*”. Temaet er således livet i dets vide forstand, hva vi lærer av det vi opplever for i dag og for fremtiden. Herunder diskuteres tro, fremtid og døden.
- Radio Norge gir eksempler på gjester i *Panorama* i løpet av 2008, der blant andre Jon Michelet, Erik Newth, Grete Waitz, Svein Tore Bergestuen, Bjørn Eidsvåg, Hanne Boel, Joralf Hjerstad og Jørn Hoel er noen av de nevnte.
- I tillegg har Radio Norge også sendt magasinprogrammet *Paradis*.
- Radio Norge sendte 86 timer med livssynsprogrammer i 2008.

Medietilsynets vurdering

I allmennkringkastingsrapporten for 2007 konkluderte Medietilsynet med at Kanal 24 ikke innfridde leveransekravet for livssynsprogrammer, men vektla den positive utviklingen i tilbudet gjennom både en økning i timeantall og den innholdsmessige bredden. Tilsynet forutsatte at leveransekravet ville innfris i 2008.

I 2008 leverer Radio Norge 86 av de lovede 95 timene, et tilsvarende omfang som i 2007, og altså fremdeles i underkant av kravet. Ut fra beskrivelsene i allmennkringkasterregnskapet kan Radio Norge, etter Medietilsynets vurdering, imidlertid ikke vise til den samme innholdsmessige bredden i tilbudet som Kanal 24 kunne i 2007. Kravene til sjangermessig variasjon i dette tilbudet er heller ikke innfridd. Radio Norge innfrir verken kravene til antall *kommentarer/analyser, debatt* eller *radiomontasje*. Medietilsynet savner også mer utfyllende informasjon om hvordan ulike livssyn, deriblant det kristne, tematiseres i programmene.

Ved vurderingen av Radio Norges innfrielse av dette konsesjonsvilkåret for 2008, har Medietilsynet lagt vekt på at det for 2007 ble besluttet å ikke forfølge dette forholdet videre ettersom konsesjonæren kunne vise til en positiv utvikling. Det ble samtidig uttrykt en klar forventning om at dette kravet skulle innfris i 2008. Medietilsynet mener derfor det er spesielt problematisk at Radio Norge ikke innfrir dette kravet i 2008, men heller har snudd en i utgangspunktet positiv utvikling.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge verken innfrir leveransekravet for livssynsprogrammer eller kravet til sjangervariasjon i dette tilbudet i 2008. Forholdet vil bli tatt opp i en egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt Radio Norge per brev og inntas ikke som en del av denne rapporten.

2.4.1.7 Krav til samiske sendinger

Konsesjonen § 3-3:

g. Programmer særlig rettet mot den samiske befolkning

Konsesjonæren skal daglig tilby nyhetssendinger på samisk. I tillegg skal konsesjonæren i samarbeid med samiske institusjoner presentere daglige analyser/kommentarer om samiske forhold på norsk språk.

Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere samiske perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt.

I henhold til tabell for forpliktende programleveranser skal Radio Norge sende 30 timer per år med daglige sendinger for den samisk-språklige befolkningen.

Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sitt tilbud til den samiske befolkningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 39) på følgende måte:

- Radio Norge sendte 22 timer programmer for den samisk-språklige befolkningen i 2008.
- Radio Norges samiske reporter Brita Triumf er ansvarlig for det daglige arbeidet med sendingene for den samiske befolkningen. Hun har ansvar for nyheter og analyse, og har studio og kontor sammen med redaksjonen til avisen Nordlys i Tromsø.
- Frem til 21. april ble de samiske nyhetene sendt like etter 22-nyhetene. Deretter ble sendingene flyttet til etter den siste nyhetssendingen ved midnatt. Lengden på sendingene var fire minutter og 30 sekunder, men ble redusert til to minutter og 30 sekunder.
- Analyseprogrammet gikk i samme periode etter midnatt, hadde en varighet på 15 minutter og ble sendt en gang i uken. Etter kritikk fra Medietilsynet, ble analyseprogrammet gjort om til en daglig sending kl. 2004 på to minutter og 30 sekunder. Den nye satsingen ble døpt *Edda*.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet konstaterer at antall timer med sendinger for den samiske befolkningen, ligger under kravet som fremgår av lovnaden i konsesjonssøknaden. Tilsynet ser imidlertid at Radio Norge etter omleggingen av programskjema og profil 21. april 2008 har hatt et betydelig antall samiske nyhetssendinger. All den tid Radio Norge ikke leverer et tilstrekkelig antall timer med samiske nyheter samlet sett i 2008, er imidlertid Medietilsynet kritisk til at Radio Norge valgte å redusere varigheten på de samiske nyhetssendingene fra fire minutter og 30 sekunder til to minutter og 30 sekunder og at analyseprogrammets varighet er på kun to minutter og 30 sekunder. Medietilsynet mener dessuten dette gir grunn til å reise spørsmål om i hvilken grad Radio Norge gir et reelt rom til analyse og debatt om samiske forhold.

Radio Norge ble i vedtak av 16. desember 2008⁹ ilagt sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet til daglige samiske nyhetssendinger. Medietilsynet mener Radio Norge bryter dette kravet ettersom de samiske nyhetene sendes på natten, nærmere bestemt kl. 0015. Som Medietilsynet skriver i vedtaket, er samiske nyhetssendinger et særskilt programtilbud rettet mot en spesifikk befolkningsgruppe. Kravet om denne typen sendinger har til formål å ivareta retten til representasjon i offentligheten for denne gruppen. For at kravet til et slikt særskilt programtilbud skal være meningsfullt, må det aktuelle tilbudet ha en rimelig tilgjengelighet i Radio Norges sendeflate. Når dette tilbudet gjennomgående er lagt til svært perifere sendeflater, kan således ikke Radio Norge sies å ivareta dette programkravet.

Medietilsynet er positiv til at Radio Norge har innrettet sendingene sine slik at de er i tråd med kravet om en daglig analyse/kommentar om samiske forhold på norsk språk. Tilsynet mener dessuten det er positivt at Radio Norge nå har valgt et sendetidspunkt for innslagene som gjør at innslagene er lettere tilgjengelig for befolkningen.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge ikke innfrir leveransekravet til antall sendetimer for den samiske befolkning i 2008. Videre konkluderer tilsynet med at Radio Norge bryter kravet om daglige nyhetssendinger på samisk, ettersom sendingene er lagt

---

⁹ Radio Norge ble i samme sak ilagt sanksjon i form av advarsel for brudd på opplysningsplikten, jf. kringkastingsloven § 2-11 og gitt pålegg om å etterkomme kravet til egenproduserte nyheter, jf. konsesjonsvilkårene § 3-3 a.

til natten. Ettersom Radio Norges klage på Medietilsynets vedtak av 16. desember 2008 er til behandling i Kultur- og kirkedepartementet, finner Medietilsynet det ikke hensiktsmessig å reise en ny tilsynssak på dette punkt.

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge innfrir kravet om daglige analyser/kommentarer om samiske forhold på norsk språk.

2.4.1.8 Musikkprofil

Konsesjonen § 3-3:

h. Musikkprofil

Konsesjonæren skal sende minst 35 % norsk musikk, med vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk.

Radio Norge har også, i henhold til tabell 2 (tabell for forpliktende programleveranser), krav om å sende minimum 300 timer i året med musikkprogrammer for smale grupper.

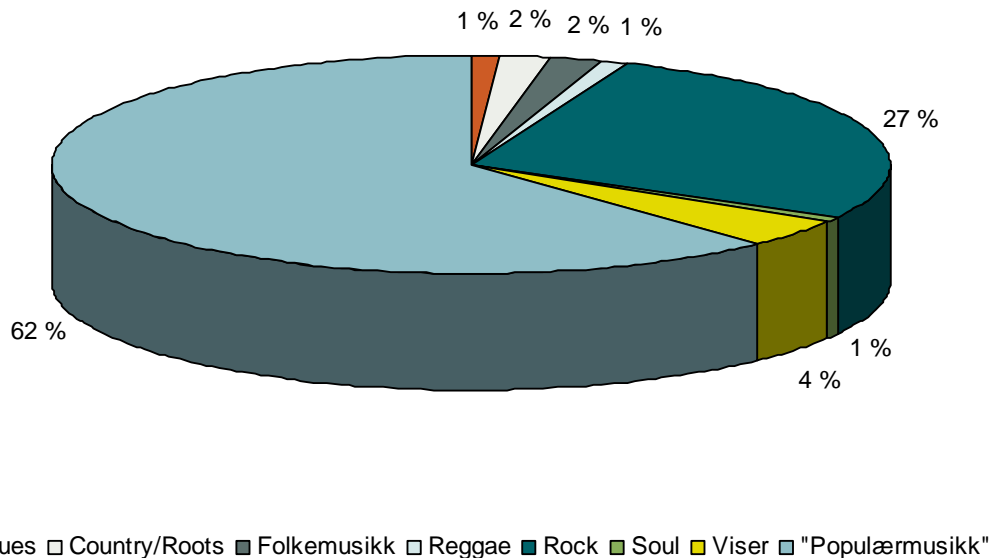
Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for sitt musikktilbud i 2008 i allmennkringkasterregnskapet (s. 53-59), samt i supplerende opplysninger, på følgende måte:

- Radio Norge har satt sammen et musikkarkiv med stor sjangermessig bredde, og med både internasjonale og norske artister.
- Med bakgrunn i Radio Norges musikkprofil er det noe begrenset plass til helt ny musikk, men også helt ny musikk er representert, hvorav ca. 41 prosent siden lanseringen i 2008 var norsk.
- For Radio Norge er det viktig å ikke bli ennå en radiostasjon som kun tilbyr den nyeste "listetoppen".
- Typiske artister på Radio Norge er Creedence Clearwater, Deep Purple, Beatles, CC Cowboys, Pink Floyd, Jahn Teigen, David Bowie, AC/DC, Supertramp, Bruce Springsteen, Dire Straits, Jørn Hoel, Dum Dum Boys, The Doors, Led Zeppelin, Police, Marit Larsen, Tone D. Aaberge, Janis Joplin og Madonna.

- Radio Norge mener å ha et godt utgangspunkt for samarbeid med platebransjen på flere områder og ønsker å skape vinn-vinn-situasjoner og samtidig oppnå promotering av norske utgivelser og debutartister.
- Radio Norge sender 35 prosent norsk musikk, hvorav 36 prosent er norsk på norsk. Kanalen presenterer ny norsk musikk daglig.
- Når det gjelder fordelingen av andel norsk musikk på henholdsvis dag og natt i forhold til kravet på 35 prosent, spiller Radio Norge i underkant av 70 prosent på natten (kl. 0000-0600) og i overkant av 30 prosent på dagtid (kl. 0600-0000).
- Gjennom 2008 formidlet Radio Norge mange nye norske utgivelser gjennom redaksjonell omtale, intervjuer og ved å spille ny norsk musikk. Norske artister som har presentert sin nye musikk på Radio Norge er blant andre D'Sound, Bjørn Eidsvåg, Marit Larsen, Åge Aleksandersen, The September When, Madcon, Jørn Hoel, Steinar Albrigtsen, Hanne Krogh og Benedicte Adrian.
- Radio Norge er bekymret over at det kommer færre utgivelser ny norsk musikk nå enn tidligere. I tillegg satses det mer og mer på etablerte artister. Et mer begrenset utvalg publisert norsk musikk gjør det til dels vanskeligere for norsk radio å finne norsk musikk tilpasset stasjonens musikkprofil.
- Radio Norge sender 312 timer med *programmer med musikk for smale grupper*. Radio Norges programmer for smale grupper er: *Folk og blues* (lørdager og søndager kl. 0200-0300) som er dedikert til mennesker som liker den gode gamle tradisjonelle folk & blues-musikken, *80-talls rock* (lørdager og søndager kl.0200-0300) som fokuserer på den beste musikken fra det glade 80-tallet med artister som Return, Dum Dum Boys, Bruce Springsteen og U2, *70-tallet* (lørdager kl. 0500-0600) som er en time med fokus på musikk fra 70-tallet som Inger Lise Rypdal, John Lennon og Pink Floyd, og *60 min klassisk* (søndager kl. 0500-0600) som er programmet for de som liker de største klassiske komponistene som Bach, Tchaikovsky, Beethoven, Mozart, Strauss og Vivaldi. Musikken blir ikke behandlet redaksjonelt.

Figur 1 - Fordeling av musikksjangere på Radio Norge i 2008

Medietilsynets vurdering

Andel norsk musikk

Radio Norge sendte 35 prosent norsk musikk i 2008. Dette er en forbedring fra 2007 da konsesjonæren kun sendte 32,7 prosent norsk musikk. Kanalen ble den gang ilagt sanksjon i form av advarsel for dette.

Redegjørelsen til Radio Norge viser imidlertid at av all spilt norsk musikk, som altså utgjorde 35 prosent i 2008, ble i underkant av 70 prosent lagt til natten og i overkant av 30 prosent lagt til dagen. Radio Norge har som allmennkringkaster en viktig oppgave som formidler av norsk musikk. I konsesjonssøknaden s. 22 står det:

"En nasjonal radiokringkaster har et særlig ansvar for å slippe til norske artister og norskkomponert musikk i både smale og brede musikksjangere. Kanal4 vil søke løpende dialog med plateselskapene og organisasjonene i musikklivet for å finne gode måter å presentere ny norsk musikk eller nye norske artister".

Formålet med et eget krav om 35 prosent norsk musikk har en side til det overordnede kravet om å styrke norsk språk, kultur og identitet, som er et av de sentrale prinsippene i samtlige av de norske allmennkringkasteroppdragene. Kravet har også en side til at allmennkringkasterne har en viktig rolle som en arena som speiler og synliggjør norsk kulturliv og kulturutøvere, og i denne sammenhengen norske artister/komponister. Medietilsynet mener at det å legge hovedvekten av den norske musikken til natten ikke samsvarer med rollen som formidler av norsk musikk som Radio Norge har som allmennkringkaster, og som er fremhevet i Radio Norges egen søknad. Medietilsynet mener at Radio Norge heller ikke i tilstrekkelig grad ivaretar formålet med kravet om 35 prosent musikk, som er å synliggjøre norsk musikk gjennom programvirksomheten generelt, og musikktilbudet spesielt, når norsk musikk hovedsakelig spilles om natten. Dersom Radio Norge ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

”Norsk på norsk”

Konsesjonen stiller også krav til at norskspråklig og norskkomponert musikk skal vektlegges i musikktilbudet. Medietilsynet legger til grunn at kravet om å vektlegge norskspråklig musikk, innebærer at den norskspråklige musikken skal utgjøre en *vesentlig* andel av den norske musikken. Ifølge Radio Norge var 36 prosent av den norske musikken ”norsk på norsk”. Dette er en betydelig økning fra året før, da andelen ”norsk på norsk” var kun 14,8 prosent. Medietilsynet mener at Radio Norge med 36 prosent må kunne sies å sende en betydelig andel ”norsk på norsk”.

Ny norsk musikk

Radio Norge skal spille en rolle som formidler av ny norsk musikk, jf. sitat fra konsesjons-søknaden overfor. Radio Norge fremhever i allmennkringkasterregnskapet at de har et godt utgangspunkt for samarbeid med platebransjen og at de ønsker å oppnå promotering av norske utgivelser og debutartister. Radio Norge kommer også med flere eksempler på artister som ble presentert på kanalen i 2008. Samtidig tilkjenner Radio Norge i regnskapet at musikkprofilen til kanalen gir begrenset rom for helt ny musikk. Radio Norge uttrykker at de er bekymret for at det kommer færre utgivelser på norsk enn tidligere. Medietilsynet vil i denne sammenhengen understreke at Radio Norge som allmennkringkaster har et særskilt ansvar for å for å fremme norsk musikk og kultur, uavhengig av hvordan andelen utgivelser varierer fra år til år og kanalens generelle musikkprofil.

Programmer med musikk for smale grupper

Det fremgår av tabell 2 over forpliktende programleveranser i Radio Norges konsesjonssøknad at kanalen plikter å sende 300 timer med programmer med musikk for smale grupper (s. 10). I konsesjonssøknaden er disse programmene beskrevet på følgende måte (s. 22):

Kanalen vil også tilby spesialprogrammer med musikk for smalere grupper: herunder jazz, blues, roots, country og folkemusikk.

Og videre:

Kanal4 ønsker også å etablere et fast forum for kunstmusikk, inklusive kammerensemble fra hele landet i forbindelse med radiofremføringer. Minst 30 % av fremføringene i disse programmene skal være studio- eller konsertopptak i kanalens regi.

I tillegg uttales følgende samme sted:

I de smale musikkprogrammene vil vi trekke frem norske samtidskomponister og artister i hver enkelt kategori. I den redaksjonelle dekingen av musikklivet vil kanalen legge vekt på analyser, anmeldelser og presentasjon av opphavsmenn og artister i både brede og smale musikkjangere.

Medietilsynet legger i utgangspunktet kringkasternes klassifiseringer til grunn ved den årlige vurderingen av programvirksomheten, slik at kringkasterne selv vurderer hva som er et smalt versus et bredt program i sine respektive allmennkringkasterregnskap¹⁰. Forutsetningen er at kringkasteren gir tilstrekkelig informasjon om klassifisering og kategorisering av ulike program og innslag. Tilsynet vil således sjelden overprøve kringkasternes kategoriseringer, med mindre det er forhold som nødvendiggjør en nærmere vurdering av innholdet i det materialet tilsynet er forelagt, klassifiseringen åpenbart synes å være uriktig eller lignende. Kravet til musikk for smale grupper er tuftet på det overordede prinsippet om at allmennkringkasterne skal ha en variasjon i publikumshenvendelse, noe som innebærer en veksling mellom programmer som i prinsippet er henvendt til alle og som er vendt til spesielle

---

¹⁰ Se nærmere Allmennkringkastingsrapporten 2004 s. 14-15 (Delrapport I).

målgrupper. Basert på en slik formålsbetraktning anser Medietilsynet at man med musikk for smale grupper mener musikk som ut fra generell kunnskap om kulturell smak kan ha et mer begrenset publikumspotensial, og som vanligvis får liten plass på kommersielle radiokanalers spillelister.

Radio Norge viser i allmennkringkasterregnskapet til fire forskjellige programmer for smale grupper, nemlig *Folk og blues*, *80-talls rock*, *70-tallet* og *60 min klassisk* (s. 59).

Medietilsynet registrerer at Radio Norge har spesialprogrammer om folk og blues og et eget program dedikert til klassisk musikk. Tilsynet mener programmet *60 min klassisk* er et positivt innslag i Radio Norges musikktilbud. Radio Norge har imidlertid en forpliktelse om at musikken skal behandles redaksjonelt, som eksempelvis i et forum for kunstmusikk, jf. konsesjonssøknaden s. 22.

Radio Norges uttalte musikkprofil er ”musikk fra de siste fire tiår”. To av programmene som er definert som programmer med musikk for smale grupper heter *80-talls rock* og *70-tallet*. I det førstnevnte programmet spilles ”den beste musikken fra det glade 80-tallet i rockens verden”, mens i det andre er det ”fokus på musikken fra 70-tallet”. Ettersom to av de oppgitte programmene med smal musikk er dedikert musikk fra to av de fire tiårene Radio Norges generelle musikkprofil er hentet fra, har Medietilsynet funnet grunn til å se nærmere på Radio Norges klassifisering av såkalt ”smal” musikk. En gjennomgang av informasjonen i allmennkringkasterregnskapet viser at Radio Norge blant annet trekker frem Dum Dum Boys, Bruce Springsteen, Dire Straits, Pink Floyd og Police som eksempler på typiske artister på Radio Norge (s. 53), mens de samme artistene også trekkes frem som eksempler på artister som får plass i programmene med musikk for smale grupper (allmennkringkasterregnskapet s. 59). Etter Medietilsynets oppfatning kan ikke programmer om 80-talls rock og 70-tallet som presenterer musikk av artister med bred appell og stor plass i kanalens øvrige sendeflater, inngå som en del av kanalens innfrielse av programmer for smale grupper. Tilsynet har på dette grunnlag funnet å overprøve Radio Norges klassifisering av ”smal musikk”.

Radio Norge sendte ifølge allmennkringkasterregnskapet 312 timer med programmer med musikk for smale grupper i 2008, mens kravet er 300 timer. Programmene *80-talls rock* og *70-tallet* utgjorde ifølge Radio Norge 156 av de 312 sendte timene. Ettersom Medietilsynet ikke deler Radio Norges oppfatning av at dette er programmer med smal musikk, vil tilsynet i

sin vurdering heller ikke inkludere timeantallet for disse to programseriene i sin vurdering av kanalens programtilbud. Tilsynet legger etter dette til grunn at Radio Norge sendte 156 timer med programmer med musikk for smale grupper i 2008.

På bakgrunn av Radio Norges redegjørelse for programmer med musikk for smale grupper, mener Medietilsynet at kanalen ikke innfrir leveransekravet på 300 timer. Medietilsynet er videre av den oppfatning at innretningen på programmene ikke samsvarer med beskrivelsene i konsesjonssøknaden, ettersom musikken ikke gis noen redaksjonell behandling. Medietilsynet er dessuten kritisk til at Radio Norge heller ikke kan vise til et eget forum for kunstmusikk eller noen annen form for presentasjon av denne typen musikk. Medietilsynet påpeker for øvrig at programmene for smal musikk legges kun til natten, da interesserte lyttere i liten grad har anledning til å gjøre nytte av tilbudet.

Sjangerfordelingen musikk

Ifølge konsesjonssøknaden skal konsesjonæren bestrebe seg på å finne og presentere musikk fra sjangere som rock, soul, funk, reggae, blues, jazz, country/roots, viser, revytekster og folkemusikk, og gi disse en naturlig plass i det generelle musikktilbudet.

Figur 1 viser at Radio Norge hovedsakelig spiller popmusikk, som utgjør 62 prosent av all musikken på Radio Norge i 2008. I tillegg vies det en del plass til musikk i sjangeren *rock*. Pop og rock utgjør til sammen 89 prosent, mens viser, country/roots, folkemusikk, soul, reggae og blues til sammen utgjør elleve prosent av spilletiden. Sjangrer som funk, jazz, revytekster, world music og kunstmusikk er representert med 0 i statistikken. Medietilsynet er kritisk til den manglende bredden i Radio Norges musikktilbud, og forventer at Radio Norge i større grad synliggjør bredden i norsk og internasjonal musikk, i tråd med konsesjonsforpliktelsene. Dersom ikke Radio Norge kan vise til en bredere sammensetting av musikk-sjangere for kringkastingsåret 2009, vil Medietilsynet vurdere å ta opp forholdet i en egen tilsynssak.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge isolert sett innfrir det kvantitative kravet om å sende 35 prosent norsk musikk. Ut fra at formålet med et slikt krav er å bidra til å synliggjøre norsk musikk, er Medietilsynet imidlertid kritisk til at hovedvekten av den norske musikken

legges til natten. Dersom Radio Norge ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

Tilsynet konkluderer videre med at Radio Norge ikke innfrir kravet til sjangerfordelingen i musikktilbudet, og forventer at Radio Norge kan vise til en mer variert musikkprofil for 2009.

Avslutningsvis konkluderer Medietilsynet med at Radio Norge ikke innfrir kravet til antall programmer med musikk for smale grupper. Forholdet vil bli tatt opp i egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt Radio Norge per brev og inntas ikke som del av denne rapporten.

2.4.1.9 Verbalinnslag

Konsesjonen § 3-3:

i. Verbalinnslag

Verbalinnslag som ikke er reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon skal utgjøre en betydelig del av sendetiden. Konsesjonæren skal benytte begge de offisielle norske målformene og skal tilstrebe bred sammensetning av dialekter fra hele landet.

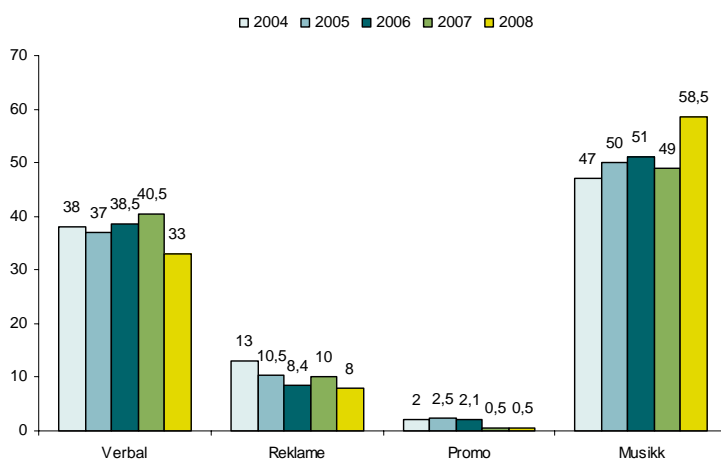
Radio Norges redegjørelse

Radio Norge redegjør for fordelingen mellom verbalstoff, reklame, promoer og musikk i allmennkringkasterregnskapet (s. 17), og om bruken av målformer og dialekter i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- Andelen verbalt innhold er 33 prosent, musikk 58,5 prosent, reklame er 8 prosent og promoer er 0,5 prosent i sendetiden mellom kl. 0600 og 2400.
- Radio Norge uttrykker at det viktigste for kanalen i 2008 var å sikre kvaliteten på det redaksjonelle innholdet, og kanalen satte derfor fokus på å utvikle en tydelig profil og merkevare.
- Radio Norge har som mål å øke verbalandelen i 2009.
- Radio Norge har ingen statistikk som viser fordelingen av målformer og dialekter, men ifølge Radio Norge har hovedprogramlederen for morgenshowet rogalandsdialekt. I tillegg har Radio Norge programledere fra Troms, Finnmark,

Vestlandet og Østlandet. I nyhetssendingene får lytterne presentert nyheter lest av reportere fra Hordaland, Finnmark, Møre og Romsdal, Østfold, Buskerud, Telemark, Vest Agder, Rogaland, Akershus og Oslo.

Figur 2 – Fordelingen av musikk, reklame, promo og verbalt stoff

Medietilsynets vurdering

Fordelingen mellom verbalinnslag og annet stoff

Medietilsynet vil på generelt grunnlag bemerke at rommet for analyse og fordypning påvirkes av fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame. Medietilsynet mener vurderingen av hvorvidt de redaksjonelle verbalinnslagene utgjør en *betydelig* del av sendetiden, naturlig må sees i relasjon til hvordan fordelingsnøkkelen er i andre radiokanaler som har en allmennkringkasterrolle, og til utviklingen over tid. I denne sammenhengen vises det til at P4 for 2008 har rapportert en fordeling på 61,5 prosent musikk, 27,1 prosent verbalinnslag og 11,4 prosent reklame¹¹. I årene da Kanal 24 ble sendt hadde kanalen en høy verbalandel sammenlignet med den andre kommersielle allmennkringkasteren, en andel som i tillegg var økende både i 2006 og 2007. I 2007 utgjorde musikk 49 prosent, verbalinnslagene 40,5 prosent, reklame 10 prosent og promo 0,5 prosent av sendetiden i tidsrommet mellom kl. 0600 og 2400. Sammenlignet med fordelingen i Radio Norge i 2008 er det betydelig endringer, der andelen verbalt innhold er redusert med hele sju prosentpoeng, og musikk andelen er økt med hele 9,5 prosentpoeng. Radio Norge nærmer seg med dette

¹¹ Fordelingen gjelder for tidsrommet kl. 0600-0100.

fordelingsnøkkelen i den andre kommersielle allmennkringkasteren P4. Medietilsynet bemerker i denne sammenheng at det er Radio Norge som er den kommersielle allmennkringkasteren som har et eget krav til en betydelig verbalandel i sine sendinger.

Medietilsynet er på denne bakgrunn kritisk til utviklingen i fordelingsnøkkelen mellom særlig verbalstoff og musikk i Radio Norge. Allerede ved utlysningen av det fjerde riksnettet i 2002 skisserte søknadsdokumentet at det ville bli stilt krav til at en betydelig del av sendingen skulle bestå av verbalinnslag, ikke medregnet reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon (søknadsdokument for radiokonsesjon av 31. mai 2002). Dette kravet om en betydelig verbalandel har også en side til at allmennkringkasteroppdraget forutsetter en variasjon i sjangrer, og der sjangrer som ivaretar analyse og fordypning har en sentral rolle. I konkurransen om det fjerde riksnettet var nettopp en av hovedgrunnene for tildelingen av konsesjonen at daværende Kanal4 i større grad enn de andre søkerne hadde dokumentert og underbygget en ambisjon om å tilby sendinger med et analytisk og fordypende perspektiv, og dessuten hadde levert den mest forpliktende søknaden. Radio Norge har således som innehaver av den riksdekkende *hovedkonsesjonen*, klart forpliktet seg til å by på en betydelig mengde verbalstoff i sine sendinger, samtidig som søknadens beskrivelser av de redaksjonelle ambisjonene også både underbygger og uttaler at verbalandelen i kanalen skal være ”høyere” (se konsesjonssøknaden s. 10). Det er gjennom verbalstoffet det nødvendige rommet for analyse og fordypning kan gis, og den negative utviklingen Radio Norge presenterer etter kun ett år synes å svekke dette rommet betydelig. Medietilsynet er kritisk til den markante nedgangen i verbalinnslag, og mener dette representerer en gjennomgripende endring i kanalens programprofil. Medietilsynet har valgt å legge vekt på at Radio Norge har hatt et år med programomlegginger som følge av eierendringer, og vil derfor ikke konkludere med brudd på kravet om betydelig andel verbalinnslag for 2008. Dersom Radio Norge ikke kan redegjøre for en høyere verbalandel i neste års allmennkringkasterregnskap, vil Medietilsynet vurdere å varsle sanksjon for brudd på dette kravet.

Bruken av nynorsk og dialekter fra hele landet

Vilkåret om verbalinnslag innbefatter også et krav om å benytte begge de norske målformene og tilstrebe en bred sammensetning av dialekter fra hele landet. Radio Norge har ikke inkludert statistikk for bruk av dialekter og målformer i sitt allmennkringkasterregnskap. I supplerende opplysninger har kanalen imidlertid gitt en redegjørelse for bruken av dialekter, ved å vise til flere eksempler på programledere og reportere som bruker dialekt.

Redegjørelsen viser at Radio Norge benytter flere forskjellige dialekter. Det går imidlertid ikke frem av redegjørelsen hvorvidt nynorsk blir brukt i kanalen, noe som kan tyde på at nynorsk ikke benyttes i særlig grad. Medietilsynet er kritisk til dette, og understreker at sammensettingen av dialekter og målformer er viktig for hvordan Radio Norge oppfyller det overordnede kravet om å bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Medietilsynet forventer at Radio Norge kan vise til bruk av nynorsk for kringkastingsåret 2009. Tilsynet ber om at det i neste års allmennkringkasterregnskap inkluderes *statistikk* for bruken av målformer og dialekter.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer under tvil med at Radio Norge innfrir kravet om at verbalinnslag som ikke er reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon, skal utgjøre en betydelig del av sendetiden. Tilsynet er kritisk til den negative utviklingen i fordelingsnøkkelen mellom verbalstoff og musikk i Radio Norge.

Tilsynet konkluderer også med at Radio Norge benytter dialekter fra forskjellige deler av landet, men har ikke tilstrekkelig grunnlag for kunne vurdere hvorvidt Radio Norge innfrir kravet om å benytte begge de offisielle målformene.

2.4.2 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

2.4.2.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Konsesjonen § 3-2 bokstav a):

Sendingene skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori.

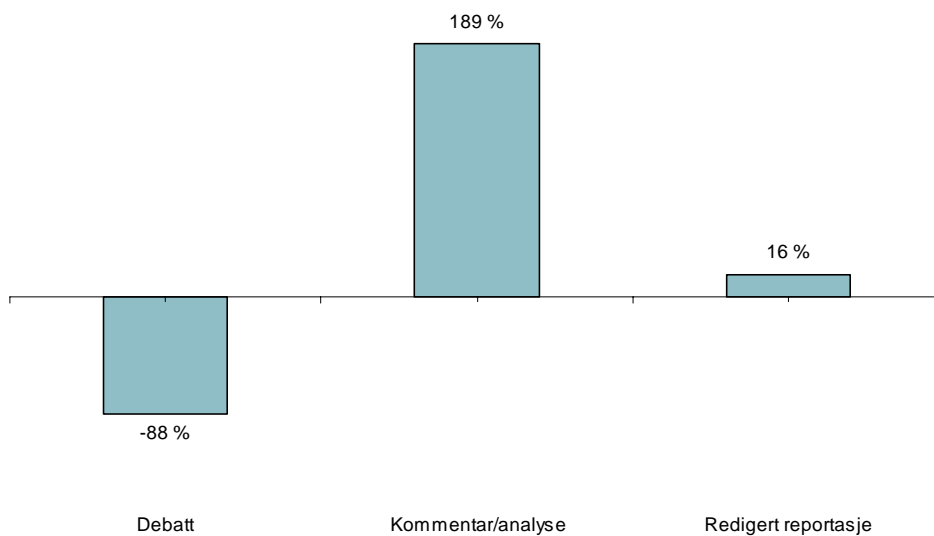
Når det gjelder den tematiske og sjangermessige bredden innenfor den enkelte programkategori, kommer den til syne blant annet gjennom Radio Norges leveranse i forhold til tabell 1 (styringsmål i antall innslag eller programmer pr. år) og i tabell 2 (tabell for forpliktende programleveranser).

Radio Norges redegjørelse

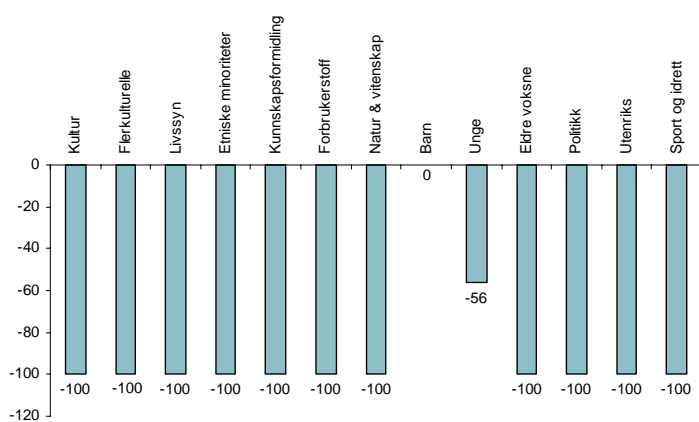
Radio Norge presenterer måloppnåelsen for 2008 i forhold til styringsmålstabellen og tabell for forpliktende programleveranser på henholdsvis s. 13 og s. 15 i allmennkringkasterregnskapet. Videre redegjøres det for den tematiske og sjangermessige bredden på følgende måte:

- Hovedstammen i radioproduktet dannes av nyheter hver halvtime, værmeldinger, trafikk, daglige morgensendinger, kultursendinger for brede og smale grupper, underholdende programleder og en variert blanding av musikk som tilfredsstillende både brede og smale grupper (allmennkringkasterregnskapet s. 14).
- Radio Norges musikkprofil er bred og folkelig med fokus på variert pop og rock fra de siste fire tiår, samt det beste av dagens pop (allmennkringkasterregnskapet s. 7).

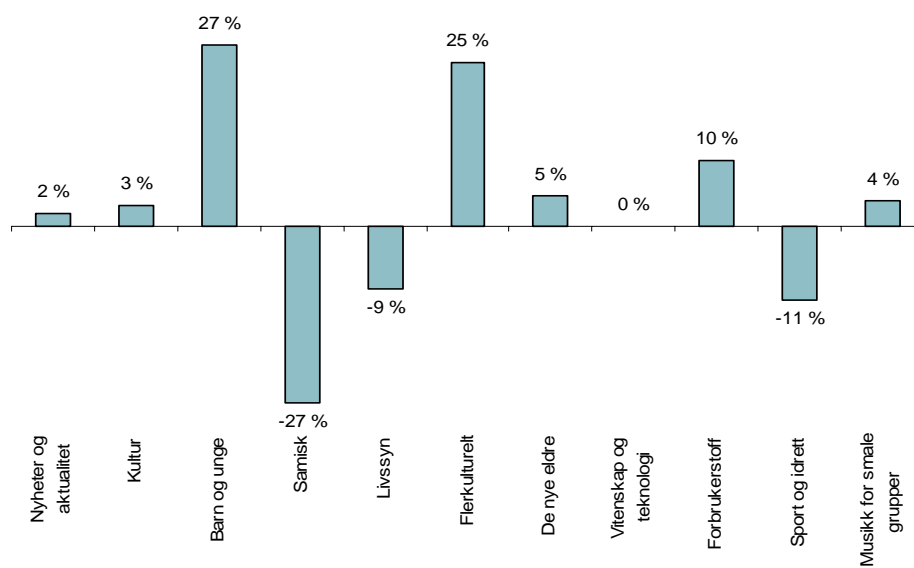
Figur 3 – Prosentvis avvik – styringsmål

Figur 4 – Prosentvis avvik – debatt

Figur 5 – Prosentvis avvik – forpliktende programleveranser

Medietilsynets vurdering

Sjangermessig bredde

Figur 2 viser Radio Norges sjangermessige fordeling for 2008, målt i prosentvis avvik fra tallene i styringsmålstabellen. Samlet sett kan Radio Norge vise til flere innslag enn lovet i konsesjonssøknaden innenfor sjangeren *analyse/kommentar*. Figuren tar imidlertid ikke høyde for at Radio Norge ikke innfrir kravet til *analyse/kommentar* innenfor alle temaområder. Som tabell 1 under punkt 2.3.2 viste, innfrir Radio Norge ikke kravene når det gjelder sjangeren *analyse/kommentar* innenfor følgende programområder: *flerkultur, livssyn, eldre voksne og sport og idrett*.

Når det gjelder sjangrene *debatt* og *radiomontasje* leverer Radio Norge samlet sett færre innslag enn lovet i konsesjonssøknaden, I sjangeren *radiomontasje* innfrir kanalen ikke kravene når det gjelder programområdene *kultur, livssyn, etniske minoriteter, eldre voksne, og utenriks*. Når det gjelder sjangeren *debatt* rapporterer Radio Norge i styringsmålstabellen på s. 13 i allmennkringkasterregnskapet kun om bruk av denne sjangeren innen temaområdene *barn og unge*. Det fremgår imidlertid av regnskapet s. 21 at Radio Norge har sendt 287 debatter i nyhetsdekningen (115 på dagtid og 172 på kveldstid). I følge tabell på s. 12 i konsesjonssøknaden skal Radio Norge i nyhetssendingene sende 250 debatter (*debatt og aktualitet*) per år. I følge styringsmålstabellen skal det innenfor stoffområdene *politikk, utenriks* (eksklusive nyhetsinnslag) sendes til sammen 350 debatter i året, fordelt på 300 på dagtid og 50 på kveldstid. Radio Norge leverte med andre ord færre debatter enn lovet i nyhetssendingene. Når det gjelder de øvrige programområdene hvor Radio Norge er forpliktet til å sende debatter, som *kultur, flerkulturelle, livssyn, etniske minoriteter, kunnskapsformidling, forbrukerstoff, natur & vitenskap, eldre voksne og sport og idrett*, rapporterer Radio Norge at det er sendt 0 debatter.

Medietilsynet vil understreke at den klare underleveransen innenfor sjangeren *debatt* er et brudd med konsesjonsforpliktelsene som tilsynet ser alvorlig på. Tilsynet legger til grunn at debattsjangeren bør være sentral hos en allmennkringkaster, fordi den i større grad enn andre sjangrer gir rom for analytiske, kritiske og fordypende perspektiver. Radio Norge har gjennom sin konsesjonssøknad forpliktet seg til å ivareta analytiske og fordypende perspektiver, blant annet gjennom utstrakt bruk av nettopp debattsjangeren.

Etter en samlet vurdering, som tar utgangspunkt i tallene slik de fremgår av tabell 1, mener Medietilsynet at Radio Norge ikke kan vise til en sjangermessig bredde i sitt tilbud. Tilsynet vil understreke at Radio Norges brudd med konsesjonsforpliktelsene med hensyn til underleveransen innenfor debatter, anses som spesielt graverende. Også for kringkastingsåret 2007 var tilsynet kritisk til at konsesjonæren sendte for få debatter. Den gang ble konsesjonæren gitt muligheten å korrigere sitt programtilbud på bakgrunn av de underleveranser som fremkom av kanalens eget allmennkringkasterregnskap og Allmennkringkastingsrapporten 2007. Ettersom forholdet har forverret seg ytterligere i negativ retning på en gjennomgående måte, finner Medietilsynet det derfor naturlig å nå forfølge dette forholdet videre i en egen tilsynssak.

Tematisk bredde

Figur 4 illustrerer hvordan Radio Norge ivaretar det overordnede kravet til tematisk bredde. Det fremgår av figuren at Radio Norge leverer en andel sendetimer som er i tråd med forpliktelsene, når det gjelder *nyhets- og aktualitetssendinger, kulturprogrammer, daglige sendinger for barn og unge, flerkultur, de nye eldre, vitenskap og teknologi, programmer om forbrukerstoff, og programmer med musikk for smale grupper*. I følgende programkategorier leverer ikke Radio Norge en andel sendetimer i tråd med sin konsesjon: *daglige sendinger for den samisk-språklige befolkningen, livssynsprogrammer og sport og idrett*. I 2007 underleverte konsesjonæren innenfor 5 programområder, mens for 2008 var det underleveranser i 3 av de totalt 11 områdene. Samlet sett har det med andre ord vært en positiv utvikling når det gjelder innfrielsen av kravene som fremgår av tabell for forpliktende programleveranser.

Etter en samlet vurdering, som tar utgangspunkt i tallene slik de fremgår av tabell 2, mener Medietilsynet at Radio Norge kan vise til en viss tematisk bredde i sitt programtilbud.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge ikke fullt ut kan sies å innfri det overordnede kravet til tematisk bredde, ettersom kanalen ikke leverer i tråd med tabell 2 på enkelte punkter.

Videre konkluderer Medietilsynet med at Radio Norge ikke innfrir det overordnede kravet til sjangermessig bredde, særlig når det gjelder bruk av sjangeren debatt. Forholdet vil bli tatt opp i egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt Radio Norge per brev og inntas ikke som del av denne rapporten.

2.4.2.2 Brede og smale lyttergrupper

Konsesjonen § 3-2 bokstav b):

Det skal være verbalsendinger og musikk tilpasset både brede og smale grupper.

Radio Norges redegjørelse

På s. 14 i Radio Norges allmennkringkasterregnskap fremgår blant annet følgende:

- Radio Norge mener de tar sin rolle som allmennkringkaster på alvor, med tilbud for både brede og smale grupper.
- Radio Norges målsetting har vært å sette sammen en musikkprofil som var helt annerledes enn hos de øvrige radiokanalene som NRK P1, P2, P3 og P4. Radio Norge ønsket å være et tydelig alternativ og skape ekte mangfold, også musikalsk.

Medietilsynets vurdering

Vurderingene av de spesifikke kravene i punkt 2.4.1, viser at Radio Norge i 2008 hadde egne programmer for smale lyttergrupper og innenfor smale temaområder. Radio Norge tilbød eksempelvis programmer for barn og unge, det flerkulturelle Norge og den samiske befolkningen, og videre tilbød kanalen enkelte livssynsprogrammer og programmer med smal musikk. Likevel har Radio Norge på flere områder et stykke igjen før kravene til *antall* programmer for smale lyttergrupper og innenfor smale temaområder, er innfridd. Det vises her spesielt til punkt 2.4.1.6 om livssynsprogrammer, punkt 2.4.1.7 om programmer for den samiske befolkningen og punkt 2.4.1.8 om musikkprofilen.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at Radio Norge ikke fullt ut kan sies å innfri kravet om programmer for både brede og smale lyttergrupper i 2008, ettersom kanalen underleverer innen flere kategorier.

2.4.2.3 Styrke norsk språk, identitet og kultur

Konsesjonen § 3-2 bokstav c):

Sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur.

På s. 14 i Radio Norges allmennkringkasterregnskap fremgår det som følger:

- Radio Norge ønsker å fremme godt norsk språk, identitet, kultur og norsk musikk. Dette gjenspeiles i sendeskjemaet.

Medietilsynets vurdering

Ved vurderingen av hvorvidt Radio Norge innfrir det overordnede kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur, legger Medietilsynet vekt på graden av innfrielse for en rekke av de øvrige konsesjonsvilkårene. Blant annet er andelen norsk musikk Radio Norge bruker i sine sendinger, kulturdekningen, nyhets- og aktualitetsdekningen, verbandelen, samt bruken av dialekter/målformer, vesentlig for innfrielsen av kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur. I tillegg er det grunn til å presisere at norsk identitet og kultur favner et mangfold av kulturer og identiteter. Dette innebærer at også Radio Norges innfrielse av programmer *for det flerkulturelle Norge og programmer særlig rettet mot den samiske befolkning*, har betydning for hvorvidt kanalen kan sies å oppfylle dette overordnede kravet.

Medietilsynets vurderinger av Radio Norges innfrielse av de øvrige konsesjonsvilkårene, viser at kanalen innfrir kravet til antall nyhetssendinger, kultursendinger og programmer for det flerkulturelle Norge. Gjennom disse faktorene kan kanalen sies å bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Antallet sendinger for den samiske befolkningen har dessuten økt

betydelig siden 2007, selv om Radio Norge heller ikke for 2008 innfrir dette kravet. Videre innfrir Radio Norge kravet om 35 prosent norsk musikk. Medietilsynet mener imidlertid at det ikke samsvarer med Radio Norges oppgave som formidler av norsk musikk, når nærmere 70 prosent av all norsk musikk som spilles legges til natten. Radio Norge benytter dialekter fra flere steder i landet, men Medietilsynet er kritisk til at Radio Norge ikke synes å bruke nynorsk i særlig grad.

Medietilsynets konklusjon

Samlet viser Medietilsynets vurderinger at Radio Norge på enkelte områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur, samtidig som manglende måloppnåelse på andre programområder samlet sett svekker dette. Medietilsynet konkluderer på denne bakgrunn med at Radio Norge til en viss grad bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur.

DELRAPPORT III – P4

3 Vurdering av P4 Radio hele Norges programvirksomhet i 2008

3.1 Sammendrag

Medietilsynet mener P4 innfrir konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Antall nyhetsbulletiner
- Antall distriktsnyheter
- Sjangerfordelingen i nyhets- og aktualitetsdekningen
- Andelen internasjonale nyheter
- Antall samiske nyheter
- Antall brede kulturmagasiner og kulturinnslag i brede sendeflater
- Sjangerfordelingen i kulturdekningen
- Antall programmer med smalt kulturfokus
- Andel internasjonal kultur
- Antall programmer for religion og livsfilosofi
- Antall programmer for barn
- Å sende minst 35 prosent norsk musikk

Når det gjelder kravet om 35 prosent norsk musikk presiseres det imidlertid at Medietilsynet basert på en formålsbetraktning er kritisk til hovedvekten av den norske musikken legges til natten. Dersom Radio P4 ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

- Innholdet i programmer for unge

Når det gjelder programmer for unge presiseres det imidlertid at Medietilsynet gjennom det løpende tilsynet har konstatert brudd i en tilsynssak hvor P4s tilbud til unge for en begrenset periode i november 2008 er kontrollert. Tilsynet vil derfor følge opp P4s tilbud til unge i 2009.

Medietilsynet mener P4 bryter konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Antall kulturnyheter
- Andelen norsk musikk på norsk
- Antall musikkdebatter
- Sjangerfordelingen i musikktilbudet
- Sammensettingen av målformer og dialekter
- Innholdet i programmer for og om det flerkulturelle Norge

Medietilsynet varsler sanksjoner for brudd på konsesjonsvilkårene når det gjelder kravet til *kulturnyhetssendinger* og kravet til innhold i *programmer for og om det flerkulturelle Norge*. Disse forholdene tas opp i egne tilsynssaker. Varsel om sanksjon sendes P4 i brev form.

3.2 Vurderingsgrunnlag

Ved utlysningen av det femte riksdekkende radionettet, ble det i søknadsdokumentet opplyst at programprofilen i konsesjonen skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting, ”*med egenproduserte nyhets- og aktualitetssendinger og med en tydelig kulturprofil som reflekterer uttrykksmangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv*”¹². Søknadsdokumentet omhandlet også hvilke kriterier som ville bli tillagt vekt ved vurderingen av søkerens programprofil, og presiserte blant annet at planer for en variert bruk av norske målformer og dialekter ville bli vektlagt.

Konsesjonen for riksdekkende reklamefinansiert radio i det femte riksnettet ble gitt til P4 Radio Hele Norge ASA (P4) for perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013.

Konsesjonsvilkårene omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkasterregnskapene er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. P4s søknad, herunder programplaner og konkrete leveransemål, er gjort til en del av vilkårene for konsesjonen. Innfrielsen av de enkelte programkravene vurderes først og fremst med utgangspunkt i P4s allmennkringkasterregnskap

---

¹² Søknadsdokument for radiokonsesjon av 28. februar 2003. Tilgjengelig på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/medier/konsesjon/043061-990048/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om radiokonsesjonen, som P4s søknad om konsesjon, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingskonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990045/dok-bn.html>.

for 2008. Medietilsynet har også hentet programinformasjon på P4s nettsider. I vurderingen av innfrielsen av kravene til programmer for og om det flerkulturelle Norge, har Medietilsynet også gjort nytte av en kvantitativ innholdsanalyse foretatt av forskere ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda, på oppdrag av Medietilsynet.

3.3 Konesjonsvilkår

3.3.1 Innledende bemerkninger

I P4s konsesjon er det både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av hvorvidt de overordnede kravene er innfridd, vil derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene. De spesifikke kravene blir behandlet først, i punkt 2.4.1, mens de overordnede kravene blir vurdert til slutt, i punkt 2.4.2.

Ifølge konsesjonens § 1-10 andre ledd, skal P4 basere den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på tabellene på sidene 8 og 11 i konsesjonssøknaden. P4 skal også redegjøre for hvordan programkravene i konsesjonen er oppfylt og P4s vurdering av kvaliteten på det materialet som er sendt. Medietilsynet gjør i denne sammenheng for øvrig oppmerksom på at P4 er forpliktet til å oppfylle alle de redaksjonelle planer og forpliktelser som følger av konsesjonssøknaden. Bakgrunnen er at søknadens redaksjonelle planer og forpliktelser ifølge konsesjonsvilkårene § 3-2 annet ledd, er gjort til en del av konsesjonsvilkårene. Dette innebærer eksempelvis at angivelse av leveransekrav innen ulike programkategorier m.v. som fremgår av søknaden, i realiteten er å betrakte som et konsesjonsvilkår. En unnlattelse av å innfri et leveransekrav, innebærer således at det foreligger et brudd på konsesjonsvilkårene som Medietilsynet eventuelt kan sanksjonere.

Under punkt 2.3.2 viser vi tabellene fra henholdsvis konsesjonssøknadens side 8 om *forpliktende programleveranser* (tabell 1) og søknadens side 11 med *styringsmål for tema og sjanger, antall verbalinnslag per år* (tabell 2). Tabellen over de forpliktende programleveransene og styringsmålstabellen er supplert med tallene fra P4s rapportering om programtilbudet for både 2007 og 2008. Medietilsynet vil presisere at de to tabellene ikke representerer en oversikt over den totale programvirksomheten til P4. De to tabellene angir

omfanget av innslag og programmer avgrenset til de spesifikke områder som P4 gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg på. Tabell 2 er en oversikt over hvordan verbalinnslagene fordeler seg på tema og sjangrer innenfor de forpliktende programleveransene i tabell 1. Oversikten sier noe om antall innslag, men ikke om varigheten av de enkelte innslagene. Tallene i søknadskolonnen kan betegnes som *søknadsprofilen*, og tallene i 2007-kolonnen som *programprofilen*.

Med utgangspunkt i tabell 1 utgjør de forpliktende programleveransene i konsesjonssøknaden sammenlagt 3 902 timer per år. I 2008 har P4 samlet rapportert for en sendetid på 7 392 timer. Når det totale sendetidsomfanget for en 24-timers radio i 2008 var på 8 784 timer, betyr det at 1 392 timer av virksomheten i fjor ikke kommer til syne i rapporteringen. Dette ga P4 i konsesjonssøknaden også uttrykk for: ”*Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av kanalens sjangermessige variasjon, men angir våre kvantitative løfter*” (s. 8 i konsesjonssøknaden). I tråd med konsesjonsvilkårene § 1-10 baserer P4 den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på disse tabellene, og presenterer ikke en prosentvis fordeling av samtlige programkategorier i sendeflaten som helhet. Dette gir visse begrensninger for vurderingen av det totale programtilbudet og de overordnede kravene som gjelder for sendingene sett under ett.

3.3.2 P4s kvantitative programløfter

P4 har i konsesjonssøknaden, i programvirksomheten og i allmennkringkasterregnskapet tatt i bruk EBU¹³ klassifiseringsverktøy *Escort 2.4*¹⁴. I allmennkringkasterregnskapet rapporterer P4 de forpliktende programleveransene i forhold til tematisk og sjangermessig bredde, i følgende to tabeller¹⁵:

---

¹³ EBU står for European Broadcasting Union, som er en sammenslutning av de europeiske allmennkringkasterne.

¹⁴ Tilgjengelig på http://www.ebu.ch/CMSimages/en/tec_EBU_escort2-4_tcm6-11889.pdf

¹⁵ Tabellene finnes henholdsvis på s. 12 (tabell 1) og på s. 24 (tabell 2) i allmennkringkasterregnskapet. Begge bygger på tabellene i P4s konsesjonssøknad av 30. april 2003, på henholdsvis s. 8 (tabell 1) og s. 11 (tabell 2). Leveransemålene som fremgår av søknadskolonnene er en del av konsesjonsvilkårene, jf. orienteringen under punkt 3.3.1 om at redaksjonelle planer og forpliktelser i søknaden er en del av konsesjonsvilkårene.

Tabell 1 – Forpliktende programleveranser:¹⁶

Forpliktende programleveranser	Antall			Sendetimer		
	søknad	2007	2008	søknad	2007	2008
Nyhetsmeldinger	8 200	8 317	8 312	400	424	427
Nyheter på samisk	400	634	674	20	23	23
Distriktsnyheter	260	394	397	13	11	13
Sportsnyheter	1 040	1 105	1 136	52	30	37
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse - innenriks	200	557	604	100	327	358
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse - utenriks	50	91	90	25	46	46
Daglige kultur-nyhetsmeldinger	880	1 240	1 116	44	39	37
Daglig bredt kulturmagasin*	250	642	567	500	1 252	1 231
Kulturinnslag (ekskl. kulturnyheter), i brede sendeflater	1 300	6 110	6 777	100	176	250
Programmer med smalt kulturfokus*	280	344	322	200	448	446
Programmer for smale musikksjangre*	320	723	536	200	825	659
Barneprogrammer (EBU-målgruppe: 4.4.2 Barn)*	360	394	409	235	254	260
Barneprogrammer (EBU-målgruppe: 4.4.3 Ungdom)*	250	309	348	750	880	949
Programmer for religion og livsfilosofi*	102	140	168	51	112	138
Flerkulturelle (EBU-målgruppe: 4.4.2 Flerkulturelle)*	80	167	166	70	109	134
Programmer med sport og idrett*	400	125	119	325	455	414
Programmer rettet mot trafikkanter*	300	523	558	640	1 579	1 776
Programmer med smalt fokus, natur, vitenskap, medisin, helse*	40	40	0	20	20	0
Natur, vitenskap, medisin, helse, innslag i brede programmer	500	668	725	30	22	22
Forbrukerstoff/innslag i brede programmer	550	996	948	35	27	29
Medier, mediekritikk og -satire*	40	30	67	40	30	96
Programmer tilpasset "eldre" radiolyttere*	52	132	47	52	136	47

P4 har korrigert visse tall og opplysninger i forhold til søknadens tabell over forpliktende programleveranser. Samtlige korrigeringer er innarbeidet i vår fremstilling av tabell 1. Tabell 1 vil i det følgende også bli omtalt som tabell over forpliktende programleveranser.

Den andre hovedtabellen (tabell 2), heretter omtalt som styringsmålstabellen, viser ifølge P4 minimumsproduksjonen av antall verbalinnslag i de program- og innslagsleveranser som fremgår av tabell 1. I styringsmålstabellen krysser P4 de to dimensjonene tema og sjanger, og viser summen av de leveranssmål som for øvrig er beskrevet i konsesjonssøknaden.

Tabell 2 – Styringsmål for tema og sjanger, antall verbalinnslag per år

Styringsmål	Bulletin - nyheter, kultur, sport, samisk, vær,		Kommentar - analyse, anmeldelser,		Innslag - rapportasje, montasje, intervju		Debatt - diskusjon, meningsbryting		Presentasjon - generelt programledere,		Dramatisert - skuespill, opplæring, sketsj		Underholdning - humor, show, konkurranser	
	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008	Søknad	2008
Nyheter og aktuelt	9 555	14 206	300	305	570	2 145	390	450	40	465	0	2	0	319
Religion og livsfilosofi	0	0	170	155	270	967	70	54	370	324	0	0	0	1
Samfunnsspørsmål	0	0	350	396	1 770	1 837	320	572	170	173	0	4	0	2
Sport, topp- og breddeidrett	680	1 278	960	405	1 440	1 454	40	24	140	437	0	2	0	8
Forbrukersaker	0	0	95	102	393	628	40	46	115	155	0	1	0	4
Hjem og fritid	0	0	50	68	640	1 711	10	25	80	302	0	79	0	2
Kunst og kultur totalt	880	1 116	560	861	3 030	4 032	120	142	1 570	1 654	40	68	0	20
- musikk	0	0	200	492	1 100	2 005	20	17	1 260	1 342	0	21	0	11
- billedkunst	0	0	20	3	170	69	10	5	30	25	0	0	0	0
- teater og film	0	0	120	127	660	686	20	19	100	58	0	25	0	4
- media og mediekritikk	0	0	140	191	620	758	60	90	100	135	40	0	0	4
- litteratur	0	0	60	30	340	316	10	9	60	63	0	20	0	0
- historie	0	0	20	18	140	198	0	2	20	31	0	2	0	1
Natur, vitenskap, medisin og helse	0	0	100	41	410	494	20	16	280	174	0	0	0	0
Drama	0	0	0	1	0	40	0	0	0	2	430	102	0	62
Underholdning	0	0	0	8	0	962	0	7	0	405	0	82	1 670	3 218

¹⁶ Tabell 1 (tabell for forpliktende programleveranser) fastsetter et nivå for bestemte programleveranser som P4 minst skal levere, og etterlater et sendetidsrom hvor kanalen kan levere mer av det spesifiserte innholdet og/eller et annet programinnhold. Ettersom P4 ikke rapporterer om den totale programvirksomheten, gis det ikke et fullstendig bilde av kanalens faktiske programprofil.

En rapportering etter styringsmålstabellen synliggjør den sjangermessige bredden i radiotilbudet, noe som er særlig viktig i forhold til Medietilsynets vurdering av om de kritiske, fordypende og analytiske perspektivene blir ivaretatt.

Som nevnt under punkt 3.3.1 ovenfor, er P4 gjennom konsesjonsvilkårene § 1-10 andre ledd forpliktet til å basere den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på styringsmålstabellen i tillegg til tabellen over de forpliktende programleveransene. Kultur- og kirke departementet har i brev av 29. juni 2007 til P4 slått fast at tallene i styringsmålstabellen må forstås som forpliktende krav, men presiserte samtidig at sanksjoner forbeholdes tilfeller der det er tale om større avvik.

P4 og Radio Norge er underlagt samme kontroll, ved at begge kanalene blir vurdert både i henhold til styringsmålstabellen og tabellen over forpliktende programleveranser.

Med basis i det tallmessige grunnlaget som fremgår av leveransemål- og styringsmålstabellen, og de beskrivelsene P4 har gitt om virksomheten i 2008, vil Medietilsynet vurdere hvorvidt P4 innfrir de krav som fremgår av konsesjonsvilkårene. Herunder vurderes om konsesjonssøknadens redaksjonelle planer og forpliktelser er oppfylt.

3.4 Programkravene i P4s konsesjon

Formålsbestemmelsen i § 1-1 i P4s konsesjon lyder som følger:

Konsesjonens formål er å fastsette plikter og rettigheter som bidrar til at konsesjonæren utøver sin rett og plikt til å sende riksdekkende reklamefinansiert radio på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske radiolyttere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere P4s innfrielse av programforpliktelsene i §§ 3-2 til 3-5. De overordnede kravene til sendingene er nedfelt i konsesjonens § 3-2:

Konsesjonærens sendinger skal være basert på prinsippene for allmennkringkasting, med egenproduserte nyhets- og aktualitetssendinger og med

en tydelig kulturprofil som reflekterer uttrykksmangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv. Dette innebærer blant annet at sendeflaten skal

- d) ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og innenfor den enkelte programkategori*
- e) inneholde programmer og musikk for både brede og smale lyttergrupper samt programmer som appellerer til ulike aldersgrupper*
- f) ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv*
- g) bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur*

Presiseringene som fremgår av § 3-2 bokstav a) til d) angir hovedkriterier for vurderingen av P4s programtilbud. De *spesifikke* kravene til sendingene fremgår av §§ 3-3 (nyhets- og aktualitetsendingene), 3-4 (kultursendingene) og 3-5 (målformer og dialekter). I tillegg fremgår det av tabell 1 (tabell for forpliktende programleveranser) spesifikke krav til antall programmer og sendetimer innenfor konkrete temaområder. Tabell 2 (styringsmålstabellen) angir krav til sjangerfordeling.

3.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

3.4.1.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen

Konsesjonen § 3-3:

Konsesjonæren skal ha en egen nyhetsredaksjon og skal tilby faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen.

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 8200 sendinger og 400 timer innen kategorien *nyheter* og 260 sendinger og 13 timer innen kategorien *distriktsnyheter*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for nyhets- og aktualitetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 18-21).

Der fremgår det blant annet følgende:

- Nyhets- og aktualitetsavdelingen er P4s største redaksjonelle avdeling og er tildelt ressurser deretter.

- Avdelingen er organisert med en ledelse og publiseringsansvar/sentraldesk på Lillehammer, og med en ledelse for de stoffproduserende medarbeiderne i Oslo, Bergen, Tromsø, Lillehammer og Kristiansand.
- Sendetiden for P4-Nyhetene er hverdager hver time fra kl. 0600 til 2400, samt hver halvtime morgen og ettermiddag. I helger og på helligdager sendes nyheter hver time fra kl. 0800 til 2400.
- Det ble sendt 8312 sendinger og 427 timer med nyheter i 2008.
- P4s distriktsnyheter kalles *Sveip over Norge*, og sendes om formiddagen og ettermiddagen alle hverdager.
- Det ble sendt 390 sendinger og 13 timer med *distriktsnyheter* i 2008.

Medietilsynets vurdering

På bakgrunn av P4s redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet er Medietilsynets vurdering at P4 har et tilfredsstillende antall egenproduserte nyhetssendinger gjennom hele dagen. P4 har dessuten økt mengden *distriktsnyheter* siden 2007, og leverer nå innenfor kravet på 13 timer.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 innfrir kravet om faste egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen. Videre konkluderer tilsynet med at P4 innfrir kravet til *distriktsnyheter*.

3.4.1.2 Kritiske, analytiske og fordypende perspektiv i nyhetsdekningen

Konsesjonen § 3-3 a):

Nyhets- og aktualitetssendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 200 programmer og 100 timer med *nyhetsperspektiv, debatt og analyse, innenriks* og 50 programmer og 25 timer med *nyhetsperspektiv, debatt og analyse, utenriks*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for nyhets- og aktualitetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 18-21).

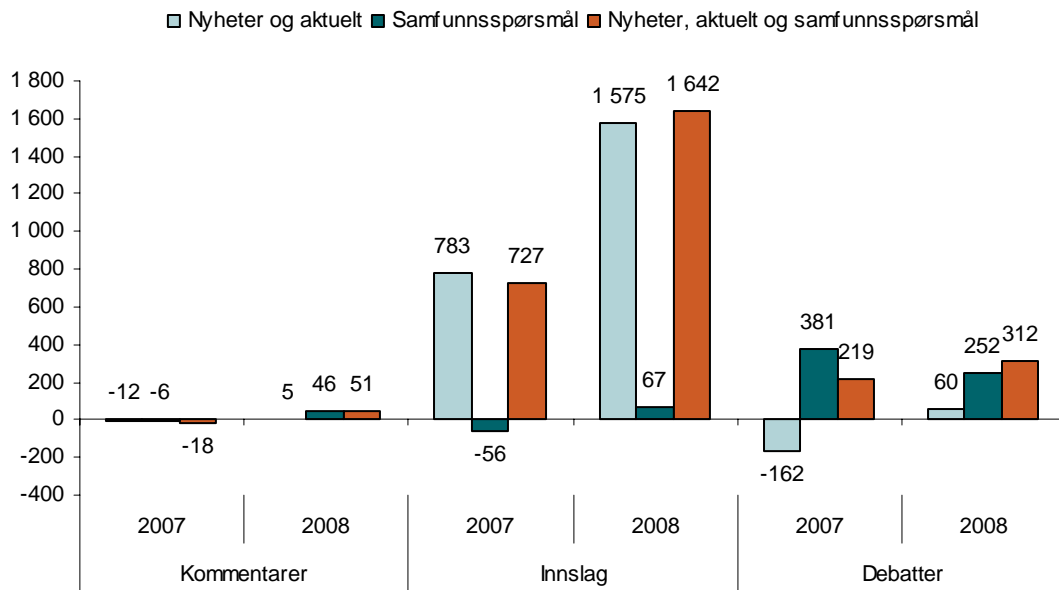
Der fremgår det blant annet følgende:

- Sendingene kl. 0730 og 1730 er utvidet og gir større rom for dypere kommentarer og analyser.
- I 2008 omtalte P4 16783 egensaker, hvorav 1412 var såkalte eksklusive egensaker. P4 publiserte også 5732 saker med egne vinkler på "fellesnyheter". P4 har tidligere år oppgitt for mange saker på grunn av en feil¹⁷. Alle tallene fra 2008 er imidlertid høyere enn de korrigerede tallene for 2007.
- P4s arena for kritisk debatt og meningsbryting er i hovedsak aktualitetsmagasinet *Syttent Tretti*, som sendes alle hverdager.
- Programmet *Radiofrokost* har ifølge P4 også hatt fokus på nyheter og aktualiteter.
- P4 sender videre det ukentlige programmet *Vi og Verden*, som er to programmer under samme vignett: én del fokuserer på innenrikssaker og den andre på utenrikssaker.
- I månedene september, oktober og november ble det sendt én time med debatt i programmet *Ett-to-tre* der lytterne fikk slippe til med synspunkter på dagsaktuelle temaer og debattere mot andre lyttere.
- Det ble i 2008 sendt 604 programmer og 358 timer med *nyhetsperspektiv, debatt og analyse, innenriks*.
- Det ble videre sendt 90 programmer og 46 timer med *nyhetsperspektiv, debatt og analyse, utenriks*.

---

¹⁷ P4 oppgir at de i en gjennomgang for 2008 avdekket en feil i rapporteringen som har ført til at de i tidligere regnskap har oppgitt for mange saker. P4 har tidligere rapportert alle nyhetsmanus som har blitt opprettet i produksjonssystemet og ikke antallet manus som faktisk har blitt publisert gjennom P4-Nyhetene.

Figur 1

Figuren viser P4s andel verbalinnslag i sjangrene *kommentar*, *innslag* og *debatt* i nyhetsdekningen og dekningen av samfunnsspørsmål, målt i forhold til forpliktelsene i konsesjonsøknaden. Figuren viser fordelingen for henholdsvis 2007 og 2008. Søylen under den vannrette streken viser hvor P4 har underleveranser.

Medietilsynets vurdering

Det er først og fremst gjennom utvidede nyhetssendinger og aktualitetsmagasin det kan gis størst rom for kritiske, analytiske og fordypende perspektiv. Denne typen programmer er derfor av betydning for at allmennkringkasteren skal ivareta kravet om fordypning i radiotilbudet, som var ett av hovedmomentene i begrunnelsen for at P4 i sin tid fikk tildelt konsesjonen. Kravet står sentralt i allmennkringkastingsoppdragets demokratiske hensikt, som er å bidra til at lytterne kan få bedre forståelse for det som skjer i samfunnet. P4 viser til utvidede nyhetssendinger, et daglig aktualitetsmagasin og et ukentlig innenriks- og utenriksmagasin, i tråd med forpliktelsene som fremgår av konsesjonen og konsesjonsøknaden. P4 viser også til at antallet egensaker og eksklusive egensaker har økt siden 2007.

Medietilsynet legger til grunn at det er innenfor sjangrene *kommentarer* og *debatter*, og til dels *innslag* det gis rom for kritiske, analytiske og fordypende perspektiver. Tilsynet bruker derfor fordelingen av disse sjangrene som et måleverktøy for å vurdere P4s innfrielse av kravet om kritiske, analytiske og fordypende perspektiver i nyhetsdekningen. Figur 1 ovenfor

viser fordelingen av sjangrene *kommentarer, innslag og debatter* i nyhets- og aktualitets-sendingene til P4 i 2007 og 2008, i forhold til de forpliktende tallene i styringsmålstabellen. Figuren viser at P4 har et tilfredsstillende antall av sjangrene *innslag, debatt og kommentar* når det gjelder både *nyheter og aktuelt* og *samfunns spørsmål*. P4 har de siste årene hatt en gradvis forbedring når det gjelder innfrielsen av kravene til sjangerfordeling i nyhets-dekningen. I Allmennkringkastingsrapporten 2007 kommenterte Medietilsynet denne positive utviklingen og la til grunn at P4 kunne vise til en ytterligere forbedring i neste allmennkringkasterregnskap. 2008 er første gang P4 innfrir alle leveransekravene til sjangerfordeling i nyhets- og aktualitetsdekningen.

Medietilsynets konklusjon

Etter Medietilsynet samlede vurdering, som både tar utgangspunkt i P4s redegjørelse for sine nyhets og aktualitetssendinger og statistikken som fremgår av styringsmålstabellen, inkluderer P4 kritiske, fordypende og analytiske perspektiver i sine nyhets- og aktualitetssendinger. P4 innfrir således kravet til sjangerfordeling i nyhets- og aktualitetsdekningen i 2008.

3.4.1.3 Internasjonale nyheter

Konsesjonen § 3-3 b):

Nyhets- og aktualitetssendingene skal dekke både norske og internasjonale nyheter og aktualiteter.

I henhold til P4s konsesjonssøknad (s. 5) skal minst hver fjerde sak i P4s nyhetssendinger være utenriks.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for fordelingen av norske og internasjonale nyheter i allmennkringkasterregnskapet (s. 19). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 har korrespondenter i USA, Tyskland, England og Israel.
- Ifølge P4 har kanalens økte fokus på utenriksaker i 2008 resultert i at de nå er innenfor kravet om 25 prosent utenriksaker. Eksempler på internasjonale saker som

ble fulgt av P4 er presidentvalget i USA, Fritzl-saken i Østerrike og den internasjonale finanskrisen.

- I 2008 sendte P4 12253 innenrikssaker og 4530 utenrikssaker. Dette er en nedgang i totalt antall saker siden 2007¹⁸, men P4 har likevel økt prosentandelen av utenriksstoff.

Tabell 3 – P4s fordeling av innenriks- og utenriksstoff i nyhetsdekningen fra 2006 til 2008:¹⁹

	2006	2007	2008
Innenriks	75,4 %	76,8 %	73,0 %
Utenriks	24,6 %	23,2 %	27,0 %

Medietilsynets vurdering og konklusjon

Medietilsynet har ved evalueringen av P4s programvirksomhet både i 2005, 2006 og 2007 konstatert at andelen internasjonale nyheter har vært under minstekravet. Kravet til mengden internasjonalt nyhetsstoff står sentralt i allmennkringkasteroppdraget, og Medietilsynet er derfor positiv til at P4 nå har en andel utenriksstoff som er på 27 prosent i nyhetsendingene. Medietilsynet konkluderer på denne bakgrunn med at P4 innfrir kravet om å dekke internasjonale nyheter.

3.4.1.4 Samiske nyhetssendinger

Konsesjonen § 3-3 c):

Det skal være minst to daglige nyhetssendinger på samisk.

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 400 sendinger og 20 timer med nyheter på samisk.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for nyheter på samisk i allmennkringkasterregnskapet (s. 19). Der fremgår det blant annet følgende:

¹⁸ Dette skyldes at P4 tidligere år har rapportert et for høyt antall saker totalt.

¹⁹ Tabellen er ikke korrigert for tidligere års feilrapporteringer fra P4.

- Siden 2007 har P4 sendt tre nyhetssendinger på samisk per dag, kl. 1803, 2003 og 0100.
- Sendingene produseres for P4 av Kautokeino Lokalradio, og legger ifølge P4 vekt på å gi oversikt over det nasjonale, internasjonale og lokale nyhetsbildet med saker av spesiell interesse for den samiske befolkningen.
- Det ble i 2008 sendt 674 nyhetssendinger på samisk, tilsvarende 23 timer.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 innfrir kravet om minst to daglige nyhetssendinger på samisk. Videre konkluderer Medietilsynet med at P4 innfrir kravet til antall sendinger og timer med samiske nyheter.

3.4.1.5 Kultursendingene

Konsesjonen § 3-4 a):

Dekningen av kulturuttrykk skal være preget av bredde og variasjon. Også smale kulturuttrykk skal vies oppmerksomhet.

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 880 sendinger og 44 timer med daglige *kulturnyhets* sendinger, 250 sendinger og 500 timer innen kategorien *daglig bredt kulturmagasinet*, og 1 300 sendinger og 100 timer innen kategorien *kulturinnslag i brede sendeflater*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for kultursendingene i allmennkringkasterregnskapet (s. 21-24). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 sendte fem daglige bulletiner med kultur- og underholdningsnyheter i 2008. I tillegg ble det sendt en til to lettere underholdningsbulletiner for ungdom på kveldstid.
- I Allmennkringkastingsrapporten 2007 skrev Medietilsynet at P4 kunne vise til en betydelig økning i antall bulletiner, men at P4 fortsatt ikke innfridde kravet. Høsten 2007 satte P4 i gang tiltak som skulle øke antall bulletiner og tid. Imidlertid ble det

også igangsatt et prosjekt som skulle se nærmere på både plassering og gjennomføring av ulike programelementer i en rekke programflater vinteren 2008. Det ble besluttet å gjøre en del endringer for å få kulturbulletinene til å passe bedre inn i de ulike programflater. P4 opplyser at prosjektet trakk ut i tid og i påvente av endringer førte dette til at det totale antallet kulturbulletiner som skulle vært sendt i *RadioRama* og på kveldstid ble noe redusert.

- P4 viser til at kanalen ble ilagt sanksjon for brudd på kravet til daglige *kulturnyhets-sendinger* i 2006. Selv om P4 underleverer på tid også i 2008, presiserer P4 at de sendte et betydelig høyere antall enn i 2006.
- P4 sender det brede kulturprogrammet *Ett-to-tre* (tidligere *Colosseum*) alle hverdager mellom kl. 1200 og 1500. Dette programmet fikk utvidet sendetid fra 1. september 2008. *Ett-to-tre* skal informere, utfordre og underholde lytterne på de fleste av kulturens temaer og sjangrer. Programmet har en bred tilnærming, men presenterer ifølge P4 også smale saker i en kortere, tilgjengelig form.
- I tillegg sender P4 programmet *Michael direkte*, som er et *daglig bredt kulturmagasin*. Dette programmet ble sendt hverdager mellom kl. 1100 og 1200. Sendingene preges av noen faste elementer som for eksempel aktuelle gjester, i hovedsak fra kultur- og underholdningsbransjen.
- P4 hadde 1 116 sendinger og 37 timer med *kulturnyhets-sendinger* i 2008.
- P4 sendte 567 programmer og 1 231 timer i kategorien *daglig bredt kulturmagasin* i 2008.
- P4 hadde videre 6 777 sendinger og 250 timer med *kulturinnslag i brede sendeflater*.

Medietilsynets vurdering

P4s allmennkringkasteroppdrag har, i samsvar med prinsippene som fremgikk ved utlysningen av det femte riksnettets og deretter i nedfellingene av de overordnede kravene til sendingene, særskilte forpliktelser knyttet til kulturdekningen. I konsesjonens § 3-2 går det blant annet frem at P4 skal ha en tydelig kulturprofil som reflekterer uttrykksmangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv (vår understreking). Det forhold at kultur er fremhevet som én av to hovedpilarer (sammen med nyheter og aktualiteter) for P4s tilbud, må tillegges vekt i tilsynet med innfrielsen av forpliktelsene. I vurderingene av P4s programvirksomhet legger Medietilsynet derfor til grunn at kravene til P4s kulturdekning står sentralt i oppdraget. Når det gjelder antall *kulturnyhets-sendinger* kunne P4 vise til en betydelig økning fra 2006 til

2007. Selv om P4 fremdeles ikke innfridde kravet til antall *kulturnyhets-sendinger* i 2007 valgte Medietilsynet å ikke forfølge forholdet i en egen tilsynssak, men la til grunn at P4 ville fortsette den positive utviklingen slik at kravet ville innfris i 2008. I 2008 har imidlertid denne positive utviklingen snudd, og P4 sender færre timer med *kulturnyhets-sendinger* enn i 2007. P4 begrunner dette med praktiske forhold rundt tilretteleggingen av nye programelementer, som har gjort at de påtenkte endringene har tatt lengre tid enn planlagt. Selv om Medietilsynet i stor utstrekning utviser forståelse for at omlegginger i programtilbud kan ta tid, både med hensyn til praktisk gjennomføring og når det gir seg utslag i den årlige programstatistikken, kan ikke forsinket progresjon i planlagte tiltak tillegges vekt i dette tilfellet. Medietilsynet finner å måtte legge avgjørende vekt på det forhold at P4 ikke har innfridd dette kravet siden Medietilsynet overtok tilsynet med allmennkringkasteren i 2004²⁰. Sett sammen med at Medietilsynet gjennomgående har vært kritisk til dette, og ved to tilfeller ilagt P4 sanksjon i form av advarsel (for programårene 2005 og 2006) for brudd på leveransemålet, må det forutsettes at tiltak for å innfri kravet faktisk gir seg utslag i 2008. Medietilsynet ser alvorlig på at P4 gjentatte ganger, og over en lang og kontinuerlig periode, bryter et krav som står så sentralt i P4s allmennkringkasteroppdrag.

P4 kan for øvrig redegjøre for en tilfredsstillende antall brede kulturprogrammer, samt kulturinnslag i brede sendeflater.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 innfrir kravene til antall *daglig bredt kulturmagasinet* og *kulturinnslag i brede sendeflater* i 2008.

Videre konkluderer Medietilsynet med at P4 ikke innfrir kravet til antall *kulturnyhets-sendinger* i 2008. Forholdet vil bli tatt opp i en egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt P4 i brevform og inntas ikke som en del av denne rapporten.

---

²⁰ I 2004 sendte P4 773 programmer og 22 timer, i 2005 734 programmer og 20 timer, i 2006 894 programmer og 25 timer og i 2007 1240 programmer og 39 timer. Kravet er 880 programmer og 44 timer.

3.4.1.5.1 Kritiske, analytiske og fordypende perspektiv i kulturdekningen

Konsesjonen § 3-4 b):

Kultursendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

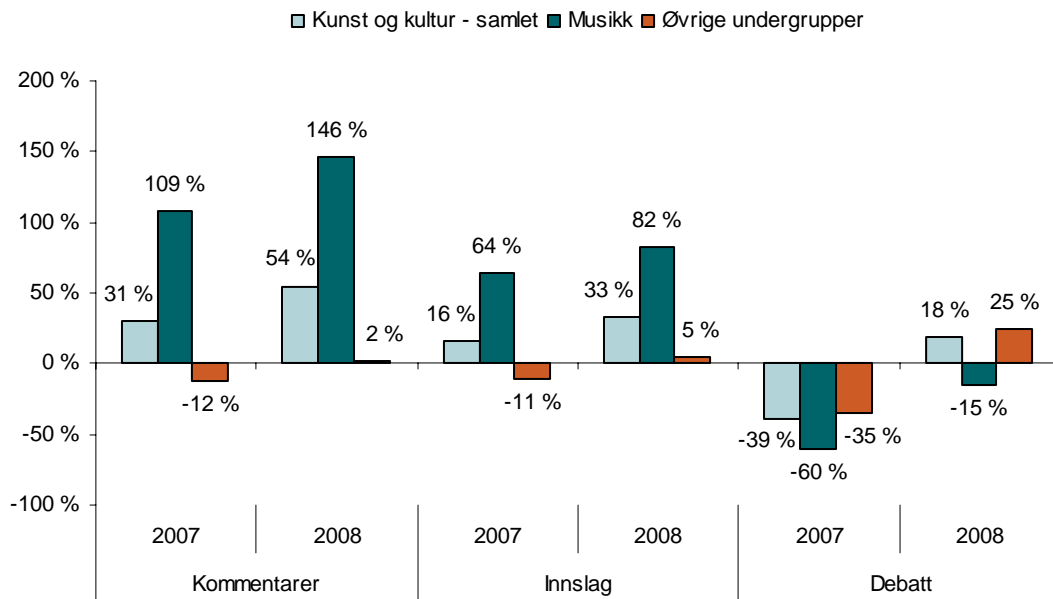
P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 320 sendinger og 200 timer innen kategorien *programmer med smalt kulturfokus*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for kultursendingene i allmennkringkasterregnskapet (s. 21-24), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 uttaler at det er viktig for kanalen å presentere programmer med anledning til fordypning og spesialisering innen kulturfeltet. *RadioRama* er P4s program for smalere kultur og fordypning. Programmet sendes hverdager fra kl. 1800 til 1930. I *RadioRama* vies det plass til norsk musikk, film og litteratur i form av reportasjer, gjesteopptredener, debatter og analyser og anmeldelser.
- P4 sendte 322 programmer og 446 timer innenfor kategorien *programmer med smalt kulturfokus* i 2008.

Figur 2

Figuren viser P4s andel verbalinnslag i sjangrene *kommentar*, *innslag* og *debatt* i kulturdekningen, målt i forhold til forpliktelsene i konsesjonssøknaden. Figuren viser fordelingen for henholdsvis 2007 og 2008.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet legger til grunn at det er innenfor sjangrene *kommentarer* og *debatter*, og til dels *innslag*, det gis rom for kritiske, analytiske og fordypende perspektiver. Tilsynet bruker derfor fordelingen av disse sjangrene som et måleverktøy for å vurdere P4s innfrielse av kravet om kritiske, analytiske og fordypende perspektiver i kulturdekningen. Figur 2 ovenfor viser fordelingen av sjangrene *kommentarer*, *innslag* og *debatter* i kultursendingene til P4 i 2007 og 2008, i forhold til de forpliktende tallene i styringsmålstabellen. Figuren viser at både når det gjelder sjangrene *kommentarer*, *innslag* og *debatt*, har det vært en betydelig økning siden 2007. P4 innfrir nå kravene til alle sjangrene både når det gjelder *kunst og kultur (samlet)*, *musikk* og *øvrige undergrupper*, bortsett fra *musikkdebatt*. Samlet sett er dette en betydelig forbedring siden 2007 da P4 ikke innfridde noen av kravene til *kulturdebatter*. P4 har i løpet av de siste årene hatt en positiv utvikling i sjangerfordelingen i kulturtilbudet, og Medietilsynet er positiv til at denne utviklingen også har gjort seg gjeldende i 2008. Tilsynet er imidlertid kritisk til at antallet *musikkdebatter* fremdeles er for lav. I en allmennkringkasterkanal der musikk utgjør en så vesentlig andel av programtilbudet som den gjør i P4,

burde også en kritisk, analytisk og fordypende behandling av musikktilbudet høre med. Denne forventningen styrkes også av at P4 har særskilte forpliktelser til kulturdekningen, og at kravet til et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv i kultursendingene, også må omfatte musikktilbudet.

P4 viser til et tilstrekkelig antall programmer for smal kultur. Det er gjennom programmet *RadioRama* P4 ifølge regnskapet har satt av plass til den smalere kulturen. Gjennom P4s redegjørelse går det frem at det er sjangrene musikk, film og litteratur som behandles i programmet. Det redegjøres imidlertid ikke for at kultursjangrer som teater, billedkunst og historie får plass i programmet. Medietilsynet har derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for å vurdere graden av bredde og fordypning i kanalens smale kulturtilbud.

Medietilsynets konklusjon

Ettersom P4 samlet sett innfrir nesten alle leveransekrav til sjangerfordeling, konkluderer Medietilsynet med at P4 i det vesentlige innfrir kravet til sjangerfordeling i kulturdekningen. Medietilsynet er imidlertid kritisk til at andelen *musikkdebatter* fremdeles er for lav. Tilsynet legger til grunn at P4 vil innfri også denne delen av kravet i 2009.

Videre konkluderer Medietilsynet med at P4 har et tilstrekkelig antall programmer for smal kultur i 2008. Tilsynet har imidlertid ikke grunnlag for å vurdere graden av bredde og fordypning i det smale kulturtilbudet.

3.4.1.5.2 Internasjonal kultur

Konsesjonen § 3-4 c):

Kultursendingene skal dekke både norsk og internasjonalt kulturliv

I henhold til P4s konsesjonssøknad (s. 5) skal hvert fjerde innslag i kulturnyhetene være av internasjonal karakter.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for fordelingen av norske og internasjonale kultursaker i allmennkringkasterregnskapet (s. 22), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 uttaler at de er fornøyd over å kunne rapportere en betydelig økning i andelen internasjonal kultur for 2008 ettersom Medietilsynet de siste årene har konstatert brudd på konsesjonen på dette punkt.
- Det viktigste tiltaket bak økningen ligger ifølge P4 i den løpende, daglige vurderingen av saker. P4 opplyser å ha oppfordret og stimulert medarbeiderne til å lete mer aktivt etter internasjonale kulturnyheter. P4 har ved prioriteringen av saker for hver enkelt bulletin satt fokus på kanalens mål om minst 25 prosent internasjonale kulturnyheter. Selv om det også kan være naturlige variasjoner fra år til år pga tilfanget av relevante nyheter, er tydeligere fokus på måloppnåelse det viktigste tiltaket for å oppnå en høyere andel internasjonal kultur.

Tabell 4 – Andel innenriks og utenriks i kulturnyheterne:

Andel innenriks og utenriks i kulturnyheterne	2006		2007		2008	
	Timer	Prosent	Timer	Prosent	Timer	Prosent
Innenriks	2 200	85,7 %	1 948	79,1 %	1 959	65,2 %
Utenriks	368	14,3 %	516	20,9 %	1 047	34,8 %
Totalt	2 568	100,0 %	2 464	100,0 %	3 006	100,0 %

Medietilsynets vurdering og konklusjon

Medietilsynet er positiv til at P4 har hatt et større fokus på internasjonalt kulturliv de siste årene, og nå er innenfor det tallfestede kravet. Tilsynet konkluderer med at P4 innfrir kravet om at hver fjerde kulturnyhet skal være av internasjonal karakter.

3.4.1.5.3 Musikk

Konsesjonen § 3-4 d):

Konsesjonæren skal spille minimum 35 % norsk musikk.

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser ha 320 sendinger og 200 timer innen kategorien programmer for smale musikkjangrer.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for musikktilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 33-36), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 sendte 39,1 prosent norsk musikk i 2008.
- P4 mener at andelen norsk musikk vil variere fra år til år, og påpeker at P4 som kommersiell kanal er avhengig av at kvaliteten på det som leveres fra norske artister er konkurransedyktig med utenlandsk musikk. P4 uttaler at de derfor er fornøyd med å se de tre siste års utvikling, hvor P4 kan vise til en høy andel norsk musikk.
- Andel norsk musikk som ble spilt på P4 i tidsrommet 0600-2400 var 25,3 prosent målt i antall sanger og 24,0 prosent målt i tid. Andel norsk musikk som ble spilt i tidsrommet 0000-0600 var 67,7 prosent målt i antall sanger, 67,1 prosent målt i tid.
- P4 er forpliktet til å sende 800 timer med ”norsk på norsk”. I 2008 ble det sendt 774 timer, noe som tilsvarer 14,4 prosent av all musikken. P4 uttaler at kanalen aldri har rapportert inn et så høyt tall. Selv om tallet fortsatt er noe under konsesjonskravet mener P4 at dette viser at satsingen kanalen har hatt på norsk musikk har gitt resultater. Andelen norskspråklige produksjoner i 2008 var ifølge P4 lav. Årsaken rapporteres til å være at året var preget av mange norske artister som ble utgitt med engelsk tekst, som Marit Larsen, Kurt Nilsen og Espen Lind. P4 viser for øvrig til hensynet til i hvilken grad musikken passer inn i et kommersielt radioformat.
- 8,1 prosent av alle sanger som ble spilt på P4 i 2008 var norske melodier/artister som ble utgitt samme år. Prosentandelen er ifølge P4 på samme nivå som de tre foregående årene. I snitt ble det i 2008 hver uke på P4 spilt to nye melodier med ny, norsk musikk²¹. Hver sang ble i snitt spilt 80 ganger i 2008.
- P4 uttaler at de samarbeider tett og jevnlig med musikkbransjen, fortrinnsvis mellom selskapene og P4s musikkseksjon og hans medarbeider. P4 har daglig kontakt/møter med de store plateselskapene i Norge, i tillegg til at P4 mottar og vurderer henvendelser fra mindre og mer uavhengige selskaper. P4 sier de følger artistbransjen/musikklivet nøye

---

²¹ Definisjon: utgivelsesår 2008.

og oppsummerer dette hver onsdag i et møte mellom programredaktør og musikkjefen. Ellers opplyser P4 å ha avtaler med komponist- og artistorganisasjonene Tono og Gramo.

- P4s gratiskonsserter hver senvinter har en miks av kjente norske artister og mer ukjente (i år var Katzenjammer "ukjent" og Karpe Diem "ny"). Konsertene samlet opptil 13 000 tilhørere i de byene som ble besøkt og er ifølge P4 blitt en unik og populær arena for norsk musikk. Konsertserien promoterer på radioen, både i promoer og gjennom redaksjonell omtale i programmene *1-2-3* og *Taxi*.
- P4 sendte i 2008 også egne programmer for smale musikkjangrer. Eksempler på slike programmer er *Den blå timen* og *Klassisk morgen*.
- P4 sendte 536 sendinger og 659 timer innen kategorien *programmer for smale musikkjangrer*.

Tabell 5 – Norsk musikk, forpliktende sjangre:

Norsk musikk, forpliktende sjangrer	Søknad	2005	2006	2007	2008
Norsk barnemusikk og viser	150	298	277	250	213
Norsk folkemusikk, country, roots, danseband	125	50	73	72	111
Norsk jazz	125	35	47	34	38
Norsk pop og rock	1 100	1 427	2 024	1 838	1 790
Norsk R&B, rap, world music, etnisk	100	109	109	66	79
Norsk musikk, totalt	1 600	1 919	2 530	2 260	2 231
- herunder "norsk musikk på norsk"	800	743	755	736	774

Tabell 6 – Musikk totalt, forpliktende sjangre:

Musikk totalt, forpliktende sjangrer	Søknad	2005	2006	2007	2008
"Middle of the road", pop, rock, dance	1 200	4 429	4 912	5 535	4 787
Eldre pop, classic	500	328	408	1 230	594
Barnemusikk, viser	300	343	329	303	244
Folk- og samtid, jazz, country, roots, danseband	500	262	319	478	433
R&B, rap, reggae, world music, etnisk	800	753	575	499	495
Seriøs klassisk/lett klassisk	25/100	119	114	109	105

Medietilsynets vurdering

Andel norsk musikk

P4 sendte 39,1 prosent norsk musikk i 2008. Redegjørelsen til P4 viser imidlertid at andelen norsk musikk som ble spilt på P4 på dagtid (kl. 0600-2400) var 24,0 prosent (målt i tid), mens andel norsk musikk som ble spilt på natten kl. 0000-0600) var 67,1 prosent. P4 har som allmennkringkaster en viktig oppgave som formidler av norsk musikk. I konsesjonssøknaden

kommer P4s ambisjoner knyttet til norsk musikk til uttrykk i ti musikkbud, som danner grunnlaget for kanalens forpliktende leveranser innenfor musikkjangeren (s. 22). Her står det blant annet at P4 skal være Norges viktigste kanal for formidling av norsk musikk, at P4 aktivt skal søke etter og stimulere nye norske artister og band, at P4 skal formidle fordypende innslag om norske artister og kultur og at P4 skal fungere som et viktig talerør for norsk musikk og kultur.

Formålet med et eget krav om 35 prosent norsk musikk har en side til det overordnede kravet om å styrke norsk språk, kultur og identitet, som er et av de sentrale prinsippene i samtlige av de norske allmennkringkasteroppdragene. Kravet har også en side til at allmennkringkasterne har en viktig rolle som en arena som speiler og synliggjør norsk kulturliv og kulturutøvere, og i denne sammenhengen norske artister/komponister. Medietilsynet mener at det å legge hovedvekten av den norske musikken til natten ikke samsvarer med rollen som formidler av norsk musikk som P4 har som allmennkringkaster, og som er fremhevet i P4s egen søknad. Medietilsynet mener at P4 heller ikke i tilstrekkelig grad ivaretar formålet med kravet om 35 prosent musikk, som er å synliggjøre norsk musikk gjennom programvirksomheten generelt, og musikktilbudet spesielt, når norsk musikk hovedsakelig spilles om natten. Dersom P4 ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

”Norsk på norsk”

Konsesjonen stiller videre krav til andelen norsk musikk på norsk. P4 har økt andelen ”norsk på norsk” siden 2007, men innfrir med sine 774 timer ”norsk på norsk” fremdeles ikke kravet til minimum 800 timer. Medietilsynet mener det er positivt at andelen ”norsk på norsk” har økt, men understreker at P4 som kulturkanal har et særskilt ansvar for å synliggjøre og fremme norske artister og norsk språk. Dette gjenspeiles også i at P4s forpliktelser på dette området er noe mer omfattende enn for den andre kommersielle allmennkringkasteren på radiosiden, Radio Norge. P4 har ligget under kravet om 800 timer med ”norsk på norsk” alle årene Medietilsynet har ført tilsyn med P4s allmennkringkasteroppdrag. Selv om det er positivt at P4 kan vise til en økning i 2008, er det ikke tilstrekkelig til å oppveie at kanalen ligger under kravet år etter år.

Ny norsk musikk

P4 skal spille en rolle som formidler av ny norsk musikk. Som vist ovenfor har P4 gjennom konsesjonssøknaden forpliktet seg til aktivt å søke etter og stimulere nye norske artister. For 2008 opplyser P4 at 8,1 prosent av all musikken som ble spilt på P4 var norske melodier/ artister som ble utgitt samme år, noe som tilsvarer prosentandelen de tre foregående årene. P4 redegjør også for at kanalen hver vinter arrangerer gratiskonsserter med en miks av kjente norske artister og mindre kjente norske artister. Samtidig uttrykker P4 på generelt grunnlag at P4 som kommersiell kanal er avhengig av at kvaliteten på det som leveres fra norske artister er konkurransedyktig med utenlandsk musikk, at andelen utgivelser varierer fra år til år og at musikken skal passe inn i det kommersielle radioformatet. Medietilsynet vil i denne sammenhengen understreke at P4 som allmennkringkaster har et særskilt ansvar for å for å fremme norsk musikk og kultur, uavhengig av hvordan andelen utgivelser varierer fra år til år og kanalens generelle musikkprofil. P4 har den allmennkringkastingskonsesjonen som setter særlige krav til kulturdekningen, herunder til formidlingen av ny, norsk musikk. Denne forpliktelsen har P4 selv vært med på å utforme tydelig gjennom sin egen søknad.

Sjangerfordeling musikk

Musikken på P4 domineres av sjangrene "*middle of the road*", *pop*, *rock*, *dance* og *eldre pop*, *classic*, som til sammen utgjør 80 prosent av spilletiden. Når det gjelder de øvrige sjangrene innfrir ikke P4 noen av leveransekravene. P4 spiller ikke nok *barnemusikk*, *viser*, *folk- og samtid*, *jazz*, *country*, *roots*, *danseband*, *R&B*, *reagge*, *world music*, *etnisk* eller *seriøs klassisk (totalt)*. Medietilsynet er kritisk til den manglende bredden i P4s musikktilbudet, og forventer at P4 i større grad synliggjør bredden i norsk og internasjonal musikk, i tråd med konsesjonsforpliktelsene. Dersom ikke P4 kan vise til en bredere sammensetting av sjangere for kringkastingsåret 2009, vil Medietilsynet vurdere å ta opp forholdet i en egen tilsynssak.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 isolert sett innfrir det kvantitative kravet om å sende 35 prosent norsk musikk. Ut fra at formålet med et slikt krav er å bidra til å synliggjøre norsk musikk, er Medietilsynet imidlertid kritisk til at hovedvekten av den norske musikken legges til natten. Dersom P4 ikke endrer denne praksisen, vil Medietilsynet i fremtiden vurdere å reise tilsynssak på dette punktet.

Tilsynet konkluderer med at P4 ikke innfrir kravet til andel ”norsk på norsk”.

Videre konkluderer Medietilsynet med at P4 ikke innfrir kravet til sjangerfordelingen i musikktilbudet, og forventer at P4 kan vise til en mer variert musikkprofil for 2009.

3.4.1.6 Målformer og dialekter

Konsesjonen § 3-5:

Konsesjonæren skal benytte begge de offisielle norske målformene og skal tilstrebe en bred sammensetting av dialekter fra hele landet.

Ifølge konsesjonssøknaden er det blant P4s forpliktelser at 30 prosent av verbalinnslagene ikke skal være på bokmål (s. 28). Videre fremgår det at P4 skal ha et mangfold av norske dialekter og unngå en østnorsk dialektdominans i sendingene.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for bruken av målformer og dialekter i allmennkringkasterregnskapet (s. 9-11). Der fremgår det blant annet følgende:

- I 2008 var en av kanalens mest erfarne og mest brukte nyhetsankere, nynorskbruker. Også to reportere som benyttes både i program- og nyhetssammenheng er nynorskbrukere, hvorav den ene også er vikarprogramleder i aktualitetsprogrammet *Sytten Tretti*.
- P4 jobber systematisk med å øke andelen av nynorsk og forskjellige dialekter. Dette er arbeid som må utvikles i et langsiktig perspektiv. P4 henstilte i 2008 nynorskbrukere om å søke ledige stillinger i kanalen, noe som resulterte i en økende andel søkere med nynorskbakgrunn. P4 opplyser at disse søkerne ikke nådde opp i konkurransen. Det ble imidlertid ansatt en nynorskbruker i et vikariat.
- P4 påpeker at vedlagte statistikk ikke gir et helhetlig bilde av språkbruken i kanalen. For eksempel vil det ikke bli fanget opp hvor mye hver enkelt reporter bidrar i ulike innslag/redaksjonelle elementer.

Tabell 6 – viser dialektfordelingen på P4, hvor kun nyhetsankere og programledere er omfattet. Reportere i ulike innslag/liveopptredener er ikke med i tabellen:

Dialekter	2005	2006	2 007	2 008
Østlandet	69,7 %	60,6 %	64,8 %	68,8 %
Oslo	12,1 %	16,8 %	17,0 %	20,8 %
Sørlandet	6,4 %	5,6 %	3,4 %	1,2 %
Vestlandet	7,7 %	11,8 %	8,0 %	5,0 %
Midt-Norge	2,0 %	2,4 %	2,9 %	4,3 %
Ikke-norsk	2,1 %	2,8 %	4,0 %	0,0 %
Sum	100,0 %	100,0 %	100,1 %	100,1 %

Tabell 7 – viser dialektfordelingen i P4, basert på reportere i alle innslag i programmer og nyhetssendinger. Tabellen sier ingenting om hvor mye reporteren snakker i innslaget:

Dialekter	Fordeling 07 i %	Fordeling 08 i %
Østlandet	44,5	52,5
Oslo	27,0	22,5
Vestlandet	10,8	10,3
Sørlandet	9,2	6,6
Midt-Norge	3,2	3,7
Ikke norsk	3,2	0,0
Nord-Norge	2,0	4,4

Tabell 8 – viser fordelingen av bokmål/nynorsk i P4, basert på reportere i alle innslag i programmer og nyhetssendinger. Tabellen sier ingenting om hvor mye reporteren snakker i innslaget:

Målformer	Antall innslag 07	% fordeling 07	% fordeling 08
Bokmål	4 645	91,9	91,2
Nynorsk	411	8,1	8,8

Medietilsynets vurdering

Etter Medietilsynets oppfatning er det statistiske materialet P4 har rapportert tilstrekkelig til at tilsynet kan foreta en vurdering av sammensettingen av målformer og dialekter i kanalen. Selv om statistikken ikke fanger opp all språkbruken i kanalen i løpet av et år, mener tilsynet at tabellene samlet sier mye om bruken av ulike målformer og dialekter. Når det gjelder tabell 7 og 8 påpeker P4 at tallene ikke sier noe om *hvor mye* reporteren deltar i innslaget.

Medietilsynet antar at alle reporterne, uavhengig av dialekt/målform, deltar i varierende grad i

de forskjellige innslagene, slik at dette derfor vil gjelde for reportere som snakker østnorsk/bokmål så vel som reportere som snakker andre dialekter/nynorsk.

Konsesjonsvilkåret setter ikke et absolutt, kvantitativt mål for fordelingen mellom ulike målformer og/eller dialekter. Ved vurderingen av innfrielsen av konsesjonsvilkåret må derfor Medietilsynet tolke konsesjonsvilkåret. Tolkningen vil blant annet være basert på formålsbetraktninger, samt at det vil bli sett hen til uttalelser i konsesjonssøknaden. Gjennom konsesjonssøknaden har P4 forpliktet seg til at 30 prosent av sendingene ikke skal være på bokmål, og videre at P4 skal ha et mangfold av norske dialekter og unngå en øst-norsk dialektdominans i sendingene. Medietilsynet mener således at 30 prosent representerer en nedre grense for den andelen av sendingene som består av nynorsk og/eller andre dialekter enn østnorsk. Tilsynet mener statistikken viser at dette ikke er tilfelle for P4s sendinger.

P4 presenterer flere ulike statistikker over dialektbruken i kanalen. Tabell 6 viser at østnorske dialekter (Oslo og Østlandet) dominerer blant nyhetsankere og programledere i P4 med 89,6 prosent, samtidig som denne andelen har økt med nær åtte prosentpoeng sammenlignet med 2007. Tabell 7 viser dialektbruk på innslagsnivå. Her går det frem at 75 prosent av innslagene har en reporter som snakker østnorsk (Oslo og Østlandet). Dette betyr at 25 prosent av dialektene på innslagsnivå er andre dialekter enn den østnorske. De best representerte dialektene utover den østnorske, er vestlands- og sørlandsdialekter med henholdsvis 10,8 og 9,2 prosent. Tabell 8 viser fordelingen av bokmål og nynorsk, også denne statistikken er basert på innslag. Her går det frem at 91,2 prosent av innslagene har reportere som snakker bokmål, som er på samme nivå som i 2007. Samlet gir dette et bilde av en kanal med en økende østnorsk dialektdominans og en lav andel nynorsk.

Sammensettingen av dialekter og målformer er viktig for hvordan P4 oppfyller det overordnede kravet om å bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Medietilsynet har i flere år vært kritisk til at P4, på tross av løftene i konsesjonssøknaden, i liten grad bidrar til å synliggjøre mangfoldet i det norske språket, men stadig har en dominans av øst-norske dialekter. Samtidig er det slik at P4 blant annet ut fra arbeidsrettslige hensyn er nødt til å ha et langsiktig perspektiv på hvordan kanalen kan innrette seg i forhold til å innfri dette kravet.

Medietilsynet la i Allmennkringkastingsrapporten 2007 til grunn at P4 måtte vise til en forbedring i tilbudet i 2008. P4 kan ikke vise til en forbedring i tilbudet i 2008, tvert imot har

det vært en ytterligere forverring når det gjelder sammensettingen av dialekter. Tilsynet registrerer at P4 i 2008 jobbet med rekruttering av nynorskbrukere, selv om dette ikke ga seg utslag i statistikken. Medietilsynet forutsetter derfor at P4 fortsetter å arbeide aktivt med å rekruttere nynorsk- og dialektbrukere, slik at P4 i 2009 kan vise til en bredere sammensetting av målformer og dialekter. Medietilsynet har forståelse for at det kan ta noe tid for en kanal å innrette seg slik at dette kravet kan innfris. P4 har imidlertid vært kjent med dette konsesjonsvilkåret siden 2003. Det er derfor å forvente at P4 i 2009 kan vise til ytterligere tiltak og en positiv utvikling i sammensettingen av dialekter og målformer.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 ikke kan sies å innfri konsesjonskravet om målformer og dialekter. Tilsynet har imidlertid valgt å legge betydelig vekt på at P4 jobber bevisst med rekruttering av nynorskbrukere. Dersom P4 ikke kan vise til en bredere sammensetting av målformer og dialekter for 2009, vil imidlertid Medietilsynet vurdere å ta opp forholdet i en egen tilsynssak.

3.4.1.7 Programmer om religion og livsfilosofi

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 102 sendinger og 51 timer med programmer om *religion og livsfilosofi*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for sine programmer om *religion og livsfilosofi* i allmennkringkasterregnskapet (s. 26-28). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4s programmer i denne kategorien er de ukentlige programmene *Hos Gelius* med Einar Gelius og *Timen* med Gerd Johansen. I tillegg sendes spesialprogrammer i høytider som jul og påske.
- P4 lister opp en rekke eksempler på gjester i de to programmene, deriblant Tore Skoglund, Åslaug Haga, Sissel Skogly, Ingeborg Gjørnum (Natur og ungdom), Kristin Borg, Karen Pinholdt (Landsforeningen lesbiske og homofile),

Jack Martiniussen (barnehjemsbarn med bok), Leiv O. Holstad, Stein Ove Olavsén og Einar Kr. Steffenak.

- I regnskapet til P4 er programmet *Timen* (som i 2007) i sin helhet både rapportert som et program innenfor kategorien *religion og livssyn* og et program innenfor kategorien *det flerkulturelle Norge*. Årsaken til dobbelrapporteringen er at programposten er innrettet slik at problemstillingene/samtaletemaene i stor grad går inn i hverandre gjennom hele sendingene. Denne innholdsvurderingen er etter P4s oppfatning et redaktøranliggende. P4 er av den oppfatning at dette er korrekt rapportering. P4 har i tillegg rapportert for tallene når *Timen* er delt i to.
- Når tallene for *Timen* er delt på to, sendte P4 114 sendinger og 82 timer i kategorien *religion og livsfilosofi*.

Medietilsynets vurdering

P4 har for 2008 som for kringkastingsåret 2007 til dels rapportert de samme programmene i kategorien *religion og livsfilosofi* og i kategorien *programmer for og om det flerkulturelle Norge*. Medietilsynet gjentar derfor merknaden fra Allmennkringkastingsrapporten 2007 om at P4 må ha egne programmer om flerkultur *i tillegg til* programmer om religion og livsfilosofi. De to programtypene skal imøtekomme forskjellige behov hos lytterne, selv om noe av tematikken i de to programtypene kan være delvis overlappende. Medietilsynet legger derfor til grunn tallene der programmet *Timen* er delt på to.

P4 stiller i allmennkringkasterregnskapet (s. 28) spørsmål om det oppleves som problematisk at programmet *Timen* har samme programtittel i de to programkategoriene. Medietilsynet vil understreke at det er opp til P4 å bestemme hvilke titler som settes på programmene i kanalens tilbud. Det relevante vurderingstemaet i tilsynsøyemed er ikke programtitler, men hva programmet faktisk inneholder i henhold til det aktuelle programkravet. Når konsesjonsforpliktelsene setter spesifikke krav til egne programmer for bestemte målgrupper og/eller bestemte temaer, er således P4 pålagt å redegjøre for Medietilsynet om hvilke konkrete program som ivaretar det aktuelle kravet. I de tilfeller P4 velger å ivareta to ulike programkrav under en og samme programtittel, blir konsekvensen i tilsynsperspektiv at det stilles krav til P4s redegjørelse for hvilke deler av programmet som ivaretar hvilket innholds krav. Konsesjonsgivers hensikt med å stille spesifikke krav om egne program har

åpenbart også en side til hensynet til publikums mulighet til å finne et slikt programinnhold i P4s sendeskjema.

Medietilsynet har vurdert P4s tilbud av programmer om religion og livssyn for 2008 på bakgrunn av kanalens egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet. Ut fra de beskrivelser som der fremgår, er det Medietilsynets vurdering at P4 kan vise til et variert og allsidig tilbud innen denne kategorien.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 innfrir kravet om programmer om *religion og livsfilosofi*.

3.4.1.8 Programmer for og om det flerkulturelle Norge

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 80 sendinger og 70 timer med *programmer for og om det flerkulturelle Norge*.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for sine *programmer for og om det flerkulturelle Norge* i allmennkringkasterregnskapet (s. 28). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4s ukentlige program *Gelius og Hvermann* forsøker ifølge P4 å inkludere, problematisere, forstå og diskutere. Programmet formes rundt et tema som er av spesiell interesse for lyttere med et annet utgangspunkt enn det etnisk norske.
- I tillegg har P4 valgt å kategorisere programmet *Timen* som et program *for og om det flerkulturelle Norge*, ettersom dette programmet omhandler en stor andel flerkulturelle problemstillinger. Dette programmet er også kategorisert som programmer om religion og livsfilosofi. Videre har det vært en bevisst innholdsmessig dreining fra P4s side, slik at kanalen kunne øke sitt fokus på stoff knyttet til flerkulturelle.
- P4 viser til at Medietilsynet i sin vurdering av P4s programmer for flerkulturelle i Allmennkringkastingsrapporten 2007 bemerket at kravet om antall timer og programmer er innfridd, men når det gjaldt innholdet i sendingene var tilsynet i tvil

om programmene var i tråd med intensjonen. P4 påpeker i allmennkringkasterregnskapet at stikkprøve-materialet til Medietilsynet ikke er tilstrekkelig til å hevde at P4 ikke leverer etter konsesjonskravet. Kanalen uttaler videre at det vil alltid være grunnlag for å mistolke et programs årsleveranse, når kun et par programmer blir nærmere undersøkt.

- P4 mener at det samlede tilbudet innenfor flerkultur er omfattende og kvalitetsmessig godt utført, og at gjestelistene til både Einar Gelius og Gerd Johansen (*Timen*) viser at programmene er besøkt av mennesker som har viktig tilknytning til det flerkulturelle Norge. P4 lister opp følgende eksempler på gjester i de to programmene: Athak Ali, Fakhra Salimi, Sylo Sinober, Akhenaton Oddvar De Leon, Hege Storhaug, Cristina Latini, Elisabeth Rasmusson, Kohinoor Nordberg, Kari Helene Partapuoli og Usman Rana.
- I regnskapet til P4 er programmet *Timen* (som i 2007) i sin helhet både rapportert som et program innenfor kategorien *religion og livssyn* og et program innenfor kategorien *det flerkulturelle Norge*. Årsaken til dobbelrapporteringen er at programposten er innrettet slik at problemstillingene/samtaletemaene i stor grad går inn i hverandre gjennom hele sendingene. Denne innholdsvurderingen er etter P4s oppfatning et redaktøranliggende. P4 er av den oppfatning at dette er korrekt rapportering. P4 har i tillegg rapportert for tallene når *Timen* er delt i to.
- Når tallene for *Timen* er delt på to, sendte P4 114 sendinger og 83 timer med programmer for og om det flerkulturelle Norge i 2007.

Kvantitativ innholdsanalyse av P4s programmer for og om det flerkulturelle Norge

En undersøkelse gjort ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda på oppdrag fra Medietilsynet, tar for seg allmennkringkasterne programmer for og om det flerkulturelle Norge. Når det gjelder P4, tar undersøkelsen utgangspunkt i åtte utgaver av programmet *Gelius og Hvermann* og åtte utgaver av programmet *Timen*. I tillegg ble kjøreplan for de åtte sendingene, samt en oversikt over alle gjestene gjennom hele 2008, lagt til grunn. Utvalget av programmer ble gjennomført med en viss grad av selvseleksjon. Det er tatt utgangspunkt i de programmene P4 selv trekker frem som programmer som skal ivareta dette kravet. Det ble deretter foretatt et tilfeldig utvalg av programmer innenfor ukene 42-49, gjennomført etter tombolaprinsippet. Denne perioden ble valgt av praktiske årsaker, da kringkasterne er pliktig

å oppbevare program de siste to måneder. Det er kontrollert for at spesielle begivenheter ikke skulle påvirke innholdet i disse ukene i nevneverdig grad. Analysen viser blant annet:

- Ingen av programmene i den utvalgte perioden kan sies å ha direkte flerkulturell relevans, verken i tema- eller kildevalg.
- *Gelius og Hvermann* er et magasinprogram med gjest i studio. Programmet må først og fremst karakteriseres som et livssynsprogram hvor spørsmål om hva som er viktige verdier i livet står sentralt. *Gelius og Hvermann* inkluderer også dagsaktuelle tema knyttet til for eksempel innsamlingsaksjoner og fotballcupfinale. Ingen av temaene i utvalget kan sies å ha flerkulturell relevans.
- Unntaksvis blir flerkulturalitet berørt i programmet *Gelius og Hvermann*. Dette skjer i to av de analyserte sendingene. Det mest markante og lengste eksempelet er når Einar Gelius har journalist Kathrine Aspaas på besøk, og han sier: *"Det norske samfunnet har blitt flerreligiøst og flerkulturelt de siste årene... - hvordan påvirker dette oss som etniske nordmenn, tror du?"*. Aspaas reflekterer rundt dette og de snakker om utfordringer knyttet til integrering i ca. 2,5 minutter. Det andre tilfellet er i samtale med Ingebrigt Steen Jensen, som kommer med følgende kommentar: *"Vålerenga prøver i forhold til fargerik fotball, å inkludere ungdom med minoritetsbakgrunn.. De tar samfunnsansvar."*
- Programleder Einar Gelius og alle gjester i *Gelius og Hvermann* i uke 42-49 har etnisk norsk bakgrunn.
- Ingen av temaene i de utvalgte utgavene av *Timen* har direkte flerkulturell relevans. Det eneste mulige unntaket kan være programmet om buddhisme, men dette er et intervju med en etnisk norsk buddhist som ikke i noen grad trekker inn tematikk knyttet til buddhisme i forhold til Norge som et flerkulturelt samfunn utover å nevne at de fleste buddhister i Norge kommer fra Vietnam og Thailand.
- Analysen viser at to øvrige innslag i løpet av de åtte utgavene av *Timen* kan sies å ha direkte flerkulturell relevans. Det første er når programlederen i prat med generalsekretæren i Bibelselskapet, Stein Mydske, sier: *"Hva om... det var Muhammed det handlet om, altså Koranen, Det er jo det de mener, muslimene... Vi skal ikke gi oss ut på om det er Bibelen eller Koranen som har rett... Men dere dytter ikke Bibelen på et menneske som bekjenner seg til Koranen?"*. (Sendt 22. november 2008.) Det andre eksempelet er i samtale med leder for de prostituertes interesseorganisasjon (PION),

Astrid Renland, der den nye prostitusjonslovgivningen blir tema. Renland sier:”... *loven har blitt en viktig symbolpolitikk (i Sverige)... det lille dem har av prostitusjon er blant folk som tilhører etniske minoriteter og som ikke har samme forståelse på likestilling som svenske menn har...*” (Sendt 1. november 2008.)

- *Timen* kan karakteriseres som et program om livsfilosofi med plass for røster som sjelden høres på radio, som for eksempel rusmisbrukere og prostituerte.
- Programleder Gerd Johansen og alle gjester i programmet *Timen* i uke 42-49 har etnisk norsk bakgrunn.
- Gjennomgangen av gjestelistene for hele året, som P4 selv har oversendt, indikerer at flerkulturelle gjester og temaer er til stede kun i begrenset grad i de øvrige programmene, men nyanserer bildet noe. I løpet av hele året hadde *Gelius og Hvermann* i løpet av hele året fire gjester med navn som indikerer en flerkulturell bakgrunn, samt to etnisk norske gjester/tema hvor flerkulturell tematikk kan antas å ha blitt berørt. *Timen* hadde fem programmer med gjester med flerkulturell bakgrunn (inklusive en reprise), og to etnisk norske gjester hvor det er sannsynlig at temaet var flerkulturelt relatert (Hege Storhaug og Elisabeth Rasmussen).

Det vises for øvrig til analysen i sin helhet, som er vedlagt denne rapporten.

Medietilsynets vurdering

Det grunnleggende utgangspunktet for Medietilsynets vurderinger i allmennkringkastingsrapporten er P4s beskrivelser og dokumentasjon på at innholdet i de ulike programmer er i tråd med konsesjonsvilkårene og lovnadene i konsesjonssøknaden. I vurderingen av P4s innfrielse av programmer for og om det flerkulturelle Norge i 2008, har Medietilsynet således tatt utgangspunkt i P4s egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet, samtidig som den kvantitative innholdsanalysen av P4s programmer foretatt ved Høgskulen i Volda utgjør en del av vurderingsgrunnlaget. P4s programtilbud for og om det flerkulturelle Norge har vært i fokus for Medietilsynets årlige rapporter de to siste årene, der tilsynet med grunnlag i stikkprøver begge år, har uttrykt seg kritisk til innholdet i de program P4 selv oppgir at ivaretar dette kravet.

Medietilsynet mener at når det er et eget krav i konsesjonssøknaden om *programmer for og om det flerkulturelle Norge* må programmene enten hovedsakelig være dedikert til tematikk

knyttet til det flerkulturelle Norge og/eller ha relevans for etniske minoriteter spesielt. Det er denne forståelsen Medietilsynet legger til grunn ved vurderingen av hvorvidt P4 innfrir dette kravet.

Av P4s allmennkringkasterregnskap går det frem at P4s ukentlige program *Gelius og Hverman* er et program av spesiell interesse for lyttere med et annet utgangspunkt enn det etnisk norske, og at programmet *Timen* også i 2008 tar for seg en stor andel flerkulturelle problemstillinger. Dette har ifølge P4 vært en bevisst dreining, slik at kanalen kunne øke sitt fokus på stoff knyttet til flerkulturelle. P4 mener videre å kunne vise til et tilfredsstillende antall programmer og sendetimer innen programkategorien.

Med utgangspunkt i at P4 i allmennkringkasterregnskapet beskriver to egne programmer som tar for seg tematikk og problemstillinger om og for flerkulturelle, og opplysningene om antall programmer og timer i 2008, synes P4 å ivareta både kravet om egne program og leveransekravene som er stilt på dette området. Ved vurderingen av innfrielsen av dette kravet er det imidlertid ikke tilstrekkelig å konstatere at P4 har egne programmer i det omfanget som er lovet. Kravets innholdsmessige side forutsetter også at innholdet i disse programmene er i tråd med konsesjonsforpliktelsene og P4s egne lovnader i konsesjonssøknaden. Medietilsynet har derfor gjennomført flere stikkprøvekontroller av dette tilbudet gjennom de siste årene, og på det grunnlaget uttalt seg kritisk til P4s innretning av tilbudet for og om det flerkulturelle Norge. På bakgrunn av to kontroller Medietilsynet hadde gjort av programmet *Gelius og Hvermann* skrev tilsynet i Allmennkringkastingsrapporten 2006 blant annet følgende:

”De to kontrollerte opptakene av Gelius og Hvermann fremstår ikke først og fremst som programmer for og om det flerkulturelle Norge, men mer som ordinære samtaleprogram hvor tematikk knyttet til flerkultur blir tatt opp én gang i løpet av programmet” (Allmennkringkastingsrapporten 2006, s. 70).

Tilsynet foretok også stikkprøver av både programmene *Gelius og Hvermann* og *Timen* i 2007. Om disse programmene skrev Medietilsynet følgende:

”I de to utgavene av programmet Gelius og Hvermann som ble sendt 2. september 2007 og 16. september 2007, hadde programleder Einar Gelius besøk i studio av henholdsvis danser og DJ Vibeke Sørli, og leder for de prostituertes interesseorganisasjon Janni Winterbauer. Tematikken i begge sendingene kan knyttes til religion og livsfilosofi, mens fokus på flerkultur var fraværende. I de to utgavene av programmet Timen, som ble sendt 1. september 2007 og 15. september 2007, hadde programleder Gerd Johansen besøk i studio av henholdsvis generalsekretær i Redd

Barna Norge, Gro Brækken, og frelsesarmeensoldat Marit Myklebust. Også disse sendingene tok opp tematikk knyttet til religion og livsfilosofi, mens flerkulturelle perspektiver ikke ble berørt” (Allmennkringkastingsrapporten 2007, s. 77-78)

På grunnlag av stikkprøvenes omfang valgte Medietilsynet ikke å reise tilsynssak for året sett under ett verken i 2006 eller 2007, men ut fra de entydige funnene i de utvalgte programmene – som da også ble bekreftet over tid, vurderte tilsynet at det var grunnlag for å gjøre en større undersøkelse av dette tilbudet i 2008. For 2008 valgte således Medietilsynet å innehente en ekstern kvantitativ innholdsanalyse av tilbudet til etniske minoriteter/flerkulturelle programmer i samtlige av allmennkringkasterne, og oppdraget gikk som nevnt til forskere ved Høgskulen i Volda.

For P4s del tar den kvantitative innholdsanalysen for seg åtte sendinger av *Gelius og Hvermann* og åtte sendinger av *Timen* tilfeldig trukket innenfor en periode på to måneder høsten 2008. I tillegg har analysen av de utvalgte programmene et bakteppe i P4s egen, oversendte gjesteliste for hele året for begge programmer. Utvalgsmetoden er nærmere beskrevet ovenfor. Utvalget er kontrollert for at spesielle begivenheter ikke skulle kunne påvirke innholdet i disse ukene, og det er ved kodingen av programmateriale ikke funnet spesielle trekk som tyder på at programutvalget skiller seg nevneverdig fra P4s øvrige programmer for og om det flerkulturelle Norge, verken når det gjelder innretning/form og/eller de gjester som besøkte de aktuelle programmene. Begge de to undersøkte programmene er etablerte, studiobaserte samtaleprogram, slik at både form og innretning har høy grad av stabilitet og gjenkjennelighet. En gjennomgang av hvilke gjester som har vært i studio de øvrige programmene viser at det kun unntaksvis er gjester i programmene med en annen bakgrunn enn etnisk norsk. Det bemerkes for øvrig at listen P4 presenterer i sitt regnskap kun inneholder navnene på alle gjestene som indikerer flerkulturell bakgrunn, men utelater alle de øvrige gjestene.

Et hovedfunn i den kvantitative innholdsanalysen er at ingen av programmene i undersøkelsens utvalg kan sies å ha direkte flerkulturell relevans verken i tema- eller kildevalg. Både programledere og alle gjestene som deltok i utvalget av programmer hadde etnisk norsk bakgrunn, og bare unntaksvis ble temaer knyttet til flerkultur berørt i programmene. Det er to forekomster av slike innslag i de åtte analyserte sendingene av *Gelius og Hvermann*, der det lengste og mest markante eksempelet var en 2,5 minutters refleksjon mellom programleder Gelius og journalist Kathrine Aspaas om utfordringer knyttet til

integrering og det andre er en kommentar fra Ingebrigt Steen Jensen om at Vålerenga fotball har et fokus på å ”inkludere ungdom med minoritetsbakgrunn”. I programmet *Timen* avdekket analysen også to innslag i de åtte analyserte sendingene, der ett spørsmål fra programlederen til generalsekretæren i Bibelselskapet, Sten Mydske, har denne innretningen: ”*Vi skal ikke gi oss ut på om det er Bibelen eller Koranen som har rett... Men dere dytter ikke Bibelen på et menneske som bekjenner seg til Koranen?*”. Videre uttaler Astrid Renland, leder for de prostituertes interesseorganisasjon, følgende i forbindelse med den nye prostitusjonslovgivningen: ”*...loven har blitt en viktig symbolpolitikk (i Sverige)... det lille dem har av prostitusjon er blant folk som tilhører etniske minoriteter og som ikke har samme forståelse på likestilling som svenske menn har...*”.

Analysens hovedfunn støttes også av at en gjennomgang av gjestelistene for begge programseriene hele året sett under ett indikerer at flerkulturelle gjester og temaer er til stede kun i begrenset grad i de øvrige programmene, jf. nærmere under redegjørelsen av analysen ovenfor. Det kan således antas at analysens hovedfunn er representativ også for programmene som ble sendt utover kontrollperioden (uke 42-49).

Disse funnene reiser grunnleggende spørsmål om hvordan P4 ivaretar kravet til egne programmer for og om det kulturelle Norge med hensyn til at programmene enten hovedsakelig forutsettes å være dedikert til tematikk knyttet til det flerkulturelle Norge og/eller ha relevans for etniske minoriteter spesielt. De reiser også spørsmål om hvordan P4 skiller ut den delen av programmene som skal ivareta kravet om flerkulturelle perspektiver.

Medietilsynet ser alvorlig på de funn som fremgår av den kvantitative innholdsanalysen. Etter Medietilsynets oppfatning må det være elementer som viser at formålet med programmet er ivaretatt i hvert program, jf. det forhold at konsesjonen er tildelt i en konkurranse med bud på innhold. Det er av begrenset betydning at P4 kan vise til et høyt antall programmer og sendetimer når det gjelder kategorien *programmer for og om det flerkulturelle Norge* all den tid programmene i liten grad inneholder tematikk knyttet til etniske minoriteter og flerkulturelle perspektiver. Selv om noe av tematikken i enkeltprogrammer kan ha relevans også for etniske minoriteter, synes det vanskelig å se at disse programmene først og fremst har etniske minoriteter som målgruppe eller hovedsakelig tar opp flerkulturelle problemstillinger. Medietilsynet har her også sett hen til at P4s egne gjestelister for de to programmene for hele 2008 kun unntaksvis byr på gjester/tema som kan indikere at programmet var dedikert til

tematikk knyttet til det flerkulturelle Norge og/eller hadde relevans for etniske minoriteter spesielt. Dette kan ikke sies å være tilstrekkelig for å innfri kravet til regularitet og omfang i dette tilbudet som P4 gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg til. Medietilsynets vurdering er at programmene *Gelius og Hvermann* og *Timen* byr på ulike innfallsvinkler når det gjelder religion og livssyn, men at programmene ikke har noen spesiell flerkulturell relevans. Medietilsynet mener på denne bakgrunn at P4 bryter kravet om programmer for og om etniske minoriteter.

Selv om det grunnleggende utgangspunktet for Medietilsynets vurderinger som nevnt ovenfor er P4s egen beskrivelse av innholdet i disse programmene, representerer funnene i den kvantitative innholdsanalysen så markante og klare avvik i forhold til det P4 selv har beskrevet, at tilsynet i dette konkrete tilfellet mener det er grunn til å legge større vekt på analysefunnene enn beskrivelsene i allmennkringkasterregnskapet. Tilsynet har ved denne vurderingen sett hen til undersøkelsesgrunnlagets omfang, som er nærmere beskrevet ovenfor, samt at funnene i den kvantitative innholdsanalysen er i samsvar med funn avdekket gjennom tidligere kontroller av programmet foretatt av tilsynet. Samlet sett anser Medietilsynet at dette innebærer at det er substansiell grunn til å anta at den programinnretningen som er avdekket gjennom den kvantitative innholdsanalysen er representativ også for de øvrige programmene i programseriene.

Medietilsynet bemerker for øvrig, som allerede nevnt under punkt 3.4.1.4, at P4 har et eget krav i konsesjonsvilkårene til programmer om *religion og livsfilosofi*, og disse programmene kan ikke inngå som en del av innfrielsen av programmer *for og om det flerkulturelle Norge*. P4 må ha egne programmer om flerkultur *i tillegg til* programmer om religion og livsfilosofi. Her ser Medietilsynet grunn til å presisere at de to programtypene skal imøtekomme forskjellige behov hos lytterne, selv om noe av tematikken i de to programtypene kan være delvis overlappende. Programmer om religion og livsfilosofi kan selvsagt være relevant også for etniske minoriteter, men denne gruppen har gjennom konsesjonsvilkårene krav på egne programmer som tar for seg temaer knyttet til etniske minoriteter og flerkulturelle perspektiver spesielt. Medietilsynet legger derfor til grunn tallene for *Timen* delt på to.

Medietilsynets konklusjon

Etter en samlet vurdering som tar utgangspunkt i P4s egen redegjørelse samt den kvantitative innholdsanalysen, konkluderer Medietilsynet med at P4 ikke innfrir kravet om programmer for og om det flerkulturelle Norge. Forholdet vil bli tatt opp i egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt P4 per brev og inntas ikke som en del av denne rapporten.

3.4.1.9 Programmer for barn

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 360 programmer og 235 sendetimer med programmer for barn.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for sine barneprogrammer i allmennkringkasterregnskapet (s. 24-25). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 sender *Barnas Beste* mandag til torsdag, samt lørdag, kl. 1930 til 2000. Sendingene blir av P4 beskrevet til å være preget av et variert redaksjonelt innhold som rettes mot barn fra eldre barnehagealder til barn i skolealder. Programmet gir plass til alt fra barnelitteratur, folkeeventyr, problemstillinger som opptar barn, hobbyer, musikk, kjæledyr, tegnekonkurranser og lignende. I denne programposten spilles det norsk barnemusikk, og det er et eget juniorpanel bestående av fire barn som bidrar i enkelte av sendingene.
- P4 sender *Juniorsporten* hver fredag fra kl. 1930 til 2000. Programmet er rettet mot barn i barneskolealder. I løpet av de siste årene har P4 blant annet fulgt utvalgte lag innenfor fotball, innebandy og håndball, samt at det har vært større presentasjoner av ulike idrettsgrener.
- Hver lørdag og søndag mellom kl. 0700 og 0800 sender P4 programmet *Opp og hopp med Nissa og Elisabeth*. Dette programmet retter seg i hovedsak mot barn rett over og rett under skolepliktig alder. Programmet inneholder blant annet skuespill, dramatiseringer av ulike temaer og besøk av store eller små gjester.
- P4 fikk på bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2007 sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet til innhold i barneprogrammene. P4 har i etterkant av

Medietilsynets vedtak gjennomført enkelte endringer i sitt tilbud til barn. Dette handler i hovedtrekk om: økt antall dramatiseringer, egen reporter for å øke antallet egenproduserte reportasjer og mer norskspråklig barnemusikk. P4 skriver at av prosessuelle årsaker har endringene først blitt innfasert i løpet av høsten 2008. Full effekt er derfor ikke ventet å være oppnådd før konsesjonsåret 2009.

- P4 sendte i 2008 409 sendinger og 260 timer med barneprogrammer.

Medietilsynets vurdering

På bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2007 fikk P4 sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet til innhold i barneprogrammene. Ved vurderingen så Medietilsynet blant annet hen til en kvantitativ innholdsanalyse av P4s barneprogrammer. Funnene som fremgikk av analysen viste entydige og markante avvik fra det som er lovet i konsesjonssøknaden. Analysen viste blant annet at hverdagsprogrammene hadde en begrenset andel redaksjonelt innhold, og besto i hovedsak av engelskspråklig popmusikk. Når det gjaldt helgetilbudet til barn mente Medietilsynet dette i det vesentlige samsvarte med det tilbudet som ble beskrevet i konsesjonssøknaden.

P4 har etter Medietilsynets oppfatning et stort spillerom for hvilke temaer som skal behandles og hvordan barnetilbudet nærmere skal innrettes. Beskrivelsene i konsesjonssøknaden gir likevel visse føringer på hva programmene skal inneholde. Programmene som sendes må kvalitativt ligne på den redaksjonelle profilen som søknaden gir uttrykk for. Samtidig er P4 bundet av at målgruppen for programmene er barn.

P4 redegjør i allmennkringkasterregnskapet for at de nå har satt i gang tiltak for å bedre sitt tilbud til barn. Tiltakene ble satt i verk høsten 2008, men vil først få full effekt i 2009. Medietilsynet er positiv til dette, og vil følge med på P4s programmer for barn i tiden fremover. Medietilsynet hadde spesielt fokus på allmennkringkasternes programtilbud til barn i forbindelse med Allmennkringkastingsrapporten 2007. Tilsynet har derfor ikke hadde like stort fokus på dette programområdet for 2008, men vil foreta en oppfølging av P4s programtilbud til barn i 2009 gjennom det løpende tilsynet.

Medietilsynets konklusjon

På bakgrunn av P4s egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet for 2008, konkluderer Medietilsynet med at P4 innfrir kravet til barneprogrammer.

3.4.1.10 Programmer for unge

P4 skal i henhold til tabell for forpliktende programleveranser sende 250 programmer og 750 sendetimer med programmer for unge.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for sine programmer for unge i allmennkringkasterregnskapet (s. 25-26). Der fremgår det blant annet følgende:

- Ungdomslytterne er ifølge P4 en viktig målgruppe og en utfordring for kommersiell radio. Unge lyttere er etterspurt av annonsemarkedet, lyttergruppen er svært selektiv i sin mediebruk og ungdom ønsker programmer og programledere å identifisere seg med. Musikk er denne målgruppens fremste preferanse ved valg av radiokanal, samtidig som musikknyheter, kjendiser og samfunnsspørsmål sett fra ungdommens ståsted er viktig.
- Det viktigste programmet P4 har for ungdom er *Kveldsshowet*, som sendes hverdager mellom kl. 2000 og 2300. Programmet fokuserer ifølge P4 på interaktivitet, temaer som opptar dagens ungdom og en musikkformatering spesielt for yngre lyttere.
- Medietilsynet varslet på bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2007 sanksjon for brudd på kravet til innhold i ungdomsprogrammene. I brev fra Medietilsynet av 3. oktober 2008 gikk det imidlertid frem at det ikke lenger var grunnlag for å opprettholde vurderingen i varselet. P4 er i gang med å forbedre tilbudet til unge, noe som kanalen mener spesielt vil gjøre seg gjeldende i 2009.
- P4 sendte 348 sendinger og 949 timer med programmer for ungdom.

Medietilsynets vurdering

På bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2007 ble P4 varslet om sanksjon for brudd på kravet til programmer for unge. Medietilsynet hadde gjort den foreløpige vurderingen på bakgrunn av P4s redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet for 2007, funn som fremkom i en undersøkelse foretatt av forskere ved IMK (Institutt for Medier og kommunikasjon ved universitetet i Oslo), samt tidligere kontroller av programmet gjennomført av Medietilsynet. P4 argumenterte i sitt tilsvarende for at ett av programmene som lå til grunn for undersøkelsen til IMK ikke var representativ for det ordinære tilbudet til ungdom. Medietilsynet mente P4s argumentasjon var relevant, og trakk på den bakgrunn den foreløpige konklusjonen i varslet tilbake (jf. brev av 3. oktober 2008). Medietilsynet valgte imidlertid å forfølge forholdet videre i en løpende tilsynssak høsten 2008. Nye stikkprøver av P4s ungdomsprogram *Kveldsshowet* fra november 2008 ble derfor innhentet.

For å gi et inntrykk av de funn Medietilsynet avdekket under kontrollen av *Kveldsshowet*, gjengis funnene stikkordsmessig her. De kontrollerte programmene ble for øvrig sendt mandag 17. november, tirsdag 18. november, onsdag 19. november og fredag 21. november 2008. Hvert program varer i tre timer, og sendes hverdager mellom kl. 2000 og 2300:

- P4s sendinger fra kl. 2000 til 2300 de fire dagene besto av 70,3 prosent musikk, 11 prosent reklame, 5,6 prosent ”programledersnakk”, 4,3 prosent redaksjonelt stoff og 2,1 prosent promo/jingles, i tillegg til 6,7 prosent nyheter som ikke er en integrert del av ungdomsprogrammet.
- Kommentatorstoffet P4 tilbyr ungdom er ikke noe som fremstår som tematisk direkte relevant for unge, ut over hva som kan regnes som ren underholdning.
- P4 har i konsesjonssøknaden lovet problematiseringer av utdanning, ungdomskultur, ungdomspolitik, livssyn, etikk, jus, mobbing, mat, sex, helse, samliv, krim, rus, underholdning og konkurranser, men med unntak av underholdning og konkurranser ble denne tematikken ikke belyst i noen av programmene. Videre ble heller ikke annen tematikk av direkte relevans for målgruppen belyst.
- Ingen debatt og ingen dramatisering.
- En del av tematikken i programmene passet best for yrkesaktive voksne. Eksempelvis var det et innslag om sjekking av kolleger og alkoholforbruk på julebord. Et annet eksempel handlet om at mange tegner mens de sitter i møter på jobb.

- Det ble i reklamebolken gjentatte ganger reklamert for en erotisk telefonsjenereste, noe som underbygger oppfatningen om at programmet ikke er innrettet spesielt mot mindreårige.

Kort oppsummert var Medietilsynets vurdering at det redaksjonelle innholdet i de kontrollerte utgavene av *Kveldsshowet* ikke var spesielt rettet mot målgruppen 13-19 år, men tvert imot rettet mot en mye videre, og til dels helt annen, målgruppe. Medietilsynet er også kritisk til at andelen ”redaksjonelt stoff”²² kun utgjør gjennomsnittlig 4,3 prosent av det tre timer lange programmet på de aktuelle dagene.

Ettersom innholdet i disse programmene viste seg å ikke være i tråd med lovnadene i konsesjonssøknadene, ble det reist ny tilsynssak. Ved vurderingen av om det var grunnlag for å reise tilsynssak, ble det sett hen til at funnene som fremkom av de nye stikkprøvene var i samsvar med hovedfunnene i IMKs undersøkelse og Medietilsynets tidligere kontroll av programmet. De korresponderende funnene over tid gav etter tilsynets vurdering samlet sett et substansielt uttrykk for at innretningen på programmene som ble kontrollert i november 2008 kunne antas å være representative for programserien for et tidsrom utover selve kontrollperioden. På denne bakgrunn ble P4 ilagt sanksjon i form av advarsel ved vedtak av 29. mai 2009. Tilsynet konkluderte med at innholdet i *Kveldsshowet* representerte markante og klare avvik i forhold til det som innholdsmessig er lovet for aldersgruppen 13-19 år, og som gjelder som vilkår til konsesjonen. Formålet med å programsette for målgruppen unge var således ikke ivarettatt, slik tilsynet så det.

Ved vurderingen av om ulike konsesjonsvilkår er innfridd foretar Medietilsynet i forbindelse med det løpende tilsynet kontroller av enkeltdager innenfor en periode. Dette i motsetning til den årlige gjennomgangen tilsynet foretar i allmennkringkastingsrapporten hvor innfrielsen av konsesjonsvilkårene vurderes for hele året sett under ett. Det grunnleggende utgangspunktet for Medietilsynets vurderinger i allmennkringkastingsrapporten, er P4s beskrivelse og dokumentasjon på at innholdet er i tråd med konsesjonsvilkårene og lovnadene i konsesjonssøknaden. I tillegg vil stikkprøver og kvantitative innholdsundersøkelser kunne utgjøre deler av vurderingsgrunnlaget. Innholdsundersøkelsenes totale omfang blir bestemmende for

---

²² Tilsynet registrerte andel musikk, reklame, nyheter, redaksjonelt stoff, programledersnakk og promo/jingles. Med ”redaksjonelt stoff” menes her innslag og reportasjer. ”Programledersnakk” inkluderer her inn- og utannonseringer, programlederens omtale av hva som kommer senere i programmet, samt annen informasjon fra programlederen, eksempelvis at Maria Haukaas Storeng blir programleder for MGP, at 1 million seere så Lene Alexandra Øien vinne "Skal vi danse" eller at Robbie Williams kommer med et nytt album.

hvilken vekt disse tillegges i tilsynets vurdering kontra beskrivelsene i allmennkringkasterregnskapet.

I dette konkrete tilfellet har Medietilsynet stikkprøver av programtilbudet til unge fra et begrenset antall dager for 2008. Tilsynet mener at de sammenfallende funnene i de tre kontrollene av *Kveldsshowet* samlet sett gir substansiell grunn til å anta at programinnretningen som er avdekket gjennom kontrollene i november 2008 kan være representativ for også øvrige programmer i serien. Medietilsynet finner likevel at det ikke er grunnlag for å konstatere at det foreligger et brudd hele året sett under ett. Medietilsynet forventer imidlertid at P4 innretter sine sendinger i tråd med vedtak av 29. mai 2009. Tilsynet ser i den forbindelse positivt på at P4 i allmennkringkasterregnskapet uttaler at de er i gang med å forbedre tilbudet til unge, og at dette spesielt vil gjøre seg gjeldende i 2009. Medietilsynet vil følge opp saken i det videre tilsynsarbeid.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 innfrir det kvantitative kravet til programmer for unge. Det presiseres imidlertid at Medietilsynet gjennom det løpende tilsynet har konstatert brudd på innholdsforpliktelsene i en tilsynssak hvor P4s tilbud til unge for en avgrenset periode i 2008 er kontrollert.

3.4.2 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Medietilsynet vil i det følgende foreta en vurdering av P4s innfrielse av de overordnede krav til sendingene. Som nevnt i punkt 3.3.1 kan flere av de spesifikke kravene sees på som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede kravene. Vurderingen av hvorvidt de overordnede kravene er innfridd, vil derfor således langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene.

3.4.2.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Konsesjonen § 3-2 a):

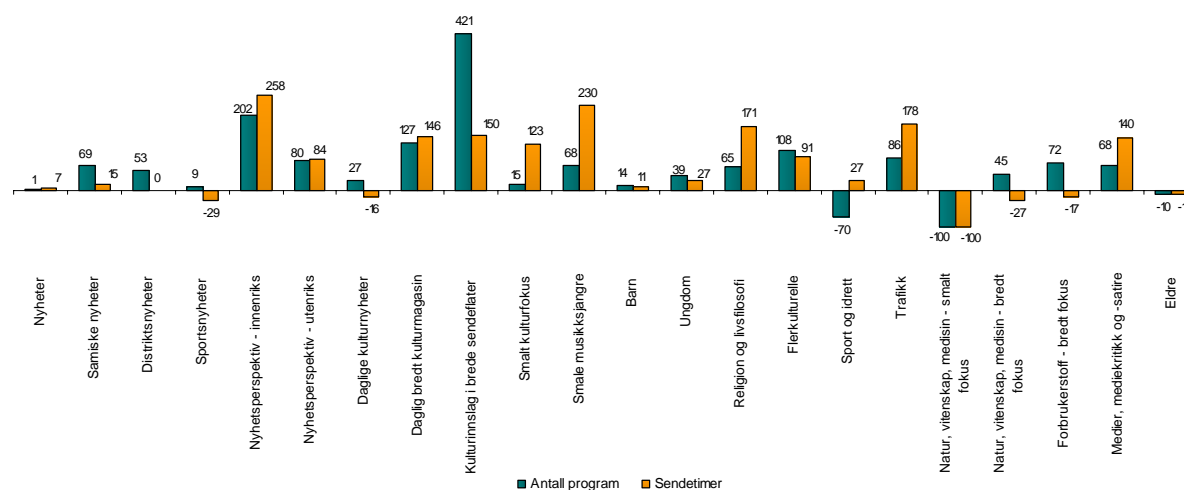
(...) sendeflaten skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensettingen av programkategorier og innenfor den enkelte programkategori.

P4s redegjørelse

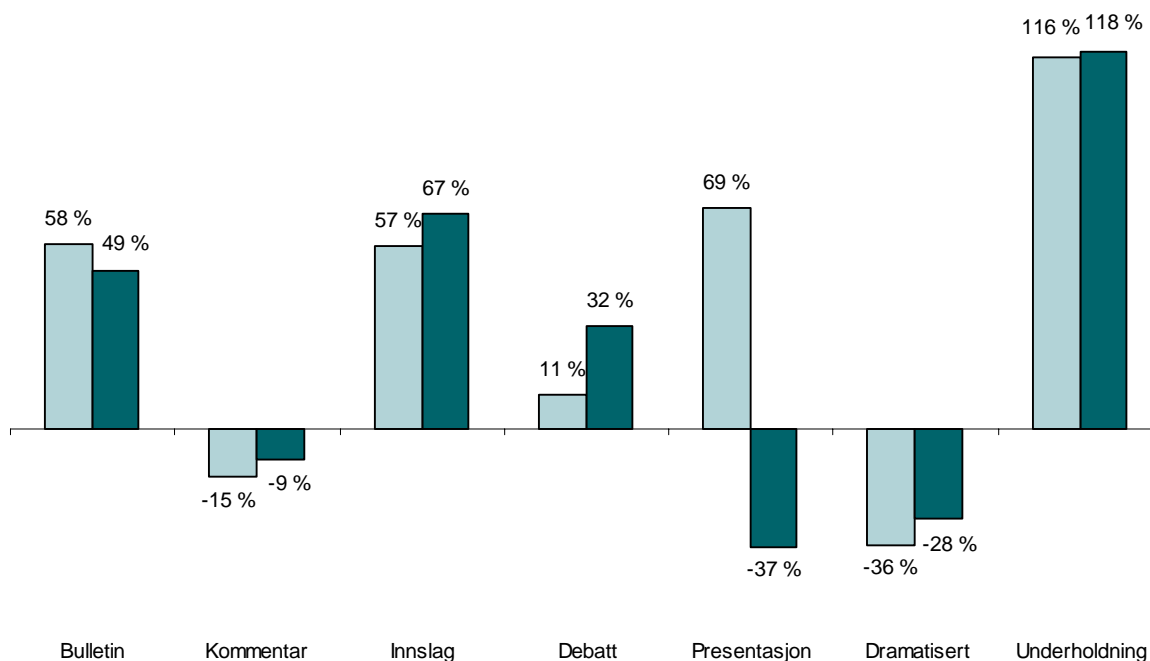
P4 redegjør for overordnede krav til sendingene og den tematiske og sjangermessige bredden i allmennkringkasterregnskapet (s. 6-8). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 uttaler at de fremfor noe skal være bred og allsidig, tilby programinnhold for hele befolkningen og ivareta norsk egenart, verdier, tradisjoner og normer.
- Det vises videre til at kanalen satser på betydelig bredde i stoff- og sjangertilnærming. Bredden sikres gjennom systematisk redaksjonell produksjon og nøyaktig overvåking og rapportering av den tematiske og sjangermessige bredden helt ned på innslagsnivå.

Figur 3 – Prosentvis levering i forhold til programkrav innenfor de ulike program_kategoriene

Figur 4 - Antall verbalinnslag i 2006 og 2007 for ulike sjangrer – prosentvis avvik fra søknad

Medietilsynets vurdering

Tematisk bredde

Figur 3 illustrerer hvordan P4 ivaretar det overordede kravet til tematisk bredde. Det fremgår av figuren at P4 leverer et antall programmer/sendetimer som er i tråd med forpliktelsene, når det gjelder *nyhetssendinger, nyheter på samisk, distriktsnyheter, programmer med nyhetsperspektiv, debatt og analyse (innenriks og utenriks), daglig bredt kulturmagasinet, kulturinnslag i brede sendeflater, programmer med smalt kulturfokus, programmer for smale musikkjangre, barneprogrammer, ungdomsprogrammer, programmer for religion og livssyn, flerkulturelle, programmer rettet mot trafikanter og programmer for medier, mediekritikk og satire*. To programområder peker seg negativt ut både når det gjelder leveranser av antall programmer og antall sendetimer; nemlig *programmer om natur, vitenskap, medisin, helse (smalt fokus)* og *programmer tilpasset "eldre" lyttere*. Dette er programområder hvor P4 tidligere har levert et tilfredsstillende antall programmer og sendetimer. Dette representerer derfor en negativ utvikling, og Medietilsynet mener det er spesielt uheldig at *programmer om natur, vitenskap, medisin, helse (smalt fokus)* er representert med 0 i statistikken.

Innen fem programområder underleverer P4 nå på ett av de to leveransemålene. Dette gjelder *sportsnyheter, daglige kulturnyhetssendinger, programmer med sport og idrett, natur/vitenskap/medisin/helse (bredt fokus) og forbrukerstoff*.

Etter en samlet vurdering, som tar utgangspunkt i tallene slik de fremgår av tabell 1, mener Medietilsynet at P4 kan vise til en tematisk bredde i sitt programtilbud. Medietilsynet mener det er positivt til P4 nå kan vise til et tilfredsstillende antall *programmer for medier, mediekritikk og satire*, men at det er tilsvarende negativt at det ikke ble sendt noen programmer/sendetimer med *programmer om natur, vitenskap, medisin, helse (smalt fokus)*.

Sjangermessig bredde

Figur 4 viser P4s sjangermessige fordeling målt i prosentvis avvik fra tallene i styringsmåltabellen, henholdsvis for 2007 og 2008. Figuren illustrerer at P4 samlet for alle programområder leverer en tilfredsstillende andel innslag innen sjangrene *bulletin, innslag, debatt og underholdning*. Figuren tar imidlertid ikke høyde for at P4 innen enkelte av disse sjangrene ikke innfrir kravene innen alle temaområder. Figuren viser videre at når det gjelder sjangrene *kommentarer, presentasjon og dramatisert*, har P4 levert færre innslag enn det som er fastsatt som minimumskrav i løftene i konsesjonssøknaden. Medietilsynet registrerer imidlertid at P4 kan vise til en økning i bruken av disse sjangrene siden 2007, med unntak for sjangeren *presentasjon* hvor det har vært en dramatisk nedgang.

Etter en samlet vurdering som tar utgangspunkt i tallene slik de fremgår av tabell 2, mener Medietilsynet at P4 kan vise til en viss sjangermessig bredde i sitt programtilbud, selv om P4 fremdeles har et stykke igjen før alle leveransekravene er innfridd. Medietilsynet er for øvrig positiv til at P4 på de fleste områder kan vise til et bredere tilbud også når det gjelder den sjangermessige fordelingen, enn tidligere år.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konkluderer med at P4 ikke fullt ut kan sies å innfri det overordnede kravet til tematisk og sjangermessig bredde, ettersom kanalen ikke leverer i tråd med tabell 1 og 2 på alle punkter. Tilsynet ser imidlertid at P4 samlet sett har hatt en forbedring når det gjelder

fordelingen av sjanger. Når det gjelder fordelingen av tema er bildet noe mer negativt enn året før. Medietilsynet forventer at P4 innfrir leveransekravene i tabell 1 og 2 i større grad i 2009.

3.4.2.2 Brede og smale lyttergrupper

Konsesjonen § 3-2 b):

(...) sendeflaten skal inneholde programmer og musikk for både brede og smale lyttergrupper samt programmer som appellerer til ulike aldersgrupper.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for overordnede krav til sendingene og kravet om tilbud til både brede og smale grupper i allmennkringkasterregnskapet (s. 6-8). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4s brede sendeflater er satt sammen for å ivareta hensynet til alle norske lyttergrupper. I tillegg tilbys programmer rettet mot spesielle temaer, musikk sjangrer og målgrupper.
- P4 mener å kunne tilby lytterne et bredt musikktilbud utdypet av fokuserte programmer som tar hensyn til smalere uttrykk og sjangrer.

Medietilsynets vurdering

Som gjennomgangen av de spesifikke kravene viser, har P4 et tilfredsstillende antall programmer tilpasset smale lyttergrupper og smale temaområder, som barn, unge, den samiske befolkningen og etniske minoriteter. P4 tilbyr også programmer med smal kultur og smal musikk.

Selv om P4 har et tilstrekkelig antall med programmer for og om det flerkulturelle Norge i 2007, mener likevel Medietilsynet dette er av begrenset betydning ettersom programmene i liten grad inneholder tematikk knyttet til etniske minoriteter og flerkulturelle perspektiver. For en fyldigere redegjørelse se punkt 2.4.1.8. Medietilsynet mener dessuten at P4 ikke innfrir kravene til innhold i programmer for unge, se punkt 2.4.1.10.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konstaterer at P4 innfrir de kvantitative leveransekravene til programmer for smale lyttergrupper. Tilsynet mener imidlertid at innholdet i programmene for og om det flerkulturelle Norge ikke er i tråd med lovnadene i konsesjonssøknaden. Medietilsynet konkluderer derfor med at P4 ikke fullt ut kan sies å innfri kravet om et programtilbud til både brede og smale lyttergrupper.

3.4.2.3 Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

Konsesjonen § 3-2 c):

(...) sendeflaten skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for overordnede krav til sendingene og kravet om analytiske, kritiske og fordypende perspektiv i sendingene i allmennkringkasterregnskapet (s. 6-8). Der fremgår det blant annet følgende:

- Ifølge P4 bringer kanalen gjennom hele dagen en lang rekke eksempler på kritisk og analytisk journalistikk. Selv om P4 tilstreber å tilby både alvor og underholdning, er kanalen overbevist om at norske radiolyttere setter solid og substansiell deltagelse i samfunnsdebatten høyt i valg av radiokanal.
- Den samlede andelen musikk, redaksjonelt og reklame for hele døgnet i 2008, er på 67,0, 23,1 og 9,9 prosent. Dersom man ser på fordelingen musikk, redaksjonelt og reklame i tidsrommet mellom kl. 0600 og 0100, er tallene henholdsvis 61,5, 27,1 og 11,4 prosent (allmennkringkasterregnskapet s. 35).

Tabell 7 – Avviksanalyse. Differanse mellom antall verbalinnslag i regnskap og i søknad, fordelt på tema og sjangrer:

Tema	Bulletin	Kommentar	Innslag	Debatt	Presentasjon	Drama	Underholdning
Nyheter og aktuelt	4 651	5	1 575	60	425	2	319
Religion og livsfilosofi	0	-15	697	-16	-46	0	1
Samfunnsspørsmål	0	46	67	252	3	4	2
Sport, topp- og breddeidrett	598	-555	14	-16	297	2	8
Forbrukersaker	0	7	235	6	40	1	4
Hjem og fritid	0	18	1 071	15	-55	79	2
Kunst og kultur	236	301	1 002	22	-1 428	28	20
Natur, vitenskap, medisin og helse	0	-59	84	-4	-264	0	0
Drama	0	1	40	0	0	-328	62
Underholdning	0	8	962	7	7	82	1 548
Totalt	5 485	-243	5 747	326	-1 021	-130	1 966

Medietilsynets vurdering

Ettersom analytiske, kritiske og fordypende perspektiver er kvalitative forpliktelser, lar innfrielsen av disse seg i liten grad måle kvantitativt. Medietilsynet legger imidlertid i sin vurdering av disse perspektivene til grunn at det er innenfor sjangrene *kommentarer* og *debatter*, og til dels *innslag*²³, det gis rom for denne typen perspektiver. Tilsynet bruker således disse sjangrene som et måleverktøy for å vurdere P4s innfrielse av kravet om analytiske, kritiske og fordypende perspektiver.

Medietilsynet mener P4s måloppnåelse med hensyn til dette kravet, kan illustreres ved en fremstilling av differanser mellom antall verbalinnslag i søknaden og de rapporterte 2008-tall, som i tabell 7. Tallene i rødt representerer de temaer/sjangrer der P4 har levert et lavere antall enn spesifisert i søknaden.

Tabellen viser at innen *kommentarer* og *debatter* underleverer P4 på flere temaområder. Når det gjelder *kommentarer* leverer P4 for lite innen *religion og livsfilosofi*, *sport, topp- og breddeidrett* og *natur, vitenskap, medisin og helse*. Når det gjelder *debatter* leverer P4 for lite innen *religion og livsfilosofi*, *sport, topp- og breddeidrett* og *natur, vitenskap medisin og helse*. P4 kan imidlertid vise til en betydelig forbedring siden 2007 når det gjelder *kommentarer* og *debatter* i kategoriene *nyheter og aktuelt* og *kunst og kultur*, og innfrir nå kravene til disse programområdene. Det er videre positivt at P4 nå innfrir for alle temaer i sjangeren *innslag*.

²³ P4s definisjon av *innslag* i Escort 2.4 er ”enhet som omhandler et bestemt tema, som involverer beskrivelser, forklaringer, illustrasjoner, intervjuer, sitater, bilder eller annen dokumentasjon”.

P4 har, som tidligere år, levert en lavere andel verbalinnslag innen de tyngre sjangrene enn forpliktelsene tilsier. Dette begrenser det rom som gis til analytiske, kritiske og fordypende perspektiver. P4 kan imidlertid vise til en betydelig forbedring når det gjelder tyngre sjangrer på flere temaområder, og fortsetter således den positive utviklingen fra året før. Medietilsynet er imidlertid kritisk at antallet *musikkdebatter* fremdeles er for lav. En kanal som spiller så mye musikk som P4 gjør, burde også kunne vise til en kritisk, analytisk og fordypende behandling av musikktilbudet.

Rommet for analyse og fordypning påvirkes av fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame. P4 har siden 2007 økt andelen reklame i sine sendinger noe. Dette har i liten grad gått på bekostning av andelen redaksjonelt innhold, men ført til en noe lavere musikkandel. Andelen redaksjonelt innhold har etter Medietilsynets vurdering både i 2006 og 2007 vært for lav. Tilsynet understreker at dersom P4 skal kunne sies å innfri kravet om analytiske, kritiske og fordypende perspektiver, er det viktig at det gis nok tid til redaksjonelt innhold.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at P4 ikke kan sies å innfri kravet om analytiske, kritiske og fordypende perspektiver. Tilsynet registrerer en gradvis positiv utvikling innen andelen tyngre sjangrer, og forventer en ytterligere forbedring for 2009.

3.4.2.4 Styrke norsk språk, identitet og kultur

Konsesjonen § 3-2 d):

(...) sendeflaten skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur.

P4s redegjørelse

P4 redegjør for overordnede krav til sendingene og kravet om å bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur i allmennkringkasterregnskapet (s. 6-8). Der fremgår det blant annet følgende:

- P4 mener få ting bygger norsk identitet og samhold som en folkelig radioarena som dyrker felles opplevelser og nasjonale begivenheter innen sport, kultur, nyheter og underholdning.
- Ifølge P4 prioriteres voksne programledere, en stor andel norsk musikk, en levende språkdebatt i redaksjonen og daglig fokus på saker som opptar nasjonen.

Medietilsynets vurdering

Ved vurderingen av hvorvidt P4 innfrir det overordnede kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur, legger Medietilsynet vekt på graden av innfrielse for en rekke av de øvrige konsesjonsvilkårene. Blant annet er andelen norsk musikk P4 inkluderer i sine sendinger, kulturdekningen, nyhets- og aktualitetsdekningen, verbalandelen, samt bruken av dialekter/målformer, vesentlig for innfrielsen av kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur. I tillegg er det grunn til å presisere at norsk identitet og kultur favner et mangfold av kulturer og identiteter, slik at også P4s innfrielse av *programmer for og om det flerkulturelle Norge* og *nyheter på samisk*, har betydning for hvorvidt kanalen kan sies å oppfylle dette overordnede kravet.

Medietilsynets vurderinger av P4s innfrielse av de øvrige konsesjonsvilkårene, viser at P4 innfrir kravene til *daglig bredt kulturmagasinet*, *kulturinnslag i brede sendeflater*, *programmer med smalt kulturfokus* og *programmer for smale musikkjangrer*. P4 kan også vise til en tilfredsstillende andel med norsk musikk, selv om andelen ”norsk på norsk” er for lav. Forståelsen av det å være norsk må også ses i sammenheng med forståelsen av forhold i andre land. Det er derfor naturlig å se på P4s dekning av internasjonal kultur. P4 kan vise til en betydelig økning i fokuset på internasjonalt kultur i 2008, og innfrir nå kravet om at hver fjerde kulturnyhets sak skal være av internasjonal karakter. P4 innfrir imidlertid ikke kravet om en bred sammensetting av målformer og dialekter, og bidrar således i liten grad til å synliggjøre mangfoldet i det norske språket. P4 innfrir heller ikke kravene til *kulturnyhets-sendinger*. Medietilsynet mener dessuten at P4 bryter kravet til innhold i *programmer for og om det flerkulturelle Norge*.

Medietilsynets konklusjon

Samlet viser Medietilsynets vurderinger at P4 på enkelte områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur, samtidig som manglende måloppnåelse på andre programområder samlet sett svekker dette. Medietilsynet konkluderer på denne bakgrunn med at P4 til en viss grad bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur.

DELRAPPORT IV – TV 2

4 Vurdering av TV 2s programvirksomhet i 2008

4.1 Sammendrag

Medietilsynet mener TV 2 innfrir konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Nyhetsdekningen
- Aktualitetsdekningen
- Tilbudet til barn
- Ungdomstilbudet
- Norskspråklig drama
- Samisk tilbud
- Tilbud til etniske minoriteter
- Livssynsprogrammer
- Bruk av målformer
- Teksting for hørselshemmede
- Andelen norskspråklige sendinger

Medietilsynet mener TV2 bryter konsesjonsvilkårene når det gjelder:

- Egne programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv.

Medietilsynet varsler sanksjon for brudd på konsesjonsvilkårene når det gjelder kravet til egne kulturprogrammer. Dette forholdet tas opp i en egen tilsynssak. Varsel om sanksjon sendes TV 2 i brev form.

4.2 Vurderingsgrunnlag

Ved utlysningen av det riksdekkende fjernsynsnettlet ble det i søknadsdokumentet opplyst at programprofilen i konsesjonen skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Dette

ble presisert til blant annet å innebære ”at kanalens programprofil skal være av allmenn karakter og interesse, og at det skal tilbys program for så vel smale som brede seergrupper”²⁴. Samtidig ble det angitt minimumsvilkår for hva som skulle inngå i sendingene for enkelte programkategorier og tjenester.

Konsesjonen for riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn ble gitt til TV 2 AS (TV 2) for perioden 1. januar 2003 til 31. desember 2009. Konsesjonen inneholder en rekke konsesjonsvilkår fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet, og omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkasterregnskapene er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. Innfrielsen av de enkelte programkravene vurderes først og fremst med utgangspunkt i TV 2s allmennkringkasterregnskap for 2008. I vurderingen av innfrielsen av programmer for etniske minoriteter, har Medietilsynet også gjort nytte av en kvantitativ innholdsanalyse foretatt av forskere ved Høgskulen i Volda, på oppdrag av Medietilsynet.

4.3 Konsesjonsvilkår

TV 2s konsesjon har både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene setter mål for omfang og hyppighet for bestemte programtilbud og programinnslag. De spesifikke kravene forutsetter også at bestemte temaer og programtyper inkluderes i virksomheten. En samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene, inngår i vurderingen av oppfyllelsen av de overordnede kravene.

I henhold til konsesjonsvilkårenes § 3-2 fjerde ledd skal TV 2s årlige allmennkringkasterregnskap inneholde programstatistikk i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende standarder fra den europeiske kringkastingunionen (European Broadcasting Union, EBU). TV 2 har utarbeidet et allmennkringkasterregnskap som inneholder slik programstatistikk. Allmennkringkasterregnskapet tar for seg hvert enkelt konsesjonsvilkår, og redegjør for hvordan TV 2 ivaretar sine forpliktelser.

---

²⁴ Søknadsdokument for fjernsynskonsesjon av 29. mars 2001. Tilgjengelig på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/018041-990012/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om fjernsynskonsesjonen, som TV 2s konsesjonssøknad, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår, er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingkonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990017/dok-bn.html>.

Programstatistikken TV 2 leverer, er basert på kanalens totale sendevirksomhet og gir et bilde av bredden og variasjonen i TV 2s programtilbud.

Med basis i programstatistikken og de beskrivelser av virksomheten som TV 2 har levert for 2008, vil Medietilsynet vurdere om TV 2 innfrir konsesjonens krav til programvirksomhet. Innledningsvis presenteres allmennkringkasterregnskapets programstatistikk, ettersom den er et sentralt element i vurderingen av flere av de konkrete programkravene. Andelene er angitt i prosent av total sendetid, avrundet til nærmeste tidel:

Tabell 1 – TV 2s programtilbud fordelt på sjangere:

Programkategorier	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nyheter	7,8 %	8,9 %	8,6 %	8,8 %	8,1 %	6,6 %
Mennesker og samfunn	12,9 %	14,1 %	16,1 %	15,9 %	17,3 %	16,1 %
Drama	20,6 %	22,5 %	21,5 %	19,3 %	21,7 %	23,3 %
Komedie	11,1 %	11,3 %	9,7 %	9,8 %	10,3 %	10,5 %
Show	9,4 %	9,0 %	10,1 %	10,1 %	11,5 %	11,7 %
Sport	9,1 %	8,6 %	9,3 %	9,5 %	7,8 %	8,8 %
Krim, action, eventyr	11,3 %	8,4 %	8,4 %	10,7 %	9,0 %	9,1 %
Dokumentar, natur	3,4 %	2,8 %	2,5 %	2,6 %	2,1 %	2,4 %
Været	1,4 %	1,2 %	1,3 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %
Musikk, kultur	2,5 %	2,6 %	2,0 %	1,4 %	0,5 %	0,3 %
Religion, livsfilosofi	0,8 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,6 %	0,4 %
Barne-TV	6,4 %	7,6 %	8,1 %	8,4 %	8,8 %	8,7 %
Gameshow	3,0 %	1,9 %	1,7 %	1,7 %	1,3 %	1,2 %
Annet	0,5 %	0,3 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Totalt	100,2 %	99,8 %	100,0 %	100,1 %	100,1 %	100,1 %

I Medietilsynets vurdering av TV 2s innfrielse av de ulike programforpliktelsene, er det grunn til å vurdere utviklingen på de enkelte programområdene og det relative forholdet mellom dem over tid. Tabellen inkluderer derfor tall fra 2003 til og med 2008.

4.4 Programkravene i TV 2s konsesjon

TV 2s konsesjon har en innledende bestemmelse i § 1-1 som lyder som følger:

Konsesjonens formål er å fastsette plikter som bidrar til at TV 2 utøver sin rett til å sende riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske TV-seere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig TV-tilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere TV 2s innfrielse av programkravene i konsesjonsvilkårenes kapittel 3.

TV 2s sendinger skal videre baseres på prinsippene for allmennkringkasting slik det fremgår av konsesjonens § 3-2:

- h) programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori, jf også § 3-3.*
- i) det skal være programmer for både brede og smale seergrupper.*
- j) sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur.*
- k) minst halvparten av TV 2s sendinger skal være norskspråklige.*

I tillegg inkluderer de overordnede kravene en ”intensjonserklæring” fra TV 2s konsesjonssøknad, hvor det heter at ”TV 2 har som intensjon å styrke andelen norskspråklig produksjon i konsesjonsperioden”.

De *spesifikke kravene* til sendingene fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-3. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av hvorvidt de overordnede kravene er innfridd, vil derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene. De spesifikke kravene blir behandlet i punkt 4.4.1, mens de overordnede kravene blir behandlet i punkt 4.4.4. Kravene om bruk av målformer og dialekter og teksting for hørselshemmede blir behandlet i punkt 4.4.2 og 4.4.3.

4.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

TV 2s spesifikke krav til sendingene fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-3. I det følgende tar Medietilsynet for seg hvert enkelt programkrav.

4.4.1.1 Egenproduserte nyhetssendinger

Konsesjonen § 3-3 nr. 1:

TV 2 skal ha daglige, egenproduserte nyhetssendinger.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for nyhetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 30-31). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 har ni daglige nyhetssendinger.
- Totalt ble det sendt 419 timer nyheter i 2008. Dette er ca. 70 færre sendetimer enn året før, noe som skyldes at 2330-nyhetene ble fjernet fra TV 2s sendeskjema i løpet av året.
- TV 2-Nyhetene har åtte distriktskontorer i Norge. Bemanningen for distriktskontorene har økt.
- Ifølge TV 2 har kanalen en ledende rolle i dekningen av stadig flere utenrikspolitiske saker. I 2008 var dette tydelig både i dekningen av hendelser i Afghanistan, attentatet på Benazir Bhutto og krigen mellom Russland og Georgia.
- TV 2 Nyhetskanalen fikk betydelig større distribusjon i løpet av 2008, og tas inn av nesten 70 prosent av befolkningen.
- To år med TV 2 Nyhetskanalen har gitt en unik kompetanse på direktesendt fjernsyn og liverapporteringer.
- Satsingen på egen nyhetskanal betyr ikke at hovedsendingene på TV 2 nedprioriteres. Det er her TV 2 i stor grad vil slippe de originale, avslørende egensakene som alltid vil være en sentral del av journalistikkens samfunnsoppgave.

Tabell 2 – utviklingen i andel nyheter på TV 2 fra 2004 til 2008:

	2004	2005	2006	2007	2008
Antall timer	536	512	501	488	419
Prosentandel	8,9	8,6	8,8	8,1	6,6

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet mener TV 2 ivaretar kravet til daglige, egenproduserte nyhetssendinger.

Andelen nyheter på TV 2 er blitt redusert med 69 timer siden 2007. Dette skyldes ifølge TV 2 at 2330-nyhetene ble tatt av sendeskjemaet i 2008. Ifølge TV 2 var hensikten med 2330-nyhetene å ta seg av den løpende nyhetsoppdateringen, noe som nå i større grad gjøres av

TV 2 Nyhetskanalen. TV 2 Nyhetskanalen har fått større distribusjon i 2008, og når nå ut til nesten 70 prosent av befolkningen.

Medietilsynet understreker at det kun er TV 2s hovedkanal som er gjenstand for Medietilsynets vurdering av hvordan TV 2 oppfyller allmennkringkastingsoppdraget. Det er således ikke slik at TV 2 kan oppfylle kravet til nyhetssendingene ved å legge vesentlige funksjoner til Nyhetskanalen. Nyhetskanalen må fungere som et supplement til TV 2s nyheter på allmennkanalen, og kan ikke erstatte disse. Det er derfor viktig at TV 2 opprettholder det solide nyhetstilbudet som finnes i allmennkanalen. TV 2 har hatt en gradvis reduksjon i andelen nyheter helt siden 2004. Medietilsynet forventer at det ikke blir en ytterligere nedgang i andelen nyheter i 2009.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 innfrir kravet til daglige, egenproduserte nyhetssendinger.

4.4.1.2 Aktualitetsdekningen

Konsesjonen § 3-3 nr. 2:

TV 2 skal jevnlig sende aktualitets- og dokumentarprogrammer.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for aktualitetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 32-35). Der fremgår det blant annet følgende:

- Antall timer *nyheter og aktualitet* har gått ned fra 1638 timer i 2007 til 1537 timer i 2008.
- *Holmgang* ble tatt av plakaten i 2008. Siste sending var i mars 2008.
- *Landstinget* med Arill Riise som programleder kom på sendeskjemaet i 2008. Etter 16 sendinger ble det klart at programmet ikke kommer tilbake på sendeplanen i 2009.
- *Tabloid* sendes fire ganger i uken.

- Andre aktualitets- og magasinprogrammer på TV 2 er *God morgen, Norge!*, *Fredag, Tonje Steinsland møter*, *Lørdagsmagasinet* og *TV 2 hjelper deg*.
- I tillegg til egenproduserte aktualitetsprogrammer og magasiner, sendte TV 2 ukentlig det amerikanske reportasjemagasinet *60 Minutes*.
- TV 2 sendte totalt mer en 70 nye norske dokumentarer i 2008, 16 av disse under *Dokument 2*-vignetten, 20 i *Reflektor* og resten fordelt på miniserier og enkeltprogrammer.
- TV 2 sendte også en rekke utenlandske dokumentarserier i 2008, blant annet en fransk serie om amerikansk politikk, en britisk serie om selvmordsbombere og en amerikansk serie om presidentvalget.

Medietilsynets vurdering

På bakgrunn av TV 2s redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet kan Medietilsynet konstatere at TV 2 har jevnlig aktualitetssendinger. Antall timer med nyhets- og aktualitetsprogram har imidlertid gått ned siden 2007.

TV 2 redegjør også for et tilfredsstillende tilbud av dokumentarprogrammer.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om jevnlig å sende aktualitets- og dokumentarprogrammer.

4.4.1.3 Barnetilbudet

Konsesjonen § 3-3 nr. 3:

TV 2 skal ha daglige norskspråklige sendinger for barn under 12 år med mindre det foreligger spesifikke redaksjonelt begrunnede unntak.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for barnetilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 44-45). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte 553 timer barne-tv i 2007. Det er 22 timer mer enn i 2007.
- TV 2 sender barne-tv tre timer daglig i helger og skoleferier, med sendetid fra kl. 0700 til 1000.
- TV 2 sender en halvtime barne-tv på hverdager før *God morgen, Norge!*. Sendetiden for denne halvtimen ble høsten 2008 flyttet fra seks til halv sju om morgenen.
- Kombinasjon av reklameregler og forbudet mot å sponse barneprogrammer gjør det vanskelig for TV 2 å satse på egenproduksjon for barn. TV 2 har likevel investert midler i norske produksjoner.
- TV 2s barne-tv-tilbud er en blanding av norske originalproduksjoner og utenlandske dukke- og animasjonsfilmer versjonert med norsk sang og tale.
- I 2008 sendte TV 2 totalt 22 episoder av den norske serien *Elias*. 13 av disse var førstegangsutsendelser.
- Andre serier som ble sendt var *Kutoppen*, *Winx Club* og *Horseland*.
- I tillegg til programmer klassifisert som barne-tv, sendte TV 2 blant annet norske, svenske og danske familiefilmer, animasjonsfilm og dramaserier som *Kaptein Sabeltann*.

Tabell 3 – utviklingen i andel barne-tv på TV 2 fra 2004 til 2008:

	2004	2005	2006	2007	2008
Antall timer	458	482	479	531	552
Prosentandel	7,6	8,1	8,4	8,8	8,7

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet er positive til at andelen barneprogrammer har økt i 2008. Tilsynet mener dessuten at det er positivt at sendingene på hverdager er flyttet til kl. 0630, slik at det er mulig for flere barn å benytte seg av tilbudet.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 innfrir kravet til daglige, norskspråklige sendinger for barn under tolv år.

4.4.1.4 Ungdomstilbudet

Konsesjonen § 3-3 nr. 4:

TV 2 skal jevnlig ha norskspråklige sendinger for unge.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for ungdomstilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 46-47). Der fremgår det blant annet følgende:

- Det egenproduserte ungdomsmagasinet *Waschera* sendes fire ganger ukentlig, med unntak for sommersesongen. Sendestart er kl. 1600, og det ble totalt sendt 130 utgaver av programmet i 2008.
- I *Waschera* samles ungdom i et interaktivt univers som kombinerer tv, internett og mobil. Seerne påvirker innholdet i programmet og kan få egne videoer som lastes opp via internett.
- Ny i 2008 var den norske dokumentarserien *Wachera High Hopes*, der seerne fikk møte tenåringer i de to europeiske kulturhovedstedene Liverpool og Stavanger. Gjennom åtte episoder ble vi kjent med unge mennesker som er villig til å strekke seg langt for å nå sine drømmer.
- TV 2 sendte også reprise av serien *Drømmefabrikken* fra 2007; tre episoder om unge artister som forsøkte å komme inn på Kunsthøyskolen i Oslo.
- TV 2 viser også til flere dokumentarer med spesiell relevans for ungdom, blant annet dokumentaren *Et løfte om beskyttelse* som handlet om ukjente helserisikoer forbundet med vaksinerings av barn og unge.
- I tillegg redegjør TV 2 for at programmer som *Farmen*, *Norske talenter*, *Jakten på kjærligheten*, *Senkveld*, håndballkamper og *Frustrerte fruer* er populære blant unge seere.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet mener at TV 2 gjennom ungdomsmagasinet *Waschera* og dokumentarserien *Washera High Hopes* imøtekommer konsesjonens krav til programmer for unge. På bakgrunn av TV 2s egen redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet synes det som om TV 2 med

Waschera har et fast program som er dedikert til tema ungdom er opptatt av, og kan bidra til å reflektere norske ungdomsidentiteter. Etter Medietilsynets vurdering imøtekommer TV 2 dermed kravet om egne program som er spesielt rettet mot ungdom. Tilsynet mener at *Waschera*, med sitt faste sendetidspunkt, også imøtekommer kravet om jevnlige sendinger.

Medietilsynet vil for øvrig bemerke at selv om et program handler om ungdom, eller trekker mange unge seere, er dette etter Medietilsynets oppfatning i seg selv ikke nok til å imøtekomme kravet om programmer for unge. Selv om det sendes programmer som handler om unge mennesker, betyr ikke dette at programmene er dedikert til unge seere spesielt. Dokumentaren om helserisikoer forbundet med vaksinerings av barn og unge, vil Medietilsynet anta har en mye videre målgruppe enn aldersgruppen 13 til 19 år. Heller ikke programmer som *Farmen*, *Norske talenter*, *Jakten på kjærligheten*, *Senkveld*, håndballkamper og *Frustrerte fruer* kan inngå som programmer spesielt for ungdom, selv om disse programmene er populære blant unge seere. Sistnevnte program er for øvrig heller ikke norskspråklig.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om jevnlige norskspråklige sendinger for unge.

4.4.1.5 Norskspråklig drama

Konsesjonen § 3-3 nr. 5:

TV 2 skal sende norskspråklig drama.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for det norskspråklige dramatilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 40-41). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte 382 timer norsk drama i 2008. Det er en økning på 24 timer siden 2007.
- Den viktigste nysatsingen i 2008 var *Hvaler*, en serie på tolv timelange episoder. *Hvaler* var et klassisk familiedrama med en blanding av etablerte og nye skuespillere.
- TV 2 sendte også ”liksomdokumentaren” *Tett på tre* med Espen Eckbo.

- Det ble sendt 185 nye episoder av *Hotel Cæsar*. Serien har til enhver tid 100-120 mennesker ansatt i produksjonen, og har ifølge TV 2 vært viktig for utviklingen av norsk film og tv-drama.
- TV 2 sendte også repriser av situasjonskomediene *Karl & co*, *Mot i brystet* og *Hos Martin*.
- Det ble også sendt mer enn 30 norske filmer i 2008, deriblant nye filmer som *Mirakel*, *Trigger*, *Tommys inferno* og *Elsk meg i morgen*.
- Det ble også sendt ni nye norske kortfilmer, deriblant *Never mind the weather* fra 2008.
- TV 2s samlede dramatilbud²⁵ utgjorde i 2007 42,9 prosent av sendeflaten.

Tabell 4 – utviklingen i andel norsk drama på TV 2 fra 2004 til 2008:

	2004	2005	2006	2007	2008
Antall timer	266	315	286	358	382
Prosentandel	4,4	5,3	5,0	5,9	6,0

Medietilsynets vurdering

Mengden norsk drama på TV 2 har økt med nesten 100 timer siden 2006, og Medietilsynet er positiv til at TV 2 sender en stadig større andel norsk drama. I tillegg registrerer Medietilsynet at TV 2 sender stadig flere norske spillefilmer. TV 2 sendte hele 30 norske spillefilmer i løpet av 2008. Dette er flere norske filmer enn TV 2 har sendt de tre foregående årene²⁶.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 innfrir kravet om å sende norskspråklig drama i 2007.

4.4.1.6 Kulturdekningen

Konsesjonen § 3-3 nr. 6:

²⁵ TV 2s samlede dramatilbud inkluderer her sjangrene drama, komedie og krim/action/eventyr.

²⁶ I 2005, 2006 og 2007 sendte TV 2 henholdsvis 16, 17 og 24 norske spillefilmer.

TV 2 skal ha egne programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for kulturdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 48-49). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte 18 kulturprogrammer i 2008. Ti av disse var nyutsendelser, mens åtte var repriser fra tidligere år.
- TV 2 sendte ni episoder av kulturserien *Sarahs fornemmelse av kultur* i 2008. Programmene tok opp en rekke ulike kulturformer og presenterte kunstnere fra inn- og utland. Programmet hadde sendetid sent fredag kveld.
- Det ble sendt ni enkeltstående kulturprogrammer, deriblant bak kulissene-programmer om innspillingen av Varg Veum-filmene, *Lange flate ballær* og svenske *Arn*.
- TV 2 sendte også *Ole Bull – Himmelstormeren*. De to episodene var klassifisert som ”historisk dokumentar” og ikke som kulturprogram.
- I tillegg til de rene kulturprogrammene, sendte TV 2 en rekke kulturreportasjer og innslag i andre programmer. I TV 2s nyhetsarkiv er det registrert over 290 reportasjer om norsk og internasjonalt kulturliv i nyhetene, *Lørdagsmagasinet* og *Fredag* i 2008. Disse omhandlet blant annet film, billedkunst, litteratur, festivaler og teater.
- I tillegg var et hundretalls kunstnere gjester i *God morgen, Norge!*
- TV 2 har som målsetting å gjøre tradisjonelt smale tema tilgjengelig for størst mulig seergrupper.

Tabell 5 – utviklingen i andel kultur på TV 2 fra 2004 til 2008: ²⁷

	2004	2005	2006	2007	2008
Antall timer	143	97	65	16	14
Prosentandel	2,2	1,6	1,1	0,3	0,2
Prosentandel kultur, musikk	2,6	2,0	1,4	0,5	0,3

Medietilsynets vurdering

TV 2 skal ifølge konsesjonsvilkårene § 3-3 nr. 6 ”ha egne programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv”. Konsesjonsvilkåret angir selv en

²⁷ Antall timer med kultur for 2008 er beregnet ut fra TV 2s programoversikt i regnskapet s. 25. Hvis det tas utgangspunkt i tabellen på s. 23 blir imidlertid antall timer med kultur i underkant av 13.

formålsbeskrivelse ved å stille krav om at programmene skal gjenspeile mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv. I dette ligger etter Medietilsynets oppfatning et krav om at konsesjonæren skal speile et mangfold av kulturuttrykk, for på denne måten å imøtekomme befolkningens interesser innenfor ulike kultursjangrer nasjonalt og internasjonalt. Konsesjonsvilkåret gir ikke mål for hyppighet. For at konsesjonærene skal kunne gjenspeile en bredde og imøtekomme publikums ulike interesser, må det imidlertid slik Medietilsynet ser det være et visst omfang i programtilbudet.

På bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2007 ila Medietilsynet TV 2 en sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet om egne kulturprogrammer ettersom antall programmer i 2007 var for lav til å speile mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv. Kulturandelen i TV 2s programtilbud var på 0,3 prosent, noe som tilsvarte 16 timer med kulturprogrammer dette året. TV 2 påklaget vedtaket i brev av 24. oktober 2008, og klagen ble oversendt Kultur- og kirke departementet i brev av 15. januar 2009. I brev av 17. april 2009 opprettholdt KKD Medietilsynets vedtak. Klagen ble med andre ord ikke tatt til følge.

Ved vurderingen av TV 2s innfrielse av konsesjonsvilkåret om kulturprogrammer i 2008, har Medietilsynet naturlig nok sett hen til departementets uttalelser i vedtaket av 17. april 2009. Medietilsynet gjengir derfor hovedtemaene i denne avgjørelsen her. Som det fremgår av redegjørelsen ovenfor, er det Medietilsynets oppfatning at det må være et visst omfang i programtilbudet før konsesjonsvilkåret kan sies å være oppfylt. Etter Medietilsynets vurdering må det gå en grense for hvor få programmer som skal sendes uten at det går ut over mangfoldsaspektet. Også KKD deler dette synet. Departementet mener at TV 2 med kun 16 timer i hele 2007 ikke kan sies å imøtekomme kravet om å vise et mangfold av kulturuttrykk fra den nasjonale og internasjonale kulturarenaen. I departementets vedtak av 17. april 2009 heter det videre:

”Formidlingen av mangfoldet er det sentrale. Dette tilsier at for å oppfylle kravet må dekningen være bred og omfatte ulike kulturuttrykk fra ulike kanter av Norge og verden. Mengden kulturprogrammer må stå i forhold til formålet bak kravet, noe som forutsetter et visst omfang programmer. I motsatt fall vil ikke gjenspeilingen være særlig representativ”.

I 2008 ble det ifølge allmennkringkasterregnskapet (s. 25) sendt 14 timer med egne kulturprogrammer på TV 2, tilsvarende 0,2 prosent av sendeflaten (se for øvrig fotnote 4 ovenfor). Omfanget er i 2008 således ytterligere redusert både i antall timer og i andel av det totale programtilbudet i TV 2, sammenlignet med det omfanget kanalen bød på i 2007. Som vist i gjennomgangen ovenfor ble omfanget TV 2 leverte i 2007 vurdert for lavt til å kunne innfri TV 2s konsesjonsvilkår, og forholdet ble sanksjonert av Medietilsynet. KKD har oppretthold vedtaket. Ved å følge TV 2s programstatistikker over de fem siste årene går det klart frem at omfanget i TV 2s kulturtilbud har en klar nedadgående tendens. Medietilsynet har kritisert denne tendensen i kulturdekningen siden Allmennkringkastingsrapporten 2006, da kultur utgjorde 1,1 prosent av tilbudet eller 65 timer. De to siste årene viser en ytterligere markant nedgang i tilbudet, der tilbudet også svekkes i omfang fra 2007 til 2008.

Medietilsynet ser alvorlig på denne negative utviklingen, og mener at TV 2 heller ikke i 2008 innfrir kravet til egne kulturprogrammer.

I vurderingen er det sett hen til at andelen kulturprogrammer i tillegg er lavere enn det som var tilfellet i saken departementet har behandlet.

Konsesjonsvilkåret uttrykker videre at TV 2 skal ha *egne programmer* som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv. Formålet med et krav til *egne programmer* må etter Medietilsynets oppfatning nettopp være å tilby publikum rendyrkede kulturprogram. At TV 2 i 2008 har sendt 290 kulturreportasjer i andre programmer er positivt, men det kan ikke erstatte *egne programmer* om kultur. Tilsynet finner støtte for dette synet i KKDs vedtak:

”Ordlyden egne programmer er i utgangspunktet tilstrekkelig klar i seg selv. Det er dessuten relevant å sammenligne med kravet til tilbud for etniske minoriteter og den samiske befolkningen, jf. § 3-3 nr. 7 og 8. Ordlyden i disse kravene er ”egne programmer eller programinnslag” ([KKDs] understrekning). Departementet påpeker at denne ulikheten i ordlyd er tilsiktet og innebærer en forskjell i hvordan kravene skal tolkes og dermed hvilket innhold de skal ha. Formålsbetraktninger taler også for at TV 2 må tilby rene kulturprogrammer. Hensikten med bestemmelsen er å sikre at publikum tilbys egne programmer spesifikt dedikert til kultur. Dette oppnås ikke ved å spre kulturreportasjer ut over i andre programmer. Slike reportasjer og innslag er et positivt tillegg til de rendyrkede programmene, men kan ikke erstatte dem”.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 ikke innfrir kravet om egne programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv i 2008. Forholdet vil bli tatt opp i en egen tilsynssak. Varsel om sanksjon vil bli sendt TV 2 per brev og inntas ikke som en del av denne rapporten.

4.4.1.7 Samisk tilbud

Konsesjonen § 3-3 nr. 7:

TV 2 skal ha egne programmer eller programinnslag for den samiske befolkning. Disse skal som hovedregel være på samisk.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for tilbudet til den samiske befolkningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 52-53). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte totalt tolv programmer for den samiske befolkningen i 2008. Ti av disse var tilrettelagt med samisk tekst/tale.
- TV 2 sendte blant annet den nye dokumentaren *Å leve med bjørnen*. Dokumentaren handler om bjørnejegeren Herman Sotkajärvi.
- *Inga og reinkalven* var en ny dokumentar i to episoder om samejenta Ingas liv blant reinkalvene på Finnmarksvidda.
- I to av Tonje Steinslands samtaleprogrammer var gjestene samiske kulturpersonligheter, Mikkel Gaup og Mari Boine. Programmet med Boine var en reprise, mens møtet med Gaup var produsert i 2008. De to programmene var ikke tilrettelagt på samisk.
- TV 2 sendte også reprise av den etniske reality-serien *Karasjokket* fra 2007. Serien gikk over tre episoder. Også underholdningsprogrammet *Jenny og tomskallan* ble sendt i reprise i 2008.
- I tillegg til de egne programmene hadde TV 2-Nyhetene mer enn 30 reportasjer om samiske forhold eller fra de samiske områdene i Finnmark. Disse handlet blant annet

om Nils Gaups film om Kautokeinoopprøret, den internasjonale urfolksfestivalen Riddu Riddu, Sametinget, reindrift og klimaendringer.

Medietilsynets vurdering

I forbindelse med Allmennkringkastingsrapporten 2007 fant Medietilsynet i en foreløpig vurdering at TV 2 brøt kravet om egne programmer eller programinnslag for den samiske befolkningen. På denne bakgrunn ble det utferdiget et varsel om sanksjon. I etterkant av at nevnte sanksjonsvarsel ble sendt til TV 2 ble Medietilsynet gjort kjent med at TV 2s klage av 9. oktober 2007 på vedtak om sanksjon for brudd på konsesjonsvilkår om programmer for etniske minoriteter, jf. § 3-3 nr. 8, var avgjort av Kultur- og kirkedepartementet (KKD). KKD gir i brev av 17. juni 2008 TV 2 medhold i sin klage, og Medietilsynets vedtak av 21. september 2007 ble opphevet. KKD var enig med tilsynet i at det må innfortolkes visse minimumskrav både hva gjelder omfang og tematisk og/eller sjangermessig bredde i det aktuelle programtilbudet, men konstaterte at Medietilsynet i den konkrete saken hadde gått for langt i å benytte formålsangivelser for å rettferdiggjøre en utvidende tolkning av konsesjonsvilkårene sammenlignet med ordlyden. Konklusjonen i departementets vedtak var således at TV2s programtilbud for etniske minoriteter lå i grenselandet for de minimumskrav som må innfortolkes i konsesjonsvilkåret.

Ettersom kravet om programmer for etniske minoriteter i konsesjonsvilkårene § 3-3 nr. 8 og kravet om programmer for den samiske befolkningen § 3-3 nr. 7 har tydelige likhetstrekk og Medietilsynet hadde anvendt formålsbetraktninger på samme måte for å kartlegge forpliktelsenes innhold nærmere, fikk KKD's avgjørelse av TV 2s klage betydning for tilsynets endelige vurdering av hvorvidt TV 2 brøt konsesjonens krav til programmer for den samiske befolkningen i 2007. Medietilsynet fant etter dette ikke lenger grunnlag for å opprettholde vurderingen av at TV 2 brøt kravet om programmer for den samiske befolkningen. Tilsynet holdt imidlertid fast ved vurderingen av at TV 2 hadde en marginal satsning på dette programområdet. I tråd med de minimumskrav, som på tilsvarende måte som for vurderingen av tilbudet til etniske minoriteter, må innfortolkes ved vurderingen av det samiske tilbudet, mente tilsynet at tilbudet i 2007 lå i grenselandet for det som kan anses tilstrekkelig for å innfri TV 2s konsesjonsvilkår § 3-3 nr. 7.

TV 2s programtilbud for den samiske befolkningen i 2008 var ikke vesentlig forskjellig fra programtilbudet i 2007. TV 2 sendte imidlertid et noe lavere antall programmer i 2008 enn året før. Mens TV 2 i 2007 sendte 14 programmer og 36 innslag for den samiske befolkningen, ble det i 2008 sendt 12 programmer og ”mer enn 30 innslag” (allmennkringkasterregnskapet s. 53). Programmene som ble sendt var, som i 2007, dominert av produksjoner fra tidligere år. Blant programmene i 2008 var det kun fire førstegangsutsendelser; dokumentarene *Å leve med bjørnen* og *Inga og reinkalven* (to episoder) og *Tonje Steinsland møter Mikkel Gaup*. Resten av programmene var reprisesendinger. Som Medietilsynet også redegjorde for i Allmennkringkastingsrapporten 2007 stiller ikke TV 2s konsesjon krav om at programmene skal være førstegangsutsendelser for at de skal kunne inngå i kanalens allmennkringkasterregnskap. Medietilsynet mener at repliser kan ha en nyttig funksjon og er positiv til at TV 2 sender repliser av sine samiske programmer, da også repliser kan bidra til synliggjøring av samisk språk og kultur. Medietilsynet er likevel av den oppfatning at når antallet førstegangsutsendelser er så lavt kan det settes spørsmålsteget ved TV 2s satsning på samiske programmer, noe som over tid reiser spørsmål om bredden i dette særskilte programtilbudet.

Vilkåret i TV 2s konsesjon gir ikke mål for omfang og hyppighet av samiske programmer. Innfrielse av formålet forutsetter imidlertid etter Medietilsynets vurdering en grad av regularitet i tilbudet, i tillegg til tematisk og sjangermessig bredde. Tilsynet mener det må gå en grense for hvor få programmer/programinnslag TV 2 kan ha for å sies å oppfylle kravet. I ovennevnte vedtak fra KKD vedrørende programmer for etniske minoriteter, går det fram at også KKD mener det må gå en grense for hvor få programmer eller programinnslag TV 2 kan sende for å oppfylle kravet og at konsesjonsvilkårene må innebære et visst minimum av tematisk og/eller sjangermessig bredde. KKD kan ikke se at det vil innebære noe urimelig inngrep i TV 2s redaksjonelle frihet å innfortolke slike minimumskrav i konsesjonsvilkårene. Videre finner ikke KKD grunnlag for å gi en generell angivelse for hvor minstekravet til omfang og bredde skal ligge, men hvorvidt kravene er overholdt må bero på en konkret vurdering fra år til år.

Medietilsynet mener mengden programmer/programinnslag for den samiske befolkningen som ble sendt på TV 2 i 2008 er helt i grenseland for hva som kan aksepteres for at dette programkravet kan anses å være oppfylt. På bakgrunn av de avveininger som fremkommer av KKD's vedtak av 17. juni 2008 mener likevel tilsynet det er vanskelig å konkludere med at

TV 2 bryter programkravet på dette punkt i 2008. Medietilsynet mener imidlertid at en ytterligere nedgang i antallet programmer for den samiske befolkningen i 2009, herunder førstegangsutsendelser, ikke kan aksepteres.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer under tvil med at TV 2 innfrir kravet om programmer for den samiske befolkningen i 2008.

4.4.1.8 Tilbud til etniske minoriteter

Konsesjonen § 3-3 nr. 8:

TV 2 skal ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for tilbudet til etniske minoriteter i allmennkringkasterregnskapet (s. 54-55). Der fremgår det blant annet følgende:

- En skjønnsmessig vurdering foretatt av TV 2 viser at det ble sendt minst 25 egne programmer med høy relevans for ulike etniske minoriteter.
- Dokumentaren *Velkommen til Norge* ble formidlet gjennom den åtte år gamle flyktningen Lolos øyne. Programmet handlet om familien Okoko fra Kongo og deres møte med Norge.
- I *Tonje Steinsland møter* fortalte popartist og programleder Phung Hang om oppveksten i Brumunddal, bygda som på 90-tallet ble kjent for problemene med rasistiske ungdomsgjenger.
- Dokument 2-programmet *Blodpenger* handlet om det uformelle pengeoverføringssystemet hawala. Dokument 2 *Forsvunnet i lykkeland* handlet om de 14 000 papirløse flyktningene som kommer til Norge i løpet av et år, mens *Tibets forbudte stemme* fortalte om den forbudte radiostasjonen ”Voice of Tibet”, som sendes fra Oslo.

- TV 2 sendte også 12 episoder av *Gudene vet*, hvorav seks var repriser. Disse handlet blant annet om religioner og livssyn som er utbredt blant etniske minoriteter i Norge.
- Det ble også sendt rundt 400 relevante reportasjer i ulike nyhets- og magasinprogrammer. Disse handlet blant annet om den multikulturelle Mela-festivalen, om utnevnelsen av Abid Q. Raja som ny leder av utlendingsnemnda, om hijab-mote, om hvordan kontantstøtte hindrer integrasjon av kvinnelige innvandrere og om innvandrere med toppkarakterer som ikke får jobb i Norge.

Kvantitativ innholdsanalyse av TV 2s programmer for etniske minoriteter

En undersøkelse gjort ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda på oppdrag fra Medietilsynet, tar for seg allmennkringkasternes programmer for etniske minoriteter. Når det gjelder TV 2, tar undersøkelsen utgangspunkt i programmene *Blodpenger*, *Forsvunnet i Lykkeland*, *Velkommen til Norge*, *Pastor på prøve – hos Tommy Sharif*, *Tonje Steinsland møter Phung Hang* og *Karasjokket*. Programmene ble valgt på en litt annen måte enn for de øvrige kanalene, ettersom TV 2 ikke har en fast programpost dedikert til etniske minoriteter. Det ble derfor foretatt et utvalg basert på TV 2s sendinger gjennom hele året. Etter en henvendelse fra Medietilsynet sendte TV 2 en oversikt over enkeltprogrammer gjennom 2008 som skal bidra til ivaretagelsen av kravet om egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter. I utvelgelsen fra TV 2s oversikt ble det lagt vekt på å inkludere ulike typer program og samtidig få med flere eksempler av samme program der det var mulig. Analysen viser blant annet:

- Dokument 2-programmet *Blodpenger* handler om hawala-systemet; først og fremst forstått som hvitvasking av penger. Dokumentaren er klart konfliktorientert og vinklingen er svært kritisk og negativ. Det er ingen kilder som setter Hawala inn i en kulturell sammenheng.
- Dokument 2-programmet *Forsvunnet i Lykkeland* handler om illegal innvandring. Temaet i dokumentaren er konfliktorientert, vinklingen negativ og perspektivet til dels fordypende.
- De to Dokument 2-programmene kan sies å balansere mellom en fare for stigmatisering og forsterking av fordommer på den ene siden og på den andre siden være det programmet som våger å ta opp betente/kritikkverdige forhold knyttet til innvandring.

- Reflektor-programmet *Velkommen til Norge* handler om en kongolesisk familie som flykter til Norge. Perspektivet er positivt, nokså fordypende og det fungerer svært normaliserende.
- Den eneste tydelige, flerkulturelle dimensjonen i programmet *Pastor på prøve – hos Tommy Sharif* er at Tommy Sharif er norskpakistansk, noe han ikke er særlig innstilt på at skal bli tematisert. Perspektivet må sies å være normaliserende.
- I programmet *Tonje Steinsland møter Phung Hang* handler det om oppveksten i Brumunddal og hvordan hun taklet rasisme. Perspektivet er positivt, kritisk, normaliserende.
- I reality-serien *Karasjokket* blir innvandrere fra Afrika og Asia invitert til Karasjok for å leve som samer. Perspektivet er normaliserende, særlig gjennom bruk av humor.
- Alle programmene i utvalget har tydelig flerkulturell relevans på til dels svært ulike måter, som for eksempel de diametralt motsatte dokumentarfilmene i Dokument 2 og Reflektor.

Medietilsynets vurdering

På bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2006 ila Medietilsynet TV 2 en sanksjon i form av advarsel for brudd på kravet om programmer for etniske minoriteter. TV 2 påklaget vedtaket i brev av 9. oktober 2007. Ved vurderingen av TV 2s programtilbud i 2007 var den nevnte klagen fremdeles til behandling i Kultur- og kirkedepartementet. Ettersom TV 2s programtilbud for etniske minoriteter ikke hadde endret seg i vesentlig grad siden 2006, opprettholdt derfor Medietilsynet sine vurderinger fra året før, men fant det ikke hensiktsmessig å reise ny tilsynssak.

I vedtak av 17. juni 2008 ga KKD TV 2 medhold i sin klage, og Medietilsynets vedtak ble opphevet. KKD var enig med tilsynet i at det må innfortolkes visse minimumskrav både hva gjelder omfang og tematisk og/eller sjangermessig bredde i det aktuelle programtilbudet, men konstaterte at Medietilsynet i den konkrete saken hadde gått for langt i å benytte formålsangivelser for å rettferdiggjøre en utvidende tolkning av konsesjonsvilkårene sammenlignet med ordlyden. Konklusjonen i departementets vedtak var at TV 2s programtilbud for etniske minoriteter lå i grenseland for de minimumskrav som må innfortolkes i konsesjonsvilkåret.

TV 2 sendte i 2008 flere programmer for etniske minoriteter enn tidligere år. Det ble i 2008 sendt 25 programmer som ifølge TV 2 har høy relevans for ulike etniske minoriteter. Til sammenligning sendte TV 2 fem programmer for etniske minoriteter i 2007. I tillegg sendte TV 2 rundt 400 relevante reportasjer i ulike nyhets- og magasinprogrammer. Dette er på samme nivå som tidligere år.

Den kvantitative innholdsanalysen viste at alle programmene i utvalget hadde en tydelig flerkulturell relevans på til dels svært ulike måter. TV 2 sender programmer som på ulike måter tar for seg tematikk knyttet til flerkultur og etniske minoriteter. I konsesjonsvilkårene heter det at TV 2 skal ha programmer eller programinnslag *for* etniske minoriteter. Medietilsynet mener at når det er et eget krav i konsesjonsvilkårene om programmer eller programinnslag for etniske minoriteter må programmene/innslagene ha relevans for etniske minoriteter spesielt. Medietilsynet vil i denne sammenhengen understreke at selv om programmene/programinnslagene omhandler etniske minoriteter, er ikke dette nødvendigvis ensbetydende med at programmene er *for* etniske minoriteter. Etter Medietilsynets oppfatning er det ingen tvil om at programmene til TV 2 er *om* etniske minoriteter og flerkulturelle problemstillinger, men mener det ikke er opplagt at alle programmene er *for* etniske minoriteter, i den forstand at de har etniske minoriteter som sin fremste målgruppe.

Omfanget programmer om flerkulturelle forhold og etniske minoriteter har imidlertid økt i stor grad fra tidligere år. På denne måten bidrar TV 2 i større grad enn tidligere til med ulike innfallsvinklinger vedrørende flerkulturelle forhold.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om programmer eller programinnslag for etniske minoriteter.

4.4.1.9 Livssynsprogrammer

Konsesjonen § 3-3 nr. 9:

TV 2 skal sende livssynsprogrammer.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for sine livssynsprogrammer i allmennkringkasterregnskapet (s. 50-51). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte totalt 24 timer med livssynsprogrammer i 2008. Dette er ti timer mindre enn året før, noe som skyldes at det ble sendt færre repriser enn i 2007.
- Livssynsprogrammene hadde fast sendetid søndager kl. 1800.
- TV 2s livssynstilbud inneholdt flere nysatsninger i 2008. Det ble sendt åtte episoder i serien *Pastor på prøve* hvor Egil Svartdahl besøkte ”vanlige” arbeidsplasser på jakt etter historier om tro og tvil. Det ble også sendt seks nye episoder av *Gudene vet* med Monica Øien. Serien handlet om verdensreligionenes behandling av temaer som hevn, tilgivelse, mirakler og ekstase.
- TV 2 sendte også en dokumentarserie i fem episoder, *Å herregud*, som handlet om verdens religioner og religionens betydning for samfunnsutviklingen, historisk sett og i dag.
- TV 2 sendte også enkeltstående programmer om religion og livssyn, blant annet programmet *Mormonia* som handlet om to unge amerikanske misjonærer som bruker to år av livet sitt på å tjene kirken og misjonere for sin tro.
- Det ble også sendt repriser av *TV-pastoren*.

Medietilsynets vurdering

Formålet med dette konsesjonsvilkåret er, slik Medietilsynet ser det, å speile et mangfold av de religioner og livssyn som finnes, samt å imøtekomme behov og interesser hos smalere publikumsgrupper. Konsesjonsvilkåret gir ikke mål for hyppighet. For at konsesjonærene skal kunne gjenspeile en bredde og imøtekomme publikums interesser, må det imidlertid være et visst omfang i programtilbudet.

Etter Medietilsynets vurdering ligger TV 2s andel *livssynsprogrammer* på et tilfredsstillende nivå. At antall programmer har gått noe ned siden 2007 vurderes som mindre problematisk ettersom dette skyldes at det ble sendt færre repriser i 2008, og TV 2 dessuten kan vise til flere nysatsinger. På bakgrunn av TV 2s redegjørelse mener tilsynet at det synes som om programmene speiler et mangfold av religioner og livssyn.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 innfrir kravet om å sende livssynsprogrammer i 2008.

4.4.2 Bruk av målformer – Medietilsynets vurdering

Konsesjonen § 3-4:

TV 2 skal benytte begge de offisielle norske målformene.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for bruk av målformer i allmennkringkasterregnskapet (s. 56-57). Der fremgår det blant annet følgende:

- For TV 2 er det en viktig målsetting at størst mulig andel av befolkningen kan identifisere seg med sendingene. TV 2 mener språket er det viktigste redskapet for å skape god kommunikasjon med seerne, og TV 2 sørger for at både nynorsk og bokmål over tid er godt representert i sentrale deler av sendeflaten.
- Flere faste nyhetsankere snakker nynorsk: Siri Lill Mannes, Espen Fiveland, Odd Reidar Solem og Morten Sandøy. I tillegg snakker Arill Riise (*Landtinget*) og Trude Teige (*Tabloid*) og flere andre programlederprofiler nynorsk. Nyhets- og sportsreportere oppfordres i stor grad til å bruke sin egen dialekt.
- Flere dramaserier, deriblant situasjonskomedien *Konger på haugen*, ble teksten på nynorsk.

Medietilsynets vurdering

TV 2 skal, ifølge konsesjonsvilkårene, benytte begge målformer. Vilkåret gir ikke noe mål for hvor stor andel av sendingene som skal være på bokmål eller nynorsk. Etter Medietilsynets oppfatning må TV 2 kunne vise til et visst omfang av nynorskbruk i sine sendinger, for eksempel å komme med konkrete programeksempler, for at vilkåret kan sies å være oppfylt. Kravet om å benytte begge målformer har for øvrig også en side til det overordnede kravet om å bidra til norsk språk, kultur og identitet.

TV 2s redegjørelse gir en indikasjon på representasjonen av nynorsk i konkrete programmer, og Medietilsynet konstaterer at begge målformer benyttes i TV 2s sendinger.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 innfrir kravet om å benytte begge offisielle målformer i sine sendinger.

4.4.3 Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering

Konsesjonen § 3-4:

TV 2 skal tekste sendingene i tidsrommet 1800 til 2200 hver dag for hørselshemmede. Dette gjelder programmer der teksting er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Lar det seg ikke gjøre å tekste hele sendingen skal enkeltinnslag om mulig tekstes.

TV 2 skal ta i bruk teknologi for automatisert simultanteksting av sine direkte sendte nyhets- og aktualitetsprogrammer så snart slik teknologi er tilgjengelig og kvalitetsmessig tilfredsstillende. Inntil slik teknologi tas i bruk skal TV 2 tekste reprisene på direkte sendte aktualitetsprogrammer.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for teksting for hørselshemmede i allmennkringkasterregnskapet (s. 57). Der fremgår det blant annet følgende:

- Alle forhåndsproduserte programmer sendt i tidsrommet 1800 til 2200 ble tekstet via blank tekst-tv side 222.
- TV 2 tekster også nye norske dokumentarer og dramaproduksjoner utenfor det tidsrommet TV 2 er konsesjonspålagt å tekste. Det betyr blant annet at samtlige dokumentarer i *Dokument 2* og *Reflektor* sendes med norsk tekst.
- Overgangen fra tape-basert til server-basert overspilling og avvikling av innslag gjør det nå også mulig for TV 2 å tekste værmeldingene, som spilles inn kort til før sending. I august 2008 startet TV 2 med teksting av *Været* kl. 1850 og 2120.

- TV 2 tekstet totalt 822 timer forhåndsproduserte programmer i 2008. Dette er en liten nedgang fra året før, som primært skyldes at direktesendinger utgjorde en større del av sendeflaten i sentral sendetid i 2008.
- I tillegg tekstet TV 2 nyhets- og sportsreportasjer som var ferdigprodusert i rimelig tid før sendingene kl. 1830, 2100 og 2125.
- Kultur- og kirkedepartementet har gitt Medietilsynet i oppdrag å lede arbeidet med å utvikle norsk tale-til-tekst-teknologi. TV 2, NRK og Medietilsynet sitter i styringsgruppen til prosjektet, som er bevilget penger over statsbudsjettet. TV 2 håper å kunne ta i bruk et automatisert talegjenkjenningssystem i 2010. Dette forutsetter at kompetente leverandører ser seg i stand til å levere et kvalitetsprodukt innenfor de økonomiske rammene for prosjektet.

Medietilsynets vurdering

Etter Medietilsynets oppfatning må konsesjonsvilkåret om teksting for hørselshemmede forstås slik at TV 2 skal tekste alle programmer med sendestart før kl. 2200, også der hoveddelen av programmet er sendt etter kl. 2200. Det er denne forståelsen Medietilsynet legger til grunn i vurderingen av TV 2s oppfyllelse av konsesjonsvilkårene.

På bakgrunn av TV 2s redegjørelse mener Medietilsynet at TV 2 synes å innfri kravet om teksting av programmer. Medietilsynet er positive til at TV 2 også tekster nye norske dokumentarer og dramaproduksjoner utover det tidsrommet konsesjonen krever.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konkluderer med at TV 2 ivaretar kravet til teksting, og at tekstingens omfang synes tilfredsstillende innenfor de rådende tekniske rammebetingelser.

4.4.4 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

4.4.4.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Konsesjonen § 3-2 bokstav a)

(...) programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori, jf også § 3-3.

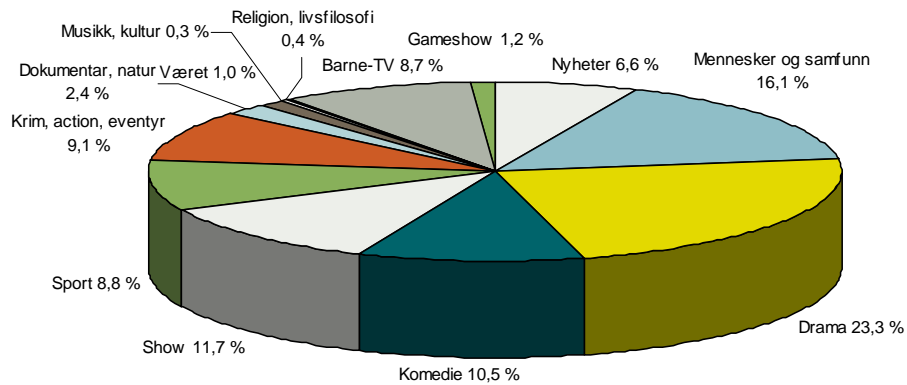
TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for den tematiske og sjangermessige bredden i allmennkringkasterregnskapet (s. 20-21). Der fremgår det blant annet følgende:

- De fire hovedstolpene i TV 2s sendeskjema er *nyheter, aktualitetsprogrammer, sport og underholdning*.
- I 2008 sendte TV 2 totalt 7733 timer tv; reklame og egenpromotering inkludert. Selve programflaten var 6341 timer, som er en økning på drøye 300 timer fra 2007. Økningen skyldes lengre nattsendinger enn året før. Den økte sendetiden om natten har hovedsakelig blitt fylt med utenlandske dramaproduksjoner.
- De ulike dramakategoriene økte sin samlede andel av sendeflaten med to prosentpoeng fra 2007, til 42,9 prosent. Dramaproduksjoner har imidlertid ikke økt sin andel av sendeflaten i sentral sendetid.
- TV 2 sendte ca. 90 timer mer sport i 2008 enn året før. I 2008 hadde TV 2 eksklusive rettigheter til Fotball-EM, mens det i 2007 ikke var noe stort internasjonalt mesterskap. I 2009 vil sportens andel av sendeflaten gå noe ned igjen.
- Andelen nyheter gikk ned fra 8,1 prosent i 2007 til 6,6 prosent i 2008. Dette har blant annet sammenheng med at 2330-nyhetene ble fjernet fra sendeskjemaet. Bakgrunnen for beslutningen er at seerne i økende grad bruker TV 2 Nyhetskanalen til den type oppdateringer som var bakgrunnen for at 2330-nyhetene ble etablert for noen år siden. TV 2 Nyhetskanalen når nå ut til nesten 70 prosent av befolkningen.

- For øvrig var det kun små endringer i den sjangermessige sammensetningen av programtilbudet på TV 2 i 2008.

Figur 1:

Medietilsynets vurdering

Som det ble redegjort for under punkt 4.3, inngår den samlede vurderingen av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene, i vurderingen av oppfyllelsen av de overordnede kravene.

Medietilsynets vurdering er at TV 2 på flere måter kan sies å ha en tematisk og sjangermessig bredde i sitt programtilbud. Som vurderingen av de spesifikke kravene viser, er det imidlertid områder hvor TV 2 leverer få programmer, og hvor det kan settes spørsmålsteget ved hvorvidt programtilbudet har den variasjon og bredde som kan forventes. Det vises her spesielt til punkt 4.4.1.6 om kulturdekningen og 4.4.1.7 om kanalens samiske tilbud.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 har en viss tematisk og sjangermessig bredde, men likevel ikke kan sies å innfri kravet fullt ut ettersom TV 2 bryter kravet om egne programmer om kultur.

4.4.4.2 Brede og smale seergrupper

Konsesjonen § 3-2 bokstav b)

(...) det skal være programmer for både brede og smale seergrupper.

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for programtilbudet til brede og smale seergrupper i allmennkringkasterregnskapet (s. 22-23). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 henvender seg generelt til et bredt publikum, men sender også mange produksjoner som i utgangspunktet er av særlig interesse for bestemte målgrupper.
- TV 2 ivaretar konsesjonskravet til smale grupper ved å sende faste programposter rettet mot avgrensede målgrupper som samer, barn, ungdom, religiøse og kulturinteresserte, blant annet gjennom programmer som *Waschera*, *Gudene vet*, *Karasjokket*, *TV 2 Junior* og *Sarahs fornemmelse av kultur*.
- I tillegg har TV 2 en tematisk bred sammensetting av sitt øvrige programtilbud, ikke minst innenfor aktualitetsprogrammer, magasiner, dokumentarer og underholdningsprogrammer.

Medietilsynets vurdering

Vurderingene av de spesifikke programkravene i punkt 4.4.1 viser at TV 2 tilbyr egne program for smale grupper. Likevel har kanalen på visse områder et stykke igjen, før oppfyllelsen også ivaretar *formålet* med de ulike kravene til egne programtilbud for bestemte målgrupper. Det vises her spesielt til punkt 4.4.1.6 om kulturdekningen og 4.4.1.7 om kanalens samiske tilbud.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 har et programtilbud som i hovedsak henvender seg til brede publikumsgrupper. Tilsynet konstaterer videre at TV 2 har programmer for smale grupper, men mener likevel at TV 2 ikke kan sies å innfri denne delen av kravet fullt ut, ettersom kanalen ikke innfrir kravet til egne kulturprogrammer.

4.4.4.3 Styrke norsk språk, identitet og kultur

Konsesjonen § 3-2

- c) sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur.*
- d) minst halvparten av TV 2s sendinger skal være norskspråklige.*

TV 2s redegjørelse

TV 2 redegjør for sitt bidrag til å styrke norsk språk, identitet og kultur i allmennkringkasterregnskapet (s. 28-29). Der fremgår det blant annet følgende:

- TV 2 sendte 3666 timer norskspråklig tv i 2008, mer enn noen gang tidligere. Ettersom sendeflaten økte med over 300 timer fra 2007, gikk norskandelen likevel noe tilbake, fra 62,6 til 60,2 prosent.
- TV 2s programtilbud i beste sendetid og om morgenen er i hovedsak norsk, mens ettermiddag, sen kveld og natt primært består av utenlandske produksjoner.
- Norsk tv-publikum vil gjerne ha norske produksjoner i alle formater og sjangere, og TV 2 tilbyr norske versjoner av en rekke populære internasjonale tv-sjangere. Det norske programtilbudet bærer preg av stadig fornyelse.
- Ved siden av en sterk norsk profil på programtilbudet, har TV 2 også tradisjonelt hatt sterke innslag av svenske, danske og britiske dokumentarer og dramaserier. I 2008 sendte TV 2 også en del russisk, fransk, finsk, østerriksk og tysk tv.

Tabell 6 – fordelingen mellom opphavslandet til ulike produksjoner:

Opphavsland	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Norge	60,2 %	60,5 %	63,9 %	64,6 %	62,6 %	60,2 %
USA	26,7 %	31,2 %	29,3 %	28,1 %	29,7 %	28,0 %
Australia	6,8 %	4,1 %	2,9 %	3,5 %	3,4 %	4,1 %
England	2,8 %	2,2 %	2,0 %	1,5 %	1,9 %	2,4 %
Danmark	0,2 %	1,0 %	0,6 %	0,7 %	0,6 %	1,1 %
Sverige	0,8 %	0,4 %	0,7 %	1,0 %	0,9 %	2,2 %
Østerrike	1,1 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Canada	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %
Irland	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %
Andre	1,4 %	0,3%*	0,5%**	0,5%***	0,5%****	1,5%*****
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %

* Omfatter totalt 23 sendetimer fra Italia, Bosnia, Frankrike, Canada, Portugal, Spania og Hong Kong

** Omfatter totalt 28 sendetimer fra Frankrike, Tyskland, Italia, New Zealand, Hong Kong, Irland, Belgia og Polen

*** Omfatter totalt 28 sendetimer fra Spania, Tyskland, Frankrike, New Zealand, Italia, Hong Kong, India, Mexico og Polen

**** Omfatter totalt 29 sendetimer fra Spania, Island, Tyskland og Luxemburg

***** Omfatter totalt 80 sendetimer fra Spania, Frankrike, Island, Østerrike, New Zealand, Tyskland, Italia, Russland, India, Finland og Nederland

Medietilsynets vurdering

Ved vurderingen av hvorvidt TV 2 innfrir det overordende kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur, legger Medietilsynet vekt på graden av innfrielse av en rekke av de spesifikke kravene som er stadfestet i konsesjonsvilkårene. Blant annet er andelen norskspråklige programmer, herunder norskspråklig barne- og ungdomstilbud og norskspråklig drama, kulturdekningen, nyhets- og aktualitetsdekningen, samt bruk av begge målformer, vesentlig for innfrielsen av kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur. I tillegg er det grunn til å presisere at norsk identitet og kultur i realiteten favner et mangfold av kulturer og identiteter, slik at også TV 2s innfrielse av kravene til egne programmer for ulike minoritetsgrupper, vil ha betydning for om kanalen kan sies å oppfylle dette overordnede kravet.

Medietilsynets vurderinger av de spesifikke kravene viser at TV 2 imøtekommer konsesjonens forpliktelser når det gjelder nyhets- og aktualitetsdekningen, norskspråklige barneprogrammer og norskspråklig drama og programmer for etniske minoriteter (se henholdsvis punktene 4.4.1.1, 4.4.1.2, 4.4.1.3, 4.4.1.5 og 4.4.1.8). I tillegg viser Medietilsynets drøftelse under punkt 4.4.2 at TV 2 benytter begge de to offisielle målformene i sine sendinger. TV 2 innfrir imidlertid ikke kravet om egne kulturprogrammer, se punkt 4.4.1.6. Medietilsynet er dessuten kritisk til den lave andelen programmer for den samiske befolkning, se punkt 4.4.1.7.

Forståelsen av det å være norsk må også ses i sammenheng med forståelsen av forhold i andre land. Det er derfor naturlig å se på dekning av *internasjonale* kulturer over tid, og særlig fordelingen mellom produksjonenes opphavsland. Denne fordelingen har vært forholdsvis stabil de senere årene. Engelskspråklige produksjoner, og da særlig de amerikanske, er stadig dominerende i den internasjonale dekningen.

Medietilsynets konklusjon

Samlet viser Medietilsynets vurderinger at TV 2 på vesentlige områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur, og konkluderer med at kanalen innfrir dette overordnede kravet. Når det gjelder det kvantitative kravet om at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige, konkluderer Medietilsynet med at TV 2, med en andel på 60 prosent, innfrir også dette kravet i 2008.

DELRAPPORT V - NRK

5 Vurdering av NRKs programvirksomhet i 2008

5.1 Sammendrag

Medietilsynet mener NRK innfrir programforpliktelsene når det gjelder:

- Egenproduserte nyhetssendinger i radio og fjernsyn
- Daglig tilbud til barn under 12 år i fjernsyn
- Daglige sendinger for den samiske befolkningen i radio
- Jevnlige aktualitets- og dokumentarprogrammer i radio og fjernsyn
- Jevnlige fjernsynsprogrammer for barn på samisk
- Jevnlige fjernsynsprogrammer for unge på samisk
- Tilbudet til språklige minoriteter i radio og fjernsyn
- Radio- og fjernsynsprogrammer som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv
- Livssynsprogrammer og religiøse programmer i radio og fjernsyn
- Formidling og produksjon av norsk drama
- Den samlede andelen norsk musikk i radio
- Underholdningsprogrammer
- Sportssendinger som dekker bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse
- Overføringer av scenekunst og musikk fra offentlig finansierte kulturinstitusjoner
- Distriktssendinger i radio og fjernsyn alle hverdager
- Informasjonsprogrammer
- Andelen norskspråklige sendinger
- Bredder i den samfunnsmessige dekkningen
- Å holde et fast orkester
- Rollen som formidler og utvikler av norsk og samisk kunst og kultur
- Teksting for hørselshemmede

Medietilsynet mener NRK har rom for forbedringer når det gjelder:

- Bredden i radiotilbudet til unge mellom 12 og 14 år
- Andelen norsk musikk på NRK P2 og P3

Medietilsynet mener NRK bryter programforpliktelsene når det gjelder:

- Radiotilbudet til barn
- Sendinger for den samiske befolkningen i fjernsyn i helgene
- Jevnlige radioprogrammer for barn på samisk
- Jevnlige radioprogrammer for unge på samisk ettersom tilbudet kun tilbys regionalt og på DAB
- Omfang og bredde i programtilbudet til nasjonale minoritetsgrupper spesielt
- Andelen nynorsk i radio og fjernsyn

5.2 Vurderingsgrunnlag

Norsk rikskringkasting AS (NRK) har med hjemmel i kringkastingsloven § 2-1 første ledd²⁸ en lovfestet rett til å drive kringkasting, noe som setter det statlige selskapet i en annen posisjon enn de øvrige allmennkringkasterne ettersom disse er underlagt konsesjonsplikt. I forlengelsen av at staten eier alle aksjene i NRK, er det Kultur- og kirke departementet som forvalter eierskapet til NRK. Kultur- og kirkeministeren utgjør generalforsamlingen.

NRKs formålsparagraf er fastsatt i kringkastingsloven § 6-1 tredje ledd. Det fremgår av denne bestemmelsen at hovedformålet til NRK er å drive allmennkringkasting. I NRKs vedtekter er selskapets oppfatning av allmennkringkasteroppdraget utdypet²⁹. Vedtektene ble sist endret i ekstraordinær generalforsamling 21. desember 2007. Fastsettelsen av NRKs allmennkringkasteroppdrag i vedtektsform gjør at Medietilsynet ikke kan føre tilsyn med NRK på lik linje med de øvrige allmennkringkasterne, blant annet med hensyn til å sanksjonere eventuelle brudd på forpliktelsene. For å kunne sanksjonere NRK måtte

---

²⁸ Se <http://www.lovdatab.no/all/nl-19921204-127.html> for kringkastingslovens bestemmelser

²⁹ Se <http://www.regjeringen.no/Upload/KKD/Medier/NRK.vedtekter.pdf> for NRKs vedtekter

programkravene vært tatt inn i regelverket (lov/forskrift). Oppfølgingen av Medietilsynets vurderinger av NRKs programvirksomhet ivaretas av NRKs generalforsamling.

Medietilsynet har i sine vurderinger av allmennkringkasterne lagt en strengere fortolkning til grunn i vurderingene av NRK enn for de kommersielle allmennkringkasterne. Denne tilnærmingen har både en side til at de kommersielle allmennkringkasterne på flere områder har fått spesifikke og betydelige krav til sin virksomhet gjennom konsesjonsbetingelsene, og til at det er rimelig å stille strengere og flere krav til NRK som lisensfinansiert, statlig selskap. Medietilsynet har på dette grunnlaget blant annet gjennomgående lagt til grunn en strengere norm for NRK der regularitetsbestemmelsene i vedtektene setter krav til *daglige* sendinger. Mens kravet om *daglige* sendinger er tolket til å gjelde *hverdager* for de kommersielle allmennkringkasterne, er kravet tolket til å gjelde alle dager i NRKs virksomhet.

Kultur- og kirkedepartementet har besluttet å samle NRKs samfunnsoppdrag i en såkalt NRK-plakat, som i sin helhet skal inkluderes i NRKs vedtekter, se nærmere om dette i Delrapport I. I Medietilsynets fremtidige tilsyn med NRKs innfrielse av allmennkringkastingsforpliktelsene, vil det således være NRK-plakaten som angir de ulike kravene som stilles til NRKs virksomhet. Gjennom den nye NRK-plakaten utvides NRKs allmennkringkasteroppdrag til flere medieplattformer, der det blant annet etableres en egen pilar med krav til NRKs internettilbud. Samtidig med at NRKs samfunnsoppdrag gjennom NRK-plakaten tydeliggjøres med flere konkrete innholdskrav, er det også gjort noen presiseringer knyttet til regularitetskravene som svarer på de merknader Medietilsynet har hatt gjennom flere års allmennkringkastingsrapporter. Det synes derfor å være gode grunner for å se hen til disse presiseringene i vurderingene av programvirksomheten i 2008, selv om den nye NRK-plakaten ikke formelt sett er innarbeidet i NRKs vedtekter. Når det gjelder forståelsen av hvordan NRK skal innfri innholdskravene som fremgår av NRK-plakatens pilar 3 og 4 sammenlignet med dagens vedtekters presisering av at programkravene skal oppfylles både på radio- og fjernsynsplattformen, avventer Medietilsynet for tiden en avklaring fra Kultur- og kirkedepartementet. Medietilsynet holder derfor fast ved vedtektenes presisering i vurderingen av 2008.

I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkasternes virksomhet er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. Det grunnleggende utgangspunktet for Medietilsynets vurderinger i allmennkringkastingsrapporten er NRKs

allmennkringkasterregnskap for 2008, samt supplerende opplysninger som Medietilsynet har bedt om. Medietilsynet har også hentet programinformasjon på NRKs nettsider. I vurderingen av innfrielsen av programmer for etniske minoriteter, har Medietilsynet også gjort nytte av en kvantitativ innholdsanalyse foretatt av forskere ved Høgskulen i Volda, på oppdrag av Medietilsynet.

5.3 NRKs vedtekter

For programvirksomheten i 2008 er det NRKs nåværende vedtekter som setter kravene til NRKs programvirksomhet. NRKs vedtekter inneholder både overordnede og mer spesifikke krav til kringkasterens allmennkringkastingstilbud. Forpliktelsene til NRKs programtilbud stilles i dagens vedtekter til NRKs hovedkanaler på radio og fjernsynsplattformen, eller det såkalte *kjernetilbudet*. Kravene til disse kanalene fremgår av vedtektenes §§ 3-4 om NRKs kjernevirksomhet og 3-5 om programkrav. I henhold til vedtektenes § 3-6 skal NRKs årlige allmennkringkasterregnskap redegjøre for programvirksomheten relatert til forpliktelsene som er fastsatt i disse bestemmelsene.

Ut fra de nåværende vedtektene til NRK deles programtilbudet i NRKs kjernetilbud i henholdsvis de to riksdekkende fjernsynskanalene og de tre riksdekkende radiokanalene. Med grunnlag i at NRK i september 2007 etablerte tre hovedkanaler også for fjernsyn, og at NRK Super/NRK3 i 2008 representerer et helt års virksomhet, har Medietilsynet valgt å inkludere dette tilbudet i vurderingen av kjernetilbudet på fjernsynsplattformen. I tabell 1, 2, 3 og 4 presenteres programtilbudet for de tre riksdekkende fjernsynskanalene³⁰, mens tabellene 5, 6 og 7 presenterer radiokanalenenes tilbud.

NRK har lagt frem et allmennkringkasterregnskap som tar for seg hver enkelt programforpliktelse. I tillegg har NRK etter forespørsel fra Medietilsynet gitt noen supplerende opplysninger om visse programområder. Med basis i programstatistikken og de beskrivelser NRK har levert om kjernevirksomheten i 2008, vil Medietilsynet vurdere om NRK innfrir vedtektenes krav til programvirksomheten. I vurderingen av NRKs virksomhet, har Medietilsynet også sett hen til de presiseringer som fremgår av forslaget til ny NRK-

---

³⁰ Tabell 3 og 4 presenterer henholdsvis NRK Super og NRK3

plakat, og det er fortrinnsvis i vurderingen av regularitetskravene knyttet til spesifikke programtilbud at dette hensynstas allerede for virksomheten i 2008.

Selv om det er programvirksomheten i 2008 som er gjenstand for vår vurdering, vil det være grunn til å se hen til utviklingen for de enkelte programområdene og det relative forholdet mellom dem, over tid. Tilsynet har derfor valgt å ta med programstatistikken for de to siste årene:

Tabell 1 – Programstatistikk for NRK 1:

NRK1	Antall timer		Andel i prosent	
	2007	2008	2007	2008
Barneprogram	709	838	10,0	10,1
Drama	1 322	1 434	18,6	17,2
Informasjonsprogram	1 384	1 475	19,5	17,7
Kunst/kultur/medier	366	552	5,1	6,6
Musikk	473	938	6,7	11,3
Naturprogram	148	142	2,1	1,7
Nyheter	1 011	1 029	14,2	12,4
Religion/livsfilosofi	61	45	0,9	0,5
Sport	1 000	1 207	14,1	14,5
Underholdning	509	522	7,2	6,3
Vitenskap	118	122	1,7	1,5
Annet	7	12	0,1	0,1
Totalt	7 108	8 316	100,0	100,0

Tabell 2 – Programstatistikk for NRK2:

NRK2	Antall timer		Andel i prosent	
	2007	2008	2007	2008
Barneprogram	20	5	0,3	0,1
Drama	736	204	9,7	3,4
Informasjonsprogram	870	1 219	11,5	20,4
Kunst/kultur/medier	450	482	5,9	8,1
Musikk	3 441	169	45,4	2,8
Naturprogram	96	100	1,3	1,7
Nyheter	1 030	2 616	13,6	43,8
Religion/livsfilosofi	14	33	0,2	0,6
Sport	558	889	7,4	14,9
Underholdning	316	205	4,2	3,4
Vitenskap	25	45	0,3	0,8
Annet	24	12	0,3	0,2
Totalt	7580	5979	100,0	100,0

Tabell 3 – Programstatistikk for NRK3:

NRK3	Antall timer		Andel i prosent	
	2008		2008	
Drama	1 040		26,9	
Informasjonsprogram	241		6,2	
Kunst/kultur/medier	64		1,7	
Musikk	2 079		53,8	
Naturprogram	10		0,3	
Sport	18		0,5	
Underholdning	394		10,2	
Vitenskap	7		0,2	
Annet	8		0,2	
Totalt	3 861		100,0	

Tabell 4 – Programstatistikk for NRK/Super:

NRK SUPER	Antall timer		Andel i prosent	
	2008		2008	
Drama	974		21,9	
Informasjonsprogram	399		9,0	
Musikk	52		1,2	
Underholdning	662		14,9	
Undervisning	54		1,2	
Animasjonsdrama	2 125		47,7	
Annet	186		4,2	
Totalt	4 452		100,0	

Tabell 5 – Programstatistikk for P1:

NRK P1	Antall timer, hele døgnet		Andel i prosent	
	2007	2008	2007	2008
Drama	71	80	0,8	0,9
Musikk	2 496	2 423	28,5	27,6
Kunst/kultur/medier	13	0	0,1	0,0
Underholdning	2 366	2 101	27,0	23,9
Hjem/fritid/hobby	16	156	0,2	1,8
Vitenskap	112	112	1,3	1,3
Religion/livsfilosofi	204	223	2,3	2,5
Samfunnsspørsmål	648	735	7,4	8,4
Nyheter	1 029	948	11,7	10,8
Portrett	9	189	0,1	2,2
Barneprogram	134	135	1,5	1,5
Reg. sendinger inkl. Såmi Radio	1 365	1 384	15,6	15,8
Sport	286	289	3,3	3,3
Annet	12	9	0,1	0,1
Totalt	8 761	8 784	100,0	100,0

Tabell 6 – Programstatistikk for P2:

NRK P2	Antall timer, dagtid		Andel i prosent	
	2007	2008	2007	2008
Drama	256	243	3,9	3,7
Musikk	2 146	2 155	32,7	32,7
Kunst/kultur/medier	1 259	1 395	19,2	21,2
Underholdning	75	70	1,1	1,1
Hjem/fritid/hobby	83	27	1,3	0,4
Vitenskap	495	382	7,5	5,8
Religion/livsfilosofi	98	97	1,5	1,5
Samfunnsspørsmål	900	983	13,7	14,9
Nyheter	1 000	1 026	15,2	15,6
Portretter	70	62	1,1	0,9
Reg. sendinger inkl. Sàmi Radio	134	135	2,0	2,0
Sport	11	13	0,2	0,2
Annet	43	1	0,7	0,0
Totalt	6 570	6 589	100,0	100,0

Tabell 7 – Programstatistikk for P3

NRK P3	Antall timer		Andel i prosent	
	2007	2008	2007	2008
Musikk	4 137	5 908	63,0	67,3
Kunst/kultur/medier	839	814	12,8	9,3
- Pop-kultur	63	79	1,0	0,9
- Om film	65	69	1,0	0,8
- Musikkjournalistikk	711	666	10,8	7,6
Nyheter	467	549	7,1	6,3
Underholdning	782	1 130	11,9	12,9
- Humor	423	629	6,4	7,2
Aktualitet/samfunn	346	361	5,3	4,1
- Sex og samliv	31	37	0,5	0,4
Annet	0	20	0,0	0,2
Totalt	6 571	8 782	100,0	100,0

5.4 Programkravene i NRKs vedtekter

NRKs vedtekter § 3-3 lyder som følger:

Det samlede allmennkringkastingstilbud skal via fjernsyn, radio og interaktive medier eller liknende sikre den norske befolkning et bredt tilbud av programmer og tjenester. I tilbudet skal det etterstrebes høy kvalitet, allsidighet og mangfold. I tilbudet skal det legges avgjørende vekt på hensynet til informasjons- og ytringsfrihet og de demokratiske grunnverdier. Ved informasjonsformidlingen skal det legges vekt på saklighet, analytisk tilnærming, redaksjonell uavhengighet og upartiskhet. Virksomheten skal sikre befolkningen adgang til vesentlig samfunnsinformasjon og debatt. Den skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert.

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i vedtektene § 3-3 som en del av grunnlaget for å vurdere NRKs innfrielse av programkravene i vedtektene §§ 3-4 og 3-5.

Ifølge § 3-4 skal programtilbudet i NRKs kjernevirksomhet:

- *ha tematisk og sjangermessig bredde, både når det gjelder sammensetning av programkategorier og sammensetning innenfor den enkelte programkategori.*
- *inneholde programmer som er informerende og utviklende, og som øker befolkningens allmennkunnskap.*
- *ha et innhold som appellerer til brede lag av befolkningen og som ivaretar interessene til minoritetsgrupper og særskilte grupper.*
- *i hovedsak bestå av norskspråklige sendinger. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av verbalinnslagene skal være på nynorsk.*
- *samlet ha en bred samfunnsmessig dekning og således avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår som finnes i de forskjellige delene av landet.*

De konkrete programkravene for henholdsvis radio- og fjernsynstilbudet i NRKs kjernevirksomhet fremgår av § 3-5. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av hvorvidt de overordnede kravene er innfridd, vil derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene. De spesifikke kravene behandles først, i punkt 5.4.1, mens de overordnede kravene blir vurdert til slutt, i punkt 5.4.2.

5.4.1 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

I vedtektenes § 3-5 om programkrav er en rekke sentrale programforpliktelser konkretisert i bokstavleddene a) til o). For samtlige av programkravene gjelder at de skal inkluderes i NRKs samlede riksdekkende programtilbud både i radio og fjernsyn. Det fremgår også at kravene er formulert som minstemål, altså at NRKs programtilbud minst skal inneholde det programkravene spesifiserer. Medietilsynet legger videre til grunn at når det i NRKs vedtekter er formulert krav om *daglige* sendinger, menes det alle dager inkludert helgedager³¹. Den nye NRK-plakaten viderefører kravet om daglige sendinger på flere programområder, men for NRKs distriktssendinger er regularitetskravet presisert til *alle hverdager*. Medietilsynet har valgt å se hen til denne presiseringen i vurderingen av NRKs virksomhet også i 2008.

I det følgende tar Medietilsynet for seg hvert enkelt programkrav som er fastsatt i vedtektenes § 3-5:

5.4.1.1 Egenproduserte nyhetssendinger

Vedtektene § 3-5 a)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde daglige egenproduserte nyhetssendinger.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for nyhetsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 5-9) og i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- Ifølge programstatistikken for NRK1 er andelen nyheter redusert med to prosentpoeng til 12,4 prosent i 2008, mens timeantallet er tilnærmet likt som året før. Samtidig har andelen nyheter på NRK2 økt fra 14 til 43,8 prosent. Nyheter er ikke en del av NRK3s tilbud. Samlet sett har NRK Fjernsyn økt antall nyhetstimer med 1 604 timer sammenlignet med året før.

---

³¹ I Allmennkringkastingsrapporten 2005 fortolket Medietilsynet begrepet *daglige* til å være *alle hverdager* (mandag til fredag). Stortinget har forutsatt strengere krav for NRK enn de kommersielle allmennkringkasterne, og Medietilsynet mente følgelig at det for NRK sin del er å forvente at *daglige* også inkluderer helgedager.

- For NRKs hovedkanaler på radio viser programstatistikken at nyhetsandelen i P1 er på 10,8 prosent, i P2 er den på 15,6 prosent, og i P3 er den på 6,3 prosent. Sammenlignet med året før representerer disse prosentene at P2 har en stabil andel med nyheter, det er en svak nedgang i P1, mens P3 har en reduksjon i prosent samtidig som det er sendt flere nyhetstimer i 2008.
- NRKs hovedkanaler i fjernsyn har flere daglige nyhetssendinger: *Morgennytt* (NRK1 og NRK2), *NRK Nyheter*³² (NRK1 og NRK2), *Oddasat* (NRK1, nyhetssendinger på samisk), *Nyheter på tegnspråk* (NRK1), *Distriktsnyheter* (NRK1), *Dagsrevyen*, *Dagsrevyen 21* og *Kveldsnytt* (NRK1). NRK2 sender også *Sveip*, et aktualitetsmagasin som viser nyhetsdagen gjennom internett. Noen faste nyhetsprogrammer sendes både på fjernsyns- og radioplattformen, så som *Dagsnytt 18* (NRK2 og P2) og *Kulturnytt* (NRK1, NRK2 og P2). NRKs hovedkanaler i radio har også daglige nyhetssendinger: *Dagsnytt* (P1, P2 og P3), *Distriktsnyheter* (hovedsakelig P1, men også i P2), *Oddasat* (P2) og *P3-nyhetene* i P3. I 2008 ble de tidligere programmene *Økonominytt*, *Kulturnytt* og *Verden i dag* slått sammen til et nytt program *Nyhetsmorgen* i P2, som nå ivaretar de samme stoffområdene. I tillegg sendes nyhetsmagasiner som *Her og Nå* alle hverdager (P1) og *Ukeslutt* (P1), *Søndagsavisa* og *Verden på lørdag* (P2), som alle sendes ukentlig.
- NRK har ikke gjennomført statistiske undersøkelser av andelen utenriksstoff i 2008, men tidligere undersøkelser fra 2006 og 2007 viste at 35 prosent av alle sakene i *Dagsnytt* på radio og *Dagsrevyen* på NRK1 var utenriksstoff. NRK viser til at vektingen av utenriksstoff er stabil, selv om den trolig var ekstra høy i 2008 på grunn av internasjonal finanskrisen og presidentvalg i USA. Programmer med spesielt fokus på utenriksstoff er *Urix* og *Søndagsrevyen* på NRK1 og *Verden på lørdag* på P2.
- Alle NRKs daglige nyhetssendinger er egenproduserte. Det er kun på *NRK Alltid Nyheter* at NRK overfører noen av de viktigste nyhetssendingene fra Sveriges Radio og BBC.

---

³² 5 minutters nyhetssendinger hver time mellom kl. 1000 og 1700 i NRK1 og NRK2 samt 10 minutters nyhetssendinger mellom 2000 og 2200 i NRK2

Medietilsynets vurdering

I 2008 har NRK styrket sin nyhetsdekning i fjernsyn betydelig gjennom NRK2, samtidig som etablerte tilbud i NRK1 er videreført. På radiosiden ivaretas et bredt nyhetstilbud gjennom en rekke programmer, særlig på P1 og P2. Begge medieplattformer har egenproduserte og daglige nyhetstilbud. Også i den nye NRK-plakaten er det formulert krav om nyheter, men kravene til regularitet og egenproduksjon i NRKs nyhetsdekning er ikke videreført.

Selv om NRK ikke kan rapportere andel internasjonale nyhetssaker i sentrale nyhetssendinger i 2008, mener Medietilsynet NRK redegjør for en tilfredsstillende dekning gjennom det varierte nyhetstilbudet og egne, dedikerte programmer for utenriksstoff både i radio og i fjernsyn. Kravet til dekningen av internasjonale forhold blir for øvrig tydeliggjort gjennom den nye NRK-plakaten, der det i fjerde pilar bokstav f) fremgår at NRK skal bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold. En side av dette kravet vil gjelde utenriksdekningen i nyhetstilbudet til NRK

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om daglige, egenproduserte nyhetssendinger.

5.4.1.2 Norskspråklig tilbud til barn under 12 år

Vedtektene § 3-5 b)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde daglige norskspråklige programmer for barn under 12 år.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for tilbudet til barn i allmennkringkasterregnskapet (s. 11-17), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- I fjernsynstilbudet besto ti prosent av sendeflaten til NRK1 av barneprogrammer i 2008, og tilsvarer samme nivået som de to foregående årene. I 2008 får tilbudet i

NRKs nye barnekanal *NRK Super* full uttelling, med hele 4 452 timer. Nysatsninger er eksempelvis magasinprogrammet *Kometkameratene* og reportasjemagasinet *Megafon*.

- På radio utgjorde barneprogram 1,5 prosent i P1s tilbud, og tilsvarer samme omfang som året før. I tillegg har NRK tilbud til barn på DAB og internett.
- Tilbudet på tv, radio og nett er tett knyttet sammen. Eksempelvis er *Barne-tv* forankret i *Barnetimen* på P1 og i Radio Super på DAB. Det er de samme programlederne i tv og radio, i tillegg til at barna kan treffe dem gjennom nett-tilbudet. NRK viser til bruk av fokusgrupper og undersøkelser, som viser at færre og færre barn forholder seg til faste sendetider på radio, og at målet med DAB-kanalen Radio Super er å skape nye lyttergenerasjoner i en mediehverdag hvor radio oppleves som mindre relevant enn andre medier.
- *NRK Super* er således et tilbud til barn gjennom én av hovedkanalene i fjernsyn, én av hovedkanalene på radio og én av NRKs digitale nisjekanaler. Målgruppen er barn mellom to og tolv år. NRK viser til at mangfold, relevans og stor egenproduksjon er viktige årsaker til dette tilbudets suksess. *NRK Super* på radio har som mål å være en kulturbærer som speiler barnas hverdag. *Radio Super* på P1 bød på *Barnetimen* alle hverdager og *Lørdagsbarnetimen* på lørdager. Radio Super på DAB/nettradio bød på programmer for barn hele døgnet gjennom uken, med fem hovedstolper: *Supermorgen*, *God historie*, *Superklubben*, *Barnetimen* og *Superkveld*.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet vurderer NRKs fjernsynstilbud til barn som bredt og variert, både med hensyn til tema, sjanger og målgruppeorientering. Gjennom etableringen av barnekanalen *NRK Super* som sammen med NRK3 utgjør en av NRKs hovedkanaler på fjernsyn, er tilbudet til barn på denne plattformen vesentlig styrket.

Medietilsynet stiller seg positiv til det tilbudet NRK har til barn på DAB og internett, og anerkjenner de utfordringer allmennkringkastere møter med hensyn til å fange barns oppmerksomhet gjennom enkeltprogrammer på radio i den nye mediehverdagen. Ved vurderingen av NRKs allmennkringkasteroppdrag i 2008 er det imidlertid tilbudet i NRKs tre hovedkanaler på henholdsvis fjernsyn og radio, NRK1, NRK2 og NRK3/NRKSuper og P1, P2 og P3 som blir tatt med i betraktningen. Det er disse kanalene som representerer NRKs

kjernevirksomhet i 2008. En slik tilnærming har også en side til Stortingets forutsetning om at det skal stilles strengere krav til NRK enn de kommersielle allmennkringkasterne. Her vises det til at konsesjonen til Radio Norge setter relativt detaljerte og strenge krav til innrettingen av kanalens barnetilbud.

NRKs barnetilbud på radio i 2008 ivaretas gjennom to programmer under vignetten *Radio Super* i P1, med *Barnetimen* på hverdager og *Lørdagsbarnetimen* hver lørdag. Dette er de samme programmene som ble sendt i 2007. Medietilsynet finner grunn til å gjenta noen hovedfunn fra fjorårets eksterne undersøkelse av nettopp disse programmene, som ble utført av Institutt for medier og kommunikasjon ved Universitet i Oslo (IMK) på oppdrag fra tilsynet. Denne kvantitative innholdsanalysen viste både at NRK i særlig grad slipper barn og unge til på lufta som medskapere av redaksjonelt innhold, og at NRKs tilbud sto i kontrast til tilbudet i de reklamefinansierte kanalene ved at det tilbys mange dramatiseringer og lite musikk. Disse funnene støtter opp om NRKs særskilte rolle som offentlig finansiert allmennkringkaster, både med hensyn til å legge til rette for barns ytringsadgang og det å representere et alternativ til det kommersielle aktører tilbyr.

Basert på opplysninger NRK har gitt til tidligere allmennkringkastingsrapporter, legger Medietilsynet til grunn at *Barnetimen* har barn fra fire til sju år som målgruppe, mens *Lørdagsbarnetimen* er for barn i alderen åtte til tolv år. I samsvar med vurderingene i tidligere års rapporter, mener Medietilsynet det ikke samsvarer med vedtektenes krav om *daglige* program for barn under tolv år når NRK ikke har noe radiotilbud for barn på søndager i noen av hovedkanalene. Ut fra tidligere års informasjon fra NRK om variasjonen i målgruppeinnretningen i dette tilbudet, er det også problematisk at NRK verken har et radiotilbud til barn fra åtte til tolv år på hverdager, eller et tilbud til barn *under* åtte år i helgen. Denne vurderingen baserer seg også på at programforpliktelsene i § 3-5 er å anse som minstemål for NRK. I lys av at NRK-plakaten viderefører begrepet *daglige* i kravet til norskspråklige programmer for barn under 12 år (fjerde pilar, bokstav f), fastholder Medietilsynet sin fortolkning av at det her menes alle dager (helgedagene inkludert)³³.

---

³³ Se fotnote 4 og om presiseringene av regularitetsbestemmelsene i NRK-plakaten ovenfor.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om daglige norskspråklige programmer til barn under 12 år i fjernsyn. Når det gjelder kravet til daglige norskspråklige programmer til barn under 12 år i radio, kan ikke NRK vurderes å innfri forpliktelsen, ettersom tilbudet ikke inkluderer et radiotilbud for barn på søndager, et radiotilbud til barn under åtte år i helgene og et radiotilbud for barn fra åtte til tolv år på hverdager.

5.4.1.3 Samisk tilbud

Vedtektene § 3-5 c)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde daglige sendinger for den samiske befolkning.

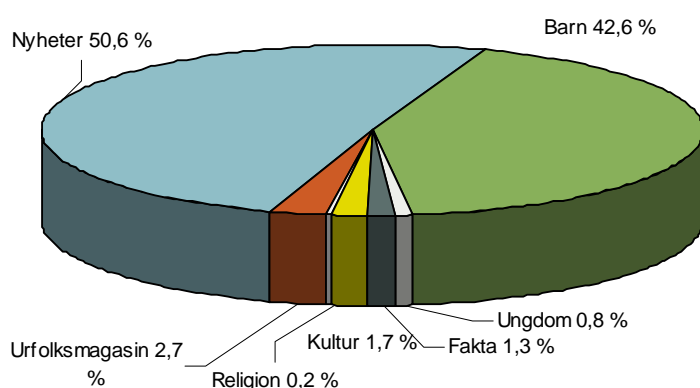
NRKs redegjørelse

NRK redegjør for tilbudet til den samiske befolkning i allmennkringkasterregnskapet (s. 62-67) og i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

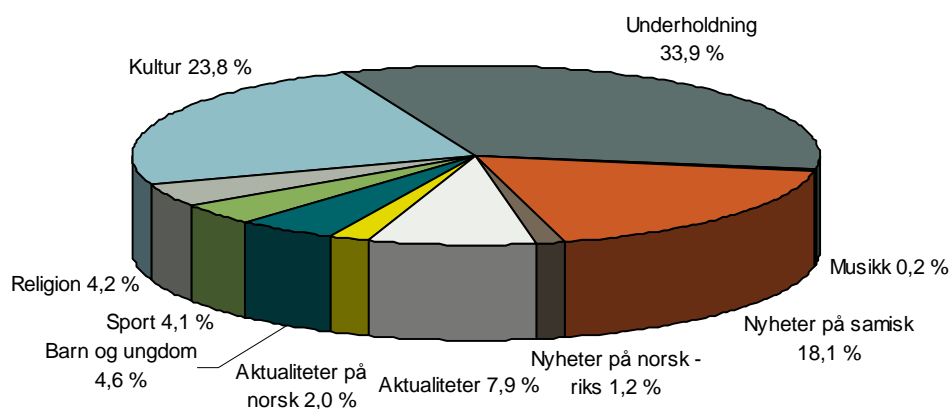
- I NRK Fjernsyn tilbys nyheter på samisk alle hverdager gjennom programmet *Oddasat*, som sendes både i NRK1 (kl. 1710) og NRK2 (kl. 2120). *Oddasat* utgjorde 50 prosent av det samiske tilbudet på NRK Fjernsyn.
- I NRKs redegjørelse framgår det at det riksdekkende nyhetstilbudet på radio er tredelt, og sendes alle hverdager fra kl. 1300 til 1400 i P2. Tilbudet består av *Dárogiel oddasat*, som er fem minutter nyheter på norsk, *Oddasat*, som er ti minutter nyheter på samisk, og *Sørsamisk og lulesamisk magasin*, som varer i 15 minutter (*Árdna* sendes her hver fredag). Nyheter utgjør om lag 20 prosent av det samiske tilbudet på radio. P1 sender også et ukemagasin på norsk hver søndag; *Rapport fra Sameland*. I P2s sendernett nord for Salten og på 90,1 MHz i Oslo-området, sendes det i tillegg et daglig morgenmagasin, *God morgen Sápmi*.
- Både på fjernsyns- og radioplattformen sendes det samiske kulturmagasinet *Árdna*. Magasinet sendes en gang i måneden på NRK1 og ukentlig i P2 (hver fredag). Magasinet tar for seg hva som er aktuelt innen samisk kulturliv, kunst og vitenskap.

- NRK viser også til den egenproduserte dokumentarserien *Reinlykke*, som skildret samisk leveste og reindrif gjennom ett år med familien Eira fra Kautokeino. Serien ble sendt på NRK1. NRK2 sendte sju programmer i urfolksmagasinet *Dávgi*, en nysatsning som kombinerte versjonerte saker fra andre urfolksskringkastere verden over med egne produksjoner der disse sakene ble utdypet. På radio beskriver NRK det samiske musikkprogrammet *Luo-mus máilbmái*, som sendes fredager på P2 regionalt.
- NRK har også utvidet sitt daglige tilbud til den samiske befolkningen på nett, på www.nrk.no/sami. Antall brukere økte i 2008, og NRK fremhever det helhetlige samiske tilbudet på tvers av medier, og at reportasjer fra tv og radio snarest mulig skal ut på nett. Nettet skal være stedet for å gå i dybden og diskutere saker.

Figur 1 – Programprofil for fjernsynstilbudet til NRK Sámi Radio

Figur 2 – Programprofil for radiotilbudet til NRK Sámi Radio

Medietilsynets vurdering

Formålet med krav om sendinger for den samiske befolkningen er både hensynet til ytrings adgang, informasjon og representasjon for denne særskilte minoritetsgruppen, og synliggjøring og bevaring av samisk språk og kultur. Innfrielse av formålet forutsetter etter Medietilsynets vurdering en grad av regularitet i tilbudet, i tillegg til tematisk og sjangermessig bredde. Den samiske befolkningen er en minoritetsgruppe som har en særstilling i Norge³⁴. Sameloven fastslår blant annet at norsk og samisk er likeverdige språk. Dette har i programkravene til allmennkringkasterne fått sitt uttrykk i kravene om et eget tilbud til den samiske befolkningen, og at deler av dette tilbudet skal være på samisk. Norge har også gjennom internasjonale avtaler forpliktet seg til at minoriteter blir likestilt med majoritetsbefolkningen³⁵. Medietilsynet legger til grunn at det er rimelig å forvente en større bredde i NRKs tilbud til den samiske befolkningen enn det som kreves av de kommersielle allmennkringkasterne.

Medietilsynet ser at det samiske tilbudet vies større plass i NRK i 2008 ved at NRK Sámi Radio sendte 76 timer mer tv og 41 timer mer radio sammenlignet med året før. Med nysatsninger som eksempelvis dokumentarserien *Reinlykke* og magasinet *Dávgi* i fjernsyn, samt utviklingen av nye presentasjonsmåter og et bredere tematisk perspektiv i det faste programmet *Oddasat*, som sendes både i radio og fjernsyn, kan NRK redegjøre for et styrket tilbud til den samiske befolkningen. Det samiske tilbudet på fjernsyn har en større tematisk bredde i 2008 sammenlignet med året før. Selv om *nyheter* fremdeles dominerer med halvparten av sendetiden, representerer dette en nedgang på nær 15 prosentpoeng. Barneprogram ligger stabilt på 29 prosent av sendetiden, og i 2008 er et tilbud til ungdom på plass med 0,8 prosent. Andelen *kultur* er imidlertid redusert fra 3,1 til 1,7 prosent. Det samiske tilbudet på radio byr imidlertid fremdeles på en større tematisk bredde, der hovedtemaene er *underholdning* med 33,9 prosent, *kultur* med 23,8 prosent, *nyheter* med 19,3 prosent (18,1 på samisk og 1,2 på norsk) og *aktualiteter* med 7,9 prosent. Temaer som *religion*, *sport* og et eget tilbud til *barn/ungdom* er også representert.

---

³⁴ St.meld nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken*, jf. også Sameloven av 12. juni 1987.

³⁵ Her vises det til:

*ILO-konvensjon nr. 169 (1989) som blant annet omhandler samenes rettigheter som urfolk,

*Artikkel 27 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som fastslår at personer som tilhører etniske, religiøse eller språklige minoriteter har rett til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk,

*Den europeiske pakten for vern av regions- og minoritetsspråk, som Norge har ratifisert.

Andelen samiske kulturprogrammer som sendes i radio og fjernsyn sier noe om hvordan NRK innfrir sin rolle som utvikler og formidler av samisk kunst og kultur. Gjennom det faste kulturmagasinet *Árdna*, som sendes ukentlig på radio (P2) og månedlig i fjernsyn (NRK1), bidrar NRK til å sette samisk kultur på dagsorden. Kakediagrammene ovenfor illustrerer at NRK har en betydelig andel *kultur og underholdning* i det samlede samiske radiotilbudet, mens det i fjernsynstilbudet ikke har en tilsvarende rolle. I fjorårets rapport fremhevet Medietilsynet at andelen samisk kultur i fjernsyn var økende, men denne tendensen snur i 2008. Medietilsynet mener, som tidligere år, at omfang og regularitet i formidlingen av samisk kunst og kultur er på et beskjedent nivå, tatt NRKs særskilte krav på dette området i betraktning.

NRK tilbyr nyhetssendinger på samisk *alle hverdager* i fjernsyn og *alle dager* i radio dersom det regionale tilbudet i P2 tas med i vurderingen. I lys av at NRK-plakaten viderefører et krav om *daglige* sendinger for den samiske befolkningen, fastholder Medietilsynet vurderingen av at vedtektenes minstekrav med hensyn til de samiske programmene forutsetter at NRK har et fjernsynstilbud for den samiske befolkningen også i helgene³⁶.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om daglige sendinger for den samiske befolkningen i radio. NRK innfrir imidlertid ikke kravet om daglige sendinger for den samiske befolkningen i fjernsyn, ettersom tilbudet ikke inkluderer helgene.

5.4.1.4 Aktualitets- og dokumentarprogrammer

Vedtektene § 3-5 d)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde jevnlig aktualitets- og dokumentarprogrammer.

---

³⁶ Se fotnote 4 ovenfor.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for aktualitets- og dokumentarprogrammene i allmennkringkasterregnskapet (s. 7-8 og s. 48-55) samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- I NRK Fjernsyn sendes debattprogrammene *RedaksjonEN* (NRK1) og *I Kveld* (NRK2) alle hverdager unntatt fredager. *Dagsnytt Atten* sendes både i NRK P2 og i NRK2. (Se for øvrig under redegjørelsen for nyhetsdekningen ovenfor, som refererer til sentrale aktualitetsprogrammer på P2 [Medietilsynets merknad].).
- NRK redegjør for den nye dokumentarserien *Bak lukkede dører* og relanseringen av *Brennpunkt*, som begge dreier seg om gravende, undersøkende journalistikk (NRK1), magasinet *Spekter* (NRK2), som er et bakgrunnsprogram som setter aktuelle samfunnsproblemer og hendelser i perspektiv, samt *Faktor* med 36 nye dokumentarer i 2008. Produksjonen i *Faktor* har foregått i mange av NRKs distriktskontorer, og NRK har som mål at minst ti prosent av programmene skal omhandle personer med en annen etnisk bakgrunn enn norsk eller samisk. Videre redegjør NRK blant annet for *Forbrukerinspektørene*, som prioriterte mat, bolig, økonomi og teknologi i 2008, det naturvitenskapelige magasinprogrammet *Schrødingers Katt* og helsemagasinet *Puls*.
- Gjennom *Radiodokumentarens* redaksjon har NRK produsert en rekke dokumentarer i 2008, som blir sendt på P2. Eksempler på dokumentarer sendt i 2008 er *Pappa på perrongen*, *Optimist*, *pessimist*, *pensjonist* og *Hva er det med Vigdis Hjorth?* I radio sendes også det populærvitenskapelige programmet *Verdt å vite*, som har som mål å presentere forskningsnyheter fra inn- og utland.
- Ifølge tall fra TNS Gallup TV-meter sendte NRK1 555 timer, NRK2 717 timer og NRK3 170 timer med dokumentarer i 2008.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet mener NRK redegjør for et aktualitets- og dokumentar tilbud som, både i radio og fjernsyn, har en høy grad av regularitet og favner bredt. Programstatistikken for fjernsynskanalen viser at andelen informasjonsprogrammer øker betydelig, særlig i NRK2, i 2008, se nærmere i punkt 5.4.2.2 nedenfor.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet til jevnlig aktualitets- og dokumentarprogrammer både i radio og i fjernsyn.

5.4.1.5 Norskspråklig tilbud til unge

Vedtektene § 3-5 e)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde jevnlig norskspråklige programmer for unge.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for tilbudet til unge i allmennkringkasterregnskapet (s. 11–17), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- NRK viser til at MGP Junior er en stor musikk-satsning for barn i aldersgruppen 8 til 15 år, der artistene ble presentert gjennom andre faste programmer som *Amigo* og *Sommormorgen*. Videre sendte NRK tv-dramaet *AF1 – Alle For En* (NRK1 og NRK Super), som var en serie i seks deler der det tilsynelatende motsetningsforholdet mellom hip hop og klassisk ballett utgjør bakteppet. Barn med ulik etnisk bakgrunn har rollene i serien, og den har ifølge NRK et dokumentarisk og virkelighetsnært formspråk som utfordrer mulighetene i musikalsjangeren. Andre eksempler er *Sara*, den dramatiserte videobloggen til den fiktive karakteren Sara på tolv år, som ble sendt fredager på NRK1/NRK Super samt daglig på nett. Dramaserien *Pingpong* og reportasjeserien *Her er eg!* er også beskrevet.
- NRK fremhever tilbudet i NRK3 og P3 for tenåringer. Mange programsatsninger bygger på samspillet mellom disse to kanalene og nettet, og NRK legger innholdet der publikum har mest utbytte av det. Eksempler på programmer er *Lydverket*, *Urørt* og *Festivalsommer*. NRK viser også til at over halvparten av norske barn i tolvårsalderen har egen PC og at de surfer jevnlig på internett. Ut fra at spill er den viktigste aktivitetsformen for barn og unge på nettet, har NRK etablert spillportalen *Spiller* i 2008.

Medietilsynets vurdering

NRK redegjør for et bredt og allsidig fjernsynstilbud til ungdom, som har blitt styrket gjennom etableringen av NRK Super/NRK3. Redegjørelsen viser også at NRK har en rekke nysatsninger for den aldersmessig yngste delen av ungdomsgruppen. NRKs radiotilbud til ungdom gis gjennom kanalen P3, som ifølge NRK er rettet mot aldersgruppen 15 til 30 år. Medietilsynet har gjennom flere år påpekt at ved å definere målgruppen *ungdom* aldersmessig så vidt, samtidig som aldersgruppen 12 til 14 år ikke inkluderes, vil det gå på bekostning av formålet med å programsette for denne bestemte målgruppen. Ettersom barnetilbudet i henhold til vedtektene skal være rettet mot barn under 12 år, må det legges til grunn at ungdomsprogrammene skal være rettet mot ungdom fra 12 år og oppover. Medietilsynet mener formålet med et eget krav til programtilbud til målgruppen unge, vil undergraves dersom begrepet unge tolkes for vidt. Denne betraktningen deles også av Kultur- og kirkedepartementet, jf. departementets brev av 29. juni 2007 om TV 2s tilbud til unge.

Medietilsynet har på grunnlag av tidligere års merknader etterspurt nærmere opplysninger fra NRK om målgruppeinnretningen av radiotilbudet til unge. NRK har ikke redegjort nærmere for dette for 2008. Til fjorårets rapport redegjorde NRK for programmet *Juntafil*, som retter seg mot unge i alderen 12 til 19 år, og således har en yngre målgruppe enn P3 generelt. Medietilsynet vurderte dermed at P3 hadde et tilbud til aldersgruppen 12 til 14 år, selv om tilsynet var kritisk til at radioprogrammet *Juntafil* alene kunne representere tilstrekkelig bredde og variasjon i tilbudet til denne delen av ungdomsgruppen på radio. Medietilsynet har ikke grunnlag, verken i NRKs redegjørelse eller i egne undersøkelser, for en annen vurdering av radiotilbudet til unge i 2008. Ut fra prinsippet om at det må stilles strengere krav til NRK enn de kommersielle allmennkringkasterne, mener Medietilsynet at NRK bør kunne vise til et tilbud som klart er rettet mot unge mellom 12 og 14 også på radio.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konkluderer med at NRK innfrir kravet om å tilby ungdomsprogrammer jevnlig i radio og fjernsyn, men forutsetter at NRK redegjør for ivaretagelsen av tilbudet til unge mellom 12 og 14 år på radio i neste års regnskap.

5.4.1.6 Samisk-språklig tilbud til barn og unge

Vedtektene § 3-5 f)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde jevnlig programmer for barn og unge på samisk.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for det samisk-språklige tilbudet til barn og unge i allmennkringkasterregnskapet (s. 64), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- NRK tilbyr samisk barne-tv hver mandag til og med torsdag gjennom *Mánáid-tv*. Programmet sendes i NRK1 med reprise i NRK Super. Hver episode i *Mánáid-tv* er på 15 minutter. NRK Sámi Radio har planer om å etablere samisk barneradio høsten 2009.
- Tilbudet til samisk ungdom ivaretas av programmet *Ízïï!*, som i 2008 ble sendt både på fjernsyn og i radio. *Ízïï!* ble sendt kl 14.05-15.00 på tirsdager og torsdager på P2 nord for Salten, og på 90,1 MHz i Osloområdet. Fem episoder av *Ízïï!* ble sendt på NRK3 høsten 2008, og fortsetter i 2009. Ifølge NRKs beskrivelse er *Ízïï!* et humorprogram for ungdom som i hovedsak er laget av samer for samer, men som likevel skal kunne være interessant for en hvilken som helst seer. Programmet har også en egen nettside.

Medietilsynets vurdering

NRK har i 2008 utvidet tilbudet til samisk ungdom med *Ízïï!* i fjernsyn på NRK3. Programmet representerer også et radiotilbud som sendes regionalt i P2 og på egen frekvens i Oslo.

Gjennom programinformasjonen som gis på NRK nett, fremgår det også at *Ízïï!* tilbys på DAB. Tilbudet på samisk for barn er videreført i fjernsyn. Medietilsynet har vært kritisk til at NRK ikke har hatt et tilbud for både barn og unge på samisk på begge plattformer, og har i denne vurderingen lagt vekt på ordlyden i § 3-5 om at ”*NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde*”. Når det gjelder regularitetskravet vurderer Medietilsynet at NRK tilbyr jevnlig program for barn og unge i fjernsyn. Når det gjelder fjernsynstilbudet startet ikke dette før høsten 2008, men tilsynet legger her vekt på at tilbudet både er etablert og videreført med en regularitet som innfrir kravet. Ved å etterspørre ytterligere opplysninger fra NRK har Medietilsynet fått bekreftet at

det samisk-språklig ungdomstilbudet i radio tilbys gjennom regionsendinger i P2 nettet og på 90,1 MHz i Osloområdet, og at NRK ikke har egne programmer på samisk for barn. Ut fra vedtektenes krav om at det samisk-språklige tilbudet skal legges i det *riksdekkende* tilbudet til NRK, er Medietilsynet kritisk til at dette tilbudet til samisk ungdom kun sendes regionalt og gjennom DAB. Tilsynet ser imidlertid positivt på NRK Sámi Radios planer om samisk barneradio høsten 2009.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om jevnlig samisk-språklige program for barn og unge på fjernsyn. NRKs samisk-språklige programmer for unge på radio sendes kun regionalt og på DAB, og tilfredsstillende således ikke kravet. NRK innfrir ikke kravet om programmer på samisk for barn på radio.

5.4.1.7 Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter

Vedtektene § 3-5 g)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde programmer for nasjonale og språklige minoriteter.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for tilbudet til nasjonale og språklige minoriteter i allmennkringkasterregnskapet (s. 69-72) og i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- NRK har som mål å speile det flerkulturelle Norge i alle programkategorier, fra nyheter til barneprogram. I 2008 startet NRK prosjektene *Flerkulturell Rekruttering* og *Flerkulturelt Kildearkiv*, som henholdsvis skal bidra til øke representasjonen av journalister med minoritetsbakgrunn i redaksjonene og til at minoriteter ikke kun er synlige i saker om typisk flerkulturelle temaer, men at de i større grad brukes på grunn av kompetansen de har. NRK er opptatt av ikke bare å tilby minoritetsprogrammer, men legger opp til å øke representasjonen av minoriteter i hele programvirksomheten. Debattprogrammet *I Kveld* (NRK2) fokuserer spesielt på å inkludere flerkulturelle

stemmer. Portrettprogrammet *Sølvsuper* (P1) formidler ofte historiene til mennesker med flerkulturell bakgrunn.

- *Migrapolis* er et kulturmagasinet, som har formidlet det flerkulturelle Norge siden 1997. Tilbudet sendes både på fjernsyns- og radioplattformen. *Migrapolis* sendes onsdager på NRK1 og *Radio Migrapolis* sendes søndager på P2. Kulturmagasinet har i økende grad henvendt seg til hele befolkningen. Radiosendingene er mer dagsaktuelle enn tv-sendingene ettersom de har kortere produksjonstid. Ifølge NRK har *Migrapolis* et mål om å få mennesker til å tenke nytt, og å kaste lys over temaer som kjærlighet på tvers av kulturer, barneoppdragelse, diskriminering og fordommer gjennom møter med hverdagsmennesker. NRK viser også til at den internasjonale reportergruppen har et stort og bredt kontaktnett, med større tilgang til kilder som andre medier ikke har. Programmet har også eget nettsted.
- Andre eksempler på faste programmer er *Under samme himmel*, *Mellom himmel og jord* og *Verdibørsen*, som er noen av NRKs radioprogrammer om livssynsspørsmål som jevnlig hadde flerkulturelle gjester. Livssynsprogrammet *Eksistens* på NRK1 tok også opp problemstillinger knyttet til møtet mellom majoritets- og minoritetskultur. Åtte av programmene i dokumentarserien *Faktor* på NRK1 handlet om personer med annen etnisk bakgrunn enn norsk, inkludert pakistanere, kurdere, indere, kinesere, russere, latinamerikanere, skogfinner og jøder.
- *Finskendinga* sendes hver onsdag på NRK P2 regionalt (Nordland, Troms og Finnmark). Sendingene inneholder nyheter og informasjon på finsk for kvener og finner i Norge. Sendingene er i tillegg tilgjengelige på internett.
- NRK viser også til tre enkeltdokumentarer på NRK1 som omhandler tema knyttet til nasjonale minoriteter: *Hitler, Stalin og lille Anja*, et portrett av Anja Øverdahl og hennes flukt i Polen under andre verdenskrig, *Værprofeten*, om skogarbeideren, forfatteren og værprofeten Bjørn Fang som er av finsk ætt og ønsker å videreføre tradisjonen for lesning av værtegn, og *En iransk besøksvenn*, om hvordan Røde Kors setter eldre mennesker i kontakt med etniske minoriteter. NRK2 sendte blant annet de innkjøpte dokumentarene *India i dag med Sanjeev Bhaskar* og *Kunsten å møtes – en kveld med flerkulturell dans*.

Kvantitativ innholdsanalyse av NRKs programmer for og om det flerkulturelle Norge

En undersøkelse gjort ved Avdeling for mediefag ved Høgskulen i Volda på oppdrag fra Medietilsynet, tar for seg allmennkringkasternes programmer for og om det flerkulturelle Norge. Når det gjelder NRK tar undersøkelsen utgangspunkt i fire tilfeldig utvalgte utgaver av programmet *Migrapolis* og tilsvarende fire utgaver av programmet *Radio Migrapolis* innenfor ukene 42 til 49. Utvalget ble trukket ut fra en kombinasjon av selvseleksjon (i betydningen at *Migrapolis*-tilbudet står sentralt i NRKs egen beskrivelse av tilbudet til flerkulturelle) og tombolaprinsippet (innenfor en periode på to måneder basert på perioden for kringkasternes plikt til å oppbevare opptak). I tillegg ble kjøreplan for alle *Radio Migrapolis* sendinger i ukene 42 til 49 lagt til grunn. TV-programmet *Migrapolis* ble kodet som en enhet per program, mens radiomagasinets *Radio Migrapolis* ble kodet som tre enheter per program ut fra den tematiske inndelingen av programmet. Analysen viser blant annet:

- *Radio Migrapolis* i P2 har en varighet på en snau halvtime, og omfanget på redaksjonelt stoff er på 16 – 18 minutter, i gjennomsnitt 17 minutter. Musikken er generelt ”ikke-vestlig”, både når det gjelder språk og artister. I de undersøkte programmene var det en overvekt av latinske rytmer, på spansk og portugisisk.
- Den typiske *Radio Migrapolis*-sending tar opp tre ulike tema, gjennom telefonintervju og reportasje, og iblant gjennom debatt. Temaene har ofte aktualitetspreg og omhandler ofte forhold som har stått sentralt i nyhetsbildet. Det hender også at tema fra *Migrapolis* tas opp i radiomagasinets. Alle tema har flerkulturell relevans. De fleste temaene faller i kategorien integrering (5 innslag), mens religion/tro (3), kultur (2), familie (1), krig (1) og asylsøkere (1) også er representert i utvalget.
- Innslaget av kilder med flerkulturell bakgrunn er stort i *Radio Migrapolis*. I de utvalgte programmene har 12 kilder flerkulturell bakgrunn, mens 8 kilder er etnisk norske. Det er en klar overvekt av kvinnelige kilder, og ellers et relativt stort innslag av ekspertkilder, særlig representert ved samfunnsforskere.
- *Radio Migrapolis* har programleder med flerkulturell bakgrunn. I de utvalgte programmene er det Dang Trinh (vietnamesiske røtter), og før september 2008 var det Carolina Maira Johansen (chilensk bakgrunn). Programleder står selv for de fleste reportasjeinnslag. I perioden høres også tre andre reportere på lufta, to av dem har flerkulturell bakgrunn og en har etnisk norsk bakgrunn. De to reporterne med flerkulturell bakgrunn er til vanlig reportere i *Migrapolis* på fjernsyn.

- Perspektivet i *Radio Migrapolis* fremstår som fordypende og analytisk, gjennom grundig research og at temaet settes inn i en større sammenheng. Flere kilder kommer normalt til orde og det stilles til dels kritiske spørsmål. Programmet har en klart normaliserende funksjon, og det tas opp både ”harmonifor”- og konfliktorienterte tema.
- *Migrapolis* på fjernsyn, er et reportasjemagasin som varer i en halv time og oftest tar opp ett hovedtema som belyses fra tre ulike ståsteder og vinkler. De tre historiene kryssklippes, noe som gir en god variasjon i presentasjonen.
- Tre av fire tema i utvalget inkluderer direkte et flerkulturelt perspektiv; som asylmottak (belyst gjennom naboer, asylsøkere, ansatte på mottaket), overgangen ung/voksen (belyst gjennom tre unge; med afghansk, irakisk og islandsk bakgrunn), eldreomsorg (belyst med norskindisk, norskghanesisk og ”helnorsk” case). Det fjerde temaet er overnaturlige fenomener (belyst gjennom en same og to med etnisk norsk bakgrunn).
- Alle programledere i *Migrapolis* har, eller signaliserer³⁷ å ha, flerkulturell bakgrunn. Redaksjonen totalt består av folk med bakgrunn fra Vietnam, Pakistan, Frankrike, Sri Lanka, Balkan og Norge.
- I utvalget er det en nokså lik fordeling mellom kilder med flerkulturell og etnisk norsk bakgrunn i *Migrapolis*; 28 kilder med etnisk norsk bakgrunn og 23 kilder med flerkulturell bakgrunn. Her er både hovedpersonene i reportasjene og mer perifere kilder inkludert. En opptelling av bare hovedpersoner gir en klar overrepresentasjon av kilder med flerkulturell bakgrunn. Kjønnfordelingen hos kildene er relativt lik.
- Perspektivene i *Migrapolis* beskrives som fordypende, positive og normaliserende. Reportasjene i *Migrapolis* tar opp både konfliktfylte tema og ”gladsaker”.

Analysen konkluderer med at *Migrapolis* både på fjernsyn og i radio er i front når det gjelder å speile og tematisere det flerkulturelle Norge på en til dels dyptpløyende og fordomsutfordrende måte. Særlig med henvisning til de nye formuleringene i NRK-plakaten: å skulle ”formidle kunnskap om, og speile mangfoldet i det norske samfunnet” og ”skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn”. Det vises for øvrig til undersøkelsen som i sin helhet følger som vedlegg til denne rapporten.

---

³⁷ Signalisere betyr her adoptert med mørk hudfarge, dette gjaldt en programleder, født i Colombia.

Medietilsynets vurdering

Kravet om at NRK skal ha programmer for både nasjonale og språklige minoritetsgrupper må sees i lys av både det særlige vernet nasjonale minoriteter nyter i Norge og det forhold at Norge er et flerkulturelt samfunn der nye minoritetsgrupper kommer til. De nasjonale minoritetene i Norge er kvenene, skogfinnene, romanifolket, rom og jødene, og har en langvarig tilknytning til Norge³⁸. Samene defineres som et urfolk, og er i NRKs vedtekter ivaretatt i egne bestemmelser om et eget programtilbud. Formålet med å programlegge for ulike minoritetsgrupper er hensynet til ytrings adgang, informasjon og representasjon for de ulike minoritetsgruppene, og derigjennom å gjenspeile at Norge er et land der flere kulturer og etnisiteter lever side om side. Medietilsynet tolker programkravet for særskilte målgrupper slik at en viss regelmessighet i tilbudet må forutsettes for at formålet skal innfris. Kravet til NRK om å formidle kunnskap om ulike grupper i det norske samfunnet og til å skape arenaer for informasjon for debatt og informasjon om Norge som flerkulturelt samfunn, er styrket i den nye NRK-plakaten, nærmere bestemt i den tredje pilaren bokstav c).

I vurderingen av NRKs tilbud til minoritetsgrupper i Norge i 2008 baserer Medietilsynet seg i hovedsak på NRKs egen redegjørelse, samtidig som den eksterne undersøkelsen av de to *Migrapolis*-tilbudene foretatt ved Høgskulen i Volda utgjør en del av vurderingsgrunnlaget. Funnene i denne kvantitative innholdsanalysen styrker Medietilsynets vurdering av at NRK gjennom de faste programmene *Migrapolis* og *Radio Migrapolis* har et regelmessig tilbud som både speiler og tematiserer det flerkulturelle Norge på en bred, analytisk og fordomsutfordrende måte. Analysen bekrefter også nær gjennomgående bruk av flerkulturelle kilder og programledere med minoritetsbakgrunn, noe som ytterligere styrker den siden av kravet som dreier seg om å bidra til representasjon i offentligheten for de ulike minoritetsgruppene. I NRKs redegjørelse fremgår det at NRK både gjennom tema og kildebruk i programvirksomheten generelt og gjennom rekruttering spesielt, legger stor vekt på å inkludere minoriteter i NRK. Medietilsynet mener NRK i 2008 ivaretar kravet om programmer for minoritetsgrupper i radio og fjernsyn på en unik måte. Kravet til den flerkulturelle dekningen er styrket i den nye NRK-plakaten bokstav c), der det fremgår at NRK både skal formidle kunnskap og skape arenaer for debatt og informasjon, om Norge som flerkulturelt samfunn.

---

³⁸ Se nærmere i St.meld. nr. 15 (2000-2001) om nasjonale minoriteter i Norge.

Medietilsynet har i de siste års allmennkringkastingsrapporter vært kritiske til NRKs ivaretagelse av programtilbudet til de *nasjonale minoritetene*. I regnskapet for 2008 redegjør NRK for *Finskendinga*, som sendes i P2 regionalt, og som i mange år har vært det faste tilbud for kvener og finner i Norge. I tillegg redegjør NRK for et beskjedent antall enkeltprogrammer som omhandler tematikk knyttet til nasjonale minoriteter. Av de to dokumentarene var den ene et portrett av en jødisk kvinne og hennes situasjon i Polen under andre verdenskrig, og den andre var et portrett av en finskættet mann og tradisjonen med å lese værtegn. NRK har i supplerende opplysninger ikke gitt ytterligere konkrete programeksempler om tilbudet til nasjonale minoriteter i 2008. Medietilsynet finner derfor grunn til å opprettholde tidligere kritikk av at NRKs tilbud til nasjonale minoriteter fremstår som tematisk begrenset og noe tilfeldig med hensyn til regularitet. Vurderingen styrkes av at NRK for 2008 redegjør for et relativt sett betydelig lavere antall programmer enn året før, og at kun to av de nasjonale minoritetene er representert i de nevnte programmene. Kontrasten til ressursene som legges i NRKs tilbud til etniske minoriteter generelt, synes å være forsterket i 2008. Medietilsynet mener ikke å sette de to minoritetstilbudene opp mot hverandre, men understreker at NRK som statlig, lisensfinansiert allmennkringkaster har et særlig ansvar for å ivareta nasjonale minoriteters rettigheter til ytrings adgang, informasjon og representasjon gjennom kravet til programmer for disse minoritetsgruppene. Ifølge programkravet er det ikke stilt spesifikke krav til regularitet, og Medietilsynet har tidligere presisert at det ikke stilles krav om at NRK skal ha faste programposter for alle nasjonale minoritetsgrupper. Tilsynet mener likevel det særskilte programkravet tilsier at det forventes at NRK med tre hovedkanaler både på fjernsyn og radio gjennom et helt år kan vise til en større grad av systematisk programlegging for de nasjonale minoritetsgruppene i Norge.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om å sende programmer for nasjonale og språklige minoriteter både i radio og fjernsyn. I innfrielsen av dette todelte kravet fremstår inkluderingen av flerkulturelle perspektiver og tilbudet til minoriteter generelt som særdeles godt ivaretatt i 2008. Når det gjelder ivaretagelsen av et eget tilbud til nasjonale minoriteter spesielt, har den etter Medietilsynets vurdering ikke et tilstrekkelig nivå, verken i omfang eller tema.

5.4.1.8 Kulturprogrammer

Vedtektene § 3-5 h)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for kulturtilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 26-33) samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- Kulturprogrammer på NRK Fjernsyn er blant andre *Safari* (sendt ukentlig i NRK1 og NRK2), *Bokprogrammet* (NRK1 og NRK2), *Perspektiv* (ukentlig i NRK1), *Store Studio* (ukentlig i NRK1 og NRK2) og *Tilbake til 70-tallet* (NRK1 og NRK2).
- Kulturprogrammer på P2 var blant annet de faste ukentlige programmene *Boktilsynet*, *Detektor*, *Kurer*, *Radiofront*, *Kunstreisen*, *Operaguiden* og *Verdt å lese*. Alle hverdager sendte P2 programmet *Radioselskapet*. P3 bød også i 2008 på radioprogrammet *Urørt*, som er en arena for uetablerte musikk talenter. Ifølge NRK spiller programmet ukentlig sju timer musikk hentet fra landets uetablerte musikk talenter. Urørtsatsningen foregår i nær kombinasjon av nett og radio.
- *Kulturnytt* inneholder nyheter, analyse og debatt om kultur, og ble i 2008 sendt fast både i radio og fjernsyn, henholdsvis i P2 og NRK2. NRK uttaler at de i 2008 med dette programmet særlig satset på å skape alternativer til de korte debattene som ellers presenteres i radio og tv.
- I 2008 tematiserte NRK befolkningens liv gjennom programserien *Postkort fra livet*, som resulterte i over 200 historier fra lytterne. Noen av historiene ble tilrettelagt for radio som opplesninger og dramatiseringer. NRK viser til at en rekke norske artister deretter laget sanger av noen av postkortene, og disse møtene ble sendt på radio, tv og nett gjennom 2008.

Medietilsynets vurdering

Programstatistikken viser at *kunst/kultur/medier* har styrket sin posisjon i fjernsyn i 2008. I NRK1 har andelen *kunst/kultur/medier* økt til 6,6 prosent (eller nær 200 timer), i NRK2 har den økt til 8,1 prosent (eller med 30 timer), og i NRK3 utgjorde andelen 1,7 prosent (eller i

faktiske tall 64 timer). I hovedkanalene for radio er P2 kanalen der *kunst/kultur/medier* vies et betydelig rom med 21,2 prosent av sendeflaten (en økning på 150 timer fra året før). P1 har ingen egen kategori for kultur. For P3 benytter NRK en annen kategorisering enn tidligere, der *kunst/kultur/medier* i 2008 utgjør 9,3 prosent av tilbudet. Kategorien erstatter tidligere kategorier som *pop-kultur, om film og musikkjournalistikk*. (Se for øvrig tabell 6 ovenfor).

Medietilsynet vurderer at NRKs redegjørelse for et betydelig antall faste kulturprogrammer, i tillegg til enkeltprosjekter og programmer både på radio og i fjernsyn, viser at NRK både ivaretar et bredt spekter av kultursjangrer og gjenspeiler et mangfold i norsk og internasjonalt kulturliv. I den nye NRK-plakatens pilar fire forpliktes NRK til å dekke nordisk kultur spesielt, samtidig som et eget krav om å øke kunnskapen om internasjonale forhold fastsettes.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om programmer i radio og fjernsyn som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv.

5.4.1.9 Livssynsprogrammer og religiøse programmer

Vedtektene § 3-5 i)

”NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde livssynsprogrammer og religiøse programmer.”

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for livssynsprogrammer og religiøse programmer i allmenkringkasterregnskapet (s. 57-61). Der fremgår det blant annet følgende:

- Programstatistikken viser at det på fjernsynsplattformen var en reduksjon i NRK1s tilbud innen kategorien *religion/livsfilosofi* med 45 timer i 2008 mot 61 timer i 2007. Samtidig var det en økning i NRK2 med 33 timer i 2008 mot 14 i 2007. NRK3 hadde ingen programmer i denne kategorien. På radioplattformen var tilbudet relativt stabilt fra 2007 til 2008, med henholdsvis 2,3 og 2,5 prosent på P1 og 1,5 prosent begge år i P2. P3 hadde ingen programmer i kategorien *religion/livsfilosofi*.

- NRK viser til at Norge rommer mange livssyn og religioner, og at NRK både gjennom faste programmer og enkeltprogrammer inviterer refleksjon. I mars 2008 erstattet et flerreligiøst livssynsprogram *Under samme himmel* det tidligere programmet *Det skjedde i de dager* i P1. Ifølge NRK er målet med dette programmet å skape dialog mellom tradisjoner og religioner, og i programmet møtes muslimer, kristne, hinduer og ateister. P1 sender også aktualitetsprogrammet *Mellom himmel og jord*, som ifølge NRK også hadde vekt på livssyn og religioner i et stadig mer flerkulturelt Norge. Videre har P1 flere faste programmer med kristent innhold, som den daglige *Morgenandakten* og de ukentlige programmene *Radiogudstjenesten* og *Salmer til alle tider*. I NRK1 sendes korte gudstjenester i det faste programmet *Åpen himmel*. Videre vises det til to dokumentarserier om livssyn som ble sendt i henholdsvis NRK1 og NRK2 i 2008. Den ene var den svenske dokumentarserien *Eksistens*, som gjennom fem programmer tok opp temaer som religionsfrihet, Israels historie, religiøse skoler og fundamentalisme. Den norske livssynsserien på NRK2 gikk nærmere inn i livssynets rolle i den norske hverdagen gjennom seks programmer.
- NRK viser også til P2-programmet *Verdibørsen*, om verdispørsmål i vår tid og til *Migrapolis* i NRK1 som ofte tar opp problemstillinger knyttet til forskjellige livssyn.
- NRK redegjør for to enkeltdokumentarer som tar for seg religion og livssyn; *Anita – Uten tvil* om Anita Apelthun Sæle og ektemannen Finn Jarle og *Kronprinsesse Mette-Marits salmer til styrke og håp* om kronprinsessens sterke forhold til salmer.
- I 2008 vedtok også NRK å tilby forkynnende program fra andre tradisjoner enn den kristne, noe som vil komme til syne i programtilbudet i 2009.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet har i tidligere rapporter vært kritiske til manglende omfang/regularitet i alternative livssyn/flerreligiøse perspektiver i fjernsynstilbudet. NRKs redegjørelse for tilbudet innenfor religion og livssyn i 2008 viser en rekke faste program og tiltak som viser at dette tilbudet klart ivaretar ulike religioner og livssyn både i radio og fjernsyn.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om religiøse programmer og livssynsprogrammer i radio og fjernsyn.

5.4.1.10 Norsk drama

Vedtektene § 3-5 j)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde formidling og produksjon av drama som gjenspeiler norsk språk, identitet og kultur.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for dramatilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 42 - 46). Der fremgår det blant annet følgende:

- Programstatistikken for fjernsyn viste at NRK1 sendte 1 434 timer med drama i 2008, og ligger på samme nivå som året før. 903 av disse timene er dramaserier. NRK2 sendte 204 timer drama i 2008, noe som tilsvarer en reduksjon på over 500 timer sammenlignet med 2007. Seks av disse timene var dramaserier. NRK3 sendte 1 040 timer drama i 2008, og av disse var 764 timer dramaserier. Programstatistikken for radio viser at P2 sendte 243 timer drama i 2008, mens P1 sendte 80 timer.
- NRK viser til nysatsninger som *Himmelblå*, som var en feel-good-serie som handler om alenemoren Marit som tar med seg familien og etablerer seg på øya Ylvingen på Helgelandskysten. Produksjonen var en av de mest omfattende noen gang for NRK Drama. Serien satte seerrekorder for norsk drama, både på fjernsyn og nett. Seks nye episoder av dramaserien *Kodenavn Hunter* ble også sendt i NRK Fjernsyn, og er blant NRKs største krimsuksesser.
- Radioteatret har ifølge NRK fire ”scener”: *P2-teatret*, *krim på P1*, *Lørdagsbarnetimen* og *Hallo i uken*. Radioteatret har mer nyskrevet norsk dramatik enn noe annet teater i Norge, og henvender seg til et stort publikum. Tematisk satsning for Radioteatret i 2008 var ”uro”, blant annet iscenesatt ved å skildre sterke kvinner som har kjempet på uvanlige arenaer i verden. Det ble også presentert en serie dramaer fra andre

verdensdeler samt et hørespill om Henrik Wergeland *Roser i ørkenen*. I *Hallo i uken* ble det satt kritisk skråblikk på aktuelle begivenheter. Radioteatret podkastet i tillegg elleve hørespill fra 1950-tallet, og introduserte lytterproduserte ”grøssere” på nettet.

- I NRK Fjernsyn var 35 av 903 dramaserietimer på NRK1 norske produksjoner i 2008. I NRK3 var 19 av 764 dramaserietimer norske. Britiske dramaproduksjoner dominerte i NRK1 med 445 timer. I NRK3 var dominansen amerikansk med 418 timer.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet vurderer at NRK har betydelige norske dramatiseringer både i radio og fjernsyn i 2008. Redegjørelsen viser også en stor variasjon i temaer og identiteter, særlig i radiotilbudet. I det samlede dramatilbudet utgjør det norske tilbudet lite i antall timer, men ut fra kostnadene knyttet til norske produksjoner, særlig fjernsynsdrama, bidrar NRK på en betydelig måte gjennom store egenproduksjoner.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om formidling og produksjon av drama som gjenspeiler norsk språk, identitet og kultur.

5.4.1.11 Norsk musikk

Vedtektene § 3-5 k)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde formidling og produksjon av norsk musikk. Minst 35 pst. av sendingene skal bestå av norsk musikk.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for musikktilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 33), samt i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- I NRKs hovedkanaler på radio var andelen norsk musikk i 2008 på 45 prosent i P1 (en økning på to prosentpoeng fra 2007), 30 prosent i P2 (en nedgang på 14 prosentpoeng) og 34 prosent på P3 (en økning på fem prosentpoeng). Dette gir en gjennomsnittandel

for norsk musikk i de tre kanalene på 36 prosent i 2008, noe som representerer en nedgang på om lag to prosentpoeng fra 2007.

- NRK opplyser at i rapporteringssystemet NRK benytter, defineres norsk musikk som musikk som er fremført av norske artister. NRK rapporterer ikke andelen norsk musikk i fjernsyn for 2008.

Medietilsynets vurdering

Samlet sett er NRK radio innenfor kravet om en norskandel på 35 prosent, men Medietilsynet er likevel kritisk til at prosentandelen er synkende, og i P2 radikalt, i 2008. Selv om NRKs innfrielse av kravene skal vurderes for hovedkanalene på radioplattformen samlet, er det grunn til å bemerke at både P2 og P3 har en lavere andel norsk musikk enn de kommersielle allmennkringkasterne på radiosiden. I vurderingen legger tilsynet vekt på at vedtektene inneholder minimumskrav, og at Stortinget har forutsatt at det stilles strengere krav til NRK enn til de kommersielle allmennkringkasterne. I denne sammenhengen vises det til at P4 og Radio Norge i tillegg til kravet om en norskandel på 35 prosent, også har krav om at en andel av musikken skal være norskspråklig ("norsk på norsk"). Et slikt krav har ikke fremkommet av NRKs vedtekter, men er inntatt i den nye NRK-plakaten. I pilar tre bokstav g fremgår det at minst 35 prosent av musikken som spilles i NRK skal være norsk, med vekt på norskspråklig og/eller norskkomponert musikk. Dette vil forandre rapporteringssystemer i NRK som kan trekke ut og presentere slik informasjon allerede for inneværende kringkastingsår.

Kravet om 35 prosent norsk musikk gjelder både sendingene i radio og fjernsyn. Ettersom NRK heller ikke i 2008 rapporterer andelen norsk musikk i fjernsyn, har ikke Medietilsynet grunnlag for å vurdere NRKs innfrielse av denne delen av kravet. NRK har siden 2005 opplyst at det arbeides med etableringen av et digitalt musikkarkiv, som ville medføre at NRK vil kunne rapportere andelen norsk musikk også i fjernsyn. På spørsmål fra Medietilsynet om status for dette arbeidet, opplyser NRK at utrulling av det digitale musikkarkivet er i gang og at det arbeides med å tilpasse arkivet til fjernsynets produksjonsverktøy. Medietilsynet forventer at NRK kan rapportere andelen norsk musikk i fjernsyn i neste års regnskap om allmennkringkastervirksomheten. Både NRK1 og NRK3 har relativt store musikkandeler i sitt programtilbud, noe som forsterker betydningen av å synliggjøre hvor stor andel av denne musikken som er norsk, herunder hvor stor andel som er norskspråklig.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK samlet sett innfrir kravet om å sende minst 35 prosent norsk musikk i sine radiosendinger. Medietilsynet er likevel kritisk til de lave andelene norsk musikk i P2 og P3 i 2008. Medietilsynet har ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt NRK har en tilfredsstillende andel norsk musikk i fjernsyn.

5.4.1.12 Underholdningsprogram

Vedtektene § 3-5 1)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn inneholde underholdningsprogram.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for underholdningstilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 35-40). Der fremgår det blant annet følgende:

- Ifølge programstatistikken utgjorde *underholdning* 6,7 prosent av NRK1s, 3,4 prosent av NRK2s og 10,2 prosent av NRK3s programtilbud i 2008. Dette representerer relativt stabilt omfang sammenlignet med året før. I radio utgjorde *underholdning* 27,6 prosent på P1, 1,1 prosent på P2 og 12,9 prosent av sendetiden på P3. Det vil si at omfanget er relativt stabilt i P1 og P2, mens det er litt over en dobling av andelen i P3.
- NRK viser til den nye sesongen av *Ut i vår hage*, med blant annet sju originale kortfilmer med skråblikk på fenomener og institusjoner i det norske samfunnet i NRK1. I tillegg til tv-sendingene ble det produsert mye innhold for nett med blant annet interaktive direktesendinger. NRK ser det som viktig å tilby nyskapende humor som bidrar til å berike norsk populærkultur. Andre satsninger var serien *Den store reisen*, der norske familier bodde sammen med urfolk verden over, samt faste programmer som *Nytt på Nytt*, *Grosvold* og *Kvitt eller dobbelt*.
- I radio viser NRK til P1s tilbud, der blant andre *Kveldsåpent*, *Nitimen*, *Reiseradioen*, *Herreavdelingen* og *Kveldsmat* utgjør store andeler.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

Etter Medietilsynets vurdering redegjør NRK for et variert og allsidig underholdningstilbud på begge plattformer. Medietilsynet konkluderer med at NRK ivaretar kravet om underholdning i sitt programtilbud både i radio og i fjernsyn.

5.4.1.13 Sportssendinger

Vedtektene § 3-5 m)

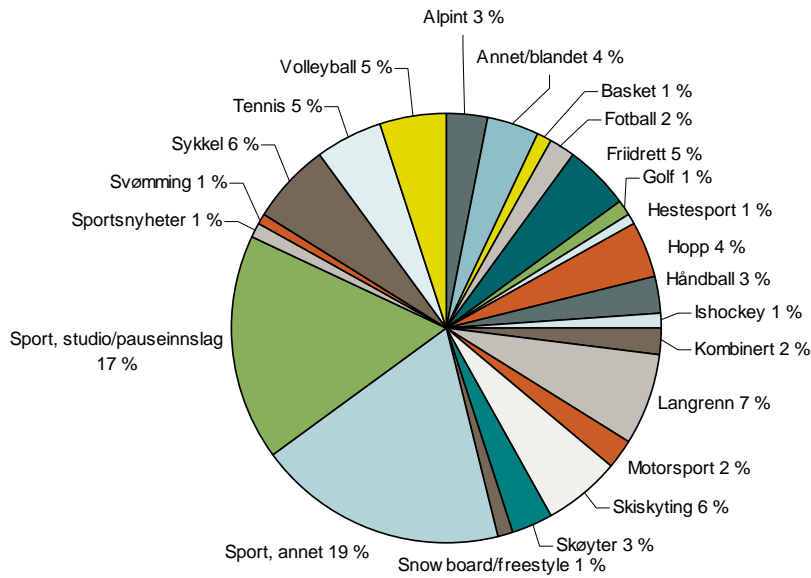
NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde sportssendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv – herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse – og store idrettsbegivenheter.

NRKs redegjørelse

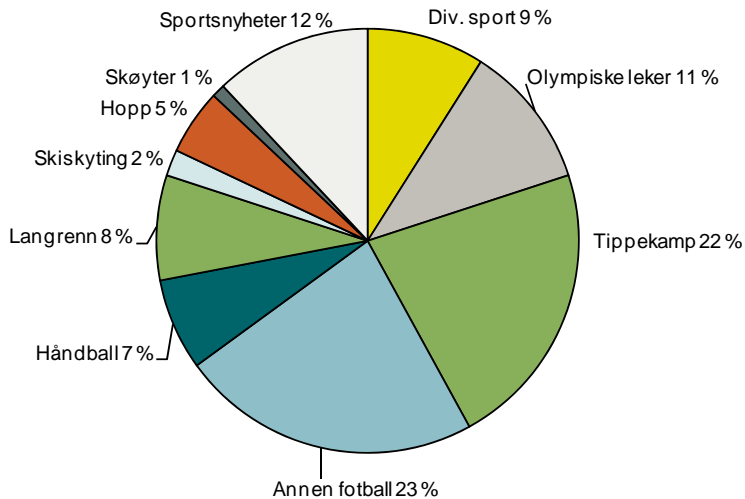
NRK redegjør for sportsdekningen i allmennkringkasterregnskapet (s. 19 - 24). Der fremgår det blant annet følgende:

- I programstatistikken fremgår det at *sport* utgjorde 14,5 prosent i NRK1, 14,9 prosent i NRK2 og 0,5 prosent av sendetiden i NRK3 i 2008. Dette representerer et stabilt omfang i NRK1, og en betydelig prosentøkning i NRK2 med nær en fordobling sammenlignet med 2007. I radio utgjorde *sport* 3,3 prosent av programtilbudet i P1 og 0,2 prosent i P2. P3 har ikke en egen programkategori for sport.
- NRK redegjør fylldig for OL-dekningen i NRK1 og P1, samt generelt om betydningen av allmennkringkasternes rettigheter til denne typen viktige sosiale og kulturelle begivenheter. Videre redegjøres det for dekningen av Paralympics, som ifølge NRK fikk fyldigere dekning enn tidligere år med elleve sendinger på mellom 22 og 35 minutter. I tillegg ble Ridderrennet dekket i NRK1, samtidig som det har vært en økning i innslag om funksjonshemmedes idrettsutøvelse i de ordinære nyhets- og magasinsendingene.
- NRK produserte i 2008 for første gang snowboardkonkurransen *The Arctic Challenge* i samarbeid med arrangøren, og det ble sendt direkte fra Holmenkollen.

Figur 3 – Sport på NRK1

Figur 4 – NRK P1s sportssendinger på dagtid

Medietilsynets vurdering

NRKs redegjørelse viser at *sport* utgjør en betydelig andel av NRKs fjernsynstilbud, med i overkant av fjorten prosent av sendetiden både i NRK1 og i NRK2. Som figur 3 viser, er

NRKs sportssendinger forholdsvis varierte, med innslag av et stort antall ulike sportsgrener. Ingen av enkeltgrenene overstiger sju prosent. Av NRKs radiokanaler er det P1 som har det største tilbudet, med tre prosent av sendingene viet sport. I dette tilbudet er *tippeskamp* og *annen fotball* klare tyngdepunkter, men NRK kan vise til en relativt større spredning i dekningen i 2008 enn i 2007.

NRK har i de foregående årene redegjort for etableringen av en egen arbeidsgruppe for å sikre en mer regelmessig dekning av funksjonshemmedes idrettsutøvelse i *Sportens* nyhets- og magasinsendinger. I 2008 synes dette å ha gitt seg utslag i programtilbudet, der NRK redegjør for både en fyldig dekning av større arrangementer og økt representasjon i den ordinære sportsdekningen.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om sportssendinger som dekker bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse og store idrettsbegivenheter.

5.4.1.14 Scenekunst og musikk

Vedtektene § 3-5 n)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde formidling av scenekunst og musikk fra statlig finansierte kulturinstitusjoner.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for formidling av scenekunst og musikk i allmennkringkasterregnskapet (s. 31) og i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- På fjernsynsplattformen overførte NRK scenekunst og musikk på NRK1 og NRK2. NRK formidlet åpningsforestillingen av det nye operahuset i Bjørvika, og produksjonen ble til i tett samarbeid mellom NRK og Den norske Opera og Ballett. En

fire timer lang direktesending ble sendt i NRK1, P2 og på nett. Andre oppsetninger som ble vist på fjernsyn i 2008 var: Festforestillingen Tveit/Hauge 100-årsjubileum i Drammens Teater og Oslo Filharmoniske orkester spiller Sibelius symfoni nr. 5 i Oslo Konserthus. I radio formidlet NRK blant andre Trondheim Symfoniorkester spiller Mendelssohns fiolinkonsert i Olavshallen, festspillene i Bergen, fra Korskirken, Øyafestivalen og Bergen Filharmoniske orkester spiller Wagner, Tchaikovsky og Sibelius i Grieghallen.

- *Operaguiden* ble sendt ukentlig på P2.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

NRK redegjør etter Medietilsynets vurdering for bred og allsidig formidling av scenekunst og musikk fra kulturinstitusjoner både i radio og fjernsyn. Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om å overføre scenekunst og musikk fra offentlig finansierte kulturinstitusjoner.

5.4.1.15 Regional programvirksomhet

Vedtektene § 3-5 o)

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde regional programvirksomhet, herunder daglige egenproduserte distriktssendinger.

NRKs redegjørelse

NRK redegjør for den regionale programvirksomheten i allmennkringkasterregnskapet (s. 74-81). Der fremgår det blant annet følgende:

- NRKs distriktkontorer er NRKs førstelinjetjeneste rundt i landet. NRK viser til at 1,3 millioner mennesker lytter til distriktssendinger hver morgen. Den lokale forankringen er avgjørende for at NRK kan gi et landsdekkende nyhetsbilde. NRK har tolv distriktkontorer som tilbyr egenproduserte sendinger på radio og fjernsyn. I regnskapet gis en utfyllende beskrivelse av satsningene ved distriktkontorene i 2008.

Medietilsynets vurdering

Medietilsynet har i flere år vært kritisk til at distriktssendingene tilbys kun alle hverdager på fjernsyn og alle dager unntatt søndager på radio, og således ikke omfatter helgene. Ut fra at vedtektene setter minstekravene til NRK og at det må stilles høyere krav til NRK enn de kommersielle allmennkringkasterne, har Medietilsynet holdt fast på at det med *daglige*, for NRKs del, må menes alle dager (helgedagene inkludert)³⁹. Regularitetskravene er på flere programområder presisert gjennom den nye NRK-plakaten, der det fremgår av pilar 3 bokstave) at NRK skal ha distriktssendinger *alle hverdager*. Medietilsynet har valgt å se hen til denne presiseringen i den nye NRK-plakaten i vurderingen av NRKs innfrielse av dette kravet i 2008, og konstaterer at NRK innfrir det kravet til regularitet som er presisert for NRKs distriktstilbud fremover.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK i 2008 innfrir kravet om daglige egenproduserte distriktssendinger i både fjernsyn og radio, selv om tilbudet i fjernsyn ikke inkluderer helgedager og tilbudet i radio ikke inkluderer søndager.

5.4.2 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

5.4.2.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, første strekpunkt, skal NRK i programtilbudet i sin kjernevirksomhet ha tematisk og sjangermessig bredde, både når det gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori.

NRK redegjør for den tematiske og sjangermessige bredden i programtilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 83-91). Medietilsynet skal vurdere den tematiske og sjangermessige bredden i det samlede programtilbudet, henholdsvis for radio og fjernsyn. For

---

³⁹ Se fotnote 4.

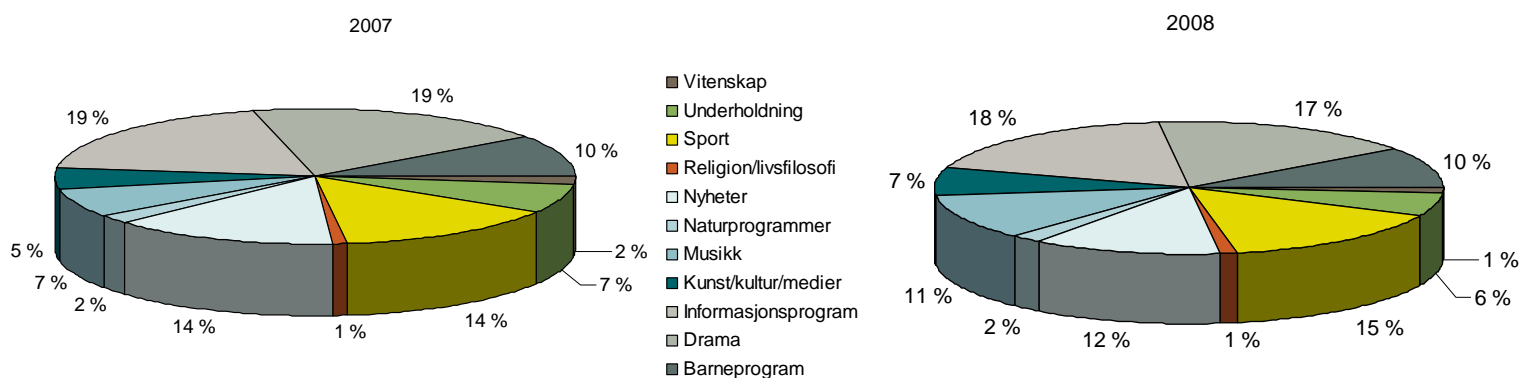
å gjøre en slik samlet vurdering vil Medietilsynet i det følgende vurdere bredden i programtilbudet innenfor hver enkelt kanal i NRKs kjernevirksomhet.

NRK1

Om NRK1 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

- Ifølge NRK skal NRK1 være en møteplass med innhold fra alle programkategorier. *Drama, nyheter, informasjonsprogram* og *sport* er de største sjangrene på NRK1 og utgjør til sammen i overkant av 60 prosent av alt innholdet. Ingen programkategori utgjør mer enn 18 prosent av sendetiden.
- NRK1s tilbud var i 2008 på 8 315 timer, noe som representerte en økning på 1 200 timer fra 2007. Særlig økte andelen innenfor kategorien *musikk*, som nesten representerer det dobbelte i omfang. Økningen var også sterk innenfor *kunst/kultur* og *drama*. Andelen *nyhets- og informasjonsprogrammer* gikk noe ned, dels fordi NRK2 fikk mer av dette innholdet.

Figur 5 – NRK1s programprofil

Medietilsynets vurdering - NRK1

Etter Medietilsynets vurdering har NRK1 en tematisk og sjangermessig bredde i sitt tilbud, også innenfor den enkelte programkategori. Omfanget av *religion/livsfilosofi* er relativt lavt, og representerer ikke mer enn 45 timer i løpet av 2008. Andelen *naturprogrammer* og *vitenskap* er også relativt lave, og holder tilsvarende nivå som året før. NRK forklarer den ytterligere nedgangen i andelen *nyheter* og *informasjonsprogrammer* i NRK1 med

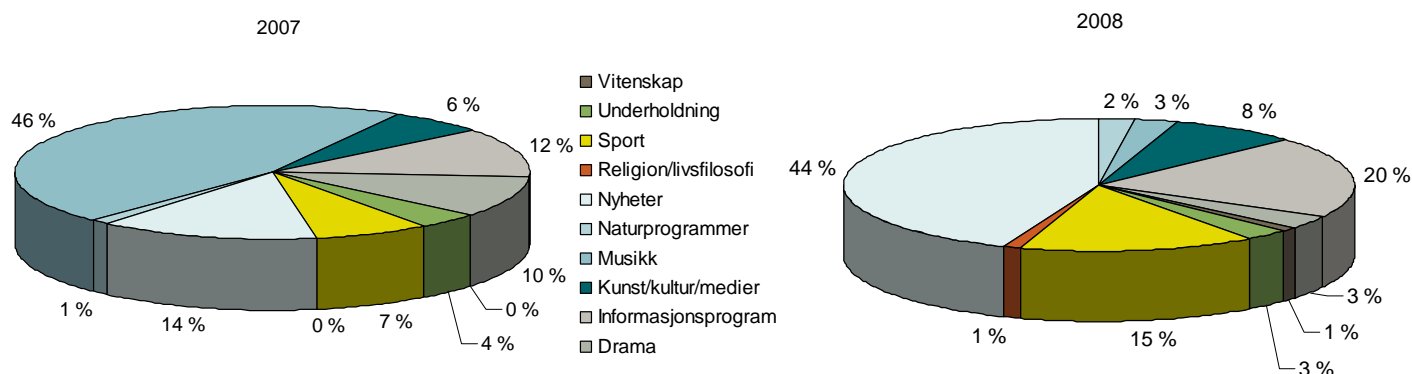
profileringen av de tre hovedkanalene der NRK2 programlegger mer av dette tilbudet. NRK1 har på den andre siden en sterk økning i formidlingen av ulike kulturuttrykk, der økningen i andelen *musikk* trer klart frem. NRK har tidligere rapportert om sjangerfordelingen i musikktilbudet i NRK2. Når musikk nå utgjør en så stor andel av programtilbudet i NRK1, forventer Medietilsynet at slik statistikk presenteres for NRK1 i neste års regnskap. Når det gjelder kategorien undervisningsprogrammer, er disse fremdeles ikke å finne i programstatistikken til NRK. Medietilsynet har i flere år vært kritisk ut fra at dette tilbudet tradisjonelt har stått sentralt i NRKs rolle som kunnskapsformidler. Tilsynet vil derfor i denne forbindelse vise til den nye NRK-plakaten, der NRK gjennom pilar fire bokstav h) pålegges et eksplisitt krav om å bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.

NRK2

Om NRK2 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

- Etter etableringen av tre hovedkanaler i NRK Fjernsyn i september 2007, ble NRK2 relansert som en ren bakgrunns-, dokumentar- og nyhetskanal. Denne profileringen har medført markante endringer i programstatistikken, der eksempelvis andelen *nyheter* er økt fra 14 prosent i 2007 til 44 prosent i 2008. Andelen *informasjonsprogrammer* økte fra 11,5 til 20,4 prosent. Samtidig er musikktilbudet nærmest borte i NRK2 i 2008, men øker substansielt i NRK1 og NRK3. Det interaktive musikktilbudet *Svisj* er flyttet til NRK3.
- Det totale antall sendetimer i NRK2 er ytterligere redusert i 2008 med 5 979 timer mot 7581 timer i 2007. Reduksjonen forklares igjen med flyttingen av *Svisj* til NRK3, noe som først fikk full uttelling for 2008.
- NRK redegjør for at det i 2008 ble lagt mer ressurser i NRK2, og andelen egenproduksjon økte fra 63 prosent i 2007 til 72 prosent i 2008.

Figur 6 – NRK2s programprofil

Medietilsynets vurdering – NRK2

NRK2 har i løpet av de to siste årene styrket den tematiske og sjangermessige bredden i programtilbudet, noe som klart må sees i sammenheng med etableringen av trekanalstrukturene på fjernsynssiden høsten 2007 og profileringen av NRK2 som en rendyrket bakgrunns-, dokumentar- og nyhetskanal. Samtidig med at andelen musikk er betydelig redusert siden 2006, og ikke lenger representerer den dominerende kategorien i NRK2s tilbud, vies tilsvarende større rom til de tyngre sjangrene og programkategoriene.

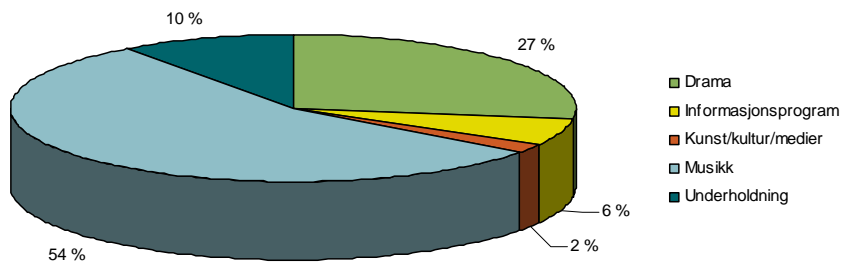
NRKSuper/NRK3

Om NRK Super/NRK3 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

- NRK Super er NRKs egen barnekanal, som deler kanalplassering med NRK3 i tidsrommet fra 0700 til 1930. Kanalen sendte 4 452 timer i 2008, og hovedvekten av tilbudet lå i animasjonsdrama med nær halvparten av sendetiden. Drama og underholdning var også store kategorier, med henholdsvis 22 og 15 prosent.
- NRK3 retter seg mot den yngre delen av befolkningen, men tilbyr også dramatiske, musikalske og underholdende opplevelser for voksne. Ifølge NRK tar NRK3 populærkultur på alvor, blant annet gjennom å formidle kvalitetsserier fra utlandet.

Figur 7 – NRK3s programprofil

Medietilsynets vurdering – NRK3

NRK3 har på tilsvarende måte som NRK2 tidligere år, en dominerende andel *musikk* i sine sendinger med godt over 50 prosent. De to neste kategoriene i omfang er *drama* og *underholdning* med henholdsvis 26,9 og 10,2 prosent. Dette gir lite rom for andre sjangrer i NRK3s tilbud, og bidrar derigjennom til at den tematiske bredden begrenses. Medietilsynet vurderer at tilbudet til barn gjennom NRK Super er vesentlig styrket, og trekker særskilt frem den høye andelen egenproduserte programmer (31 prosent). Til neste års regnskap forventer Medietilsynet, på samme grunnlag som for NRK1, at NRK rapporterer om sjangerfordelingen i musikktilbudet på NRK3.

NRK P1

Om NRK P1 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

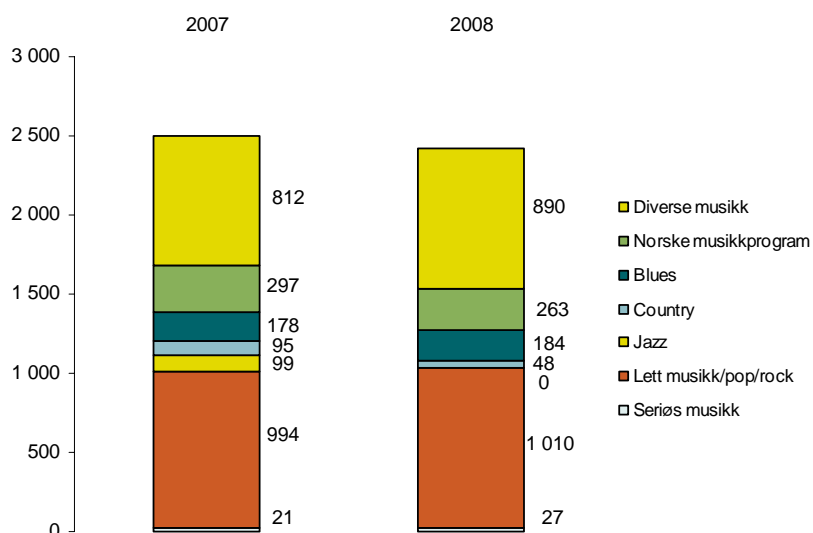
- Ifølge NRK skal P1, på samme måte som NRK1, romme de fleste programkategorier. *Distriktssendinger, nyheter, musikk og underholdning* var de største kategoriene i 2008. Ifølge NRK er også *sport* en av hjørnesteinene i tilbudet i P1. Fordelingen av programkategorier er stabil sammenlignet med året før, bortsett fra en liten nedgang i *underholdning* og *nyheter*, og en liten økning i andelen *livssyn, samfunnsspørsmål, fritid og portrettprogrammer*. NRK fremhever også at P1 ivaretar flere av NRKs forpliktelser både når det gjelder *livssyn, informasjon og barneprogrammer*.

- I 2008 ble det sendt 8 784 programtimer på P1, inkludert reprisesendinger og hele nattilbudet. Omfanget er på samme nivå som året før.

Figur 8 – NRK P1s programprofil

Figur 9 – NRK P1s musikkprofil

Medietilsynets vurdering – NRK P1

P1s programprofil viser høy grad av stabilitet de siste årene; *musikk* og *underholdning* er fremdeles klare tyngdepunkter i programtilbudet. Også *regionale sendinger*, *nyheter* og

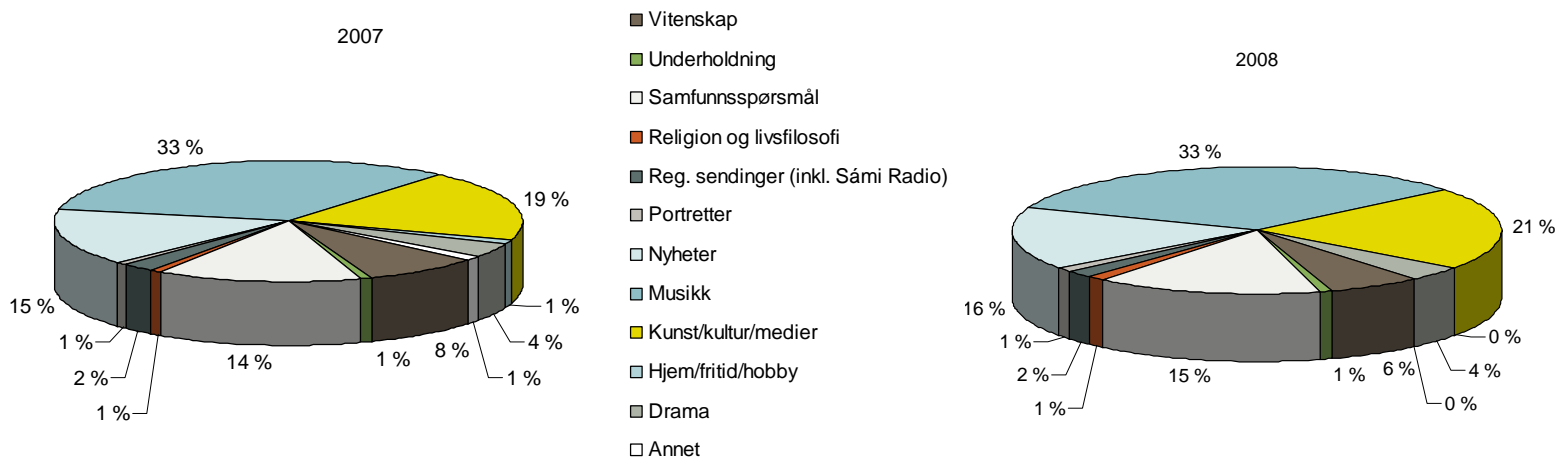
samfunnsspørsmål er viet mye plass i P1. Musikkbildet domineres av kategoriene *lett musikk/pop/rock* og *diverse musikk*, men også *norsk musikk* og *country* er representert. *Jazz* er ikke lenger representert i programstatistikken. Medietilsynet har vært kritisk til at andelen *diverse musikk* øker betydelig i NRKs kategorisering av *musikk*. Med en økning fra 99 timer i 2005 til 890 timer i 2008, medfører dette at Medietilsynet har et begrenset grunnlag for å vurdere den faktiske bredden i P1s musikktilbud. Dette er en utvikling Medietilsynet har vært kritisk til. All den tid *musikk* for det første er et klart tyngdepunkt i P1s tilbud og at P1 for det andre representerer den "brede" radiokanalen i NRKs profilering, og slik er den kanalen som mest direkte kan sammenlignes med de kommersielle søsterkanalene, er det viktig at NRK fremlegger statistikk som gir grunnlag for en reell vurdering av variasjonen i musikktilbudet. All den tid det stilles strenge krav til både Radio Norge og P4 med hensyn til rapportering av musikk, må det i det minste kunne forventes at NRK kan presentere en langt mer fullstendig statistikk enn det som gjøres i dag. I lys av at det digitale musikkarkivet ifølge NRK nå etableres, vil Medietilsynet forutsette at slik statistikk legges frem i neste års allmennkringkasterregnskap. Medietilsynet vurderer for øvrig at P1 byr på betydelig grad av bredde i sitt programtilbud, både tematisk og sjangermessig.

NRK P2

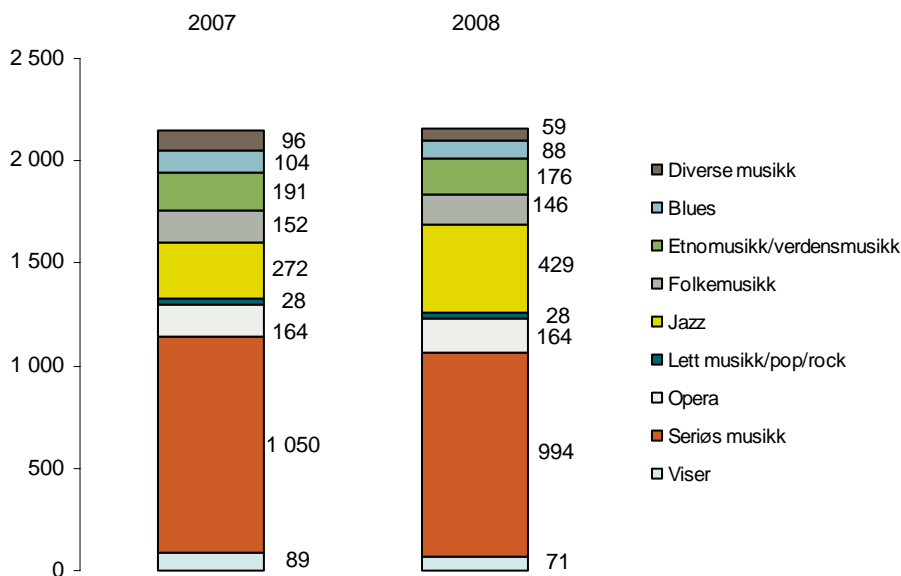
Om NRK P2 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

- P2 er kulturkanalen i NRKs hovedkanaler på radio, med 1385 programtimer innenfor sjangeren *kunst/kultur/medier* i 2008. Dette representerer en liten økning fra 2007.
- NRK viser til at P2s tilbud har stor bredde, både tematisk og i presentasjonsform. P2 har et tilbud innenfor *nyheter, debatt, analyser* og *samfunnsstoff*. 33 prosent av P2s sendetid er *musikk*, og tilbudet omfatter både klassisk musikk, jazz, verdensmusikk, folkemusikk og viser.
- Det ble sendt 6588 timer på P2 i 2008. Om natten frem til 06.00 har P2 samsending med Alltid Klassisk, og disse sendetidene er ikke regnet med.

Figur 10 – NRK P2s programprofil

Figur 11 – NRK P2s musikkprofil

Medietilsynets vurdering – NRK P2

På samme måte som for P1, fremstår programprofilen i P2 som svært stabil gjennom de siste årene. Fra Medietilsynets første allmennkringkastingsrapport for programåret 2004 og frem til i dag har kategoriene *musikk*, *kunst/kultur/medier*, *nyheter* og *samfunnsspørsmål* representert de klare tyngdepunktene i P2s programtilbud. I vurderingen av NRK i 2007 pekte Medietilsynet på visse variasjoner i P2s musikkprofil over tid, og trakk da frem en reduksjon i

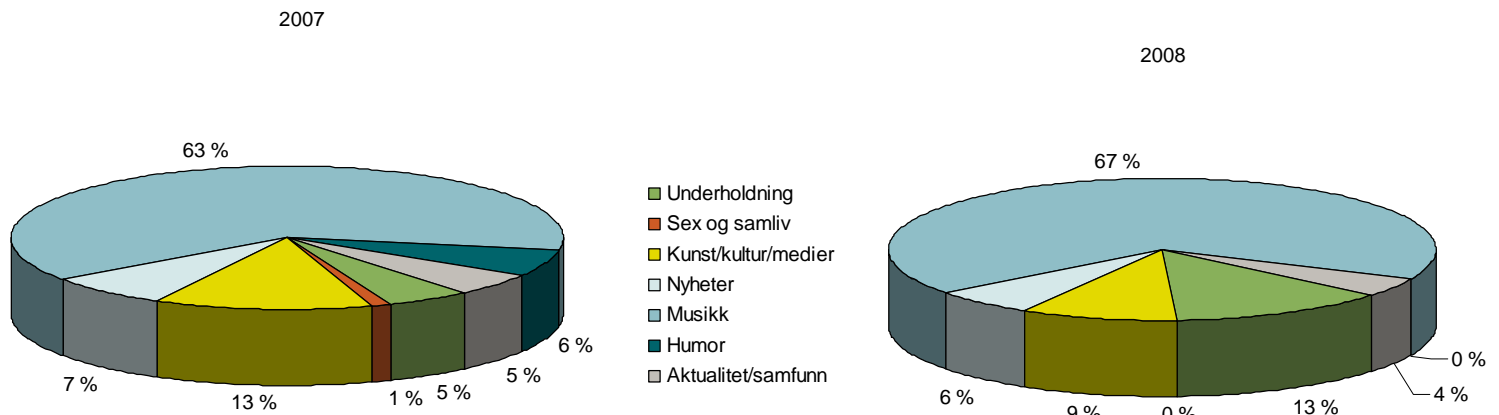
andelen *etnomusikk/verdensmusikk* og *lett musikk/pop/rock* og en økning i andelen *blues*, *folkemusikk*, *jazz*, *opera*, *seriøs musikk* og *viser*. I musikkstatistikken for 2008 styrkes denne tendensen, særlig ved at andelen *jazz* øker med 157 timer til 429 timer og dermed utgjør et klart tyngdepunkt i musikkprofilen. P2 kan likevel fremdeles vise til en betydelig større bredde i musikkprofilen, enn de andre radiokanalene. Med grunnlag i programstatistikken og programbeskrivelsene i NRKs allmennkringkasterregnskap, er det Medietilsynets vurdering at P2 kan vise til betydelig bredde, både tematisk og sjangermessig. Særlig er det grunn til å fremheve at P2 viderefører programsetting av et høyt antall tematisk avgrensede program, og dermed fremstår som en motvekt til det som må sies å være en trend i radiomediet generelt, og de kommersielle allmennkringkasterne spesielt.

NRK P3

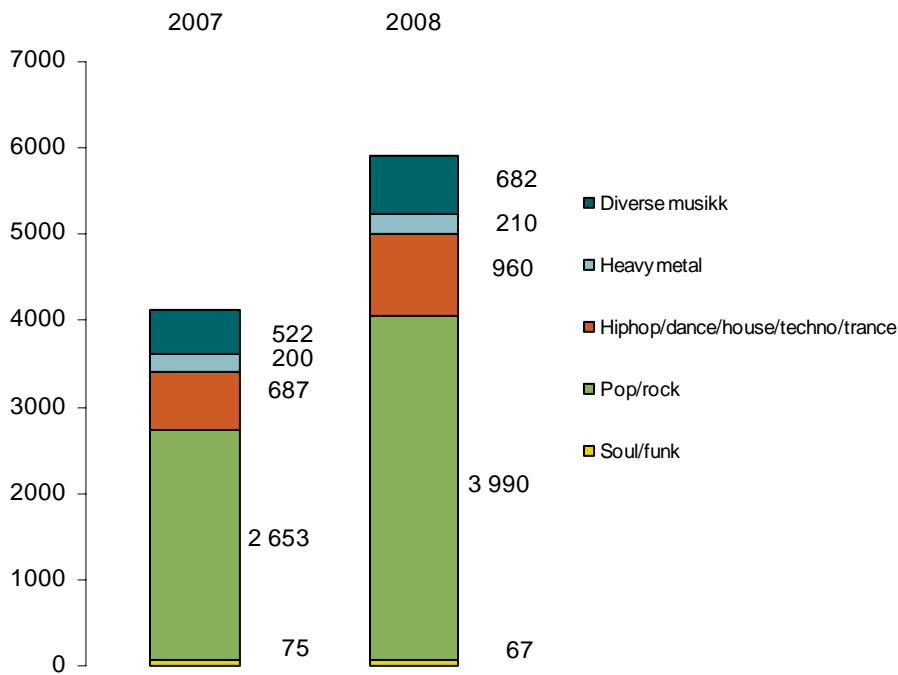
Om NRK P3 fremgår blant annet følgende av allmennkringkasterregnskapet:

- P3 retter seg mot et ungt publikum og har en aldersmessig målgruppe fra 15 til 30 år. P3 er en bredt anlagt ungdomskanal på dagtid (mellom 0600 og 1800), og mer av en kulturkanal for pop og rock på kvelds- og nattestid. NRK viser til at P3 i de sene nattetimene gir rom for smale nisjeprogram for spesielt musikkinteresserte.
- Bærebjelkene i P3-tilbudet er *musikk*, *humor*, *underholdning* og *nyheter* for unge mennesker. *Musikkprogrammene* oppgis å være det desidert viktigste i P3s tilbud, og utgjør da også 67 prosent av programtilbudet i 2008. *Nyheter* og programmer om *kunst/kultur/medier* har også store andeler i tilbudet.
- Det ble sendt 8 784 timer på P3 i 2008.
- Alle NRKs radiokanaler bruker i økende grad Internett for å forbedre sitt programtilbud, men i særdeleshet P3 som henvender seg til internettgenerasjonen.

Figur 12 – NRK P3s programprofil

Figur 13 – NRK P3s musikkprofil

Medietilsynets vurdering – NRK P3

Musikk har i samtlige år som Medietilsynet har vurdert programtilbudet til NRK, dominert profilen til P3. I 2008 utgjør *musikk* 67 prosent av sendetiden, noe som er en økning på to

prosent sammenlignet med året før. I 2008 rapporterte NRK for første gang programstatistikken for P3 inkludert nattilbudet, og gir således et helhetlig bilde av programvirksomheten. Musikkprofilen i kanalen er dominert av *pop/rock*. I tillegg spilles en del *hiphop/dance/house/techno/trance* og *diverse musikk*, mens *heavy metal* og *soul/funk* utgjør relativt mindre andeler. Andelen *diverse musikk* er en betydelig post med 682 timer, den har også økt sammenlignet med foregående år. Som for musikktilbudet på P1, gir denne samleposten lite informasjon og begrenset grunnlag for å vurdere bredden i P3s faktiske musikktilbud. Medietilsynet har i samtlige rapporter pekt på at en så stor andel musikk bidrar til å begrense rommet for andre sjangrer og temaer. Ut fra en slik vurdering ble også P3s økning i andelen *aktualitet/samfunn* samtidig med en reduksjon i andelen *musikk* i 2005 vurdert positivt med hensyn til den tematiske og sjangermessige bredden, slik P3 bidrar til den i NRKs kjernetilbud i radio. De to siste årenes programprofil, slik den kommer til uttrykk i P3s programstatistikk, indikerer at denne variasjonen ikke representerte noen varig trend.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

NRKs tre hovedkanaler på henholdsvis radio- og fjernsynsplattformen har ulike og til dels utfyllende profiler, noe som gir bredde og variasjon i det samlede programtilbudet som tilbys. Profileringen av hovedkanalene i radio og fjernsyn følger samme mønster, der P1 og NRK1 representerer de brede og ”folkelige” kanalene som rommer de fleste programkategorier, P2 og NRK2 er kanalene for fordypning, analyse og kunnskapsformidling og P3 og NRK Super/NRK3 representerer barne-⁴⁰ og ungdomstilbudet. I vurderingene av de nåværende vedtektenes programforpliktelser for NRK, baserer Medietilsynet seg på at kravene skal innfris på henholdsvis radio- og fjernsynsplattformen. Når målgruppeinnretningen av hovedkanalene i radio og fjernsyn legger tilbudet til ungdom i egne, dedikerte kanaler, mener Medietilsynet det er rimelig å stille krav til at en statlig, lisensfinansiert allmennkringkaster ivaretar en tematisk og sjangermessig bredde i tilbudet til ungdomsgruppen. Dette har en særlig side til den demokratiske funksjonen en allmennkringkaster har, en dimensjon som i den nye NRK-plakaten til NRK er styrket gjennom flere eksplisitte krav til virksomheten.

---

⁴⁰ Barnetilbudet gis i denne sammenheng fortrinnsvis i NRK Super, mens P3 kun har en vidt definert ungdomsmålgruppe. Se for øvrig vurderingen av tilbudet til unge i punkt 5.4.1.5 ovenfor.

Medietilsynet har tidligere vært kritisk til at samtidig som *musikk* er en hovedpost i alle de tre radiokanalene, er det samlede musikktilbudet dominert av *pop/rock*. Medietilsynet fastholder at de to trekkene bidrar til å svekke den sjangermessige bredden i NRKs radiotilbud. P2 fremstår imidlertid som en motvekt til de andre kanalene, med en alternativ musikkprofil.

Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir kravet om tematisk og sjangermessig bredde.

5.4.2.2 Informasjonsprogram

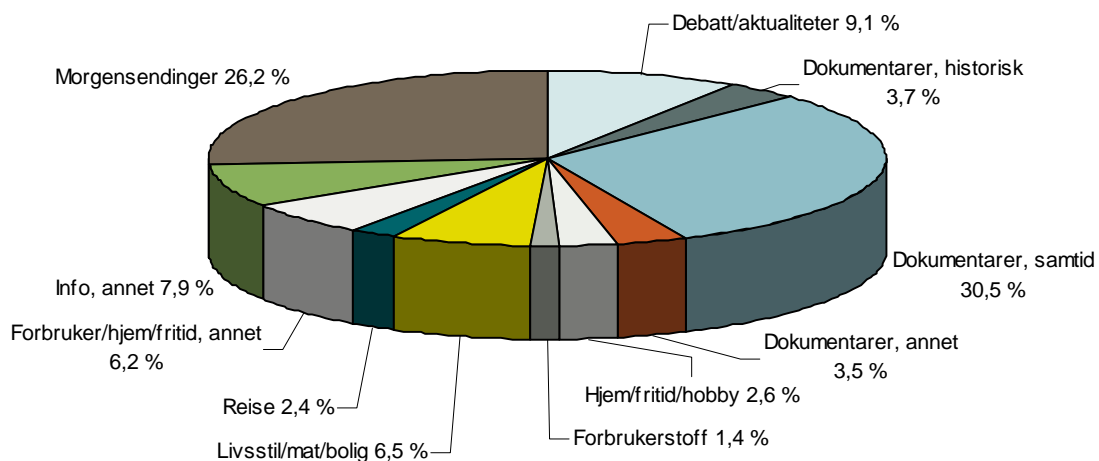
Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, andre strekpunkt, skal NRK i sin kjernevirksomhet by på programmer som er informerende og utviklende, og som øker befolkningens allmennkunnskap.

NRK redegjør for fakta- og informasjonsprogrammer i allmennkringkasterregnskapet (s. 48–55). Der fremgår det blant annet følgende:

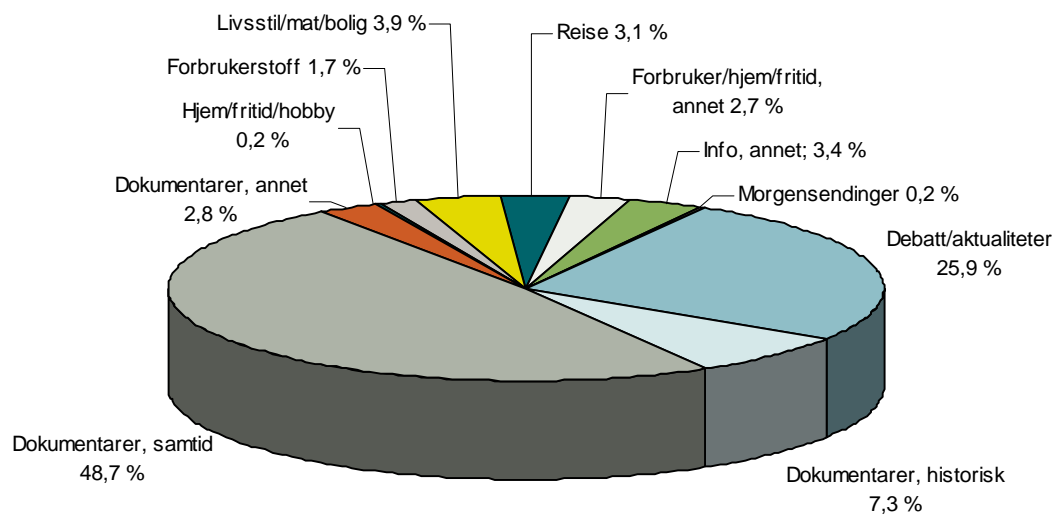
- NRK redegjør for flere programområder som kan bidra til å virke informerende og utviklende og øke befolkningens allmennkunnskap, herunder *informasjonsprogram*, *naturprogram*, *nyheter*, *aktualiteter*, *dokumentarer*, *samfunnsprogram*, *kulturprogram* og *vitenskapsprogram*.
- Programstatistikken for fjernsynskanalene viser at andelen *informasjonsprogrammer* øker betydelig i 2008. Til sammen ble det sendt 2 935 timer *informasjonsprogrammer* på NRK1, NRK2 og NRK3. Av disse ble 1 475 timer sendt i NRK1, 1 219 i NRK2 og 241 i NRK3. Økningen er markant i NRK2. Se prosentandelene for NRK1 og NRK2 i figur 13 og 14 nedenfor.
- På radioplattformen er det P2 som har de største andelene innenfor *samfunnsspørsmål* og *vitenskap* med henholdsvis 14,9 og 5,8 prosent av programtilbudet. I P1 utgjør *samfunnsspørsmål* 8,4 prosent og *vitenskap* 1,3 prosent. I begge kanaler er disse programkategoriene svakt økende sammenlignet med året før.

Figur 13 – Informasjonsprogrammer på NRK1 fordelt på underkategorier

Figur 14 – Informasjonsprogrammer på NRK2 fordelt på underkategorier

Medietilsynets vurdering

I vurderingen av dette kravet baserer Medietilsynet seg på NRKs egen redegjørelse for de ulike programbeskrivelsene i allmennkringkasterregnskapet. For å kunne vurdere hvorvidt NRKs programmer er utviklende og bidrar til økning av befolkningens allmennkunnskap, har Medietilsynet påpekt at det kreves innholdsanalyser av de programmer NRK oppgir som bidrag til å innfri denne forpliktelsen. Slike undersøkelser er ikke foretatt i 2008, men gjennom programstatistikken for NRKs hovedkanaler for radio og fjernsyn kan det slås fast at programkategorier som tradisjonelt byr på informerende og utviklende perspektiver har relativt stor plass i tilbudet. Av programbeskrivelsene fremgår det etter Medietilsynets vurdering at NRK tilbyr flere slike programmer i radio og fjernsyn, som både favner bredt og har en høy grad av regularitet.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK byr på en rekke programmer som har informerende perspektiver både i radio og fjernsyn, og slik bidrar til kunnskapsformidling på begge plattformer.

5.4.2.3 Brede og smale publikumsgrupper

Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, tredje strekpunkt, skal NRK i programtilbudet i sin kjernevirksomhet ha et innhold som appellerer til brede lag av befolkningen og som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper.

NRK redegjør for tilbudet til brede og smale publikumsgrupper i allmennkringkasterregnskapet (s. 83-95). Her går det frem at NRK har et bredt spekter av programmer i radio og fjernsyn som appellerer til brede befolkningsgrupper. NRK kan også vise til flere programmer som er rettet mot ulike interesse- og aldersgrupper. Det vises til utdragene fra NRKs allmennkringkasterregnskap referert under punktene 5.4.1.2 Norskspråklig tilbud til barn under 12 år, 5.4.1.3. Samisk tilbud, 5.4.1.5 Norskspråklig tilbud til unge, 5.4.1.6 Samisk-språklig tilbud til barn og unge, 5.4.1.7 Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter, 5.4.1.8

Kulturprogrammer, 5.4.1.15 Regional programvirksomhet og 5.4.2.1 Tematisk og sjangermessig bredde.

Medietilsynets vurdering

NRKs vedtekter inneholder både overordnede krav og en rekke spesifikke krav til sendingene, herunder både krav om programmer om bestemte temaer og et programtilbud til særskilte målgrupper, som barn og unge, minoritetsgrupper og den samiske befolkningen. Det overordnede kravet om et innhold som både appellerer til brede lag av befolkningen, og som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper, dreier seg om en variasjon i publikumshenvendelse i betydningen ulike interesse- eller aldersgrupper.

Slik kravet er formulert i NRKs vedtekter, er det Medietilsynets vurdering at NRK redegjør for et bredt uvalg av programmer innenfor kjernetilbudet i radio og fjernsyn som appellerer til brede lag av befolkningen. Når det gjelder innfrielsen av kravene med hensyn til spesifikke grupper og interesser, vises det til vurderingene i rapportens punkt 5.4.1.2 Norskspråklig tilbud barn under 12 år, 5.4.1.3 Samisk-språklig tilbud, 5.4.1.5 Norskspråklig tilbud til unge, 5.4.1.6 Samisk-språklig tilbud til barn og unge, 5.4.1.7 Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter og 5.4.1.8 Kulturprogrammer. Av disse vurderingene fremgår det at NRK på flere smale programområder ivaretar kravene, men at visse mangler medfører at kravene om et programtilbud til enkelte publikumsgrupper ikke innfris fullt ut. Dette gjelder blant annet tilbudet til barn på radio, tilbudet til nasjonale minoriteter, tilbudet til den samiske befolkningen i fjernsyn i helgene og det samisk-språklig tilbudet til barn og unge på radio.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK har et tilbud til brede og smale publikumsgrupper, men at visse mangler i tilbudet til særskilte målgrupper gjør at kravet ikke innfris fullt ut.

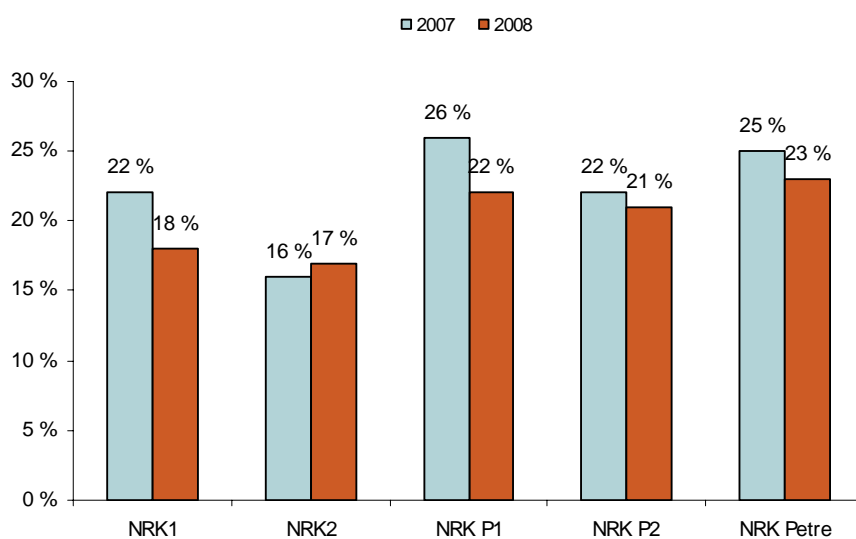
5.4.2.4 Norskspråklige sendinger og bruk av målformer

Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, fjerde strekpunkt, skal NRKs programtilbud i kjernevirksomheten i hovedsak bestå av norskspråklige sendinger. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av verbalinnslagene skal være på nynorsk.

NRK redegjør for bruken av målformer i allmennkringkasterregnskapet (s. 94) og om egenproduksjoner (s. 87). Der fremgår det blant annet følgende:

- NRK har lagt frem en tabell som viser at andelen egenproduksjon er 63 prosent i NRK1, 72 prosent i NRK2, 22 prosent i NRK3 og 31 prosent i NRK Super. Alle disse tallene er eksklusiv jukebokssendinger. Andelen økte ifølge NRK med én prosent i NRK1 og ni prosent i NRK2 i 2008. Andelen nynorsk i 2008 var 18 prosent i NRK1, 17 prosent i NRK2, 22 prosent i P1, 21 prosent i P2 og 23 prosent i P3. Dette representerer en reduksjon i samtlige kanaler med unntak for NRK2. Gjennomsnittsandelen for fjernsynskanalene var i 2008 17,5 mot 19 prosent året før. Gjennomsnittet i radiokanalene var 22 prosent i 2008 mot 24,33 prosent året før.
- NRK uttaler at de har iverksatt tiltak etter våren 2008, og nynorskandelen økte i NRK1 og NRK2 i løpet av høsten uten at det var tilstrekkelig til å heve den samlede andelen. Nynorskandelene i de nye kanalene NRK3 og NRK Super rapporteres ikke for 2008 på grunn av manglende statistisk materiale. NRK viser til Nynorsk mediesenter i Førde, som er et viktig tiltak for å videreutvikle nynorskbruken i NRK. Senteret er et kurs- og opplæringscenter for nynorsk i radio, fjernsyn og på internett. I 2008 holdt senteret 15 kurs.

Figur 14 - NRKs tv- og radiokanaler, andel programmer på nynorsk

Medietilsynets vurdering

Det stilles krav om at NRKs kjernetilbud i hovedsak skal bestå av norskspråklige sendinger. Denne delen av kravet har også en side til det overordnede kravet om å styrke norsk språk, identitet og kultur. NRK har tidligere informert om at oversikten over egenproduksjonen i fjernsyn gir et bilde av hvor stor andel norskspråklige sendinger NRK *i det minste* har. Ut fra tidligere informasjon fra NRK om at samtlige radiosendinger i all hovedsak er norskspråklige, blir vurderingen av kravet særskilt viktig med hensyn til NRKs fjernsynstilbud. I TV 2s konsesjonsvilkår stilles det krav til at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige, og det er derfor rimelig å forvente at NRKs sendinger minst skal ha en like stor andel. Ifølge NRKs redegjørelse er over 60 prosent av sendingene i NRK1 over 70 prosent av sendingene i NRK2 egenproduserte⁴¹. I tillegg kommer innkjøpte, norskspråklige sendinger som ble sendt på NRK. Etter Medietilsynets vurdering er det dermed rimelig å si at NRKs programtilbud *i hovedsak* består av norskspråklige sendinger.

Medietilsynet har i de senere års rapporter vært kritisk til at NRK ikke innfrir minimumskravet til nynorskandel i sitt programtilbud. Kritikken har i særlig grad vært rettet mot NRKs fjernsynstilbud, der den gjennomsnittlige nynorskandelen har ligget under 20 prosent. I radiotilbudet har gjennomsnittsandelen ligget nærmere 25 prosent. I 2008 går

⁴¹ Eksklusive jukebokssendinger.

nynorskandelene ytterligere ned, både i fjernsyn og i radio. I lys av at andelskravet på 25 prosent er et minimumskrav, mener Medietilsynet denne utviklingen er særlig negativ. NRK har som statlig, lisensfinansiert allmennkringkaster et særskilt ansvar for at begge de offisielle målformene ivaretas på en tilfredsstillende måte. NRK har i flere års regnskaper redegjort for tiltak som er satt i verk for å øke nynorskbruken i kanalene, som Nynorsk mediesenter i Førde. Medietilsynet mener det er å forvente at de ulike tiltakene NRK har satt i verk for å øke nynorskbruken, nå må komme til uttrykk i det faktiske programtilbudet til NRK på en slik måte at den negative trenden snus.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRKs sendinger i hovedsak er norskspråklige. NRK innfir imidlertid ikke kravet om at 25 prosent av verbalinnslagene skal være på nynorsk i sin kjernevirksomhet i 2008.

5.4.2.5 *Bredde i den samfunnsmessige dekingen*

Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, femte strekpunkt, skal NRK i programtilbudet i sin kjernevirksomhet samlet ha en bred samfunnsmessig deking og således avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår som finnes i de forskjellige delene av landet.

NRK redegjør for den samfunnsmessige bredden i programtilbudet i allmennkringkasterregnskapet (s. 74-81). Det vises til utdrag fra NRKs redegjørelse referert under rapportens punkt 5.4.1.15 Regional programvirksomhet.

Medietilsynets vurdering

NRK har i de spesifikke kravene forpliktelser knyttet til blant annet kulturprogrammer, programmer om religion og livssyn, programmer for minoriteter og regionale sendinger. Medietilsynets vurderinger av NRKs programtilbud på disse områdene fremgår i punktene 5.4.1.8 om kulturdekingen, 5.4.1.7 om tilbud til nasjonale og språklige minoriteter, 5.4.1.9 om livssyns-/religionsdekingen og 5.4.1.15 om den regionale programvirksomheten. På bakgrunn av vurderingene Medietilsynet har gjort i forbindelse med disse spesifikke kravene,

vurderer tilsynet samtidig at NRK redegjør for programmer som bidrar til en bred samfunnsmessig dekning i sin samlede kjernevirksomhet.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynet konkluderer med at NRK i sin kjernevirksomhet tilbyr en bred samfunnsmessig dekning.

5.4.2.6 Kringkastingsorkesteret

NRK skal ifølge vedtektenes § 3-4 andre ledd holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

NRK skriver om Kringkastingsorkesteret i allmennkringkasterregnskapet (s. 30) og i supplerende opplysninger. Der fremgår det blant annet følgende:

- Kringkastingsorkesterets forestillinger ble formidlet i P2, der NRK blant andre nevner elleve forestillinger med klassisk musikk samt et utvalg konserter med populærmusikk som eksempelvis musikalsk hyllest av artisten Prince i anledning hans 50-årsdag, ulike konserter med utgangspunkt i filmmusikk og Valdres sommersymfoni.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

NRKs redegjørelse viser at NRK har et fast orkester som i 2008 har hatt et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk. Medietilsynet konkluderer med at NRK innfrir dette kravet.

5.4.2.7 NRKs rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur

Ifølge vedtektenes § 3-4 tredje ledd skal NRK i sin kjernevirksomhet legge særlig vekt på sin rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur.

NRK redegjør for sin rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kultur i allmennkringkasterregnskapet (s. 26-33), og det samiske tilbudet spesielt (s.63-67). Det vises til utdrag fra NRKs allmennkringkasterregnskap referert i rapportens punkt 5.4.1.3 Samisk tilbud, 5.4.1.8 Kulturprogrammer og 5.4.1.14 Scenekunst og musikk.

Medietilsynets vurdering

Med grunnlag i Medietilsynets vurderinger under punkt 5.4.1.8 om kulturprogrammer og punkt 5.4.1.14 om scenekunst og musikk, er det grunnlag for å konkludere med at NRK innfrir kravet som formidler av *norsk* kunst og kultur. Gjennom programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv og formidling av scenekunst og musikk fra statlig finansierte kulturinstitusjoner ivaretas også dette overordnede kravet. I vurderingen av NRKs ivaretagelse av kravet som formidler av *samisk* kultur, ser Medietilsynet hen til vurderingen i punkt 5.4.1.3. Vurderingen viser her at NRK bidrar til å utvikle og formidle samisk kunst og kultur, særlig gjennom en betydelig andel *kultur og underholdning* i det samlede samiske radiotilbudet. Omfang og regularitet i formidlingen av samiske kulturprogrammer i fjernsyn er imidlertid på beskjedent nivå i forhold til NRKs rolle som utvikler og formidler av samisk kunst og kultur.

Medietilsynets konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at NRK ivaretar det overordnede kravet om å utvikle og formidle norsk og samisk kunst og kultur.

5.4.2.8 Teksting for hørselshemmede

Ifølge vedtektenes § 3-4 fjerde ledd skal NRKs allmennkringkastingstilbud i fjernsyn gjøres tilgjengelig for døve og hørselshemmede ved at NRK skal ta sikte på at alle programmene skal tekstes.

NRK redegjør for teksting for hørselshemmede i allmennkringkasterregnskapet (s. 94-95).

Der fremgår det blant annet følgende:

- NRK tekster de fleste forhåndproduserte programmer. Direktesendte programmer, som nyheter og de debattprogrammer som *RedaksjonEN* og enkelte viktige nasjonale hendelser, blir også tekstet.
- NRK har også en egen kanal, NRK1 Tegnspråk, som er en digital tv-kanal som tolker NRKs barne-tv, nyheter og diskusjonsprogrammer.
- NRK deltar i Medietilsynets *Tale til tekst*-prosjekt, der målet er å utvikle talegjenkjenningsteknologi som vi øke andelen tekstede direktesendte program.

Medietilsynets vurdering og konklusjon

Medietilsynets konklusjon er at NRK ivaretar kravet til teksting, og at tekstingens omfang synes tilfredsstillende innenfor de rådende tekniske rammebetingelser.

Nye nordmenn på lufta

*En studie av hvordan allmennkringkasterne oppfyller sine
flerkulturelle programforpliktelser*

Foto: Bob Montesclaros

Gunn Bjørnsen
Avdeling for mediefag
Høgskulen i Volda

Innhold

Innhold	2
Forord	3
Innledning	4
Om rapporten	4
Flerkulturelle programkrav under lupen	5
Forskningsspørsmål	5
Mangfoldige flerkulturelle forpliktelser	6
Av- og begrensninger	8
Metodisk tilnærming	9
Kvantitativ innholdsanalyse – <i>med</i> kvalitative innslag	10
Utvalg	10
Variabler & verdier	12
Radio Norge	15
Redaksjonelt i Babel	16
Babelske tema	16
Folk på lufta	17
Perspektiv; normaliserende og overflatisk	18
Babel og programkravene	18
P4 Radio hele Norge	19
Gelius og Hvermann; etniske nordmenn om livssyn og kjærlighet	20
Timen; norsk musikk og sjeldne røster	21
P4 og programforpliktelsene	22
TV 2	23
Dokument 2 – Blodpenger og Forsvunnet i lykkeland	24
Reflektor – Velkommen til Norge	26
Pastor på prøve – hos Tommy Sharif	27
Tonje Steinsland møter Phung Hang	28
Karasjokket	29
TV 2 og programkravet	30
NRK	31
Radio Migrapolis; flerkulturelle tema og kvinnelige kilder	32
Migrapolis (TV); flerkulturelt flaggskip gjennom 11 år	33
NRK og programkravene	34
Resultatene i et komparativt perspektiv	35
Redaksjonelt innhold	35
Hvem og hva kommer på lufta?	36
Integrere, kritisere, analysere	38
Avslutning	39
Litteratur	42
Vedlegg	44
Vedlegg 1; Kodeskjema	44
Vedlegg 2; Kilde- og temaoversikt, flerkulturelt på radio	48

Forord

I hvilken grad allmennkringkasterne oppfyller sine flerkulturelle programforpliktelser i dagens Norge er tema for denne rapporten. Den har blitt utarbeidet på oppdrag fra Medietilsynet, og inngår som del av Medietilsynets arbeid med Allmennkringkastingsrapporten 2008.

Prosjektet har blitt gjennomført i godt samarbeid med kolleger ved Høgskulen i Volda. Johann Roppen og Ivar John Erdal har bidratt til utforming av prosjektdesign og kodeskjema og har gitt konstruktive tilbakemeldinger på rapporten. Sistnevnte har dessuten vært en flittig interkoder, mens førstnevnte også har stått for den administrative oppfølgingen. Jan Fredrik Hovden har raust stilt sin SPSS-spisskompetanse til disposisjon.

Medietilsynets kontakter i NRK, TV 2, P4 og Radio Norge har raskt og smertefritt skaffet til veie programmene som utgjør datagrunnlaget for analysen. Marie Therese Lilleborge i Medietilsynet har fulgt svært effektivt og vennlig opp i forbindelse med innhenting av materialet, nyttige innspill og annen informasjon gjennom hele prosjektperioden.

Takk til alle!

Bærum, mars 2009

Gunn Bjørnsen

Innledning

Denne rapporten handler om hvordan allmennkringkasterne¹ oppfyller sine flerkulturelle programkrav slik de er forpliktet til gjennom konsesjonsvilkår, konsesjonssøknader og vedtekter. Arbeidet er utført på oppdrag fra Medietilsynet som har til oppgave å føre tilsyn med at programforpliktelsene innfris. Rapporten vil inngå som en del av Medietilsynets vurderingsgrunnlag for Allmennkringkastingsrapporten 2008.

Studiens empiriske grunnlag er radio og TV-programmer kanalene selv mener bidrar til å oppfylle sine flerkulturelle programkrav. Utvalgte programmer fra Radio Norge ("Babel"), P4 ("Timen" og "Gelius og Hvermann"), TV 2 (ulike dokumentar- og magasinprogram) og NRK (Migrapolis, TV og radio) har blitt analysert. Undersøkelsen er gjennomført i perioden desember 2008 til mars 2009.

De flerkulturelle programforpliktelsene kan sees som en presisering av de overordnede målene i norsk allmennkringkasting om å nå både brede og smale seer- og lyttergrupper, bidra til å styrke norsk identitet og ha en demokratisk funksjon som sikrer at alle røster blir hørt. NRKs forpliktelser må også forstås i lys av NRK-plakaten som ble vedtatt i 2008 og presiserer myndighetenes forventninger til NRK som allmennkringkaster.

De flerkulturelle forpliktelsene, og oppfatningene av dem, vil selvsagt være i kontinuerlig endring og gjenspeile diskursen om "det flerkulturelle" i samfunnet som helhet. Det har skjedd både mye og lite i transformasjonen fra "våre nye landsmenn" (anakronisme fra syttitallet, men fortsatt i bruk) til "det nye norske vi" (jf Gahr Støre, første gang brukt i forbindelse med karikaturstriden i 2006/07 (jf kronikk i Aftenposten 29.04.07), gjentatt under den intense hijab-debatten vinteren 2009 (jf Gahr Støres tale i Fafo 2009, Dagbladet, 27.02.09)).

Om rapporten

Etter denne innledningen følger en nærmere beskrivelse av tema, begrensninger og metodisk tilnærming. Deretter blir resultatene for hvert program og den enkelte kanal presentert separat

---

¹ Allmennkringkasterbegrepet er selvsagt ikke uproblematisk i dagens medielandskap, og det finnes et stort antall, dels motsetningsfylte, definisjoner (jf Syvertsen 1999 og 2008). Begrepet er imidlertid ikke gjenstand for problematisering i denne rapporten.

i en nokså refererende form, med en påfølgende drøfting av hva resultatene kan si om oppfyllelse av de spesifikke flerkulturelle programkravene. Det blir ikke konkludert i forhold til i hvilken grad programforpliktelsene blir oppfylt, men diskusjonen har til hensikt å gi et grunnlag for Medietilsynets slutninger.

I forlengelsen av dette trekkes trådene så sammen i en sammenligning av enkelte program og kanaler når det gjelder spørsmål som valg av tema, kilder og perspektiv. Til slutt følger noen refleksjoner rundt fenomenet flerkulturelle programkrav, som også inkluderer et blikk bakover i tid til da de flerkulturelle programkravene sist var gjenstand for en ekstern undersøkelse, i 2000.

Rapporten er et stykke oppdragsforskning, og bærer som tekst preg av å først og fremst skulle presentere resultatene av innholdsanalysen. Formålet er primært å bidra til å gi Medietilsynet et mest mulig konkret og anvendelig vurderingsgrunnlag basert på en innholdsanalyse av de utvalgte programmene. Samtidig blir det likevel, i den avsluttende delen, gjort et forsøk på å sette analysen inn i en noe større faglig og samfunnsmessig sammenheng og trekke noen linjer til tidligere forskning om medier og minoriteter.

Flerkulturelle programkrav under lupen

Her følger en beskrivelse av problemstilling og en drøfting av sentrale begreper. Det blir også gjort rede for prosjektets av- og begrensninger.

Forskningsspørsmål

Den overordnede problemstillingen som skal belyses i denne rapporten er om – og hvordan – allmennkringkasterne oppfyller sine flerkulturelle programforpliktelser. Dette skal utforskes gjennom en analyse av utvalgte program, og de sentrale forskningsspørsmål blir dermed:

- På hvilken måte kommer flerkulturalitet til uttrykk i det enkelte program?
- I hvilken grad er det samsvar mellom innholdet i programmene og de spesifikke flerkulturelle programforpliktelsene?

En operasjonalisering av hovedspørsmålet gir tre hovedbolker av variabler; redaksjonelt innhold (omfang og tema), hvem som kommer til orde (programledere/reportere og kilder) og perspektiv (bl.a vinkling og grad av fordykning). Hvordan disse er operasjonalisert nærmere og gir grunnlag for analysen beskrives under avsnittet ”Variabler og verdier”.

Mangfoldige flerkulturelle forpliktelser

Begrepet ”flerkultur” er ikke uproblematisk, uansett i hvilken sammenheng det forekommer. ”Flerkulturell bakgrunn” er en lite meningsbærende kategori, som lett kan bidra til å forenkle virkeligheten til å bestå av dem med og uten slik bakgrunn – altså, velkjente, ”oss” og ”dem”, ”vi” og ”de andre” (Bjørnsen og Smistrup 2003). Det vil være minst like store variasjoner *innenfor* gruppen (som knapt kan kalles en gruppe) som *mellom* ”de flerkulturelle” og ”majoriteten”. Sekkebetegnelsen inkluderer både helnorske etterkommere, førstegenerasjons innvandrere og nyankomne asylsøkere, norskpakistanere, polakker, kongolesere og romanifolk. Iblant inkluderes sågar adopterte med mørk hudfarge². Det er åpenbart at alle disse ikke representerer en samlet potensiell lytter- og seergruppe, og flerkulturelle programkrav er dermed et komplisert fenomen. Det er individer, hele og sammensatte mennesker, som ser på TV og lytter til radio, uansett bakgrunn.³

Med disse tungtveiende forbehold i bakhodet, er det i vår sammenheng likevel nyttig – og nødvendig all den tid det er slik programkravene er formulert (og samfunnet er konstruert..) – å operere med et pragmatisk flerkulturbegrep. I en operasjonalisering for formålet her vil ”flerkulturelle” og ”etniske minoriteter” dermed bli brukt i svært vide betydninger og omfatte alt som henspeiler på variasjon i kulturelle, religiøse og språklige uttrykk; det ”ikke klassisk A4 og urnorske”. Et slikt unyansert og lavt presisjonsnivå underkjenner selvsagt ikke flerkulturalitet som sammensatt og mangefasettert.

I programkravene brukes begrepet ”flerkulturelt” flittigst, i tillegg kommer også ”etniske minoriteter”, ”nasjonale og språklige minoriteter” og ”fremmedkulturelle”. Dette er alle

---

² Dette signaliserer en *mulig* annen etnisk bakgrunn, og hudfarge kan som kjent tidvis også vise seg å være direkte relevant. Også jf. uttrykket ”visible minorities” (Andreassen 2005).

³ ”Nye nordmenn” i denne rapporttittelen er også tenkt å henspeile på at dette er problematisk; hvor lenge kan man egentlig være ”ny”?.. Samtidig er noen faktisk helt nye og de ”helnorske flerkulturelle” er også relativt sett nye (jf det mer innarbeidede begrepet i vårt naboland; ”nydanske”).

begreper med tilsvarende ”heftelser”, og sistnevnte er dessuten et fyord innen migrasjonsforskningen; ”fremmed” signaliserer avstand. Slik lyder formuleringene:

- Radio Norge: *Konsesjonæren skal ha et fast ukentlig magasin som tar opp aktuelle flerkulturelle temaer. Konsesjonæren skal rekruttere medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn. Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere flerkulturelle perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt.*
- P 4: *P4 skal sende ...80 sendinger og 70 timer med programmer for og om det flerkulturelle Norge.*
- TV 2: *TV 2 skal ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter.*
- NRK: *..NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde programmer for nasjonale og språklige minoriteter.*

Som vi ser, finner vi stor variasjon i detaljnivå og ambisjoner samt mangfoldige formuleringer i programkravene. Dette har historiske årsaker. NRKs programkrav har lange røtter som også kommer til uttrykk i andre styringsdokumenter. TV 2 har generelt lite detaljerte programkrav når det gjelder alle programområder, mens de svært presise programkravene for Radio Norge og P4 må forstås på bakgrunn av konkurransen om hovedkonsesjonen i 2004.

Programkravene vil bli diskutert nærmere under beskrivelsen av hver enkelt kanal.

Konsesjonskravenes formuleringer tydeliggjør poenget ovenfor med de problematiske kategorier knyttet til hva og hvem som er det/de flerkulturelle. For NRK sin del brukes begrepene ”nasjonale og språklige minoriteter”, som har tilsvarende utfordringer. Her må ”språklige minoriteter” primært antas å vise til ”de flerkulturelle”, mens nasjonale minoriteter inkluderer kvener, jøder, skogfinner og ”de reisende” (rom- og romanifolk) (jf. Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2007).

Det ligger ellers en mulig utfordring i programkravformuleringene knyttet til hvorvidt programmene skal være *for* og/eller *om* det flerkulturelle Norge, hvilket i prinsippet selvsagt

kan innebære høyst ulike ting. Det er forskjell på å være målgruppe og å være tema. TV 2s og NRKs programkrav inneholder bare forpliktelser *for*, mens P4s inkluderer både *for* og *om*. I Radio Norge er det en hovedvekt på *om*, men både det å inkludere et flerkulturelt perspektiv og å ta opp aktuelle flerkulturelle tema, slik det står i programkravene, kan selvsagt også tolkes til at man har en ide om at dette også særlig vil appellere til lyttere med flerkulturell bakgrunn. For Radio Norges del gjelds også preposisjonen *av*, uttrykt gjennom målsettingen om ”fremmedkulturell” rekruttering. Mulige dilemma knyttet til denne tematikken vil bli belyst nærmere mot slutten av rapporten. For selve gjennomføringen av denne undersøkelsen har dette ingen direkte betydning da ”alt flerkulturelt” blir registrert uavhengig av om det er til, om eller av folk med etnisk minoritetsbakgrunn. For vurderingen av funnene opp imot programkravene, vil dette imidlertid kunne representere en utfordring og kanskje invitere til en vid fortolkning av programkravet.

Av- og begrensninger

Den mest tydelige avgrensningen av denne studien ligger i at den bare har fokus på utvalgte program som i utgangspunktet antas å ha flerkulturelt innhold. Det som måles vil dermed være knyttet til det enkelte programmet og hovedbegrensningen ligger følgelig i at undersøkelsen ikke kan si noe om de flerkulturelle innslagene i andre sendeflater, som i nyhetssendingene, debattprogram, andre magasinprogram, underholdningsprogram, barne- og ungdomsprogram osv. Skulle man for eksempel se på nyhetssendingenes bidrag til å oppfylle de flerkulturelle programforpliktelsene, ville antall minutter raskt og periodevist blitt høyt. Hijab-saken er et høyaktuelt og brennhett eksempel idet dette skrives (ultimo februar 09), karikaturstriden et annet. Flerkulturelle dimensjoner i kanalenes generelle programtilbud faller med andre ord utenfor lupen som benyttes i denne undersøkelsen.

En annen begrensning ligger i muligheten for sammenligning av hvordan kanalene innfrir forpliktelsene. Ulike programkrav, ulike programformat og til dels ulikt omfang på utvalgene gir begrenset grunnlag for generelle sammenligninger. Likevel gir en viss komparasjon mening og vil være hensiktsmessig når det gjelder enkelte variabler, som omfanget på redaksjonelt innhold, temavalg og kildebruk.

Samene er en etnisk minoritet som i utgangspunktet ikke er direkte inkludert i denne undersøkelsen da det eksisterer egne programkrav om samiske sendinger og dekningen av

samiske forhold. Der samisk relevant stoff måtte dukke opp, blir det likevel registrert som flerkulturelt (særlig som i reality-serien Karasjokket, TV 2).

Like årvisst som den første blåveisen, vekker den årlige allmennkringkastingsrapporten oppmerksomhet i offentligheten. Mangelfull innfrielse av de flerkulturelle forpliktelsene har ofte blitt kommentert kritisk av Medietilsynet, og sanksjoner og advarsler har blitt gjenstand for både debatt og klager.

Et eksempel er da P4s programdirektør skal ha kalt de flerkulturelle konsesjonskravene for "rasistiske". Trygve Rønningen skal ha uttalt at; "Er ikke et debattprogram som «Syttentretti» like mye for flerkulturelle som for etniske nordmenn? Hadde ikke jeg vært etnisk nordmann, ville jeg blitt fornærmet." (Journalisten 24.08.06). I forlengelsen av dette søkte P4 Kulturdepartementet (KKD) om å få endret konsesjonsbetingelsene. Dette ble avvist.

Et annet eksempel er TV 2s klage til departementet på sanksjon fra Medietilsynet for brudd på konsesjonsvilkår for programmer for etniske minoriteter. TV 2 fikk medhold i sin klage, men departementet understreket at TV 2 beveger seg "...helt i grenselandet for hva som kan regnes for tilstrekkelig til å oppfylle konsesjonens krav. Ettersom kravene (...) er så vidt lite omfattende som de er, finner departementet likevel ikke å kunne konstatere brudd på konsesjonsvilkårene i inneværende sak" (jf brev fra KKD, juni 2008, s 5).

Begivenheter av denne typen må kunne sies å være en sentral del av diskursen om de flerkulturelle programforpliktelser og deres samfunnsmessige betydning, men vil ikke bli ytterligere tematisert her. Det faller utenfor rammen av denne rapporten å gå nærmere inn på argumentene og prosessene i denne debatten og hva dette eventuelt uttrykker om oppfatninger om det flerkulturelle samfunnet. Det kan likevel være nyttig å ha dette i bakhodet for både forsker og leser. Debattene viser med stor tydelighet at vi omhandler et ømtålig tema som tidvis kan appellere til sterke følelser hos noen og enhver.

Metodisk tilnærming

Oppfyllelse av programforpliktelser kan studeres med ulike metodiske innfallsvinkler. En rent kvalitativ tekststudie ville gått dypere inn i enkeltendinger og analysert og tolket budskap og virkemidler. Man kan også tenke seg en mer aktørorientert orientert tilnærming med vekt på

for eksempel sentrale aktører i kanalene sine egne oppfatninger om måloppnåelse og programkravenes faktiske betydning som inntak. I denne studien er det valgt å gjennomføre en kvantitativ innholdsanalyse av de program kanalene selv fremhever at skal bidra til å innfri de flerkulturelle forpliktelsene.

Kvantitativ innholdsanalyse – med kvalitative innslag

Undersøkelsens primære formål er å si noe *om* programmene viser flerkulturell relevans i forhold til programkravene i større grad enn *på hvilken måte*. Det blir dermed sentralt å få tallmessige uttrykk for flerkulturalitet i et relativt stort antall programmer, og det har derfor blitt gjennomført en kvantitativ innholdsanalyse. Kvantitativ innholdsanalyse innebærer en systematisk og mest mulig objektiv måling av fenomen og egenskaper som kan telles (Østbye mfl 1997: 204 i Allern 2005). Tanken er at resultatene skal bli (tilnærmet) de samme uavhengig av *hvem* som analyserer materialet. Det er imidlertid åpenbart at enhver kvantitativ undersøkelse også vil ha kvalitative elementer og at ”blandingsforholdet” vil være avhengig av undersøkelsens formål (MacNamara 2006: 5).

I vår sammenheng har det vist seg hensiktsmessig og fruktbart å også til en viss grad inkludere et mer kvalitativt inntak. Antall minutter med flerkulturelt stoff på luften kan måles i minutter. Antall (og dels type) tema og antall kilder med etnisk norsk og flerkulturell bakgrunn kan også telles. Mens hvilken type perspektiv og vinkling en sak har i større grad handler om fortolkning og stiller krav til en mer kvalitativ tilnærming.

Utvalg

Utvalget av programmer har blitt gjennomført med en viss grad av selvseleksjon. Det er tatt utgangspunkt i de programmene allmennkringkasterne selv trekker fram i sine beskrivelser av hvordan kravene til flerkulturelle programmer ivaretas. Dette framkommer i allmennkringkasternes årlige rapportering til Medietilsynet. Medietilsynet informerte kanalene om undersøkelsens formål og fikk oversendt de aktuelle program etter anmodning og i samråd med forsker.

Det ble deretter foretatt et tilfeldig utvalg av programmer innenfor ukene 42 – 49, gjennomført etter tombolaprinippet. Denne perioden ble valgt av praktiske årsaker, da

kringkasterne bare er pliktig til å oppbevare program for de siste to måneder. Dersom denne mulige begrensningen ikke hadde vært til stede, ville det blitt trukket ut et tilfeldig utvalg gjennom hele året. Det ble imidlertid kontrollert for at spesielle begivenheter ikke skulle kunne påvirke innholdet i disse ukene i nevneverdig grad, og det er rimelig å anse et slikt utvalg innenfor en bestemt tidsperiode som representativt for hele året. Denne avgjørelsen ble fattet på et tidlig tidspunkt, for å sikre tilgang til datamaterialet.

TV 2 har ingen fast programpost dedikert til den flerkulturelle dekningen slik de øvrige allmennkringkasterne har, og sendte etter henvendelse fra Medietilsynet en oversikt over enkeltprogrammer gjennom 2008 som skal bidra til ivaretagelsen av kravet om egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter. Det ble derfor foretatt et utvalg av program basert på TV 2s sendinger *gjennom hele året*. I utvelgelsen av program ut fra TV 2s oversikt, ble det lagt vekt på å inkludere ulike typer program og samtidig få med flere eksempler av samme program der det var mulig. Mao sikre både en viss bredde og dybde. Dette resulterte i et sammensatt og bredt TV 2-utvalg både når det gjelder tema og programsjanger med både dokumentar, magasin og reality representert. At TV 2-utvalget slik skiller seg fra utvalgene i de andre kanalene er rimelig ut fra TV 2s programforpliktelser og det faktum at TV 2 ikke har noe eget flerkulturelt program.

Utvalgene har ulik størrelse for de forskjellige kanalene. Dette er begrunnet i en kombinasjon av oppdragsgivers ønsker, programmenes egenart og alminnelig forhåndskjennskap til programmene.

Her følger en oversikt over det totale utvalget:

Tabell 1 – oversikt over det totale utvalget, sendetider og omfang

Kanal	Program	Antall program	Sendetid	Datoer (2008)	Min totalt, ca
Radio Norge	Babel	6	Ma-on 23-24	14.10, 22.10, 11.11, 17.11, 19.11, 01.12	300
P4	Gelius og Hvermann	8	Sø 08-0830 (0600 – 0630) Sø 2300-2330	19.10, 26.10, 02.11, 09.11, 16.11, 23.11, 30.11, 07.12	240
P4	Timen	8	Lø 0800-0900 (0600-0700) Lø 2300-2400 Ma 0200-0300	18.10, 25.10, 01.11, 08.11, 15.11, 22.11, 29.11, 06.12	480
NRK P2	Radio Migrapolis, NRK P2	4	Sø 1330-14 Fr 15-1530 (reprise)	02.11, 16.11, 23.11, 07.12	120
NRK1 (reprise på NRK 2)	Migrapolis (TV)	4	On 2230-23 Ma 1430 (reprise)	05.11, 12.11, 19.11, 26.11	120
TV 2	Dokument 2	2	Ma 2230-2325		75
TV 2	Reflektor	1	Ma 2230-2325	28.02 (repr: 29.12)	50
TV 2	Pastor på prøve	1	Sø 1800-1830	09.11	25
TV 2	Tonje Steinsland møter Phung Hang	1		04.09	25
TV 2	Karasjokket, episode 1	1			25
Totalt		36			1460

Annet materiale som ble oversendt fra kanalene:

Radio Norge: oversikt over alle tema i alle sendinger av Babel i uke 42 – 49

P4: kjøreplan for alle sendinger av Timen og Hos Gelius og Hvermann i uke 42 – 49 samt oversikt over alle gjester i begge program gjennom hele 2008

NRK: kjøreplan for alle sendinger av Radio Migrapolis, uke 42 – 49

TV 2: oversikt over flerkulturelt relevante program

Ellers har kanalenes konsesjonssøknader, andre styringsdokument, Medietilsynets og Allmennkringkastingsrådets tidligere allmennkringkastingsrapporter samt presseoppslag om tidligere tilsynssaker blitt studert. Dette utgjør først og fremst et bakgrunnsmateriale for studien.

Variabler & verdier

En fullstendig oversikt over alle variabler med verdier som er registrert for hvert enkelt program finnes i kodeskjemaet som vedlegg. Her vil kort kjennetegn ved de mest sentrale variablene bli presentert. Det vil også knyttes noen kommentarer til selve kodeprosessen.

Flerkulturell relevans. Variabelen måler om programmet (eller den enkelte enhet) har flerkulturell relevans. Verdi: ja/nei. Ethvert uttrykk for flerkulturell dimensjon av et visst omfang vil gjøre at enheten kategoriseres som flerkulturelt relevant. Dette vil dermed inkludere både "for/til", "av" og "om", jf de ulike formuleringene i programkravene.

Redaksjonelt omfang. Her måles omfang på det redaksjonelle innholdet i minutter og sekunder (avrundet til nærmeste halve minutt). Dette gir et uttrykk for fordelingen av tid mellom musikk, redaksjonelt innhold og evt reklame. Variabelen er bare relevant for radiosendingene. Type musikk er også registrert, med de enkle verdikategoriene (som kunne vært mangelfulle, men fungerte bra i fht dette materialet): "norsk " (på norsk og engelsk), "vestlig/engelsk" og "ikke-vestlig".

Etnisk bakgrunn. Denne variabelen bidrar til å besvare hvem som høres og sees på lufta. Etnisk bakgrunn til programledere/reportere og alle kilder ble registrert. Verdier: "etnisk norsk", "flerkulturell bakgrunn", "vestlig, ikke-norsk bakgrunn", "Uklart". Der det var mulig, ble også opprinnelsesland notert(dette inkluderte f.eks også googling av kilder). Kjønn ble inkludert som en egen variabel.

Tema. Temakategoriene ble generert ut fra hva som viste seg å være faktiske tema i materialet. Kategoriene som utkrystalliserte seg er; Integrering, Familie/oppvekst, Arbeid/utdanning, Kriminalitet, Kulturstoff og Asylsøkere/flyktninger.

Perspektiv. Fire variabler omhandler det som med en fellesbetegnelse kan kalles "perspektiv";

- Overflatisk/fordypende; research, antall kilder, type spørsmål (kritiske). Verdier: overflatisk, litt fordypende, fordypende
- Konflikt/harmoni; type sak. Verdier: Konflikt, Harmoni, Verken/eller (nøytral), Både/og
- Negativt/positivt; vinkling. Verdier: Negativ, Positiv, Verken/eller (nøytral), Både/og
- Normaliserende/eksotifiserende; "funksjon". Verdier: Eksotifiserende (inklusive stigmatiserende), Normaliserende, Verken/eller, Både/og

TV-programmene (Migrapolis og TV 2-programmene) ble kodet som en enhet hver (1 programsending = en enhet), radioprogrammene med en gjest i studio (Timen og Gelius og

Hvermann) utgjorde også en kodeenhet hver, mens radiomagasinene ble naturlige enheter ut fra de ulike temaene i hvert program (i regelen resulterte dette i tre enheter i hver Radio Migrapolis-sending og to i hvert Babel).

Utfordringer i kodingen var særlig knyttet til tema og perspektiv. Flere tema kunne høre hjemme i flere kategorier, som for eksempel i en av dokumentarene som omhandlet asylsøkere og kriminalitet. Da ble plasseringen gjort ut fra hvor temaet syntes å høre *mest* hjemme. I plasseringen i forhold til perspektiv lå utfordringen i den skjønnsmessige vurderingen av hva som for eksempel skulle karakteriseres som positiv/negativ vinkling. Den siste variabelen, Normaliserende/eksotifiserende, viste seg å være nyttig å ha med som et fenomen å være observant på, jamfør forskning som viser at mediene bidrar til å befeste fordommer (Eide 2002 mfl). Men mange enheter havnet i Verken/eller eller Både/og-kategoriene. Betydningen av verdien ”eksotifiserende” viste seg ellers også å med fordel inkludere ”distanserende” og ”stigmatiserende” elementer. I rapporten blir resultatene for de ulike perspektivene oppgitt bare der hvor funnene er særlig tydelige eller interessante.

Hvert program har i regelen blitt lyttet til/sett på to til tre ganger. Kodingen av radioprogrammene ble gjennomført i det statistiske dataanalyseprogrammet SPSS. TV-programmene ble registrert manuelt (her opplevdes det bl.a som et poeng å inkludere andre virkemidler og å registrere mer av innholdet i programmet enn skjemaet ga rom for). Registreringen i SPSS ble gjort for å håndtere materialet og få en grei oversikt, ikke for å gjennomføre statistiske analyser (selv om man teoretisk sett selvsagt kan tenke seg årsak-virkning forhold mellom for eksempel reporterens bakgrunn og type tema). Utvalget er for lite og for sammensatt til å egne seg for ren statistisk analyse.

Problemet med vurdering/skjønn i kodingen ble forsøkt kompensert for gjennom interkoding. Ett eksemplar av hver programtype i Radio Norge, P4 og NRK pluss begge Dokument 2-programmene i TV 2 ble kodet av to stykker. Resultatene av interkodingen viste at det var svært stor grad av samsvar i kodingen (nær total, unntakene var et par plasseringer i fht perspektiv og tema). Dette øker undersøkelsens reliabilitet.

Radio Norge

Radio Norge (nytt navn fra 2008) er en kommersiell radiokanal som startet sine sendinger med ny konsesjon i 2004. Kanalen hadde tidligere konsesjon under navnene Kanal 4 og Kanal 24, og måtte endre navn etter en intens navnestrid med P4. Radio Norges nåværende konsesjonsvilkår gjelder fra 2004 til 2013. Ved tildelingen av hovedkonsesjonen til det fjerde, og største, riksnett (i konkurranse med P4) ble det fra myndighetenes side lagt vekt på de ambisiøse forpliktelsene i de omfattende og detaljerte programkravene, deriblant også når det gjaldt programtilbud for etniske minoriteter. Konsesjonskonkurransen mellom daværende Kanal 4 og P4 fikk på mange måter preg av å være en "skjønnhetskonkurranse" i programforpliktelser.

De flerkulturelle programforpliktelsene til Radio Norge er, som nevnt, tredelte og formulert slik i konsesjonsvilkårene (s 5):

- *Konsesjonæren skal ha et fast ukentlig magasin som tar opp aktuelle flerkulturelle temaer.*
- *Konsesjonæren skal rekruttere medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn.*
- *Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere flerkulturelle perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt.*

Denne studien gir bare grunnlag for å belyse det første punktet av programkravet som omhandler ukentlig magasin.

Babel er Radio Norges flerkulturelle magasin som sendes mandag, tirsdag og onsdag fra ca kl 23 – 24. I følge programmets hjemmeside, som er illustrert med en dame med slør, skal Babel ...speile hva som rører seg i det multietniske Norge. Vi skal være oppdatert med det som rører seg i det daglige nyhetsbilde, uavhengig av det ordinære nyhetsformidlingen på kanalen. I tillegg til å fokusere på nyhetsbilde har vi også i hver sending en ren feature-sak som ser inn i det flerkulturelle Norge. Flerkulturelle arbeidsplasser, multietniske media og kulturprosjekter, saker om mat, musikk, kultur, om enkeltskjebner og grupper, religion og livssyn.

Seks sendinger av Babel er analysert. Radio Norge sendte også over en enkel oversikt over alle tema i uke 42 – 49 ("logg").

Redaksjonelt i Babel

Det redaksjonelle innholdet i Babel er relativt kort i omfang pr sending, og utgjør kun fra 11 til 14 minutt, 13 minutt i gjennomsnitt, av ca 40 minutt⁴ totalt. Det redaksjonelle innholdet er vanligvis fordelt på to ulike saker med forskjellig tema. Sendingen er på mange måter preget av komme i forlengelsen av programposten "God kveld" (sendetid fra kl 20.00 – 23.00), med samme programleder og form. Det blir tydelig markert i sendingen når det flerkulturelle magasinet har startet ("..Du hører på Babel, vårt flerkulturelle magasin.." / "..Vårt flerkulturelle magasin er i gang..") og også utannonseringen er klar, like før midnatt. Det er generelt få innslag av småprat fra programlederen sin side, i regelen bare noen få sekunder (15 – 25) på slutten av sendingen samt noe knyttet til annonseringen av musikken.

"Variert musikk fra de siste fire tiår" står også sentralt i Babels sendetid, som i resten av sendeflaten til Radio Norge. Musikken er for det meste engelskspråklig populærmusikk, og det finnes ikke noen innslag av "ikke-vestlig" musikk i noen av de undersøkte Babel-programmene (med unntak av "orientalsk" musikkinnslag som innledende bakgrunn til to av intervjuene). Før redaksjonelle innslag, gjør programleder også gjerne oppmerksom på hvilke låter som er i kjølda etter innslaget. Dette gjelder også innledningsvis.

Omfanget på reklame (samt egenreklame/jingles) er relativt lite; i løpet av den snaue timen Babel er på lufta, sendes som oftest en reklamebolk på fra 1-2 minutter.

En oversikt over forholdet mellom redaksjonelt innhold og musikk følger senere, under sammenligningen av kanalene.

Babelske tema

Tilnærmet alle⁵ tema i Babel har direkte flerkulturell relevans. Den typiske Babelsending har to tema, ett telefonintervju foretatt av programleder og et kort reportasjeinnslag med egen reporter.

---

⁴ De undersøkte sendingene varer fra 35 til 42 minutter, 39 minutter i gjennomsnitt (målt fra muntlig markert programstart og –slutt). I oversikten fra Medietilsynet (prosjektbeskrivelsen i konkurransegrunnlaget) er programmet oppgitt å skulle vare i en time (fra kl 23 – 24). Ut fra programoversikten (på nettsiden) er det noe uklart hvor lenge programmet er tenkt å vare (varighet er markert ved skravering og ikke eksakte tidspunkt der).

⁵ Eneste unntak er et innslag om den italienske skolen i Oslo som i vår sammenheng vel snarere må karakteriseres som "internasjonalt" enn "flerkulturelt" (et skille uten vanntette skott, riktignok)

Her følger en stikkordmessig oversikt over temaene i de seks analyserte sendingene:

- Rekruttering av journalister med minoritetsbakgrunn i NRK (FleRe)
- Unge med minoritetsbakgrunn i norsk fotball
- Sertifisering av halalkjøtt
- Minoriteters utdanningsvalg
- Fysisk avstraffelse av barn (unntak; samme tema i hele denne sendingen)
- Italia i Norge
- Muslimske kvinner og skilsmisse
- Norsk-pakistansk taxisjåfør – og kjent poet
- New page hjelper barn og unge (norsklibanesiske grunnlegger)
- Ungdomshus på Grønland, Riverside (grunnlegger; Mehrad Ganji)
- Arbeidsledighet blant innvandrere

Temaene i de utvalgte programmene faller inn under kategoriene familie/oppvekst (4 innslag), integrering (2 innslag), arbeid/utdanning (3 innslag) og kultur (2 innslag). Det er interessant at det ikke dukket opp tema direkte knyttet til for eksempel politikk i perioden. Se ellers komplett oversikt over tema og kilder i vedlegg 2.

Temaene belyses først og fremst nært og gjennom individuelle case. Programleder og reporter lar enkeltpersoner komme til orde med sine egne refleksjoner og opplevelser, og temaene settes i liten grad inn i en større samfunnsmessig og politisk ramme og sammenheng.

Den totale oversikten over alle program i perioden 42 – 49 styrker også funnet om at så godt som alle tema i Babel har direkte flerkulturell relevans. Dette ser ut til å gjelde for hele 44 av 45 saker, de fleste både i temavalg og valg av kilder. Det eneste unntaket (jf fotnote 4) var inkludert i det analyserte utvalget.

Folk på lufta

Programlederen i Babel heter Rune Hekkelstrand og fast reporter er Isac Treekrem. De har begge etnisk norsk bakgrunn.

Babel har et stort innslag av kilder med flerkulturell bakgrunn. 11 av i alt 19 kilder signaliserer å ha flerkulturell bakgrunn, mens sju av kildene har etnisk norsk bakgrunn. Én

kilde har annen vestlig bakgrunn. Det blir ikke alltid opplyst *hvilket* opprinnelsesland kildene har, men det er en klar overvekt av norskpakistanere. Fem av de åtte navngitte kildene med flerkulturell bakgrunn er norskpakistanere, de tre resterende har bakgrunn fra Libanon, Iran og Italia. Det må imidlertid understrekes at utvalget er for lite til å kunne trekke endelige konklusjoner her, men resultatene indikerer en tendens til overvekt av kilder med røtter fra Pakistan og Midt-Østen.

Med enquete som naturlig unntak, kommer kildene på lufta først og fremst i kraft av sitt yrke. Det finnes få typiske ekspertkilder. Mannlige kilder dominerer klart med hele 16 menn og 2 kvinner (inklusive enquete med seks menn, dog).

Perspektiv; normaliserende og overflatisk

I hvilken grad kan man si at Babel går i dybden som flerkulturelt magasin? Innslagene bærer generelt preg av enkildejournalistikk og lite research. Det var bare flere enn én kilde i en av sakene i utvalget (med unntak av saken som inkluderte enquete). Spørsmålene som blir belyst settes i liten grad inn i en større sammenheng og problematiseres i begrenset grad. Det stilles få, i mange intervju ingen, kritiske spørsmål. Babel kan karakteriseres som et program med i hovedsak positiv vinkling og har i stor grad en normaliserende funksjon. Samtidig tas det også til en viss grad opp tema med konfliktpotensiale.

Som en kuriositet kan det være interessant å merke seg magasinet navn "Babel". Det betyr kaos eller et sted der det hersker stor språklig forvirring. Babel er ellers arvtager til de tidligere flerkulturelle magasinene "Zulu" og "Kebab". Begge disse programmene ble tatt av luften høsten 2007. Alle navnene gir i ulik grad assosiasjoner til "noe eksotisk" – og kan kanskje sees som et uttrykk for at forskjellene fortsatt fremstår som tydeligere enn likhetene når forholdet mellom majoritet og minoriteter tematiseres i mediene.

Babel og programkravene

Som vi husker, lyder Radio Norges programkrav om ukentlig magasin slik: "Konsesjonæren skal ha et fast ukentlig magasin som tar opp aktuelle flerkulturelle temaer." Analysen viser at Babel har en tydelig flerkulturell profil i så vel temavalg som valg av kilder. Mange av temaene er også aktuelle i nyhetsbildet.

Programkravet om fast ukentlig magasin synes mao å være oppfylt i stor grad, også sett på bakgrunn av at Babel sendes tre ganger pr uke og trass i at det redaksjonelle innholdet i hver sending kanskje kan sies å være relativt lite i forhold til den plassen musikken tar i sendeflaten. Det synes ellers klart at den varierte musikken er variert i nokså snever forstand; musikk og artister fra andre deler av kloden enn den nordlige hemisfære er ikke representert.

P4 Radio hele Norge

P4 ble etablert i 1993 og er Norges første riksdekkende kommersielle radiokanal. Kanalen har hatt to ulike konsesjoner, først for det fjerde, og mest dekkende, riksnett. P4s nåværende konsesjonsvilkår gjelder for det femte riksnett og er gyldige fra 2004 – 2013. P4s programkravformuleringer er preget av den tidligere nevnte konsesjonsstriden med Radio Norge og har en presisering av flerkulturelt innhold ned på innslags- og timenivå. I 2006 søkte P4 om å få endret de flerkulturelle programkravene i betingelsene, noe som ble avvist av Kulturdepartementet.

Programforpliktelsene er detaljerte og innebærer at P4 skal sende ”...80 sendinger og 70 timer med programmer for og om det flerkulturelle Norge” (jf tabell i P4s konsesjonssøknad, s 8). I tabell over forpliktende musikkleveranser for ulike lyttergrupper er dessuten ”Musikk for etniske minoriteter” og ”Musikk for flerkulturelle” oppgitt som egne poster, med estimert sendetid på 20 timer på hver (P4s konsesjonssøknad, s 23). I konsesjonssøknaden finnes det et eget avsnitt som omhandler ”Det flerkulturelle Norge” (s 24) som dessuten inkluderer en detaljert oversikt over antall flerkulturelle verbalinnslag pr sjangertype pr år.

De spesifikke programmene som er tenkt å bidra til å oppfylle P4s flerkulturelle programkrav er Timen og Gelius og Hvermann. De sendes ukentlig på hhv lørdager (Timen; kl 08.00 – 09.00, i reprise samme dag kl 23.00 og mandag kl 0200) og søndager (Gelius og Hvermann; kl 08.00 – 08.30⁶, i reprise kl 23.00 samme dag).

Åtte sendinger av begge program er analysert. I tillegg ble kjøreplan for de åtte sendingene samt en oversikt over alle gjester gjennom hele 2008 studert. Ingen av programmene i den

---

⁶ Iflg. kjøreplanen var sendetidspunktet for Gelius og Hvermann fra kl 08.00 fram til den 30.11. Etter det begynte programmet kl 06.00 – som nå (jf sendeplan på nett). Det samme gjelder for Timen (fra kl 08.00 fram til 29.11)

utvalgte perioden (uke 42-49) kan sies å ha direkte flerkulturell relevans, verken i tema- eller kildevalg. Her følger en kort gjennomgang av hvert program fulgt av en felles vurdering opp imot programkravene.

Gelius og Hvermann; etniske nordmenn om livssyn og kjærlighet

Gelius og Hvermann er et program med gjest i studio der gjennomgangstema er knyttet til livsverdier og hverdagsfilosofiske spørsmål med utgangspunkt i gjestens arbeid/virksomhet. Programleder Einar Gelius legger opp til en fortrolig tone og gir stort rom for gjestens ytringer. Omfanget på det redaksjonelle innholdet i Gelius og Hvermann er fra 9,5 – 12 minutter med et gjennomsnitt på 10 minutters varighet i løpet av de ca 25 minuttene programmet er på lufta.

Musikken blir ikke annonsert i Gelius og Hvermann. I følge sendeskjemaet (og det lyttende øre) hadde alle de tre første programmene i utvalgsperioden bare norsk musikk (4 – 5 låter pr sending), mest norske artister som synger på engelsk, mens de fem siste sendingene hadde svært lite norsk musikk (ingen i to program, en av fem låter i tre program). Totalt; 46% norsk musikk (artister).

Det sendes ingen reklame ilt den snaue halvtimen Gelius og Hvermann varer. I forlengelsen av Gelius og Hvermann fortsetter samtalen med samme gjest under ny programtittel; Hos Gelius (fra ca kl 0830 / 0630). Først etter (og i et par tilfelle på slutten) av Hos Gelius følger normalt en reklamebolk på 2 – 3 minutt.

Gelius og Hvermann må først og fremst karakteriseres som et livssynsprogram hvor spørsmål om hva som er viktige verdier i livet står sentralt. Gelius og Hvermann inkluderer også dagsaktuelle tema knyttet til for eksempel innsamlingsaksjoner og fotballcupfinale. Ingen av temaene i utvalget kan sies å ha direkte flerkulturell relevans. Flere tema vil imidlertid kunne favnes av et videre mangfolds- (som inkluderer eksempelvis homofili) og nisje- (som bistand til barnehjem i Russland) begrep.

Unntaksvis blir også flerkulturalitet berørt i programmet. Dette skjer i to av de analyserte sendingene. Det mest markante og lengste eksemplet er når Gelius har journalist Kathrine Aspaas på besøk. Einar Gelius sier; ”Det norske samfunnet har blitt flerreligiøst og

flerkulturelt de siste årene ... - hvordan påvirker dette oss som etniske nordmenn, tror du?" Aspaas reflekterer rundt dette og de snakker om utfordringer knyttet til integrering i 2,5 minutter (23.11.08). Det andre utsagnet kommer i samtale med Ingebrigt Steen Jensen, "Mr Stabæk". Han kommer med følgende, litt løsrevete, kommentar: "...Vålerenga prøver i forhold til fargerik fotball, å inkludere ungdom med minoritetsbakgrunn.. De tar samfunnsansvar" (09.11.08).

Programleder Einar Gelius og alle gjester i uke 42 – 49 har etnisk norsk bakgrunn. Gjestene i denne perioden var: Harriet Rudd (aksjonsleder TV-aksjon – Blå kors), Karen Pinholdt (nyvalgt leder i landsforeningen for lesbiske og homofile), Hilde Heltberg (artist), Ingebrigt Steen Jensen (før cupfinalen i fotball), Cecilie Nordstrøm (om barnehjem i Kaliningrad), Katrine Aspås (avtroppende journalist i Aftenposten), Elin Toft (Redd Barna) samt Marit Slagsvold og Birgitte Gjestvang (forfattere av aktuell bok om barn og sorg).

Timen; norsk musikk og sjeldne røster

Timen er et program med gjest i studio som sendes tidlig en lørdags morgen, kl 06.00 (tidligere kl 08.00), med reprise samme dag kl 23.00 og mandag kl 02.00. Omfanget på det redaksjonelle innholdet er fra 19 – 25 minutter, i gjennomsnitt 21 minutter (ila ca 60 minutters varighet totalt, inkl nyheter). Programleder er Gerd Johansen, og hun har en personlig og åpen stil i programlederrollen.

Det spilles mye musikk med norske artister (på norsk og på engelsk) også i Timen. Dette gjelder særlig i første del av utvalgsperioden da fra syv til ti musikkinnslag av ti totalt var med norske artister (på norsk og engelsk, flest på engelsk). Vi ser det samme bruddet med markant reduksjon i norsk musikk i Timen som i Gelius og Hvermann fra begynnelsen av november. I de seks siste programmene er bare to av artistene norske i hvert program (av 9 – 10 artister). Dette gir en andel norsk musikk totalt på ca 40%.

I regelen (ett unntak) kommer det ingen reklame før etter programmet. Da følger en reklamebolk på 2 – 3 minutter.

Ingen av temaene i de utvalgte programmene har direkte flerkulturell relevans. Det eneste mulige unntaket kan være programmet om buddhisme (06.12.08). Men dette er et intervju

med en etnisk norsk buddhist som ikke i noen grad trekker inn tematikk knyttet til buddhisme i forhold til Norge som multikulturelt samfunn, utover å nevne at de fleste buddhister i Norge kommer fra Vietnam og Thailand⁷. Innholdet i programmet kan snarere leses i et New Age-perspektiv. Timen kan karakteriseres som et program om livsfilosofi, med plass for røster som sjeldent høres på radio. Eksempler på dette er også representanter for rusmisbrukere og prostituerte.

De eneste øvrige utsagnene som kan karakteriseres som flerkulturelt relevante gjennom åtte sendinger av Timen, kom i intervjuene med generalsekretæren i Bibelselskapet, Stein Mydske, og leder for de prostituertes interesseorganisasjon (PION), Astrid Renland. I prat med Mydske om Bibelens eventuelle universelle gyldighet, sier programleder: ”..Hva om .. det var Muhammed det handlet om, altså Koranen. Det er jo det de mener, muslimene... Vi skal ikke gi oss ut på om det er Bibelen eller Koranen som har rett. .. Men dere dytter ikke Bibelen på et menneske som bekjenner seg til Koranen?” (22.11.08). I samtale med PIONs leder, blir den nye prostitusjonslovgivningen tema, og Renberg sier; ”...loven har blitt en viktig symbolpolitikk (i Sverige)...” ... ”det lille dem har av prostitusjon er blant folk som tilhører etniske minoriteter og som ikke har samme forståelse på likestilling som svenske menn har..” (01.11.08).

Programleder (Gerd Johansen) og alle gjester i uke 42 – 49 har etnisk norsk bakgrunn. Gjestene var Astrid Reinland (leder i PION, prostituertes organisasjon), Asbjørn Stavenes (leder i Mesterens lys), Trine Gjermundbo (infoansvarlig, Fretex), Stein Mydske (generalsekretær i Bibelselskapet), Live Bressendorf Lindseth (kommunikasjonsrådgiver, om kroppsspråk) og Svein Ove Olafsen (buddhist, om buddhisme på norsk).

P4 og programforpliktelsene

P4s programkrav lyder, som nevnt, slik: ”...80 sendinger og 70 timer med programmer for og om det flerkulturelle Norge”. Programmene Gelius og Hvermann og Timen synes i liten grad å kunne sies å bidra til å oppfylle kanalens flerkulturelle programkrav. En gjennomgang av gjestene for hele 2008 indikerer også dette, men nyanserer bildet noe. I løpet av hele året hadde Gelius fire gjester totalt med navn som indikerer en flerkulturell bakgrunn, samt to

---

⁷ Gjest Stein Ove Olafsen sier: ”...I Norge er det jo tett opp imot 15 000 buddhister. Men langt de fleste er jo ikke norske. Dette er fra Thailand, Vietnam og andre land. Av dem så er det vel ca tusen som er norske” (Timen 06.12.08)

etnisk norske gjester hvor flerkulturell tematikk må antas å ha blitt berørt⁸. Timen hadde fem program med gjester/tema med flerkulturell bakgrunn (inklusive en reprise) og to gjester hvor det er sannsynlig at hovedtemaet var flerkulturelt relatert⁹.

Programmene Gelius og Hvermann og Timen ser først og fremst ut til å bidra til å oppfylle programkrav knyttet til livssyn og norsk musikk (krav om 35%). Hva som ligger i programkravets formulering ”..for ... det flerkulturelle Norge” er imidlertid selvsagt (fortsatt) problematisk, men det skulle i alle fall ikke være noen grunn til at disse programmene skulle treffe personer med flerkulturell bakgrunn mer hjemme enn andre lyttere. På basis av de to programmene er det selvsagt ikke mulig å anslå antall timer med flerkulturelt relevant innhold i P4s sendeflate *totalt*, vurdert opp imot 70-timers-forpliktelsen. Det kan selvsagt teoretisk sett tenkes at andre program i P4 har tydeligere flerkulturelle dimensjoner. Men de programmene som P4 har trukket fram som grunnlag for denne analysen, synes i begrenset grad å bidra til oppfyllelsen av dette flerkulturelle programkravet.

TV 2

TV 2 startet sine sendinger i 1992 og er Norges eneste kommersielle fjernsynskanal med allmennkringkastingsforpliktelser. De nåværende konsesjonsvilkårene er gyldige fra 2003 til 2009. TV 2 var eneste søker i begge konsesjonsrundene, noe som kan sies å ha gitt institusjonen en sterk posisjon når det gjelder utformingen av programkravene.

TV 2s flerkulturelle programkrav er vidt formulert og lyder slik: ”TV 2 skal ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter”.

Som nevnt, ble det pga denne vide formuleringen av programkravet og på bakgrunn av at TV 2 ikke har et eget magasinprogram for eller om etniske minoriteter, foretatt et utvalg basert på TV 2s sendinger *gjennom hele året*. Dette resulterte i et sammensatt og bredt utvalg når det gjelder programsjanger; både dokumentar- (2 Dokument 2 og 1 Reflektor), magasin/livsstil-

---

⁸ Disse var: Kohinoor Nordberg (10.02.08), Kari Helene Partapuoli (Antirasistisk senter. 08.06.08), Usman Rana (17.08.08), Mina Hadjian (12.10.08), Thomas Hylland Eriksen (13.07.08) og Elisabeth Rasmussen (Flyktningehjelpen. 12.05.08) Jf oversikt fra P4 over gjester i Gelius og Hvermann i 2008.

⁹ Disse var: Sylo Taraku (15.03.08 (Tema: Noas) og 31.05.08 (Tema: Et liv som minoritet. Reprise 27.09.08)), Akthenaton Oddvar De Leon (28.06.08 (Tema: Offentlig diskriminering), Christina Latini (09.08.08 (Tema: Spiritisme), Hege Storhaug (05.07.08) og Elisabeth Rasmussen (30.08.08 (Flyktningehjelpen)). Jf oversikt fra P4 over alle gjester i Timen i 2008.

(1 Tonje Steinsland møter..., 1 Pastor på prøve), samt realitysjangeren (1 episode av Karasjokket) er representert¹⁰. Alle temaene i de utvalgte programmene har på ulike måter flerkulturell relevans, naturlig nok, da dette nettopp var det viktigste utvalgsriteriet. Temaene dreier seg om integrering (hovedtema i 3 av programmene), kriminalitet (2) og arbeid/utdanning (1). Alle program inkluderer også kilder med flerkulturell bakgrunn, mens ingen av disse programmene har programledere/reportere med etnisk minoritetsbakgrunn.

Her følger en summarisk gjennomgang av TV 2-programmene etterfulgt av en samlet drøfting av programmene sett i forhold til programkravet. Hovedspørsmålet er *i hvilken grad/om* programmene kan sies å ha flerkulturell relevans. Det er også interessant å se *hvordan* flerkulturelle spørsmål belyses gjennom programmene, og dette skjer i grove trekk i forhold til tema, kildebruk og perspektiv. Innholdet i hvert program blir ikke presentert i detalj og blir heller ikke gjort til gjenstand for en detaljert kvalitativ innholdsanalyse (noe som særlig disse programmene egentlig inviterer til...).

Dokument 2 – Blodpenger og Forsvunnet i lykkeland

Dokument 2 er TV 2s eldste dokumentarprogram, og ble sendt første gang i 1992. TV 2s faste sendetid for dokumentarer var i 2008 mandager kl 22.30 hvor henholdsvis Dokument 2 og Reflektor ble sendt vekselvis.

Blodpenger

Slik beskrives ”Blodpenger” på TV 2s egne nettsider:

”Filmen handler om hawala-systemet og hvordan innvandrere overfører penger til hjemlandet. Enorme beløp forsvinner hvert år ut av landet utenfor myndighetenes kontroll. Hawala har blitt sett på som nødhjelp, men en del av overføringene er i realiteten hvitvasking av penger.”

Blodpenger handler altså om hawala-systemet først og fremst forstått som hvitvasking av penger. Hovedtemaet kan dermed kategoriseres til å dreie seg om kriminalitet. I tillegg til

---

¹⁰ De øvrige programmene som ble oppgitt av TV 2 og ikke er inkludert i utvalget, primært av omfangsmessige grunner (jf tidligere avsnitt om utvalg), er Gudene vet (flere program), Tibets forbudte stemme og TV-pastoren (flere program) samt Karasjokket (del 2 og 3 – disse episodene har blitt sett, men ikke registrert og analysert)

programlederen (voice over) Tommy Gulliksen har halvparten av kildene i dokumentaren etnisk norsk bakgrunn, mens halvparten har etnisk minoritetsbakgrunn, i hovedsak somalisk. Det er stor forskjell på hvordan de etnisk norske og minoritetskildene kommer til orde, både når det gjelder posisjon og taletid. Flere av de flerkulturelle kildene blir heller ikke navngitt, og noen er anonymisert ved sladding. Det er utelukkende mannlige kilder i dokumentaren. Tre av de etniske nordmennene er økonomietterforskere. Det er ingen kilder som setter hawala-systemet inn i en større kulturell sammenheng.

Temaet i Blodpenger er klart konfliktorientert og vinklingen må sies å være svært kritisk og negativ. Man kunne også tenke seg en dokumentar med en vinkling som presenterte hawala-systemet i et bistandsperspektiv; som en måte å overføre penger til familien i land der det ikke er et eksisterende utbygd bankvesen. Perspektivet kan sies å være fordypende med tanke på research, grundighet og detaljnivå og i klart mindre grad fordypende når det gjelder å formidle forståelse for hawala-systemet i en mer nyansert kulturell sammenheng.

Det hører med til historien om Blodpenger at dokumentaren utløste kritikk og debatt. Det kom sterke reaksjoner fra både høgskolelektor i journalistikk, Nazneen Khan (Aftenposten 13.03.08) samt redaksjonssjef i NRK, Ole Jan Larsen (Journalisten 20.06.08). Dokumentaren ble karakterisert som stigmatiserende, rasistisk og polariserende.

Forsvunnet i lykkeland

”I år vil det komme over 14 000 asylsøkere til Norge uten identitetspapirer. Norske myndigheter aner ikke hvem de er, og jobben med å finne identiteten til disse menneskene er svært tidkrevende – i noen tilfeller nesten umulig. Svært mange opererer med flere identiteter og mange forsvinner når de får avslag på asyl.”

Slik presenteres Forsvunnet i lykkeland på TV 2s egen vaskeseddel på nett. Forsvunnet i lykkeland¹¹ handler mao om illegal innvandring, og dokumentaren tegner i stor grad et bilde av den generaliserte asylsøkeren som kriminell. Deler av filmen er viet politiets leting etter asylsøkere uten id-papirer. I den andre delen av dokumentaren kommer vi til en viss grad under huden på en av asylsøkerne, Ahmad Wald.

---

¹¹ Forsvunnet i lykkeland består av to deler (a ca 30 minutter). Den grundigste registreringen er gjennomført av del 1, og tallene her refererer til denne. Del 2 er i hovedsak et portrett av en av de papirløse asylsøkerne.

Blant de som medvirker i første del av dokumentaren, har ni personer etnisk norsk bakgrunn, et flertall av disse er knyttet til politiet, en er ikke navngitt. Fire personer i filmen har flerkulturell bakgrunn, to kommer fra India, en fra Nepal og en får vi ikke oppgitt opprinnelsesland på. To blir ikke navngitt. De fire kildene med flerkulturell bakgrunn er alle asylsøkere. Ti av kildene er menn, tre er kvinner.

Temaet i Forsvunnet i lykkeland er konfliktorientert og vinklingen må karakteriseres som negativ, til dels svært negativ. Perspektivet er fordypende.

Begge Dokument 2-programmene kan sees som sterkt kritiske og med en konfliktorientert og negativ vinkling. Dette stemmer selvsagt godt overens med generelle trekk ved dokumentaren som sjanger. Når det gjelder perspektiv i forhold til hvordan programmene kan tenkes å påvirke seerne, må begge dokumentarene totalt sett antas å ville fungere mer stigmatiserende enn normaliserende. Dokument 2 her kan slik sies å balansere mellom en fare for stigmatisering og forsterkning av fordommer på den ene siden og på den andre siden være et program som våger å ta opp betente saker og kritikkverdige forhold knyttet til innvandring.

I hvilken grad disse dokumentarene finner personer med etnisk minoritetsbakgrunn hjemme som seere og med det er egnet til å bidra til å innfri programkravet om programmer *for* etniske minoriteter er et spørsmål med flere sider. Det er på den ene siden sannsynlig at mange med for eksempel somalisk bakgrunn ville se på dokumentaren om hawala-systemet med interesse (sannsynligvis mange med kritisk, og mulig opprørt, blick), mens flyktninger og asylsøkere med en viss norskkunnskap og med ulike typer etnisk bakgrunn på samme måte må antas å finne programmet om papirløse asylsøkerne interessant. Det blir likevel søkt å inkludere disse i en vurdering av hva som må antas å være den primære målgruppen for dokumentarene. Målgruppen synes først og fremst å være (etniske) nordmenn med interesse for dokumentarer generelt og tematikken i disse dokumentarene spesielt. Forsvunnet i lykkeland og Blodpenger er i større grad program *om* marginaliserte (ut fra vinkling i dokumentaren og/eller status i samfunnet) etniske minoriteter enn *for* etniske minoriteter generelt.

Reflektor – Velkommen til Norge

Familien Okoko flykter fra krig og massakre i Kongo, og får et nytt liv i Norge. De får rekkehus, klær, skoleplass for barna og penger på konto – Norge er herlig. Eller? (jfr TV 2s vaskeseddel på nett).

I Velkommen til Norge følger vi den kongolesiske familien på fire tett hele veien fra flyktningleiren til rekkehuset i Trøndelag. Historiens eneste forteller er husets sønn (voice over), og seeren får et inntrykk av at beskrivelsen er helt på familiens egne premisser. De etnisk norske som er med i filmen har i høy grad rolle som statister. Flyktingenes første møte med Norge står sentralt i dokumentaren, og tematisk kan den plasseres i kategorien integrering.

Perspektivet i filmen er positiv, nokså fordypende og den fungerer svært normaliserende. Vi møter hele mennesker med mange fasetter og nyanser. Som seere identifiserer vi oss raskt med de nyankomne.

Det er sannsynlig at filmen vil være interessant for mange seere med etnisk minoritetsbakgrunn som i ulik grad vil kunne kjenne seg igjen i familiens møte med det norske samfunnet og etniske nordmenn. Samtidig vil dokumentaren treffe etniske nordmenn med interesse for integrering og kulturmøter hjemme. Velkommen til Norge synes å bidra til å innfri TV 2s programkrav.

Regissør Mona Friis Bertheussen fikk KKD's menneskerettspris for Velkommen til Norge.

Pastor på prøve – hos Tommy Sharif

Pastor på prøve er kategorisert under "Fakta. Livssyn og samfunn." på TV 2s nettsider. Dette programmet er det første i en serie.

TV-pastor Egil Svartdahl oppsøker arbeidsplasser både som medarbeider og for å lete etter tvil og tro. Første stopp er på dekkcenteret til Tommy Sharif. Egil forsøker også, med mindre hell, å få Tommy Sharif til å snakke om sin tro. Det viser seg vanskelig, men Egil kommer likevel tett på Tommy. Han som blant annet innrømmer at forretningslivet har gått ut over barna. Det har han dårlig samvittighet for. (fra TV 2s beskrivelse av programmet på nett)

Innledningsvis stiller Svartdahl spørsmålet; "Hva tror de på hos Sharif?" Pastoren snakker mest med to av de ansatte som begge har opplevd å miste sin beste venn i en trafikkulykke. De snakker om tro og tvil og hvordan man håndterer et slikt tap.

Den eneste, men tydelige, flerkulturelle dimensjonen ved programmet er at Tommy Sharif er norskpakistansk, noe han ikke synes å være særlig innstilt på at blir tematisert. Han synes å underkommunisere sin pakistanske bakgrunn gjennom flere uttalelser, bl.a ved å vise til seg selv som "pakkis" ("..jeg tar ikke en spansk en, men en pakkis en!.."). Og når Svartdahl avslutningsvis spør Sharif: "Fins det nåde i islam?", får han svar på tiltale. Sharif svarer som så: "..Nå skal jeg kjøre bort trucken, finne fremmedordboken og slå opp på "nåde". Så kan vi snakkes..".

Det tydeligste temaet i programmet er livsfilosofi og livssyn, og den flerkulturelle dimensjonen består, som sagt, først og fremst i at Tommy Sharif er norskpakistansk.

Perspektivet synes å fungere normaliserende, særlig pga Sharifs rolleutforming med insistering på at etnisk bakgrunn ikke skal gjøres relevant og bruk av humor i å "ufarliggjøre" den. Programmet må totalt sett sies å ha en positiv og harmoniorientert vinkling. Det må antas å kunne være av særlig interesse for nordmenn med norskpakistansk bakgrunn, og bidrar slik til å innfri programkravet om etniske minoriteter som målgruppe.

Tonje Steinsland møter Phung Hang

Serien "Tonje Steinsland møter..." er kategorisert som "Fakta. Livssyn og samfunn" på TV 2s nettsider. Portrettserien ble første gang sendt i 2004, og har vært på lufta siden den gang. Programmet er et portrettprogram med en-til-en samtale. I begynnelsen av programmet presenteres tema og intervjuobjekt gjennom et reportasjeinnslag på ca 1,5 minutter (av ca 24 minutter totalt). I det analyserte programmet møter Steinsland den norskvietnamesiske artisten Phung Hang.

"Phung Hang (26) er popartist og programleder i NRK. Hun er født i Brummundal og så ikke på seg selv som annerledes - inntil en rasistisk ungdomsgjeng begynte å plage henne på barneskolen. - Det begynte med rop som "jævla apekatt" og "dra deg hjem, din svarting". Det fortsatte med slag og spark og flasker i bakhodet. Så en kveld kom det en stein inn gjennom stuevinduet til familien min. ... I en åpen samtale med Tonje Steinsland forteller Phung Hang om en del av den ukjente historien bak konflikten i bygda. Den handler om Phungs

vietnamesiske familie som ble målet for rasistisk vold og trakassering.” (fra TV 2s beskrivelse på nett)

Det sentrale temaet i programmet er rasisme og kan dermed kategoriseres i vår hovedkategori integrering. Intervjuet går i dybden med stort rom for at Hang får formidlet sine tanker og erfaringer. Perspektivet må sies å være både fordypende, positivt og normaliserende.

Det er rimelig å anta at dette programmet særlig vil treffe mange med etnisk minoritetsbakgrunn hjemme ut fra en mulig identifikasjon med Hangs erfaringer og situasjon. Alle, uavhengig av egen bakgrunn, som er interessert i integreringsspørsmål og rasisme som problem vil også være naturlig målgruppe for programmet. Møtet med Phung Hang ser slik ut til å bidra til å innfri TV 2s flerkulturelle programkrav.

Karasjokket

Karasjokket er en realityserie i tre episoder hvor temaet er kulturmøte i vid forstand. Serien ble sendt første gang i 2007 og ble sendt i reprise i 2008. Alle episodene er sett og episode nummer en har vært gjenstand for registrering og analyse.

Slik presenteres serien i vaskeseddelen på TV 2s nettsider:

”Fire ”nye landsmenn” fra Afrika og Asia blir invitert til Finnmark med beskjed om at de skal bli med på et kulturmøte. Men det samiske vertskapet har lagt opp til et kultursjokk i sameland - de fire skal forvandles til samer i løpet av en uke!”

Karasjokket er først og fremst et humorprogram som inkluderer ”Ti øvelser i å bli same” (jf programmets intro). Det er i sannhet et kulturmøte når ”ekte” innvandrere (med relativt kort botid i Norge) skal ”samifiseres” ilt en intensiv uke. Hovedtemaet kan sies å være integrering, dog i en noe annen betydning enn normalt i en norsk kontekst, da det etnisk norske er fraværende som element i reality-programmet.

Aktørene i Karasjokket er Bobby Joos fra Gambia, Sarah Mirindi fra Kongo, John Noceda og Beth Arciaga fra Filippinene samt det samiske ekteparet Line Østby og Johan Anders Bær fra Karasjok (vertskap).

Gjennom utfordrende og til dels halsbrekkende ”kulturøvelser” blir vi nærmere kjent med deltagerne. Innholdet knytter an til det ”ursamiske” med så vel lassokasting som oppsetting av lavvo på menyen; ”Et kultur møte der afrikansk og filippinsk kultur skal møte samisk villskap i et skikkelig karasjokk!” (jf voiceover ved Mikkel Gaup innledningsvis).

Karasjokket er en serie som må antas å kunne treffe mange seere gjennom sin humoristiske tilnærming til et absolutt uortodoks kultur møte. Programmet framstår som nyskapende og originalt, noen vil kan hende kalle det absurd. Det kan på ulike måter tenkes å både utfordre og bekrefte fordommer, sistnevnte særlig med tanke på en nokså endimensjonal og stereotypifiserende presentasjon av ”det samiske”. Perspektivet er i stor grad harmoniorientert, positivt og normaliserende, særlig gjennom humor som virkemiddel. Det er sannsynlig at personer som selv har erfart kulturkollisjoner generelt og personer med etnisk minoritetsbakgrunn i Norge spesielt vil kunne ha særlig stor interesse for serien. Programmet synes å kunne bidra til å innfri programkravet om etniske minoriteter som målgruppe.

TV 2 og programkravet

TV 2s programkrav lyder slik: ”TV 2 skal ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter”. Formuleringen ”for” (og altså ikke ”om”) kan være problematisk i vurderingen av hvorvidt TV 2 oppfyller forpliktelsene. Det er, som tidligere nevnt, ikke opplagt at programmer om flerkulturelle forhold også har etniske minoriteter som naturlig målgruppe. Det synes likevel som at omfanget på TV 2s sendinger *om*, og kanskje *for*, etniske minoriteter har økt sammenlignet med tidligere år (jf vurdering fra Medietilsynet knyttet til TVs oversikt over programmer gjennom året). Det finnes dessuten selvsagt også programinnslag med flerkulturell relevans i den generelle sendeflaten (nyheter, debattprogram¹² etc). Dette ble også understreket av TV 2 (i e-post) i oversendelsen av oversikten over program. Dette vil for øvrig selvsagt gjelde alle allmennkringkasterne.

I hvilken grad kan man så si at de analyserte TV 2-programmene samlet sett bidrar til å innfri programkravet? Alle programmene i utvalget har tydelig flerkulturell relevans, på til dels svært ulike måter, som f.eks de diametralt motsatte dokumentarfilmene i Dokument 2 og

---

¹² Det er ellers, og apropos, sannsynlig at flerkulturelle spørsmål har vært tema også i debattprogram i TV 2 (som Tabloid) i løpet av 2008. ”Innvandrer”spørsmål blir erfaringsmessig hyppig debattert i TV 2s debattprogram (jf Alghasi 1999).

Reflektor. Samtidig ser vi at program rettet mot befolkningen generelt kan tenkes å treffe etniske minoriteter som målgruppe spesielt gjennom for eksempel portrettprogrammet med Phung Hang, TV-pastoren på besøk hos Tommy Sharif og gjennom realityserien Karasjokket. Det er likevel en utfordring å vurdere *helheten* av TV 2s tilbud for etniske minoriteter opp imot programforpliktelsene, både ut fra programkravets vide formulering og programmene faktiske omfang og innhold.

NRK

NRK fylte 75 år i 2008, og har som lisensfinansiert allmennkringkaster et særlig ansvar når det gjelder å innfri alle typer programforpliktelser. NRKs flerkulturelle programkrav er generelt formulert, og lyder slik: "NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio og fjernsyn i det minste inneholde programmer for nasjonale og språklige minoriteter.". (NRKs vedtekter 2004, programkrav, paragraf 3-5, pkt g). I NRKs vedtekter står det dessuten at NRKs programtilbud også skal "ha et innhold som appellerer til brede lag i befolkningen og som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper" og "samlet ha en bred samfunnsmessig dekning og således avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levekår som finnes i de forskjellige delene av landet" (NRKs vedtekter 2004, s 2). Andre styringsdokumenter omhandler også flerkulturelle forhold. Mest sentralt står NRK-plakaten av i fjor. Der står det at:

NRK skal formidle kunnskap om, og speile mangfoldet i det norske samfunnet. NRK skal skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn. og: "...NRK skal ha et tilbud for minoriteter." (NRK-plakaten, 2008, pkt 3, c og b, utdrag)

Medietilsynet har pr i dag ikke formelt tilsynsansvar når det gjelder NRK-plakaten, men vil få det gjennom kommende vedtak om at plakaten skal inn som del av NRKs vedtekter. Dette vil skje i NRKs generalforsamling (som er KKD) i juni i år¹³. Det er dermed rimelig å også skjele til NRK-plakaten i vurderingen av programkravinnfrielsen for 2008. De flerkulturelle forpliktelsene som er uttrykt i NRK-plakaten kan sees som de mest sentrale føringene¹⁴.

---

¹³ Jf informasjon i møte med Medietilsynet 16.03.09

¹⁴ I høringsutkastet til ny allmennkringkastingsplakat for NRK het det at "NRK skal synliggjøre mangfoldet og reflektere Norge som et flerkulturelt samfunn" og "NRK skal fremme økt forståelse og dialog mellom ulike

Migrapolis – på TV og radio – utgjør datagrunnlaget for NRK i denne undersøkelsen. Migrapolis (TV) er et flerkulturelt magasin som sendes hver onsdag kl 22.30 på NRK 1 (og i reprise på NRK 2 kl 14.30 neste dag). Radio Migrapolis sendes hver søndag på NRK P2 kl 13.30 (med reprise hver fredag kl 15.30). Fire utvalgte Migrapolis (TV) og Radio Migrapolis-sendinger (åtte til sammen) fra perioden uke 42 – 49 har blitt analysert. Kjøreplan for Radio Migrapolis for hele utvalgsperioden (alle program) utgjør også en del av datagrunnlaget.

Radio Migrapolis; flerkulturelle tema og kvinnelige kilder

Det flerkulturelle magasinet Radio Migrapolis startet opp i 2005, og sendes på søndager kl 13.30 på NRK 2 og i reprise på samme kanal fredager kl 15. Programmet varer i en snau halvtime, og omfanget på redaksjonelt stoff er på 16 – 18 minutter, i gjennomsnitt 17 minutter. Musikken er generelt ”ikke-vestlig”, både når det gjelder språk og artister. I de undersøkte programmene var det en overvekt av latinske rytmer, på spansk og portugisisk.

Den typiske Radio Migrapolis-sending tar opp tre ulike tema, gjennom telefonintervju og reportasje, og iblant gjennom debatt. Temaene har ofte aktualitetspreg og omhandler gjerne forhold som har stått sentralt i nyhetsbildet. Det hender også at tema fra Migrapolis TV tas opp i radiomagasinet. Alle tema har flerkulturell relevans. De fleste temaene faller i kategorien integrering (5 innslag), mens religion/tro (3), kultur (2), familie (1), krig (1) og asylsøkere (1) også er representert i utvalget. En samlet oversikt over de faktiske tema og kilder finnes i vedlegg 2.

Innslaget av kilder med flerkulturell bakgrunn er stort i Radio Migrapolis. I de utvalgte programmene har 12 kilder flerkulturell bakgrunn, mens 8 kilder er etnisk norske. Det er en klar overvekt av kvinnelige kilder, med fire menn og 16 kvinner representert i utvalget. Det er ellers et større innslag av ekspertkilder enn i for eksempel Babel, særlig representert ved samfunnsforskere.

Radio Migrapolis sin programleder, Dang Trinh, har flerkulturell bakgrunn, med røtter til Vietnam. Han overtok som programleder i Radio Migrapolis i september 2008, som vikar for

---

grupper i samfunnet” samt ”...fremme forståelse mellom folkegrupper”. I høringsrunden pekte Norsk Redaktørforening kritisk på at slike målformuleringer knyttet til journalistikkens *konsekvens* er uheldige og vil kunne få betydning for NRKs frihet til å ta opp forhold som fremstår som kontroversielle og vanskelige. I den endelige versjonen ble punktene om dialog og å skulle fremme forståelse fjernet (Bjørnsen 2008)

Carolina Maira Johansen, som har chilensk bakgrunn. De analyserte programmene er dermed blant de første sendingene med Trinh ved roret.

Programleder står selv for de fleste reportasjeinnslag. I perioden høres også tre andre reportere på lufta. Blant disse tre har to flerkulturell bakgrunn (en mann og en kvinne, representert med en reportasje hver i utvalget) og en har etnisk norsk bakgrunn (mann). De to reporterne med flerkulturell bakgrunn er til vanlig reportere i Migrapolis på fjernsyn.

Perspektivet i Radio Migrapolis fremstår å være fordypende og analytisk. Det er normalt gjort grundig research til hver sak og temaet settes inn i en større sammenheng. Til vanlig kommer flere kilder kommer til orde og det stilles til dels kritiske spørsmål. Programmet må også sies å ha en klart normaliserende funksjon, og det tas opp både konfliktorienterte og "harmonipregede tema.

Migrapolis TV; flerkulturelt flaggskip gjennom 11 år

Migrapolis må kunne kalles NRKs flerkulturelle flaggskip, og blir trukket fram i alle allmennkringkasterregnskapene siden programmet ble etablert. I NRKs årsrapport for 2007 blir Migrapolis beskrevet slik: *10. oktober feiret Migrapolis 10 år på lufta. Programmet har gått fra å være et smalt NRK2 program for spesielt interesserte, til å bli et kulturprogram for folk flest. Programmet handler om det flerkulturelle Norge, og henvender seg til hele befolkningen. Migrapolis forteller personlige historier om temaer som familierelasjoner, sosiale nettverk, utdanning, religiøs overbevisning, tro og tvil.*

Migrapolis er et reportasjemagasin som varer i en halv time og oftest tar opp ett hovedtema som belyses fra tre ulike ståsteder og vinkler. De tre historiene kryssklippes, noe som gir en god variasjon i presentasjonen. Tre av fire tema i utvalget inkluderer direkte et flerkulturelt perspektiv; som asylmottak (belyst gjennom naboer, asylsøkere, ansatte på mottaket), overgangen ung/voksen (belyst gjennom tre unge; med afghansk, irakisk og islandsk bakgrunn), eldreomsorg (belyst med norskindisk, norskghanesisk og "helnorsk" case). Det fjerde temaet er overnaturlige fenomener (belyst gjennom en same og to med etnisk norsk bakgrunn).

Det som kjennetegner form og innhold er at vi kommer tett på mennesker med ulike livserfaringer som gis rom for å formidle det de har på hjertet om det aktuelle temaet. Migrapolis er også kjent for å utfordre fordommer og ta opp tabubelagte tema.

Alle programledere i Migrapolis har eller signaliserer å ha flerkulturell bakgrunn ("signalisere" betyr her adoptert med mørk hudfarge, dette gjaldt i 2008 en programleder, født i Colombia). Redaksjonen totalt består av folk med bakgrunn fra Vietnam, Pakistan, Frankrike, Sri Lanka, Balkan og Norge.

Det synes å være en nokså lik fordeling mellom kilder med flerkulturell og etnisk norsk bakgrunn i Migrapolis. I de fire analyserte programmene er det 28 kilder med etnisk norsk bakgrunn og 23 kilder med flerkulturell bakgrunn. Her er både hovedpersonene i reportasjene og mer perifere kilder inkludert. En opptelling av bare hovedpersoner gir en klar overrepresentasjon av kilder med flerkulturell bakgrunn. Kjønnfordelingen hos kildene er 29 kvinner og 22 menn.

Perspektivene i Migrapolis kan generelt beskrives som fordypende, positive og normaliserende. Reportasjene i Migrapolis tar opp både konfliktfylte tema (som asylmottaksaken og muligvis reportasjen om eldreomsorg i utvalget) og "gladsaker" (kanskje, vidt definert, eksemplifisert med reportasjene om overnaturlige fenomen i utvalget her).

NRK og programkravene

NRKs flerkulturelle programkrav innebærer at statskanalen skal tilby programmer for nasjonale og språklige minoriteter i både radio og fjernsyn. I dette programkravet er også formuleringen "*for*", jf tidligere omtale, en mulig, i alle fall teoretisk sett, utfordring i vurderingen av innfrielse av programkravet. Samtidig er det imidlertid rimelig åpenbart at Migrapolis på både TV og radio er i front når det gjelder å speile og tematisere flerkulturelle Norge på en til dels dyptpløyende og fordomsutfordrende måte. Migrapolis synes særlig tydelig å bidra til å innfri sett i forhold til de nye formuleringene i NRK-plakaten: å skulle "formidle kunnskap om, og speile mangfoldet i det norske samfunnet" og "skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn".

NRK har også, naturlig nok, et økende innslag av flerkulturalitet i de generelle sendeflatene. Uten at det er gjennomført en studie av dette, synes det sannsynlig at personer med flerkulturell bakgrunn i stadig større grad inngår i sammenhenger der flerkulturelle spørsmål ikke er noe tema. Dette er ingen ny tanke. I 2004 stod følgende å lese i "Om NRK i 2004": "Det er et uttalt mål for NRK å øke tilbudet til de flerkulturelle målgruppene i Norge. Dette programstoffet skal fortrinnsvis presenteres innenfor de kjente programformene som skal nå alle. Man ønsker ikke å skape en "vi" og "de andre"-holdning."

NRKs satsning på å øke rekrutteringen av journalister med flerkulturell bakgrunn i 2008 (FleRe, oppstart i januar 2008), bør også nevnes¹⁵. Samtidig var det nettopp ved overgangen til mangfoldsåret at NRKs Noman Mubashir refset egen organisasjon og kritiserte NRK for å fortsatt være "Blendahvit" (Aftenposten 31.12.07).

Resultatene i et komparativt perspektiv

Her følger en sammenlignende drøfting av noen utvalgte funn. Som nevnt, gjør programmenes store variasjon i format det vanskelig med detaljrik komparasjon. Det gir likevel mening å sammenligne enkelte dimensjoner ved radioprogrammene i alle kanaler, samt peke på noen tendenser i tema- og kildevalg mer generelt.

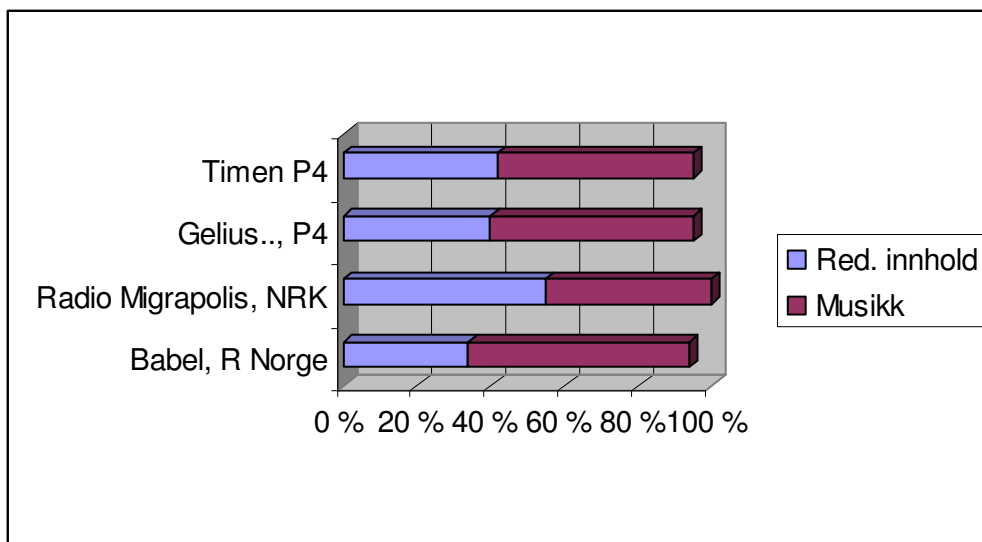
Redaksjonelt innhold

Hvor stor plass får det redaksjonelle innholdet i de forskjellige radiokanalene vi har studert? Blandingsforholdet mellom redaksjonelle saker, musikk og reklame, sier noe om prioriteringen av det redaksjonelle stoffet. I tabellen under finner vi fordelingen mellom redaksjonelt innhold og musikk i de studerte programmene:

Figur 1. Redaksjonelt innhold og musikk i radioprogrammene

---

¹⁵ Fra pressemelding om FleRe-prosjektet våren 2009: "NRK trenger flere flerkulturelle journalister. Siden januar i fjor har NRK drevet et eget opplæringsprogram for flerkulturelle journalister. Hittil har 15 stipendiater med familiebakgrunn fra Afrika, Asia, Sør-Amerika eller tidligere Øst-Europa fått opplæring i journalistikk i seks måneder. Åtte av de ti første som er ferdig utdannet gjennom denne ordningen har fått videre engasjement i bedriften. ..."

Vi ser at det i gjennomsnitt er et større innslag av redaksjonelle saker i NRK enn i både P4 og Radio Norge. I Radio Migrapolis utgjør det redaksjonelle innholdet 55% av sendingen, mens tilsvarende tall for Babel er hele 20 prosent lavere, med 34% av totalen. I Timen og Gelius og Hvermann er fordelingen mellom musikk og redaksjonelt innhold nokså lik. Her fylles henholdsvis 42% og 40% av sendingen med redaksjonelt stoff. Dette er ikke uventede resultat.

De resterende prosenter i de kommersielle kanalene består av reklame. Som beskrevet under det enkelte program, er det relativt lite omfang på reklamen knyttet til disse programmene, ca fem prosent i både Radio Norge og P4. I P4 sendes også reklamen i de aller fleste tilfellene i etterkant av selve programmet. Lite reklame kan antagelig delvis forklares ut fra sendetidspunktet. Det er sannsynlig at annonsørene ønsker å flagges på lufta til andre tider enn tidlig lørdag og søndag (P4) og like før midnatt i ukedagene (Babel).

Hvem og hva kommer på lufta?

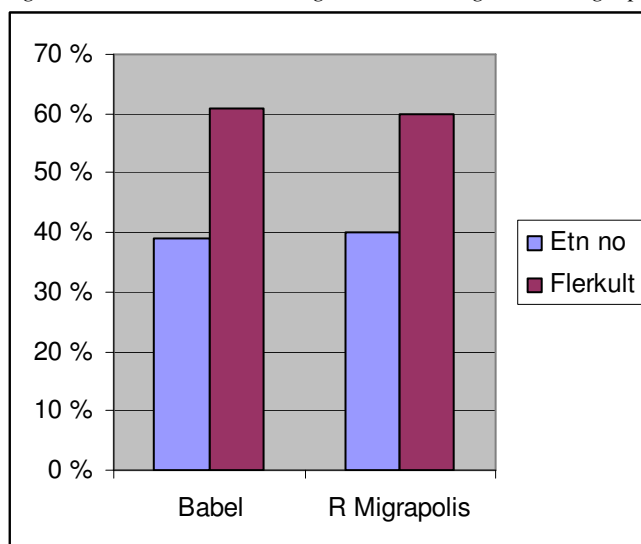
Generelt finner vi en overvekt av tema knyttet til det nære og personlige presentert gjennom individuelle livserfaringer i utvalget. Få tema handler om system og strukturer, og ingen av temaene i utvalget ble kategorisert som politikk (dette utelukker selvsagt ikke politiske dimensjoner, som eksempelvis hijabdebatten i Radio Migrapolis). Og med unntak av Dokument 2-programmene i TV 2, blir også kriminalitet tematisert i liten grad. Dette står i en viss kontrast til tidligere undersøkelser (Fjeldstad og Lindstad 1999 og 2005), og kan tenkes å

kunne forklares både ut fra at programmene er øremerket flerkulturelt innhold og programsjanger. Magasinsjangeren inviterer også til en annen type tematikk (Eide 2002).

Dersom vi ser nærmere på kildene, er det relevant å stille spørsmål om i *hvilken* type sammenheng og ut fra hvilke egenskaper de blir gjort relevante som kilder. Hvem kommer faktisk til orde? I Migrapolis (TV) kommer i stor grad ”folk flest” på lufta. Vi følger ”vanlige mennesker” som er interessante ut fra sine livserfaringer; i vårt utvalg som f.eks ung med flerkulturell bakgrunn, ansatt eller ”innsatt” på asylmottak og personer med overnaturlige evner. I Radio Migrapolis finner vi en relativt sett stor andel med ekspertkilder. Forskere og andre med spisskompetanse setter temaene inn i en større samfunnsmessig sammenheng. Babels kildetilfang synes i større grad å være preget av meningskilder. Kildene blir først og fremst relevante ut fra hva de mener, ofte knyttet til hvilket yrke de har. Ellers er det interessant å merke seg den store mannlige dominansen hos kildene i Babel og ditto kvinneflertall i Radio Migrapolis.

Slik er fordelingen mellom kilder med flerkulturell og etnisk norsk bakgrunn i Radio Migrapolis og Babel:

Figur 2. Kildenes etniske bakgrunn, Babel og Radio Migrapolis

Som vi ser, er det nesten identisk fordeling mellom kilder med etnisk minoritetsbakgrunn og etnisk norsk bakgrunn i de to flerkulturelle radiomagasinene. Kilder med flerkulturell bakgrunn er i flertall; det er ca 20% flere flerkulturelle kilder enn etnisk norske.

Man kunne ellers generelt, i alle program og kanaler, kanskje forventet et større ”mangfold i mangfoldet”. Ingen av kildene i noen av programmene har for eksempel polsk opprinnelse/tilhørighet. Dette er interessant sett i lys av at polakkene i dag er den største gruppen av innvandrere i Norge. Vi finner også bare unntaksvis kilder med bakgrunn fra andre deler av tidligere Øst-Europa (i asylsaken i Migrapolis) og ingen fra Sør-Amerika. Nasjonale minoriteter, som romanifolk og kvener, ser også ut til å være klart underrepresentert. En enkelt same er representert i utvalget, i et av Migrapolisprogrammene. Her må det imidlertid ikke trekkes for bastante konklusjoner, da omfanget på utvalget er relativt lite i fht å kunne si noe generelt om kildenes bakgrunn. Men, med dette forbeholdet, synes tendensene til ”skjevhet i mangfoldet” å være rimelig tydelige.

Integrere, kritisere, analysere

Sett i lys av mediens demokratiske funksjon og med det idealet om at pressen både i sitt innhold skal speile og i sin sammensetning skal gjenspeile befolkningen totalt, er det interessant å se litt nærmere på *hvordan* de flerkulturelle temaene blir belyst. I hvilken grad kommer journalistikkens formål – og ideen om et samfunnsoppdrag, som også uttrykt i de flerkulturelle programkrav - til uttrykk gjennom perspektivene i programmene vi har studert? Hva kan programmene ulike vinklinger si om hvorvidt det implisitt ligger et formål om å i hovedsak virke integrerende, kritiserende og/eller analyserende?

Ser vi på programmene i alle kanalene som en helhet, finner vi, med Dokument 2 som klareste unntak, en overvekt av lite konfliktorienterte tema, en positiv vinkling i formidlingen og det vi har valgt å kalle en normaliserende funksjon. Hovedinntrykket er at de flerkulturelle programmene totalt sett kan tenkes å kunne fungere integrerende¹⁶, og også det å ta opp konfliktfylte forhold vil også kunne ha en slik dimensjon. Et eksempel på dette er Babels reportasje om bruk av vold i oppdragelsen. Dels vil det at de fleste med flerkulturell bakgrunn i enqueten til en viss grad forsvare dette, kunne opprøre og virke bekreftende på fordommer både i minoritets- og majoritetsbefolkningen. Samtidig vil det at også en etnisk norsk kilde forsvare en ørefik og det at generalsekretær i islamsk råd tar avstand fra vold i oppdragelsen, nyansere bildet og øke forståelsen for at oppfatningene er sammensatte og kan gå på tvers av etniske skillelinjer.

---

¹⁶ ”Integrering” er selvsagt et sammensatt og komplisert begrep. Her er det enkelt tenkt å bety ”gjensidig forståelse” mellom folk med flerkulturell bakgrunn og ”majoriteten”, altså med ”alle målgrupper” i tankene og med ideen om integrering som en (minst) toveis prosess i bunnen.

På noen måter gjenspeiles nettopp journalistikkens samfunnsoppdrag slik det er formulert i Vær varsom plakaten¹⁷ i datamaterialet; pressen skal både informere og avdekke kritikkverdige forhold i samfunnet.

Avslutning

Gjennom en kvantitativ undersøkelse av utvalgte program i allmennkringkasterne har vi funnet at hver kanal oppfyller sine flerkulturelle forpliktelser på sammensatte måter og i ulik grad. NRK som lisensfinansiert kanal framstår gjennom Migrapolis (TV) og Radio Migrapolis med det tydeligste og mest solide tilbudet når det gjelder flerkulturelle forhold, mens P4 i liten grad, ut fra det analyserte materialet, synes å oppfylle sine flerkulturelle programforpliktelser. De analyserte programmene av P4s Timen og Gelius og Hvermann har et innhold som i større grad ser ut til å kunne være egnet til å bidra til å oppfylle programkravene knyttet til livssyn og andel norsk musikk. Gjennom analysen av Radio Norges flerkulturelle magasin Babel, har vi funnet at dette programmet har stor grad av flerkulturell relevans både i tema- og kildevalg, selv om formen på magasinet på mange måter er preget av Radio Norges generelle profil med en vektlegging av populærmusikk. TV 2s programtilbud til og om etniske minoriteter er variert og sammensatt og utfordrende å vurdere i forhold til programkravet som er svært vidt formulert. Utfordringen ligger særlig i å vurdere omfang. De fleste av de analyserte TV 2-programmene synes imidlertid å kunne bidra til å innfri programforpliktelsene.

En begrensning i undersøkelsen er at den ikke sier noe om flerkulturelle dimensjoner og tema i de generelle sendeflatene. Verken flerkulturelt stoff i aktualitetssendinger eller flerkulturell representasjon og tematikk i andre program blir inkludert her. Sett i forhold til de overordnede siktemålene i allmennkringkastingsregelverket, kan eksempelvis Robert Stoltenberg som norskpakistaner i Borettslaget, etnisk minoritetskvinne som deltager i trimprogram i Puls og Zahid Ali som skomaker i julekalender tenkes å representere viktige bidrag i denne sammenheng.

---

¹⁷ Vær varsom plakaten (VVP) er pressens etiske retningslinjer. Slik lyder pkt 1.4 (første del), under "Pressens samfunnsrolle": "Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold."

Flerkulturell rekruttering av redaksjonelle medarbeidere kan også være et bidrag til kanalenes flerkulturelle satsning på et overordnet nivå. Undersøkelser viser, ikke oppsiktsvekkende, at etnisk (som annen) bakgrunn også påvirker innholdet i journalistikken (Bjørnsen og Smistrup 2003). Det er rimelig å anta at rekrutteringen av journalister med etnisk minoritetsbakgrunn til redaksjonene også vil ha betydning for i hvilken grad innholdet når lyttere og seere med flerkulturell bakgrunn. Både NRK (særlig gjennom FleRe-prosjektet¹⁸) og TV 2 (særlig i nyhetsredaksjonen) har hatt økt rekruttering av journalister med flerkulturell bakgrunn de siste årene.

Vi har også påpekt den mulige uklarheten i programkravene knyttet til formuleringene ”om” og ”til/for”. Hvorvidt programmene skal ha etniske minoriteter som målgruppe og/eller skal omhandle tema knyttet til Norge som flerkulturelt samfunn med målgruppe uavhengig av etnisk bakgrunn kan i praksis raskt gli over i hverandre. Selve begrepene ”flerkulturell” og ”etnisk minoritet” er problematiske – men fortsatt nødvendige.

Det kan være verdt å stille spørsmål ved om ”de flerkulturelle” er å betrakte som en såkalt ”smal lytter- og seergruppe”. I realiteten er nok dagens etniske minoriteter generelt like brede som de er smale. Samtidig er det klart at det fortsatt kan trenges særtiltak og –programmer for at allmennkringkasterne skal nå enkeltgrupper blant dem som faller inn under disse sekkebegrepene. En undersøkelse blant norske studenter med flerkulturell bakgrunn dokumenterer for eksempel at de unge selv følger godt med i mediene *både* i Norge og i opprinnelseslandet, mens deres foreldre (som innvandret) i mindre grad er del av det norske mediefellesskapet. De unge tokulturelle oppfatter seg for øvrig til å ha både en dobbel identitet og en særegen krysskulturell kompetanse (Fogt og Sandvik 2008). Det kan synes som om det kan være verdt å vurdere om det er behov for mer presise kriterier for å definere ”flerkulturelle” og ”etniske minoriteter” som målgrupper i de flerkulturelle programkravene. Kanskje flerkulturelle programforpliktelser for fremtiden også med fordel kan inkludere målsettinger knyttet til å nå alle typer nordmenn?¹⁹

Det er snart ti år siden den forrige og første undersøkelsen om allmennkringkasting og etniske minoriteter ble gjennomført. Den gang, i 2000, var tilsynsansvaret lagt til

---

¹⁸ FleRe er et rekrutteringsprosjekt hvor personer med flerkulturell bakgrunn gjennom et stipend får opplæring i NRK over seks måneder. Prosjektet startet i januar 2008 og det tredje kullet er nå i gang.

¹⁹ Slik de nye formuleringene i NRK-plakaten allerede kan bære bud om (jf pkt 3c)

Allmennkringkastingsrådet, og undersøkelsen ble gjennomført av Marius Osland ved Universitetet i Bergen. Oppdraget var å ”vise det språklige og tematiske programtilbudet for nasjonale/etniske/språklige minoriteter” og kartlegge på hvilke måter disse minoritetene ble representert i program og innslag som har en bredere målgruppe. Mao et annet oppdrag enn i herværende undersøkelse, men resultatene er like fullt interessante. Osland fant at de fleste ”etniske” innslagene i nyheter og aktualitetsmagasin (etniske minoriteter i utlandet ble for øvrig og relevant her også inkludert) og for det meste innen stoffområdene politikk, krim og næring. Et annet funn var at ungdomsprogrammene utmerket seg med en flerkulturell profil (AK-rapporten 2000). Det er en stund siden tusenårsskiftet, og skal vi spekulere, ville vi i dag etter all sannsynlighet funnet en større variasjon i den flerkulturelle representasjonen når det gjelder både type programmer og stoffområder.

Dette var også før NRK tok et oppgjør med negerkonger og hottentotter (2006), ”hijab” var fortsatt et fremmedord for både akademikere og folk flest og det var en sjeldenhet å høre andre enn Shabana Rehman og Aslam Ashan ytre seg i det offentlige rom. Fundamentale endringer tar tid, både på individ-, institusjons og samfunnsnivå. Bare framtiden vil vise i hvilken grad og på hvilken måte allmennkringkasterne er i ferd med å finne sin plass som både premissleverandør for og brobyggende og kritisk rapportør fra og for det flerkulturelle Norge.

Ut fra allmennkringkasternes egne rapporter ser det ellers ut til at det kan eksistere en stigende erkjennelse av at *en* nøkkel til en bedre journalistikk både for og om ”det nye norske vi” ligger i flere flerkulturelle journalister. Prosjektleder for rekrutteringsprosjektet FleRe i NRK og tidligere prosjektleder i Migrapolis, Marianne Mikkelsen, får siste ord. På spørsmål fra Babels programleder, Rune Hekkelstrand, i en av de analyserte sendingene (14.10.08) om hvorfor det er viktig å rekruttere flere journalister med flerkulturell bakgrunn, svarer hun:

Det er egentlig helt nødvendig. Vi må ha mange slags folk som kan tolke virkeligheten og formidle den – det ligger jo også i allmennkringkasteroppdraget... Vi kan ikke bare ha én type journalister som skal formidle virkeligheten og tolke den for hele resten av Norge.

Litteratur

Alghasi, Sharam (1999) *Slik er de, slik er vi og slik er verden: en kultursosiologisk studie av "innvandring"*, fremstilt i aktualitets- og debattprogram på NRK og TV2 i tidsrommet 1989 – 1997. Hovedoppgave i sosiologi. UiO

Allern, Sigurd (2005) *Nyhetsverdier. Om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*. IJ-forlaget

Andreassen, Rikke (2005) *The Mass Media's Construction of Gender, Race, Sexuality and Nationality. An Analysis of the Danish News Media's Communication about Visible Minorities from 1971-2004*. PhD-dissertation. Department of History, University of Toronto. Canada

Bjørnsen, Gunn (2008) Integrators or interrogators? Exploring diversity in a Norwegian broadcast newsroom. Paper til The IAMCR Conference, Stockholm, July 20-25

Bjørnsen, Gunn og Trine Smistrup (2003) *Den etniske redaksjon*. Rapport. Nordisk journalistsenter. Århus. www.njc.dk/farver

Eide, Elisabeth (2002) *"Down there" and "up here". "Europe's Others" in Norwegian feature stories*. Dissertation, dr.polit, Faculty of Arts, University of Oslo

Fjeldstad/Lindstad (1999) *Pressen og de fremmede*. IJ-forlaget

Fjeldstad/Lindstad (2005) *Av utenlandsk opprinnelse*. IJ-forlaget

Fogt, Anne og Margareth Sandvik (2008) "We represent a potential, not a problem". Young people's media use in diaspora." *Nordicom Review* 29 (1), s 111 - 131

MacNamara, Jim (2005) 'Media Content Analysis: Its Uses, Benefits and Best Practice methodology', *Asia Pacific Public Relations Journal*, vol. 6, no. 1, pp. 1-34.

Ose, Ane Larsdatter Hobæk (2008) *Hvem snakker i NRK?* Masteroppgave, Historisk institutt, Universitetet i Bergen

Syvertsen, Trine (1999) "Hva kan begrepet 'public service' brukes til?" I Carlsson, U. (ed.): *Public service TV: Nordiska medieforskare reflekterar*. Nordicom. Göteborg.

Syvertsen, Trine (2008) "Allmennkringkasting i krise – not!" i *Norsk medietidsskrift*, nr 3, s 211 - 235

Annet:

Stortingsmelding nr 6 (2007/08), *NRK-plakaten "Noe for alle – alltid"*. Kirke- og kulturdepartementet

Allmennkringkastingsrapporten 2000, Medietilsynet
Allmennkringkastingsrapporten 2004, Medietilsynet

NRKs vedtekter, 2004
NRKs årsrapport, 2004 og 2007

Konsesjonsvilkår for Kanal4 AS i perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013
Konsesjonsvilkår for P4
Konsesjonsvilkår for TV 2

Brev fra Kulturdepartementet til TV 2, 17.06.2008

NRK. Pressemelding om FleReprosjektet (2009)

Arbeids- og inkluderingsdepartementet. *Grunnlaget for politikken overfor nasjonale minoriteter*. 2007.

http://www.regjeringen.no/nb/dep/aid/tema/nasjonale_minoriteter/midtpalte/grunnlaget-for-politikken-overfor-nasjon.html?id=444285 (besøkt mars 09)

Medietilsynets hjemmesider www.medietilsynet.no

TV 2s hjemmesider www.tv2.no

NRKs hjemmesider www.nrk.no

Radio Norges hjemmesider www.radionorge.fm

P4s hjemmesider www.p4.no

Aftenposten, 29.04.07, 31.12.07 og 13.03.08

Dagbladet, 27.02.09

Journalisten, 24.08.06 *P4 mot "rasistisk" konsesjonskrav*

Journalisten, 20.06.08 *Hawala og TV 2s fremstilling*

Vedlegg

Vedlegg 1; Kodeskjema

Kodeskjema, flerkulturelle programkrav i allmennkringkasterne

(Uthevet nummer = variabelnummer. Løpende nr under variabel = kodeverdi. ”9” = fast kodenr (i SPSS) for ikke relevant/mangler) (evt 99))

Utvalg:

NRK: Migrapolis TV, Migrapolis radio (4 program av hver, uke 42-49)

P 4: Timen og Gelius og hvermann (8 program av hver, uke 42-49)

Radio Norge: Babel (6 program, uke 42-49)

TV 2: utvalgte program gjennom hele året (Dokument 2, Reflektor og Karasjokket (reality) +)

- 1. Løpenummer (nummer på registrert innslag, serienummer)**
- 2. Lagringsmedium (nummer på CD, DVD, spor, evt filnavn)**
- 3. Kanal**
- 4. Programtittel**
- 5. Sendedato**
- 6. Beskrivelse av innslag (intervju med ..., debatt mellom ... osv, inkl temaoverskrift)**
- 7. Lengde (minutt og sekund)**
- 8. Navn på personer (alle navn som framkommer i enheten)**
- 9. Flerkulturell relevans**
  - 1 Relevant
  - 2 Ikke relevant
- 10. Annen mulig relevans**
  - 1 Annet mangfold (vidt definert, fx homofili, religion, språk)
  - 2 Internasjonalt (om/fra/med – fx bistandsspørsmål)
  - 3 Ikke annen relevans
- 11. Innhold (registrer varighet pr verdi i programmet samlet, registreres på første enhet i program)**
  - 1 Redaksjonelt
  - 2 Musikk
  - 3 Reklame
- 12. Musikktype (registrer musikkinnslag etter (evt før) enhet (red))**
  - 1 Anglo-amerikansk / ”vestlig”

- 2 Norsk (språk og artist)
- 3 "Ikke-vestlig" (hvilken?)

13. Type innslag

- 1 Reporterinnslag
- 2 Telefonintervju
- 3 Studiointervju
- 4 Annet/ikke relevant

14. Folk på lufta

- 1 Ekspertkilde (gå til
  - 2 Meningskilde
  - 3 "Folk flest"
  - 4 Andre (presiser i kommentarfelt)
- noter sammenheng kilden framstår i (yrke, sak etc)

(Hvis negativt svar på 9 og 10, kodes ikke innslaget videre)

15. Programleder, etnisk bakgrunn

- 1 Etnisk norsk
- 2 "Flerkulturell bakgrunn" (hvilken, hvis oppgitt/tydelig)
- 3 Vestlig "ikke-norsk" bakgrunn
- 3 Uklart

16. Programleder, kjønn

- 1 Kvinne
- 2 Mann

17. Programleder, språk

- 1 Bokmål
- 2 Nynorsk
- 3 Engelsk (inkl innslag av engelsk)
- 4 Annet (oppgi hvilket, inkl innslag)

18. Programlederprat

Ca omfang (antall minutt) prat utenom red. innslag i programmet totalt

(hvis flere programledere, registrer som variabel 15B, 16B, 17B, 18B etc)

19. Reporter, etnisk bakgrunn

- 1 Etnisk norsk
- 2 "Flerkulturell bakgrunn" (hvilken, hvis oppgitt/tydelig)
- 3 Uklart

20. Reporter, kjønn

- 1 Kvinne
- 2 Mann

21. Reporter, språk

- 1 Bokmål

- 2 Nynorsk
- 3 Dialekt
- 4 Engelsk
- 5 Annet (oppgi hvilket)

22. Reporter, taletid (ca omfang)

Ca antall minutt

(hvis flere reportere, registrer som variabel 19B etc)

23. Kilde, etnisk bakgrunn

- 1 Etnisk norsk
- 2 "Flerkulturell bakgrunn" (hvilken, hvis oppgitt/tydelig)
- 3 Uklart

24. Kilde, kjønn

- 1 Kvinne
- 2 Mann

25. Kilde, språk

- 1 Bokmål
- 2 Nynorsk
- 3 Dialekt (når tydelig (for koder..) avviker fra nynorsknorm)
- 4 Engelsk
- 5 Annet (oppgi hvilket)

26. Kilde, taletid (ca omfang)

Ca antall minutt

(hvis flere kilder, registrer som variabel 23B etc.)

27. Tema

- 1 Relasjoner
- 2 Verdier
- 3 Samfunn/politikk
- 4 Religion
- 5 Kultur ("Underholdning", inkl sport)

28. Perspektiv I (type sak/tema)

- 1 Konflikt
- 2 "Harmoni"
- 3 Verken-eller/nøytralt
- 4 Både og

29. Perspektiv II ("funksjon")

- 1 Normaliserende (flerkulturelle personer/tema blir framstilt på samme måte som en ville forventet av tilsvarende etniske norske tema/personer. Etnisitet og lignende blir ikke tematisert)
- 2 Eksotifiserende (eksplisitt tematisering av at noe er annerledes/rart/spennende etc)
- 3 Verken-eller/nøytralt

4 Både og

30. Perspektiv III ("fordypning")

- 1 Fordypende/analytisk
- 2 Litt fordypende
- 3 Overflatisk
- 4 Verken-eller/nøytralt
- 5 Både og

31. Perspektiv IV ("vinkling")

- 1 Negativ
- 2 Positiv
- 3 Verken-eller/nøytralt
- 4 Både og

Merknader:

Musikk registreres mht type og omfang, reklame bare mht omfang

Enheter

Ved program med gjest i studio (som Timen og Gelius): alt redaksjonelt innhold (alle verbalinnslag) = en analyseenhet

Magasin (som Migrapolis TV): hver reportasje (selv om presentert bruddvis) = en analyseenhet

Må gjøres eksplisitt for hvert program hva som er enheten.

Hvis flere programledere/reportere/kilder i samme enhet kodes den som først kommer på lufta som nr 1

Vedlegg 2; Kilde- og temaoversikt, flerkulturelt på radio

Kilder og tema, Radio Migrapolis, NRK

KILDER	TEMA
02.11 Arne Johannesen, leder politiets fellesforbund Geir Gudmundsen, politimester, Stavanger Farida Mahawash, afghanske sangerinne Fatima Zamadi, afghansk fan Noor Nahel Tråvik, afghansk fan Farah Gogosh, iransk fan Nazneen Khan-Østrem, journalist, høgskolelektor og forfatter 7 (?) på gata om norske verdier (5 kvinner, 2 menn, 1 tydelig at flerkult.)	Hijab i politiet - debatt Afhansk suksessrik kvinnelig musiker. Kommer til Oslo World Music Festival Ny bok; Verdier. Finnes muslimske verdier? Islam Hva er norske verdier?
16.11 Angelique Awa, Rwanda/Kongo (kom t Norge i 1999) Fawshia Muhammed Fashi, ansatt NAV, norsksomalier Mars Jobrani, iransk-amerikansk komiker (reporter Karyn B Lund)	Situasjonen i Kongo. Krig. Kath som problem i somaliske familier Muslimhumor – vitsing om folk fra Midt-Østen. Access of evil comedy tour

<p>23.11</p> <p>Jone Salomonsen, teologiprofessor (reportasjeinnslag: Chelliah Rajan)</p> <p>Sarita Seipal, restaurantgrynder</p> <p>Rashia Abdallah, palestinsk-norsk Eva Loding, adoptert fra Senegal</p>	<p>Alternativmessen. Spiritualisme. New Age.</p> <p>Matimperium. Indisk restaurant, KRS</p> <p>Flexi-prosjektet. Opplæring om det positive v å ha flerkult bakgrunn. Identitet</p>
<p>07.12</p> <p>Ida Børresen, direktør UDI Kontoransatt UDI (ikke navn)</p> <p>Christopher Lee, vietnamesisk bioingeniør og tolk, v Ullevål sykehus</p> <p>Anita Walsø, leder for mangfoldsseksjonen</p> <p>Nina Gaustad Try, sykepleier</p> <p>Grete Brochmann, professor i sosiologi (reporter: Nils Johan Halvorsen)</p>	<p>UDI 20 år. Mottak av asylsøkere med mer</p> <p>Om tolking i fht pasienter, Oslo kommune bruker egne ressurser</p> <p>Kan USAs integreringspolitikk overføres til Norge? (jf Helskog-uttalelse, aktualitet)</p>

Kilder og tema, Babel, Radio Norge

KILDER	TEMA
14.10 Marianne Mikkelsen, prosjektleder, NRK Foab, søker på stipendiatstilling (mann) Anders Kvistad, fagansvarlig norsk fotball	FleRe, rekruttering av journalister med flerkulturell bakgrunn Rekruttering og inkludering av unge m minoritetsbakgrunn til fotball
22.10 Shoaib Sultan, Generalsekretær, Islamsk råd Kjetil Helgeland, forsker	Sertifisering av halal-kjøtt Etniske minoriteter og høyere utdanning
11.11 Shoaib Sultan, Generalsekretær, Islamsk råd 6 på gata; 3 med flerkult bakgrunn (menn) 3 med etnisk norsk bakgrunn (menn)	Vold i oppdragelsen (problem i noen mino- familier)
17.11 Jon Ottersen, leder den italienske skole Emmanuel, språklærer (italiensk) Afshan Rafiq, politiker	Italia i Norge Kvinner, muslimer og skilsmisse
19.11 Faysal Hashmi, poet og taxisjåfør Marko Elsafadi, leder New Page	Norskpakistansk poet Hjelp til ungdom med problemer
01.12 Mehrddad Ganji, grunnlegger av Riverside Akhtar Chaudry, politiker	Ungdomshus på Grønland Arbeidsledighet blant innvandrere

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Nygata 4 - 1607 Fredrikstad
Tel: (+47) 69 30 12 00
Faks: (+47) 69 30 12 01 |
E-post: post@medietilsynet.no
www.medietilsynet.no